PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TOREK, DNE 7. MAJA 1963 LETO V., ŠTEVILKA 123 ● CENA 20 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1894 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JANEZ VIPOTNIK
ODGOVORNI UREDNIK MARJAN JAVORNIK

Prva izdaja

Finsko-jugoslovanski razgovori

Beograd, 6. maja (Tanjug). Danes dopoldne so bili v poslopju Zveznega izvršnega sveta uradni razgovori med predsednikom Socialistične federativne republike Jugoslavije Josipom Brozom Titom in predsednikom republike Finske Urhom Kekkonenom ter njunimi sodelavci. Na razgovorih, ki so potekali v zelo prisrčnem in prijateljskem vzdušju, so na široko izmenjali gledišča o aktualnih mednarodnih problemih in dvostranskih odnosih. Posebno pozornost so posvetili gospodarskemu sodelovanju med Finsko in Jugoslavijo.

Po razgovorih se je predsednik republike Finske Urho Kekkonen s soprogo, člani uradnega spremstva in jugoslovanskimi osebnostmi iz častnega spremstva zadržal nekaj časa v Parku prijateljstva, kjer je zasadil platano v Aleji miru.

Nato je finski predsednik obiskal kmetijski kombinat »Beograd«. S predsednikom Kekkonenom so bili član Zveznega izvršnega sveta Marijan Brecelj, jugoslovanski veleposlanik v Helsinkih Momčilo Sibinović, šef protokola predsednika republike Dalibor Soldatić in generalmajor JLA Petar Babić. V imenu 3500 delavcev in uslužbencev tega velikega kmetijskega posestva je pozdravil predsednika Kekkonena, njegovo soprogo in člane spremstva direktor kmetijskega kombinata Petar Zečević, ki je seznanil finskega predsednika z zgodovinskim razvojem kombinata. Med drugim je visokemu gostu povedal, da pridelajo na posestvu povprečno 43 metrskih stotov pšenice na hektar, koruze pa 70 metrskih stotov. Predsednik Kekkonen se je živahno zanimal za proizvodnjo v tem kombinatu ter vpraševal, kakšen je odstotek maščobe v mleku, odstotek sladkorja v sladkorni pesi, kako je s proizvodnjo masla itd. Ogledal si je mlekarno, ki je sodobno opremljena s stroji domače in tuje proizvodnje. Izrazil je upanje, da bodo ob njegovim prihodnjem obisku v Jugoslaviji tu že stali tudi finski stroji.

Kolona avtomobilov je potem krenila v Glogonjski rit — del kombinata z živinskimi stajami. Tam so si finski gostje ogledali odprte hleve, v katerih je kakih 1500 krav. Finskega predsednika je zanimalo, kako je govedo prestalo hudo zimo in kako je to vplivalo na mlečnost krav. Zečević je dejal, da nobeno živinče ni poginilo od mraza, da pa se je mlečnost krav v 30 najhladnejših dneh znižala le za 10 odstotkov.

Ko se je predsednik Kekkonen odpravljal iz kombinata, ga je toplo pozdravila velika skupina pionirjev in delavcev, ki se je zbrala zunaj. Finski predsednik jim je stopil nasproti, vtem ko so pionirji zasipali stezo s cvetjem in zelenjem. Eden izmed pionirjev je stopil iz skupine in ga pozdravil v imenu vseh. Eden izmed delavcev se je prav tako obrnil do predsednika Kekkonena ter je izrazil zadovoljstvo, da ga lahko pozdravi v naši deželi. Finski predsednik se je po tem prisrčnem srečanju odpeljal v svojo rezidenco.

Predsednik republike Josip Broz Tito je danes izročil finskemu predsedniku Urhu Kekkonenu Red jugoslovanske velike zvezde. Predsednik Kekkonen je hkrati izročil predsedniku republike Titu finski red Veliki križ bele rože Finske s kolajno.

Predsednik ljudskega odbora Beograda Milijan Neoričić je danes popoldne v Starem dvoru na Dedinju izročil zlato spominsko plaketo predsedniku republike Finske Urhu Kekkonenu.

Finski predsednik se je potem skupaj z Milijanom Neoričićem in drugimi predstavniki ljudskega odbora Beograda in člani častnega spremstva ter finskimi funkcionarji odpeljal na Kalemegdan.

PREDSEDNIK FINSKE URHO KEKKONEN je med bivanjem v Beogradu včeraj zasadil platano v Aleji miru. Prva drevesa v tej aleji so zasadili voditelji delegacij na beograjski konferenci septembra 1961. Telefoto Tanjug

Pozornost finske javnosti

Helsinki, 6. maja (Tanjug). Finski tisk z veliko pozornostjo spremlja obisk predsednika Kekkonena v Jugoslaviji ter obširno poroča o sprejemu v Beogradu in o začetku jugoslovansko-norveških razgovorov. Hkrati objavlja tudi več člankov o socialistični Jugoslaviji, o novi jugoslovanski ustavi in rezultatih, doseženih v povojnem razvoju in izgradnji.

Glasilo Agrarne stranke »Maakansa« priobčuje obširen članek Knuda Mölerja o ustanovitvi nove Jugoslavije in o njeni družbenopolitični izgradnji. Möler podaja zgodovinski pregled nastanka in razvoja socialistične jugoslovanske družbene skupnosti ter poudarja pomembne rezultate, dosežene v izgradnji dežele. Ko opozarja na neodvisno politiko Jugoslavije in njeno specifično socialistično pot razvoja, poudarja tudi, da je Jugoslavija v praksi uveljavila nove lastne metode na gospodarskem in političnem področju in da so uspešni rezultati jugoslovanske zunanje in notranje politike močno učvrstili mednarodni položaj Jugoslavije ter njen ugled in vlogo na svetu.

Glasilo finske Socialnodemokratske stranke »Suomen Socialdemokrati« objavlja članek V. Niskanena o novi jugoslovanski ustavi. V članku je podrobno pojasnjen ustavni razvoj v novi Jugoslaviji ter so razložene bistvene značilnosti nove ustave. Pisec analizira novo strukturo jugoslovanskega parlamenta in izvršne oblasti kakor tudi značaj ljudskih predstavništev ter posebej poudarja pomen in vlogo komune v družbenem in gospodarskem življenju dežele.

Lista Nacionalne kvalifikacijske stranke »Uusi Suomi« in Komunistična partija »Kansan Uutiset« sta prav tako objavila članke, posvečene rezultatom v uspešni gospodarski izgradnji socialistične Jugoslavije.

Sožalje predsednika Tita Ben Beli

Beograd, 6. maja (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku vlade Alžirske demokratične republike Ahmedu Ben Beli naslednjo brzojavko:

»Z veliko žalostjo sem prejel vest, da je njegova ekscelenca g. Mohamed Kemisti podlegel poškodbam, ki jih je dobil ob atentatu. V imenu jugoslovanske vlade in v svojem osebnem imenu prosim Vašo ekscelenco, da sprejmete ob tem tragičnem dogodku moje iskreno sožalje.«

Štafeta mladosti na poti po BiH

Prijedor, 6. maja (Tanjug). Kakih 8000 prebivalcev Prijedora je danes prisrčno pozdravilo nosilce štafete mladosti. Na svoji poti od Banjaluke do Prijedora je šla štafeta dopoldne skozi Ključ in Sanski most. V obeh mestih so jo pozdravili na množičnih mitingih.

Na svečani tribuni v Prijedoru je štafetno palico sprejel predsednik občinskega komiteja Zveze mladine Dragan Radakovič. Po mitingu je štafeta nadaljevala pot proti Bosanskemu Novemu.

Kandidati med volivci

Živahna predvolilna dejavnost se nadaljuje

LJUBLJANA, 6. maja — V vseh republikah potekajo zadnji zbori volivcev in zbori delovnih ljudi, na katerih volivci predlagajo kandidate. Ponekod, kot na primer v SR Črni gori, so že vsi kandidacijski zbori zaključeni. Živahna predvolilna dejavnost, ki je začela z zbori volivcev, pa se nadaljuje v raznih oblikah. Prvi kandidati že prihajajo med svoje volivce in razpravljajo z njimi o raznoterih problemih, ki so jih sprožili na zborih. Potekajo tudi priprave na predvolilna zborovanja, ki jih bodo ponekod povezali s sprejemi štafete mladosti.

Po številnih zborih volivcev v novosadski občini, katerih se je udeležilo 120.000 prebivalcev, je obiskal volivce kandidat za poslanca za gospodarski zbor zvezne skupščine Danilo Kekić. Več kot tri ure se je zadržal v razgovoru s predstavniki organov delavskega samoupravljanja in uprave v tovarni »Novokabel«. V tej tovarni bo 13. maja imel razgovor z delavci in bo ob tej priložnosti odgovarjal na njihova vprašanja, te dni pa bo obiskal še nekatera druga industrijska podjetja v novosadski občini. Volivci pričakujejo tudi druge kandidate in tako se bo živahna predvolilna dejavnost nadaljevala.

V Bosni in Hercegovini potekajo zadnji zbori volivcev. Teh zborov se je udeležilo več kot tri četrtine volivcev. Vsi zbori so imeli delovni značaj, saj so volivci na njih govorili o mnogih perečih krajevnih vprašanjih in predlagali številne rešitve le-teh. Značilno je tudi, da so volivci povsod podprli kandidaturo žena in mladine.

Po oceni pokrajinskega odbora Socialistične zveze, je prvo obdobje predvolilne dejavnosti na Kosovem in v Metohiji uspešno zaključeno. Velja omeniti veliko zanimanje in udeležbo prebivalstva na predvolilnih konferencah SZDL, zborih volivcev in zborih delovnih ljudi. Med predlaganimi kandidati je opaziti veliko število mladih ljudi, ki kandidirajo za občinske skupščine. V predvolilno aktivnost so vključene vse družbeno politične organizacije, ki delajo na urejanju raznih komunalnih in družbenih problemov, na katere opozarjajo volivci. Te dni so na pobudo volivcev napeljali v več vasi elektriko.

Republiška volilna komisija za Hrvaško je ugotovila, da so zbori volivcev v tej republiki v glavnem že zaključeni. Tudi v Sloveniji gredo zbori volivcev in zbori delovnih ljudi k koncu. V mariborskem okraju je zaključeno 90 odstotkov kandidacijskih zborov. Marsikje se zdaj pripravljajo na predvolilna zborovanja, ki jih bodo povezali s sprejemom štafete mladosti. Takšno zborovanje bo 15. maja v Mariboru.

M. R.

Tuji tisk o Ruskovem obisku

Beograd, 6. maja. — Tuje agencije in svetovni tisk posvečajo precejšnjo pozornost obisku ameriškega državnega sekretarja Deana Ruska in razgovorom, ki jih je imel v Beogradu. Agencije in listi poudarjajo v poročilih in komentarjih, da tako na jugoslovanski kot na ameriški strani naglašajo koristnost takšnih stikov in pomen sedanje izmenjave mnenj. Tuji komentarji zato sodijo, da so bili na teh razgovorih doseženi uspešni rezultati.

Ameriški tisk prisoja precejšen pomen Ruskovemu obisku v Beogradu, pri čemer poudarja ugodno vzdušje, v katerem so potekali ameriško-jugoslovanski razgovori ter naglaša, da so na razgovorih obravnavali razen dvostranskih odnosov tudi pereče mednarodne probleme. »ZDA in Jugoslavija so se sporazumele, da bodo zboljšale medsebojne stike in okrepile odnose zlasti na področju trgovine,« piše »Washington Post«. List izraža mnenje, da vsebuje poslanica ameriškega predsednika Kennedyja, ki jo je minister Rusk izročil predsedniku Titu, »ponovna zagotovila, da si bo ameriška vlada še nadalje prizadevala, da bi v medsebojni trgovini potrdili Jugoslaviji status dežele, deležne največjih ugodnosti«.

»Baltimoore Sun« in washingtonski »Sunday Star« izražata mnenje, da bo Ruskov obisk v Beogradu prispeval k odstranitvi nesporazumov med obema državama in k okrepitvi sodelovanja. »New York Herald Tribune« posebej poudarja, da so bili razgovori predvsem posvečeni gospodarskim vprašanjem, povezanim s klavzulo največjih ugodnosti, medtem ko »New York Times« poudarja, da so bili razgovori »prijateljski in koristni« in »usmerjeni v zboljšanje ameriško-jugoslovanskih odnosov«.

Italijanski, francoski in švedski listi, kakor tudi listi drugih evropskih držav, prav

●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Zadnja pot Kemistija

V Alžiriji so razglasili narodno žalost

ALŽIR, 6. maja (Tanjug). Ministra za zunanje zadeve Mohameda Kemistija, ki je včeraj podlegel ranam po atentatu 11. aprila, bodo pokopali v rojstnem kraju Marniji na alžirsko-maroški meji.

V Alžiru so danes med pogrebnimi slovesnostmi izkazali visoke državne časti pokojnemu ministru. Pri slovesnostih so bili poleg družine ministra Kemistija navzoči tudi predsednik ZAR Gamal Abdel Naser, predsednik alžirske vlade Ahmed Ben Bela, skoraj vsi alžirski ministri, državni in strankarski funkcionarji, člani diplomatskega zbora in velikanska množica Alžircev.

Ko je Kemisti 11. aprila stopil iz parlamenta, ga je z revolverskim strelom v glavo ranil Mohamed Benadi, alžirski učitelj, rojen v Setifu. Razlogi za to dejanje so doslej ostali javnosti neznani. Kemisti je tri tedne ležal v omedlevici. Poleg alžirskih zdravnikov sta ga zdravila po dva francoska in dva sovjetska nevrologa.

Zaradi smrti ministra Kemistija, ki je bil rojen leta 1930 in je bil potemtakem najmlajši zunanji minister na svetu, so razglasili v Alžiriji narodno žalost in odložili vse prireditve in slovesnosti, ki so bile na programu v zvezi z državnim obiskom predsednika Naserja.

Zdravica predsednika Tita

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). — Predsednik SFRJ Josip Broz Tito s soprogo Jovanko Broz je priredil danes v poslopju ZIS svečano kosilo predsedniku republike Finske Urhu Kekkonenu in njegovi soprogi Sylvi Kekkonen. Med svečanim kosilom sta predsednik SFRJ Josip Broz Tito in predsednik Finske Urho Kekkonen izmenjala zdravici.

V svoji zdravici je predsednik Tito rekel:

»Gospod predsednik, gospe in gospodje, tovarišice in tovariši!

V veliko zadovoljstvo mi je, da lahko v imenu narodov in vlade Jugoslavije, kakor tudi v imenu svoje soproge in v svojem imenu prisrčno pozdravim Vas, gospod predsednik, Vašo soprogo in Vaše sodelavce in da Vam želim čim prijetnejše bivanje v naši deželi.

Zelo ljubo mi je, da se nam je ponudila priložnost, da z Vami in Vašimi sodelavci izmenjamo mnenja o mednarodnem položaju in o vprašanjih skupnega interesa za naši deželi.

Naši medsebojni odnosi ne izvirajo iz daljne minulosti, toda v zelo kratkem času smo dosegli v sodelovanju in v prijateljskem razumevanju zelo lepe uspehe. Naši ljudje, ki so obiskovali vašo lepo deželo, so bili deležni gostoljubnosti, ki se izkazuje prijateljem, in vračali so se z globokimi vtisi iskrenosti in vrlin vaših ljudi.

Naši narodi visoko cenijo miroljubno in požrtvovalno delo finskega ljudstva, ki je premagalo surovo naravo in prebrodilo mnoge težave, da je ustvarilo takšne življenjske pogoje, ki so Finsko uvrstili med visoko razvite države na svetu.

Prav tako visoko cenimo pomemben doprinos, ki ga je vaš narod, čeprav po števiti

● Nadaljevanje na zadnji strani

Zdravica Urha Kekkonena

V odgovoru na zdravico predsednika Socialistične federativne republike Jugoslavije je predsednik finske republike Urho Kaleva Kekkonen dejal:

»Zelo sem Vam hvaležen, gospod predsednik, za globoko razumevanje in prijateljska čustva do finskega ljudstva in njegovih teženj, ki ste jih izrazili v Vašem govoru, in za ljubeznive besede, ki ste jih naslovili na mojo soprogo in name. Globoko nas je ganil prisrčni sprejem, ki smo ga bili deležni. Imeli smo že priložnost občutiti, da je Vaše gostoljubje res takšno, kot gre glas o njem. Program našega obiska je bil začrtan z veliko pozornostjo, da bi bilo zadoščeno naši radovednosti in da bi se udobno počutili ter da bi videli čimveč te dežele v času, ki nam je na voljo, ter spoznali njeno ljudstvo, ki smo ga mi, Finci, vedno občudovali in spoštovali zaradi njegovega nezlomljivega duha neodvisnosti, njegovih ustvarjalnih in izvirnih naporov v izgradnji svoje dežele ter njegove predanosti stvari mednarodnega sodelovanja in miru. Neposredni stiki med našima deželama doslej niso bili številni. Prepričan pa sem, da so dobre perspektive za razvoj sodelovanja in izmenjave med Finsko in Jugoslavijo, tako na gospodarskem kot tudi na drugih področjih. Iskreno upam, da bo moj obisk spodbudil tak razvoj. Prepričan sem, da bo to obojestransko koristno.

Prav tako visoko cenim razgovore z Vami, gospod predsednik, na katerih smo imeli možnost proučiti mednarodna vprašanja v duhu prijateljstva in iskrenosti. Spričo geografske in zgodovinske oddaljenosti med Finsko in Jugoslavijo naš način obravnavanja stvari seve ni mogel biti enak. Prepričali pa smo se, da se morajo v poglavitnih vprašanjih mednarodnega življenja razlike, ki obstajajo v nacionalnih interesih, umakniti imperativni potrebi po zagotovitvi miru na svetu. Predvsem smo enakega mnenja, da v sedanjih razmerah ureditev vseh mednarodnih problemov na miroljuben način in razvoj miroljubnega sodelovanja med državami, ne glede na ideološke razlike, nista samo možna, ampak tudi potrebna, tako da bi preprečili, da bi atomska vojna ogrozila sam obstoj človeštva. Prav to prepričanje je narekovalo poziv, ki sem ga podpisal in ki ste ga Vi, gospod predsednik, omenili v svojem govoru. Prepričan sem, da bi ga lahko z mirno vestjo podpisal vsakdo, ki sprejema načela ustanovne listine OZN.

Zunanja politika Finske sloni na prepričanju, da lahko problem svoje varnosti najbolje rešimo tako, da ne iščemo zaščite v zvezi z eno velesilo proti drugim, ampak da ostanemo izven spopada interesov velesil in da gojimo dobre odnose z vsemi narodi. Naša politika nevtralnosti se ne ravna po izposojeni ali že izgotovljeni formuli, marveč izvira iz zgodovine finske dežele in je v skladu s stvarnostjo, ki določa naš položaj. Njen cilj je seveda, da predvsem služi nacionalnim interesom Finske. Toda ta politika se ne razvija v škodo interesom drugih držav niti ni naperjena zoper kogarkoli. Zato je bila naša politika nevtralnosti deležna priznanja tako Sovjetske zveze kakor tudi vodilnih zahodnih držav in zato sodimo, da prispevamo k ohranitvi miru v Severni Evropi, ko izvajamo takšno politiko.

Naše želje, da bi ostali izven spopada med velesilami, se ne sme tolmačiti tako, kot da se umikamo iz mednarodnega sodelovanja. Nasprotno, konstruktivno in odkrito sodelovanje z našimi sosedi tudi na širšem mednarodnem torišču je neizogibno sredstvo, ki bo zagotovilo, da si bo naša nevtralnost pridobila zaupanje mednarodne javnosti. Naše sodelovanje z bratskimi narodi nordijske skupnosti, zasnovano na skupni kulturni dediščini, postaja čedalje tesnejše. V odnosih z našo vzhodno sosedo, Sovjetsko zvezo, nam je uspelo v letih, ki so minila po vojni, podreti zid medsebojnega ne-

●● Nadaljevanje na zadnji strani

Delegacija Otečestvene fronte v Skopju

Skopje, 6. maja (Tanjug). Delegacija Otečestvene fronte Bolgarije, ki je sinoči prispela v Skopje, se je davi razgovarjala v glavnem odboru SZDL Makedonije. Razgovori so bili informativnega značaja in so se nanašali na dejavnost organizacij Socialistične zveze. Gostje iz Bolgarije so se zlasti zanimali za dejavnost Socialistične zveze Makedonije v idejno-političnem, kulturno-prosvetnem in socialno-zdravstvenem izobraževanju svojih članov.

Sodelovanje med bivšimi borci mora postati bolj intenzivno

Konferenca Svetovne federacije bivših borcev v Köbenhavnu

KÖBENHAVN, 6. maja (Tanjug). V Köbenhavnu se je danes začela deseta letna konferenca Svetovne federacije bivših borcev. Udeležujejo se je delegati iz 50 držav. Jugoslovansko Zvezo združenj borcev narodnoosvobodilne vojne zastopa na konferenci delegacija devetih članov, ki jo vodi generalni sekretar organizacije Ivan Božičević.

Med prvimi govorniki na konferenci je bil voditelj jugoslovanske delegacije Božičević, ki je najprej z obžalovanjem ugotovil, da se generalna skupščina tudi tokrat sestaja v položaju, za katerega je značilno oboroževalno tekmovanje. V takšnem vzdušju je spodbudno, da se čedalje več državnikov na svetu aktivno zavzema za miroljubno koeksistenco med državami z različnim družbenim sistemom.

Božičević je z zadovoljstvom ugotovil, da Svetovna federacija bivših borcev v vsej svoji dejavnosti med dvema skupščinama ni prenehala biti faktor, ki povezuje interese bivših borcev in združuje njihova prizadevanja za zboljšanje mednarodnih odnosov in ohranitev miru na svetu.

»Ob tej priložnosti pa smo dolžni izjaviti,« je dejal vodja jugoslovanske delegacije, »da se jugoslovanska Zveza združenj borcev NOV ni vselej strinjala z akcijami izvršnega biroja Svetovne federacije bivših borcev, zlasti kar zadeva posamezne njegove deklaracije v zvezi z važnimi mednarodnimi dogodki.« Božičević je pri tem poudaril,

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Ruskova poslanica Koči Popoviću

Beograd, 6. maja (Tanjug). Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je danes prejel naslednjo poslanico ameriškega državnega sekretarja Deana Ruska:

»Rad bi izrazil svojo hvaležnost za priložnost, ki se mi je ponudila z Vašim ljubeznivim povabilom, naj obiščem Beograd, da bi se razgovarjal s predsednikom Titom, Vami in Vašimi sodelavci. Prepričan sem, da so bili naši razgovori o vprašanjih, ki zanimajo obe strani, koristni in da bodo prispevali k boljšemu razumevanju in odnosom med našima državama. Gospa Rusk in moji sodelavci se pridružujejo izrazom iskrene hvaležnosti za Vaš prisrčni sprejem in gostoljubje.«

MAJHNE TRGOVINE SO BREZ BODOČNOSTI — Včeraj popoldne je bil v Malem gledališču zbor delovnih ljudi 34. volilne enote v občini Ljubljana-Center. Delavci trgovskih podjetij in trgovskih zastopstev Prehrane, Rožnika, Špecerije, Bonboniere, Vino-produkta, Tikveša, Vina Brežice, Delamarisa, Emone, Hrane in nekaterih drugih so predlagali in potrdili kandidate za občinsko, republiško in zvezno skupščino. V pičli razpravi so obravnavali stališča nekaterih občin izven Ljubljane, ki nočejo razumeti, da sta napredek prodaje blaga in pocenitev artiklov v veliki meri odvisna od načina prodaje. Še vedno mnogi zagovarjajo klasični način trgovine in večjim trgovskim podjetjem ne omogočajo, da bi z velikimi trgovinami omogočili velik asortiman tudi izven večjih središč. »Potrebni so veliki in dobro založeni lokali«, so menili udeleženci zbora delovnih ljudi in podprli misel, da so majhne trgovine brez bodočnosti. (J. V.)

Foto: Deniša

Pariz:

DEBRE IZVOLJEN

Bivši francoski premier Michel Debré je bil izvoljen za poslanca na otoku Reunion vzhodno od Madagaskarja. Njegov nasprotnik v Saint Denisu, glavnem mestu otoka, je bil Paul Verges, kandidat KP Francije. Bivši francoski premier je pred volitvami zagovarjal zvestobo predsedniku de Gaullu in tesnejše sodelovanje Reuniona s Francijo, medtem ko se je Paul Verges potegoval za večjo lokalno avtonomijo otoka.

Teheran:

KAZEN ZA UTAJE

Kakor poroča Reuter, so obsodili dva iranska generala zaradi utaje na dve leti zapora. Vojaško sodišče v Teheranu ju je tudi obsodilo na plačilo kazni po 2 milijona rialov. Pred sodišče sta prišla bivši šef generalštaba iranske armade Abolah Hedejat in generalni poročnik Moanpur, ki sta v sporazumu z izvajalci javnih del poneverila del sredstev, namenjenih graditvi objektov vzdolž zahodne iranske meje.

Birmingham:

ODPOR ČRNCEV

Velika množica črncev je demonstrirala na ulicah Birminghama v Alabami proti nasilnim ukrepom oblastev. Demonstranti so se zbrali v neki cerkvi v predmestju in korakali skozi mesto proti jetnišnici, kjer je že tri dni zaprtih kakih tisoč črncev. Temu sprevodu demonstrantov, ki so prepevali črnske duhovne pesmi in vzklikali: »Ne bojimo se!« in »Alabama hoče svobodo!«, so se pridružile skupine žensk in otrok.

London:

BRITANIJA IN EGS

Velika Britanija po oceni premiera Macmillana za zdaj ne vidi možnosti, da bi se pridružila Evropski gospodarski skupnosti. Britanski premier poudarja, da bi morala »ena izmed šestih držav članic EGS spremeniti politiko, preden bi se lahko nadaljevala pogajanja«. Macmillan je mislil na stališče Francije, ko je dejal, da »ne bi smeli ogrožati drug drugemu interesov in poglabljati prepada, ki nas razdvaja«.

Komentar

Ugodne napovedi

Po ocenah zveznih gospodarskih organov je bilo gibanje industrijske proizvodnje v prvem četrtletju zadovoljivo in v skladu z smernicami družbenega plana. Enako pozitivna ocena velja tudi za našo republiko. Medtem ko je v prvih dveh mesecih proizvodnja zaostajala očitno predvsem zaradi posledic ostre zime, smo že marca zabeležili preobrat. V tem mesecu se je proizvodnja močno povečala, prav tako pa so ugodne napovedi tudi za april. V njem je po napovedih gospodarskih organizacij mogoče pričakovati le neznatno sezonsko zmanjšanje industrijske proizvodnje v primerjavi z letošnjim marcem. Fizični obseg bo predvidoma za 10 % večji od lanskega povprečja in za 20 % od lanske proizvodnje v istem mesecu, pri čemer pa je treba vedeti, da je bil v lanskem aprilu zelo močan sezonski padec. V štirimesečnem obdobju bo industrijska proizvodnja v primerjavi z istim lanskim obdobjem za 12 % večja, s čimer bo že presežena planska stopnja povečanja, predvidena v naši republiki za letos (9,5 %). V prvem četrtletju je industrijska proizvodnja v naši republiki izpolnila nekaj nad 23 % letnega plana, kar je celo nekaj ugodnejši dosežek kot v zveznem merilu. V štirih mesecih pa bo po predhodnih podatkih izpolnila 34 % letnega plana.

Omenjene dokaj optimistične ugotovitve pa seveda gospodarskih organizacij ne bi smele zapeljati v brezskrbnost. Vedeti je treba, da smo imeli lani v maju in juniju po veliki stagnaciji prvih mesecev prva znamenja kasnejšega močnega vzpona proizvodnje. Temu vzponu bo morala naša industrija slediti tudi letos, če bo hotela izpolniti in tudi prekoračiti planske naloge.

Med panogami, ki bodo morale še zlasti stopnjevati svoja prizadevanja zaradi dosedanjega zaostanka, naj omenimo kovinsko industrijo. Leta je bila v prvih treh mesecih v svoji proizvodnji za 2 % pod lanskim povprečjem. V marcu je prvič dosegla dokaj boljše rezultate, in po predhodnih podatkih tudi v aprilu, ki jih bo pa morala seveda stopnjevati v prihodnjih mesecih. Zaradi velikega deleža, ki ga ima kovinska industrija v celotni industriji, je to res pomembna naloga. V papirni industriji, katere proizvodnja je tudi zaostala, pa bo treba storiti vse, da bo bolje preskrbljena s celuloznim lesom. Za april so napovedani tudi ugodnejši rezultati v črni metalurgiji, ki pa je v štirih mesecih dosegla komaj raven lanske proizvodnje v enakem obdobju.

Naporom za količinsko povečanje proizvodnje bodo morale gospodarske organizacije v večji meri pridružiti tudi prizadevanja za ekonomičnejšo in kvalitetnejšo proizvodnjo. Nedvomno je precej zaskrbljujoča ugotovitev upravnega odbora Zvezne gospodarske zbornice, da je letos v prvih mesecih veliko gospodarskih organizacij zahtevalo zvišanje cen, izvoznih premij in podobno, čeprav se ob povečanem obsegu proizvodnje z enakimi poslovnimi sredstvi ne povečujejo fiksni proizvodni stroški.

Večjo spodbudo intenzivnejšemu naraščanju proizvodnje bi morala dajati vsekakor tudi intenzivnejša in enakomernejša potrošnja. Za začetek letošnjega leta je tako kakor za prejšnja leta značilna nizka investicijska, osebna in proračunska potrošnja.

Po statističnih podatkih za leta 1952 do 1962 znaša razlika med najnižjo stopnjo blagovne potrošnje, ki je navadno v začetku leta, in najvišjo, ki je običajno proti koncu leta, nad 80 %. Pri investicijski potrošnji pa znaša ta razlika celo nad 300 %. Vsekakor bo treba vplivati na enakomernejšo dinamiko te potrošnje in s tem tudi na enakomernejše gibanje proizvodnje.

A. Javornik

CELOVŠKA DELEGACIJA V LJUBLJANI — Včeraj je pripotovala na povratni obisk v Ljubljano delegacija mesta Celovca. Delegacijo, ki jo sestavljajo celovški župan Hans Aussenwinkler, svetnika Walter Flucher in dr. Wilfred Thurner, dr. Hilde Schmid, ing. dr. Karl Weiditsch in Herman Tatschel, je sprejel predsednik mestnega sveta ing. Marian Tepina. Med dvodnevnim bivanjem v Sloveniji se bodo člani delegacije seznanili s problemi mesta Ljubljane, z organizacijo uprave mesta, ogledali si bodo tovarno »Tops«, novogradnje v Šiški in izgradnjo Trga revolucije. Foto: Deniša

V mariborskem okraju že devet desetin zborov

15. maja bodo slovesno sprejeli štafeto mladosti

MARIBOR, 6. maja. — Danes se je sestala volilna komisija pri OO SZDL in ocenila dosedanje zbore volivcev in zbore delovnih ljudi v mariborskem okraju. Doslej so v okraju zaključili že nad 90 odst. zborov.

V razpravi so volivci načeli vrsto vprašanj, kot na primer o stanju cest, o ureditvi komunalnih naprav, o problemu hribovskih kmetov itd. Na zboru volivcev v Kapci v občini Lenart so ugotovili, da občinski ljudski odbor ni upošteval dosedanjih sklepov zborov volivcev. Na zborih volivcev in delovnih ljudi so kandidirali mnogo več žensk, mladine in delavcev kot na preteklih volitvah.

Predsednik OO SZDL Zvone Cajnko je na sestanku komisije govoril o nekaterih predvolilnih pripravah in poudaril, da bo 15. maja v Mariboru mladinsko predvolilno zborovanje, ki bo združeno s sprejemom štafete mladosti. Predvolilna zborovanja bodo pripravili tudi v Ptuju, Murski Soboti in Mežici. Predvidoma bo še pred občinskimi volitvami govoril na množičnem zborovanju v Mariboru tovariš Boris Kraigher, ki so ga na zborih volivcev v občinah Center, Tabor, Radlje, Ravne, Dravograd in Slovenj Gradec potrdili za svojega kandidata za zvezni zbor zvezne skupščine. M. K.

Vrsta ugodnosti za letošnji sejem Alpe-Adria

Našim izvoznikom bo priznana retencijska kvota

LJUBLJANA, 6. maja. Danes so se na Gospodarski zbornici SRS zbrali predstavniki te institucije ter zastopniki trgovinskih zbornic Trsta, Vidma in Gorice, da bi se podrobneje pogovorili o vrsti blaga in kontingentih, ki bo razstavljeno na letošnjem sejmu »ALPE-ADRIA« v Ljubljani. Razgovori med predstavniki omenjenih zbornic se nadaljujejo in zaključijo jutri.

Po informacijah, ki smo jih dobili na Gospodarski zbornici SRS, se obeta podjetjem, ki bodo razstavljala na letošnjem II. sejmu »ALPE-ADRIA« od 8. do 16. junija na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, vrsta ugodnosti, ki jih lani podjetja niso bila deležna. Predvsem bo za razliko od lanskega sejma našim izvoznikom letos priznana retencijska kvota, ki se podjetjem priznava že za vse zaključke, sklenjene od letošnjega 5. aprila dalje, seveda za posle, ki bodo sklenjeni v okviru tega sejma.

Druga prednost in novost je v tem, da bo letos omogočen v večjem obsegu uvoz blaga za široko potrošnjo. Podjetja, ki bodo preko sejma »ALPE-ADRIA« uvozila to širokopotrošno blago, bodo dobila ustrezno devizno kritje, tako da bodo lahko odkupila razstavljene eksponate. Seveda pa se bodo morala naša uvozna podjetja usmeriti zlasti na tisto širokopotrošno blago, ki ga pri nas najbolj primanjkuje (npr. rezervni deli za razne tehnične predmete) in je v tem tudi jamstvo, da bo to blago takoj prodano. Zato bi se morala naša večja izvozno-uvozna podjetja že zdaj dogovarjati z inozemskimi partnerji v Avstriji in Italiji, da bi le-ti razstavili takšno blago, ki je nam najbolj potrebno.

Značilnost letošnjega sejma »ALPE-ADRIA« pa bo tudi v večjem izvozu naših industrijskih izdelkov (elektromotorji, pohištvo, tekstil itd.), medtem ko smo lani na tem sejmu izvozili predvsem nekatere surovine in proizvode živilske industrije. Povečan izvoz naših industrijskih izdelkov lahko pričakujemo ne le v Italijo, marveč tudi v Avstrijo, kamor uvoz nekaterih naših tovrstnih proizvodov še ni docela liberaliziran. P.

Hladno vreme ni škodovalo posevkom

Beograd, 6. maja (Tanjug). Po vesteh iz zveznega hidrometeorološkega zavoda padec temperature v zadnjih treh dneh ni napravil na posevkih in drugih kulturah v kmetijskih krajih nobene škode. Ohladitev je samo nekoliko zavrla rast kmetijskih kultur. V posameznih planinskih področjih pa je padla slana in najbrž škodovala občutljivejšim posevkom.

Ohladitev, ki je 4. maja zajela severozahodne kraje, se je včeraj in danes razširila na večji del naše dežele. Temperatura je znatno padla, tako da se je gibala od 10 do 19 °C. Najnižja jutranja temperatura je znašala danes 1 °C nad ničlo, razen v nekaterih planinskih krajih, kjer je padla slana (npr. na Bjelasnici in pri Gospiću). Za jutri obetajo vremenoslovci toplejše vreme.

Volivce najbolj prizadeva slaba preskrba

Zbor delovnih ljudi v tiskarni Ljudske pravice

Ljubljana, 6. maja. — Danes je bil zbor delovnih ljudi ekonomske enote tiskarna, ki predstavlja skupaj s časopisnim obratom in Cankarjevo založbo časopisno-založniškega podjetja »Ljudska pravica« 7. volilno enoto občine Ljubljana - Center. Zbranim volivcem, ki so se odzvali zboru v izredno lepem številu, je predočil razvoj in politiko občine Ljubljana-Center v preteklih mandatni dobi dosedanji odbornik Maks Brumen.

V razgibani razpravi so govorili predvsem o preskrbi. Ker smo pred sezono češenj in breskev, so volivci zastavili vprašanje: Kaj je, oziroma, kaj bo občina ukrenila za boljšo, cenejšo in kvalitetnejšo preskrbo. Zbor je predlagal, naj bi tudi kmetijske zadruge odprle svoje prodajalne v mestu.

Drug problem, ki so ga volivci načeli, je odnos občine do ureditve nekaterih cest. Navedli so Poljansko in Zaloško cesto, ki nikakor nista v čast občini Center. Ali zato zaostaja ureditev, ker sta ti dve cesti na območju dveh občin, so spraševali volivci. Odbornik Brumen jim je pojasnil, da so sicer vsako leto planirali ureditev teh dveh cest, vendar so vselej odložili, ker je zmanjkalo sredstev.

V zvezi s čedalje številnejšimi majhnimi tiskarnami po raznih podjetjih, ki delajo zmedo v grafični industriji, ker ji odtegujejo kader, pa so predlagali, naj občina nekaj ukrene. Če teh majhnih obratov ne bodo ukinili, pa naj poslujejo po enakih ekonomskih instrumentih kot druga grafična industrija. Nadaljnje vprašanje volivcev se je tikalo družbene prehrane. Menili so namreč, da so nam novi obrati družbene prehrane zelo potrebni, podvomili pa so v pravilno razporeditev teh obratov, ker so v strogem mestnem središču predvideni kar trije novi obrati družbene prehrane.

V občinski zbor delovnih skupnosti občine Center so predlagali za kandidata Lojzeta Jakopiča, novinarja pri »Ljubljanskem dnevniku«, ki bo zastopal pri občinski skupščini celotno časopisno založniško podjetje »Ljudska pravica«. Za kandidata za poslanca v republiškem zboru so predlagali Ivana Hellerja, direktorja podjetja Intertrade v Ljubljani, za republiškega poslanca v organizacijsko-političnem zboru Silvo Cerjak, uslužbenko podjetja za PTT promet v Ljubljani, za zveznega poslanca v gospodarskem zboru Milana Vidmarja, predsednika delavskega sveta v Litostroju, za poslanca v organizacijsko-političnem zboru zvezne skupščine pa Janeza Zemljariča. M. R.

Izmenjava ratifikacijskih listin s Poljsko

Beograd, 6. maja (Tanjug). V državnem sekretariatu za zunanje zadeve so danes izmenjali ratifikacijske instrumente pogodbe med SFRJ in LR Poljsko o pravnem sodelovanju v civilnih in kazenskih zadevah, podpisane v Varšavi 6. februarja 1960. Ratifikacijske instrumente sta izmenjala pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Dušan Kveder in izredni in opolnomočeni veleposlanik LR Poljske v Jugoslaviji Aleksander Malecki.

Zbori zares delovna zborovanja

Zapisek o predvolilni aktivnosti v Bosni in Hercegovini

V Bosni in Hercegovini so končani tudi zadnji zbori volivcev in zbori delovnih ljudi. Občinske skupščine bodo imele 7146 odbornikov. Od 3573 odbornikov zborov delovnih skupnosti bodo iz skupine gospodarstva volili 2629 odbornikov, iz prosvetno-kulturne skupine 403 odbornike, iz socialno-zdravstvene 254 in iz skupine uslužbencev 287 odbornikov. Občinski ljudski odbori so sklenili, da bo v 106 občinskih skupščinah od 32 do 100 odbornikov.

Za zbore volivcev v BiH je značilno, da so bili bolj ali manj vsi zares delovna zborovanja. Razen o predlaganih kandidatih so na njih živahno in dokumentirano razpravljali o številnih življenjskih vprašanjih naselij, komun, podjetij, posameznih ustanov itd. Ni malo primerov, ko so na zborih po večurnih debatah našli rešitev za številna vprašanja, pomembna za komuno in volivce. V Bosanski Krajini so zlasti volivci iz Bihaća, Bosanskega Novega, Cazina in Velike Kladuše opozorili na nekatere pomanjkljivosti pri delu dosedanjih odbornikov in ljudskih poslancev, prav tako pa povedali svoje mnenje o delu in delovanju posameznih služb v komuni in okraju. Banjaluški volivci so med drugim posvetili precej časa razgovorom o bodočih načrtih in nalogah in prispevali smernice za gospodarski ter kulturno-prosvetni razvoj svojega mesta. V Prijedoru so zelo živahno obravnavali napredek komunalnih služb. V Sarajevu so na številnih zborovanjih delovnih ljudi govorili o neposrednih nalogah gospodarskih organizacij, prav tako pa so kritično pretresali posamezne službe v mestu. V industrijskih mestih Zenici in Tuzli so razpravljali zlasti o nekaterih vprašanjih s področja delavske samouprave. Nasploh velja, da so zbori volivcev in zbori delovnih ljudi minili v duhu ocenjevanja in kritičnih analiz dosedanjega dela in ob razpravljanju o prihodnjih nalogah in načrtih.

Na vseh zborih volivcev in zborih delovnih ljudi so brez pridržka podprli kandidature žensk in mladine. Na podlagi sprejetih kandidatur je pričakovati, da bo v številnih občinskih skupščinah več kot polovica mladih odbornikov. Razen tega je bilo opaziti, da so na teh zborih predlagali zlasti tiste družbeno-politične delavce in aktiviste, ki prej niso bili voljeni.

Odločna podpora volivcev ženskam-kandidatkam priča o želji, da bi se v tej republiki položaj ženske spremenil. Analize o družbeno-politični aktivnosti žensk v BiH kažejo, da so bile ženske v dosedanjih okrajnih zborih ljudskih odborov v BiH zastopane z vsega 7,1 odstotka, v zborih proizvajalcev pa s 4,3 odstotka. V občinskih zborih je bilo žensk še manj — samo 3,6 odstotka, v zborih proizvajalcev pa 3,4 odstotka.

V številnih kolektivih so na zborih delovnih ljudi obravnavali družbeno-politično afirmacijo ženske — delavke. Splošna ugotovitev je, da je le malo podjetij, kjer bi vidneje napredovali od stanja pred sedmimi, osmimi leti. Na debatah se je potrdilo, da v številnih kolektivih in ustanovah, kadar je šlo za ženske, niso imeli enakih meril in kriterijev, in to niti tam, kjer so ženske pretežno zaposlene. Prevladujoča vloga moških je bila vsepovsod vidna in vsiljiva, čeprav v večini primerov za to ni bilo niti političnih niti družbenih opravičil. V kolektivu »Ukrina« v Derventi sestavljajo na primer ženske 80 odstotkov delovne sile, vendar jih je v delavskem svetu samo 6, v upravnem odboru pa 3. V Tuzli so na primer poudarili, da je v BiH samo 9 žensk direktoric podjetij. Volivci so odločno zahtevali, da je treba spremeniti sedanji položaj žensk. Opozorili so na dvojnost med intencijami in načeli naše splošne socialistične enakopravnosti ter prakso. Zato tudi ni čudno, da so na vseh zborih volivcev in zborih delovnih ljudi posvetili toliko pozornosti prav enakopravni zastopanosti žensk v volilnih organih in da so na vseh zborih brez pridržka podprli ženske-kandidatke.

E. Ekmečić

Z zadružnimi statuti ne kaže čakati na spremembo zakonskih predpisov

V mariborski gospodarski zbornici menijo, da omogočajo že sedanji dovolj široke okvire za demokratizacijo odnosov v zadrugah

MARIBOR, 6. maja. Delovnim kolektivom kmetijskih zadrug bo treba z novimi zadružnimi statuti zagotoviti v skladu z njihovo rastjo več pravic kot jih imajo sedaj. Točno bo treba določiti njihovo vlogo in pravice pri upravljanju zadruge ter pravice zasebnih kmetovalcev, ki jim pogodbena proizvodnja daje pravico članstva v zadrugi in soodločanja v zadružnem svetu.

S sestavo statutov pa ne čakati do novih predpisov, ker je moč vnesti takšne vsebinske spremembe tudi v okviru sedanjih predpisov. Tako je predlagala komisija za napredek zadružništva pri gospodarski zbornici mariborskega okraja, ko je ugotovila, da doslej ni bilo storjenega dovolj in da tisto, kar so nekatere zadruge pripravile, še ne ustreza. Obljubila je tudi pomoč pri konkretnem delu.

Odnosi med KZ in družbenimi posestvi oziroma kombinati so se v zadnjem mesecu izboljšali, vendar še ne ustrezajo v vseh občinah. Komisija za napredek zadružništva ugotavlja, da bo te odnose težko urediti, dokler ne bodo po občinah pripravili gospodarskih ureditvenih načrtov. Za izdelavo takih načrtov naj se zavzamejo društva kmetijskih inženirjev in tehnikov.

Komisija je precej razpravljala o predvideni izločitvi gozdne dejavnosti iz KZ. Po strokovni plati ni imela ugovorov, čeprav se ni strinjala z vsemi utemeljitvami tistih gozdarjev, ki se zavzemajo za to. Po daljši razpravi pa je ugotovila, da od kmetijstva ločeno urejanje gozdarstva odpira zlasti v hribovitih krajih nova vprašanja. Na primer: kdo naj v pasivnih krajih na Koroškem pomaga kmetovalcem, da bodo na posestvih več pridelali? Kmetijske zadruge brez gozdarske dejavnosti namreč ne bodo imele ustreznih pogojev za uspešno dejavnost. Vsi sedanji kmetovalci pa tudi ne morejo postati gozdni delavci. Zato je komisija sklenila, da bo odgovorne organe opozorila na takšna vprašanja, naj jih proučijo v medsebojni povezanosti.

Ker pogodbeno sodelovanje kmetijskih zadrug in zasebnih kmetovalcev kljub napredku še ne zadovoljuje, je komisija za napredek zadružništva sklenila, da bo v prihodnjih mesecih pripravila posvetovanje zastopnikov KZ, da se bodo na jesensko setev bolje pripravile. Pristojne organe pa bo opozorila na ponavljajoče se prekrške v trgovinah s kmetijskimi proizvodi, zlasti z živino, ki bi jih kazalo odpraviti s povečano dejavnostjo inšpekcij ali celo z ustreznimi predpisi. J-k.

Novosti motorne industrije na sejmu v Ljubljani

Beograd, 6. maja (Tanjug). Na drugem sejmu motornih vozil, ki bo od 10. do 19. maja na gospodarskem razstavišču v Ljubljani, bo poslovno združenje industrije prometnih vozil iz Beograda razstavilo razen standardnih tudi več novih proizvodov, med njimi nove tipe avtobusov ter posebnih vozil in prikolic. Poslovno združenje ITV bo razstavilo štiri nove tipe medmestnih in turističnih avtobusov, med njimi tudi luksuzni turistični avtobus »Ohrid A-11« s 40 sedeži.

To poslovno združenje, ki so v njem včlanjeni tovarna avtomobilov v Priboju, »Famos« v Sarajevu, »Ikarus« v Zemunu, »11 oktomvri« v Skopju, »Utva« v Pančevu, »Zmaj« v Zemunu, Industrija motorjev in traktorjev v Beogradu, »Avtokaroserija« v Zagrebu in »Kompresor« v Beogradu, pošlje na domači in tuji trg razen večje količine motorjev ter avtomobilskih delov in opreme tudi kakih 3000 raznih motornih vozil in nad 6000 traktorjev.

»Zastava 750« — glavni dobitek

Ljubljana, 6. maja. Na letošnjem sejmu motorjev in motornih vozil, ki bo od 10. do 19. t. m. na Gospodarskem razstavišču, bodo izžrebali več lepih nagrad. Za glavni dobitek je izbran avto »Zastava 750«, vrh tega pa bodo izžrebali še vrsto drugih nagrad (mopedov, motorjev itd.). Žrebanje bo ob zaključku sejma, v nedeljo, 19. t. m. ob 19. uri. Srečni dobitnik te lepe nagrade si bo lahko izbral popularnega »fička« celo po barvi, če mu barva avtomobila, ki bo razstavljen na Gospodarskem razstavišču, ne bo všeč. P.

Pisma bralcev

Sprevodnika naj pohvalim

Tovariš urednik,

večkrat slišim pritožbe čez ljubljanski mestni promet; razne besede lete predvsem na račun nerednosti in na gnečo v jutranjih in opoldanskih urah. Toda občani moramo gledati tudi na delo ljudi, ki se v ljubljanskem mestnem prometu neposredno borijo s številnimi objektivnimi težavami.

Omeniti je treba tudi poštenost ljudi, ki delajo v mestnem prometu v našem mestu.

Ni redko, da se potniku zgodi nevšečnost, da v avtobusu izgubi ali pozabi to ali ono, tudi denarnico. V četrtek, 2. maja, je moja sorodnica z dežele prišla v Ljubljano. Ko je na avtobusu, ki vozi na progi Rudnik—Javna skladišča, plačevala vozovnico, je izgubila denarnico z manjšim zneskom denarja. Ko mi je povedala, kaj se je zgodilo, je rekla, da se je že poslovila od denarja in denarnice, češ ne prvega ne drugega ne bom več videla.

Zgodilo pa se je drugače. 3. maja sem prejel denar z denarnico, ker je pošteni sprevodnik oboje oddal svoji upravi.

V imenu sorodnice se sprevodniku za to zahvaljujem, hkrati pa menim, da je to vredno tudi javne pohvale — prav zato, ker je tudi kritike, kot sem že omenil, o mestnem prometu veliko.

Luka Milošević,
Ljubljana, Fabianijeva 27

Komu bo sprememba v korist?

Tovariš urednik,

avtobusni promet Maribor namerava spremeniti vozni red na progi Maribor — Oplotnica — Sl. Konjice. Odhod iz Oplotnice bi bil v jutranjih urah nespremenjen, že naslednja sprememba pa je neugodna. Odhod iz Maribora bi bil ob 11. uri, iz Sl. Bistrice ob 11.45, prihod v Oplotnico ob 12.10. Potnik bi imel v okrajnem središču komaj poldrugo uro časa. Težko si zamišljam, katere posle bi v tem času lahko opravil (sodišče, sestanki, večji nakupi ipd.). Na drugi strani bi imel v Sl. Bistrici štiri ure časa, kar je odločno preveč.

Na zborih volivcev smo slišali pritožbe zaradi slabe dopoldanske in popoldanske povezave z upravnimi centri. Občani, ki bi svoje posle opravili med 9. ali 10. uro, bi morali še dve do tri ure čakati v Sl. Bistrici, in teh je večina. Ostali, ki imajo več opravkov ali se morajo dalj časa zadržati v mestu, pa tudi dijaki, bi se morali vračati skozi Sl. Konjice, in to tako iz Sl. Bistrice kot iz Maribora. Tako se povečujejo potni stroški in podaljšuje neproduktivni čas. Avtobus bi nadaljeval vožnjo ob 13.30. Tako bi bil onemogočen odhod vsem zaposlenim iz Oplotnice. Tisti, ki stanujejo v Sl. Konjicah, bi morali čakati celo na 17. uro. Za vse opravke v Sl. Konjicah je zveza ob 17. že pozna.

Iz tega je razvidno, da bi bila povezava prebivalstva južnega Pohorja od Sl. Konjic do Sl. Bistrice z novim voznim redom dokaj neugodnejša, kot je sedanja. Kljub temu da je bil novi vozni red menda sestavljen s sodelovanjem občine Sl. Bistrica, je bilo prebivalstvo z nameravano spremembo preskromno seznanjeno. Zato menim, da je treba novi vozni red spraviti v skladu s potrebami prebivalstva in predlagam:

1. Sedanji vozni red na progi Maribor—Oplotnica — Sl. Konjice naj ostane nespremenjen.

2. Vozni red obmestne proge Maribor—Sl. Bistrica bi prilagodili tako, da bi avtobus ob 10. uri dopoldne podaljšal progo do Oplotnice. Tako bi prepeljal vse potnike, ki dopotujejo zjutraj z impolskim oziroma oplotniškim avtobusom v Sl. Bistrico in so do tega časa svoje posle opravili. Sedaj se namreč vsi ti vračajo kot avtostoparji na raznih tovornjakih ali peš. Avtobus bi iz Sl. Bistrice proti Mariboru odpeljal okrog 12. ure, ko v daljšem časovnem presledku na tej proti ni avtobusne zveze z Mariborom.

3. Popoldansko povezavo s povratkom zvečer direktno iz Sl. Bistrice bi lahko preuredili s preusmeritvijo proge Maribor — Celje skozi Oplotnico. Večkrat se zgodi, da se peljeta na odseku Sl. Bistrica—Sl. Konjice le po dva potnika; zato bi bilo morda v interesu tako mariborskega kot celjskega podjetja, da eno progo preusmeri. Druga rešitev bi bila podaljšanje impolske delavske proge iz Gladomesa do Oplotnice v popoldanskem in večernem času.

4. Krajevni odbori SZDL Zg. Ložnica, Ugovec—Straža, Oplotnica in Kebelj naj bi sklicali posvetovanja na svojih področjih, razpravljali o predlogu in morda izdelali še ustreznejšega. To bi bilo v prid 5000 občanom, katerim je proga namenjena. Sklepe bi pismeno sporočili ObLO Sl. Bistrica in avtobusnemu prometu Maribor; tako bi pomagali podjetju pri njegovih prizadevanjih, da čimbolj ustreže državljanom.

Norbert Jedlovčnik,
Kebelj 16, p. Oplotnica

V Radovljici gredo šahistom zelo na roko

Tovariš urednik,

nepoučeni bralec bi iz pisma »Železnica, šah in turizem«, objavljenega 27. aprila 1963, kaj lahko sklepal, da uprava hotela »Grajski dvor« nima razumevanja za šah, ker v svoji kavarni ne dovoli igranja. Čutim dolžnost, da stvar prikažem v pravi luči in da javno izrečem priznanje radovljiškim gostinskim delavcem za njihov nesebični odnos do šaha.

Radovljiško šahovsko društvo že vrsto let nima stalnega prostora, čeprav je doseglo dokaj lepih uspehov tako v kvaliteti kot v množičnosti šahovske igre. Njegovi igralci so se morali hočeš nočeš potikati po raznih lokalih, kar seveda ni dobro vplivalo na njihov napredek, da o kakem načrtnem delu z mladino sploh ne govorim. Toda v pretekli zimi se je to korenito spremenilo. Uprava hotela »Granjski dvor« je šahistom popolnoma BREZPLAČNO odstopila idealen prostor v restavraciji »Triglav«, kjer se igralci ob določenih dnevih nemoteno zbirajo in kjer je bilo prirejenih precej pomembnih množičnih prireditev (odprto prvenstvo pionirjev, pionirk in mladincev, tekmovanje za pokal maršala Tita, občinsko prvenstvo osnovnih šol, odprto gorenjsko prvenstvo za radovljiški sektor, vrsta brzoturnirjev itd.). Verjetno bi težko našli tak odnos do šaha, za kar gre zasluga predvsem tovarišu Geretiču, direktorju radovljiškega hotela.

Menim, da bi ta primer kazalo posnemati zlasti v tistih krajih, kjer je od jeseni do spomladi veliko neizkoriščenih prostorov (npr. Bled!). Šahovske organizacije se gostinstvu med sezono prav lahko oddolže (SD Radovljica bo poleti organiziralo simultanke na kopališču, odprte turnirje za turiste na prostem in podobno).

Vilko Novak,
sekretar SD Radovljica

trimes
POLZELA
TRIMES trpežna in topla nogavica za prehod med zimo in pomladjo!
»Skrajni čas je, da kupim nogavice TRIMES iz Polzele.
Bila sem zadovoljna lani — vem, da bom tudi letos!« Tako pravijo naše potrošnice.
Pridružite se jim!
Vedno in povsod: TRIMES

Z »ZDRAVKO« pripravite belo kavo brez kuhanja. — KOLINSKA — LJUBLJANA

»ZDRAVKA« za belo kavo je za odrasle in otroke. — KOLINSKA — LJUBLJANA

PRAKTIČNA ŽENA

Brezplačni krojač v vsaki hiši
Brezplačno 26 najmodernejših letnih modelov za obleke
Priihranek glede izdatkov za krojača
Moderno in okusno oblečeni vi in vaš otrok
V številki, ki izide 10. maja, bo vaš časopis »Praktična žena« začel prinašati kroje v naravni velikosti
Ne pozabite: 10. maja kupite »PRAKTIČNO ŽENO«!

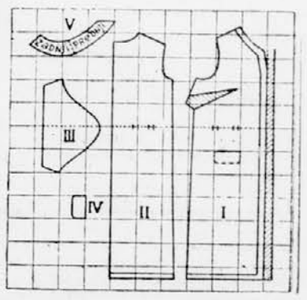

Z »ZDRAVKO« pripravite belo kavo brez kuhanja. — KOLINSKA — LJUBLJANA

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

Lesno industrijskega kombinata — Vrhnika
CANKARJEV TRG 4

razpisuje delovna mesta za:

— **OBRATOVODJO** za obrat Mizarstvo
— **VEČ LESNIH TEHNIKOV** za pripravo dela z nekaj prakse
— **3 DELOVODJE** za obrat Mizarstvo
— **NORMIRCA** s pogojem lesni tehnik
— **ADMINISTRATORKO** s prakso v administraciji
— **10 KVALIFICIRANIH MIZARJEV** za obrat Mizarstvo
— **4 DELAVCE** za priučitev v lesni stroki.

Lastnoročno pisane ponudbe pošljite na gornji naslov. 3750

Beseda naših kandidatov

MIRKO BENEDEJČIČ IZ KOPRA

Železniška povezava s Koprom je nujna

Mirko Benedejčič

Kandidaturo diplomiranega ekonomista Mira Benedejčiča (ki dela v izvoznem oddelku Tomosa) za republiški gospodarski zbor, so potrdili na vseh zborih delovnih ljudi v koprski komuni. V razgovoru z našim sodelavcem je takole spregovoril o gospodarskih problemih koprske občine.

Razvoj gospodarstva na obalnem območju ima svoje posebnosti in mu bo treba posvetiti določeno družbeno skrb, da prebrodi nekatere začetne težave. Ta predel je bil vključen v načrtno gospodarstvo deset let pozneje kot druga območja naše domovine. Podedovano gospodarstvo je bilo zanemarjeno in zaostalo. V kmetijstvu je bilo še vedno čutiti kolonski sistem, industrije pa skoraj ni bilo. V nekaj kratkih letih smo tu mnogo storili, mnogo investirali.

Povsem nanovo se je močno razvila kovinska industrija (Tomos, Lama v Dekanih in KTG v Šmarjah), ki se je s svojimi izdelki uspešno uveljavila ne samo doma, temveč tudi na zunanjem trgu. Toda prav hitra rast je imela za posledico neustaljenost te industrije v bližnji preteklosti, neustaljenost, ki so ji na pr. v Tomosu botrovale še napake subjektivne narave. Ima pa danes ta industrija ob pogumni programski širini vse pogoje, da se izkoplje iz začetnih težav.

S hitrim vzponom se v koprski komuni razvija nova gospodarska panoga — pomorsko gospodarstvo. Predstavlja jo pristanišče, ki že daje posebno obeležje ne samo Kopru in koprski komuni, temveč vsemu gospodarstvu obalnega območja. Dosedanji uspehi tega podjetja opravičujejo poleg drugega zahtevo po izpopolnjevanju in povečanju prevoznih možnosti tako za domače zaledje kot za tranzit. Ena od teh je podaljšanje železniške proge do Kopra, če želimo biti kos naraščajočim potrebam po prevozu blaga, ki ga razvoj luke nujno pogojuje.

Posebne skrbi je vredna tudi turistična dejavnost kot pomemben sestavni del tukajšnjega gospodarstva, tembolj zato, ker zadeva ta dejavnost vrsto problemov, od smotrnega izkoriščanja zmogljivosti in investicijske izgradnje do na prvi pogled morda drobnih stvari, ki pa jih vendarle lahko uspešno in celo v zadovoljstvo turistov prodajamo. Pri tem igra veliko vlogo tudi vzgoja prebivalstva teh krajev v turističnem duhu, to je v zavesti, da delajo in živijo na izrazito turističnem območju.

Dani so tudi pogoji za razvoj kemične industrije in to predvsem petrokemije, ki je s komercialnega vidika zelo interesantna, saj daje osnovo nadaljnjemu tehnološkemu izpopolnjevanju tekstilne industrije.

Žal moramo priznati, da ne moremo biti zadovoljni z dosedanjim razvojem kmetijstva. Sprijazniti se bo treba z dejstvom, da imajo obalni kraji z neposrednim zaledjem posebne pogoje in da bo treba bolje izkoristiti ugodno klimo in rodovitnost tal za intenzivno gojitev predvsem zgodnjespomladanskih pridelkov; tako za doma kot za tuji trg. Odnose med kmetijsko zadrugo in zasebnimi kmeti bo treba utrditi in jasno določiti kraje, ki so interesantni za družbeno proizvodnjo, in take, ki za družbeno proizvodnjo niso rentabilni, imajo pa vse pogoje za uspešno zadružno kooperacijo.

Končno terja ves ta napredek skladno razvijanje terciarnih, to je uslužnostnih dejavnosti, ki so pogojene z dejanskimi možnostmi tega območja, a jim bo treba prav v Kopru posvetiti večjo skrb kot doslej.

Omenil sem, da potrebuje mlado gospodarstvo obalnega območja še vedno določeno pomoč zunanjih činiteljev. Vendar je in bo velika in ena izmed glavnih nalog delovnih organizacij, da izgrajujejo in izpopolnjujejo notranjo organizacijo dela in da najdejo ukrepe za dvig delovne storilnosti. Pri tem bo veliko vlogo odigralo pravilno nagrajevanje po delu. Samo tako bomo ustvarili pogoje za večjo akumulativnost gospodarstva.

F. M.

ROZIKA ŽIGON IZ OBČINE LJUBLJANA-CENTER

Gosta naseljenost terja skrb za otroke

Novinarka Rozika Žigon, kandidatka za občinski zbor občine Ljubljana-Center v 20. volilni enoti krajevne skupnosti Ajdovščina je predsednica društva prijateljev mladine v tej krajevni skupnosti. »Niso mi neznani problemi naše občine,« je dejala. »Vem, kaj bo moja naloga kot

Rozika Žigon

člana občinske skupščine. Posebej se zanimam za vzgojo in varstvo otrok in prava sreča je, da so občinski ljudski odbor in njegovi organi v pretekli mandatni dobi dajali na svojih sejah veliko poudarka prav vzgojnovarstveni problematiki.«

— Torej boste nadaljevali delo na področju, kjer je delo dobro in široko zasnovano?

»Da, doslej so bili doseženi na vzgojno varstvenem področju kar lepi uspehi, s katerimi pa spričo vedno novih potreb ne moremo biti zadovoljni in bo morala nova občinska skupščina z vso resnostjo in razumevanjem nadalje krepiti materialno osnovo varstva. Zavedam se,« je še posebej poudarila tovarišica Žigon, »da se potem, ko se človek poglobi v delo, pojavijo novi, često nenadejani problemi, vzroki in okoliščine, ki jih bo treba upoštevati. Za ureditev prehrane šolskih otrok se je začela v občini Center široka akcija z gradnjo novih kuhinjskih kapacitet. Varstvo in razne oblike vzgojnega dela pa bodo na šolah v polni meri zaživele šele takrat, ko bo pouk v eni izmeni.«

Glede na izredno gosto naseljenost in velik promet bo treba v Centru še posebej poskrbeti za varstvo predšolskih otrok. Tovarišica Žigon je omenila nujnost, da zagotovimo za najmlajše razne manjše varstvene ustanove in da v ta namen pretehtamo vse možnosti za varstvo po hišah in na dvoriščih v posamezni krajevni skupnosti. Seveda brez sodelovanja hišnih svetov, društev prijateljev mladine in občanov ne bo šlo, zlasti če hočemo vzgojno varstvene probleme urejati po enotnem konceptu. Lep primer razumevanja za otroke je v Vošnjakovi ulici, kjer so, čeprav prvotno nepredvideno, prostore rezervirali za otroke.

Po mnenju kandidatke je treba za predšolske otroke zagotoviti varstvo čimbliže stanovanjem otrok, da se lahko matere s pridom poslužujejo tudi občasnega varstva, to je da lahko v primeru, ko gredo po svojih opravkih zdoma, za nekaj ur pustijo otroka v varstveni ustanovi.

Čeprav je bilo že velikokrat rečeno, ne bo odveč, če še enkrat ponovimo, da bo morala nova občinska skupščina še bolj uskladiti delo vseh družbeno političnih činiteljev, da čimprej premaknemo z mrtve točke družbeno prehrano za zaposlene ljudi in da bomo načrtno in skladno urejali celotno preskrbovalno mrežo. Omenila je preskrbo z mlekom: dostava mleka na domove še vedno ni urejena in zakaj ne bi dostavljali na domove tudi drugih živil, zlasti kruha.

Na koncu je tovarišica Rozika Žigon izrazila prepričanje, da bo nova, pomlajena občinska skupščina uspešno nadaljevala delo, ki bo rodilo vsestranske uspehe.

M. R.

Zabeleženo

Odkod sredstva za melioracije

Na posvetovanju kmetijskih gospodarskih organizacij v celjskem okraju so ugotovili, da bo potrebno meliorirati precej zemljišč. Po perspektivnem programu, ki ga je pripravila vodna skupnost v Celju, bi za regulacije potokov in hidromelioracije v celjskem okraju rabili okoli 500 milijonov din. Izvedba tega programa pa bo odvisna od dotoka sredstev za izvajanje del. Doslej so precej sredstev za takšna dela prispevala industrijska in druga podjetja, članice skupne vodne skupnosti za celjsko območje, v prihodnje pa jih bodo morale kmetijske organizacije same. Zato je treba poiskati ustrezne vire dohodkov.

Naloga vodne skupnosti, ki povezuje kmetijske gospodarske organizacije širšega območja, je, da skrbi za strokovno izvajanje regulacijskih in hidromelioracijskih del ter da omogoča koncentracijo sredstev za večja dela. Po dogovoru na posvetovanju v Celju pa bo v nekajletnem obdobju izvedla na območju vsake gospodarske organizacije toliko del, kolikor sredstev bo prispevala v tistem času v skupni vodni sklad.

Vzlic temu se je pojavilo pereče vprašanje, kako naj kmetijskim gospodarskim organizacijam odmerjajo prispevke za vodno skupnost. Omenjali so več predlogov. Po enem naj bi prispevke odmerjali po zemljiščih družbenih posestev in ekonomij kmetijskih zadrug ter zemljiščih zajetih v pogodbeno sodelovanje. Po drugem naj bi osnova za odmero prispevka bila vsa obdelovalna zemlja, torej tudi zasebna na območju gospodarske organizacije. Po tretjem naj bi polovico prispevka odmerili po prvem, polovico po drugem predlogu. Med prispevki, izračunanimi po prvem in po drugem predlogu, je namreč velika razlika.

V bistvu pa ni toliko važno razmerje med prispevki posameznih kmetijskih gospodarskih organizacij — na območju vsake bo v nekaj letih opravljenih toliko del, kolikor bo prispevala — kot sposobnost, da bodo imela dovolj sredstev za te prispevke. Po prvem predlogu bi namreč kmetijska zadruga Žalec in kmetijski kombinat Žalec morala prispevati nad dve tretjini vseh sredstev v celjskem okraju.

Pri tem je treba omeniti tudi še nenačeto vprašanje. Če bo prispevek odmerjen za vsa zemljišča na območju gospodarske organizacije — torej tudi za zasebna — ali ga naj plača samo zadruga ali tudi zasebni lastniki? Gotovo bi bili dolžni prispevati tudi zasebniki, kot nekje delajo. S tem je seveda tesno povezano vprašanje, kje bodo regulirali potoke in meliorirali zemljišča. Če samo sedanja družbena zemljišča, se bodo zasebni kmetovalci upirali takšnim prispevkom. Če zajamejo tudi območja, kjer so zemljišča zasebnih lastnikov, pa bodo z njihovimi dodatnimi prispevki pospešili izboljševanje zemljišč, kar bo koristno tudi za skupnost.

J. PETEK

»ZDRAVKA« za belo kavo je za odrasle in otroke. — KOLINSKA — LJUBLJANA

MONTAŽA KLJUČAVNIC. Iz kamniške tovarne Titan. Foto: F. J.

Na razpisa ni bilo odziva

Problematika strokovnih kadrov v kamniški tovarni »Titan«

V tovarni kovinskih izdelkov in livarni Titan v Kamniku so aprila objavili dva razpisa zapored. V enem, s katerim so hoteli dobiti inženirja za nekatera vodilna mesta v tovarni, so obljubili celo stanovanja in osebne dohodke po dogovoru, pa se vendar na oba razpisa ni javil niti en inženir!

Približno ob istem času so v personalni kartoteki tovarne 13 članom kolektiva zabeležili spremembe v strokovni izobrazbi. Prejšnji orodjarji in ključavničarji so po končani triletni večerni šoli za odrasle postali strojni tehniki. Vseh tehnikov imajo zdaj v tovarni 38 ali skoraj 5 na enega inženirja. Razmerje med srednje izobraženim in visoko izobraženim tehničnim kadrom torej ni slabo. Če pa upoštevamo, da šteje delovni kolektiv nad 950 ljudi, potem je očitno, da je število tehničnega kadra v tovarni zelo skromno.

Sicer pa — še pred petnajstimi leti bi vsakdo v tovarni smatral, da sta dva ali trije inženirji v tovarni pravcato razkošje. V vsej zgodovini tovarne je namreč zadoščal le en sam.

Počasi pa so v tovarno le začeli prihajati mladi inženirji. Morda je bila napaka v tem, da so svojo pot začenjali v konstrukciji in ne v proizvodnji. Mladi strokovnjaki bi si morali pri kolektivu s svojim delom šele pridobiti ugled in osebno ceno ter vzbuditi prepričanje, da so za proizvodnjo res koristni in potrebni. Jasno, da tega ni bilo mogoče doseči čez noč in brez velike vztrajnosti in prizadevnosti. Šele po dve, triletnem temeljitem delu bi kolektiv ob obrtniškem vzdušju strokovnjake priznal za potrebne člane kolektiva. Toliko časa pa v težavnih pogojih mladi diplomanti niso ostajali. Razen inženirja z nad 30-letno delovno dobo imajo zdaj v tovarni le enega samega metalurga od vrste tistih, ki so pred dobrimi desetimi leti v tovarni začeli svojo inženirsko kariero. Poskusilo jih je torej precej, ostal pa je en sam.

Eden poglavitnih vzrokov za to, da so strokovnjaki prihajali v tovarno, po kratkem času službovanja pa spet odhajali, je gotovo v tem, da socialno-kadrovska služba podjetja ni dovolj načrtno spremljala razvojne poti strokovnjakov. Nekaterim s premajhnimi izkušnjami so zato nalagali prevelike delovne odgovornosti, druge spet pa so zaposlovali na premalo zahtevnih delovnih mestih. Rezultat omenjene nenačrtnosti: slabo počutje na delovnem mestu. Če se temu pridruži še premalo spodbuden način nagrajevanja tehničnih strokovnjakov, potem so najpomembnejši vzroki fluktuacije znani.

Nedvomno se je mogoče pohvalno izraziti o izobraževalnih prizadevanjih članov kolektiva, ki se razen na srednjih tehničnih šolajo tudi na ekonomski srednji šoli. Vzgoji visoko izobraženega tehničnega kadra pa posvečajo premajhno skrb, to se vidi tudi iz tega, da štipendirajo na fakultetah le sedem študentov. Inženirje, ki jih imajo premalo, so hoteli torej z razpisi privabiti v tovarno. Težko bi bilo zanesljivo reči, zakaj se ni nihče odzval. Jasno pa je, da gre, po tistem starem pregovoru, dober glas v deveto vas (slab pa tudi!).

F. J.

Z »ZDRAVKO« pripravite belo kavo brez kuhanja. — KOLINSKA — LJUBLJANA

400 stanovanj in 6017 samskih ležišč

Skrb za življenjski standard v gradbenem podjetju »Gradis«

Čeprav gradbena podjetja nasploh niso tako visoko akumulativna kot nekatere industrije, so vendarle v mnogih izmed njih marsikaj storili za dvig splošnega in osebnega standarda. Skoraj vsa večja gradbena podjetja so rešila vsaj najnujnejše stanovanjske probleme svojih delavcev, poskrbela pa so tudi za gradnjo samskih domov, za organizacijo družbene prehrane, za počitniške domove, zdravstveno varstvo in podobno.

Največje gradbeno podjetje v naši republiki — »Gradis« — ima zaposlenih okrog 4800 ljudi. V letih 1957—1962 je podjetje za svoje delavce in nameščence zgradilo 154 družinskih stanovanj v Ljubljani, Mariboru, Celju in na Jesenicah. V gradnji pa je letos še 11 stanovanj v Kopru in 24 družinskih stanovanj v Ljubljani. Skupno je podjetje od osvoboditve do danes zgradilo za potrebe svojih delavcev in nameščencev nad 400 družinskih stanovanj, kar pomeni, da približno vsak deseti delavec ali nameščenec prebiva v stanovanju, ki ga je dobil od podjetja.

Še večji uspeh kot v gradnji družinskih stanovanj je podjetje doseglo pri gradnji samskih domov. Trenutno ima »Gradis «osem zidanih samskih domov, v katerih je 948 sob s 3605 ležišči. Vsi ti samski domovi so opremljeni z nujnim standardom — umivalnicami, prhami, toplo in mrzlo tekočo vodo, omarami itd. Na eno sobo pridejo povprečno po 4 ležišča. Razen naštetih samskih domov, ki so jih zgradili v Ljubljani, Mariboru, na Jesenicah in Ravnah, ima podjetje še 85 lesenih montažnih barak s 643 sobami, v katerih je 2412 ležišč. Tako kot v zidanih samskih domovih, so tudi v barakah vsa ležišča opremljena z žimnicami. Vsekakor je to lep korak naprej, saj so v samskih domovih delavci vrsto let spali na navadnih slamnjačah. V izgradnji pa so še novi samski domovi, in sicer v Ravnah, Mariboru in Ljubljani. Skupno ima podjetje v zidanih samskih domovih in montažnih barakah 6017 ležišč, tako da je na voljo več postelj kot je zaposlenih.

Za oddih in rekreacijo je »Gradis« usposobil v zadnjih letih tri objekte — počitniške domove v Ankaranu, Poreču in na Pohorju. V prvem objektu je 120 postelj, v Poreču 80, na Pohorju pa 33 — skupno imajo torej v počitniških domovih 233 ležišč. Vsi ti domovi so opremljeni tudi s športnimi rekviziti in napravami za rekreacijo, vrh tega pa so posamezne poslovne enote v Ljubljani, Mariboru, Ravnah, Šoštanju in na Jesenicah zgradile še lastne športne objekte, predvsem kegljišča in strelišča.

V vseh središčih, kjer ima »Gradis« svoje postojanke, so uredili tudi obrate družbene prehrane, kjer dobijo delavci in nameščenci okusno in izdatno hrano po zmerni ceni (povprečna cena za tri obroke dnevno okrog 280 dinarjev). Seveda uživajo to ugodnost tudi gradilišča, ki so bolj oddaljena od središč, bodisi da hrano na ta gradbišča prevažajo iz osrednjih menz ali pa iz raznih obratov družbene prehrane, ki so blizu tega ali onega gradbišča.

Lepe uspehe je podjetje doseglo tudi na področju zdravstvenega varstva, saj je v vseh središčih navezalo tesne stike z zdravstveno službo, v Ljubljani pa so letos odprli celo lastno zobno ambulanto v zdravstvenem domu v Mostah.

Kljub nedvomnim uspehom, ki so jih v »Gradisu« dosegli na področju družbenega in osebnega standarda, pa je še vedno občutno pomanjkanje družinskih stanovanj. Samo v Ljubljani je več kot 100 prosilcev, ki žive v zelo slabih in neurejenih stanovanjskih razmerah. Zato bodo morale poslovne enote tudi v prihodnjih letih posvetiti prvenstveno skrb gradnji družinskih stanovanj, zlasti v Ljubljani, Kopru, Kranju, Ravnah in Mariboru. Že v nekaj letih bo v teh krajih treba zgraditi vsaj 150 stanovanj, s čimer pa bodo seveda krite le najnujnejše potrebe.

Igor Prešern

Vesti

Ljubljanska tobačna tovarna je prenesla proizvodnjo cigar v Zrenjanin. Delavski svet tobačne tovarne v Ljubljani je že leta 1961 sklenil opustiti proizvodnjo cigar, žvečilnega tobaka, tobaka za pipo in nosljanca ter prenesti to proizvodnjo na neko drugo podjetje v Jugoslaviji, po možnosti v Vojvodino, kjer pridelujejo tobak za to proizvodnjo. Za prevzem se je odločila tobačna tovarna v Zrenjaninu. Prenos proizvodnje na zrenjaninsko tovarno se je začel lani v decembru in se je končal letos v aprilu. V Zrenjanin so hkrati prenesli ustrezne stroje iz Ljubljane. Ljubljanska tovarna se je močno zavzela tudi za priučitev delavk iz Zrenjanina, kjer se je proizvodnja cigar začela 12. januarja in se medtem že ustekla. S kratkimi cigarami oskrbuje zrenjaninska tovarna zdaj ves jugoslovanski trg, ostale vrste cigar pa tudi že prihajajo v promet iz Zrenjanina. Prav tako Zrenjanin že oskrbuje trg z žvečilnim tobakom, zdaj pa ureja še pripravljanje tobaka za pipo.

☆

Nova termoelektrarna borskega rudnika. Rudniško topilniško podjetje Bor je s stroški 2,5 milijarde din zgradilo pri Bovljevcu termoelektrarno »Mirovo« z zmogljivostjo 12.500 kWh, ki je v nedeljo začela obratovati. Nova termoelektrarna bo oddajala električno energijo (okrog 77 milijonov kWh letno) po 40 km dolgem daljnovodu do Bora, odkoder bodo pozneje podaljšali daljnovod še do Majdanpeka. Gradnjo termoelektrarne je investitor zaupal sarajevskemu Energoinvestu. Parno turbino so izdelali v karlovški »Jugoturbini«, električno opremo pa v podjetju »Rade Končar«. Elektrarna bo izkoriščala odpadni premog iz rudnikov Rtanj in Bogovina.

☆

Veliki načrti kombinata kosovskih lignitov. V največjem jugoslovanskem lignitnem bazenu Kosovo imajo v glavnih obrisih že izdelan sedemletni investicijski program. Glede na velike zaloge lignita, ki jih cenijo na 6.500 milijonov ton, predvidevajo povečanje proizvodnje lignita v površinskem odkopu na 6,5 milijona ton letno. Del tega lignita bo neposredno potrošila termoelektrarna Obilić, ki jo nameravajo povečati do zmogljivosti 560.000 kilovatov. Ostali lignit bodo deloma sušili, deloma predelali v polkoks za železarno Skopje, deloma pa vplinili. Na tej osnovi predvidevajo še proizvodnjo 12.700 ton dušičnih umetnih gnojil, nadalje zgraditev tovarne kaprolaktama za sintetična vlakna z zmogljivostjo 3.500 ton in tovarno polietilena z zmogljivostjo 2.300 ton. Celotne investicije naj bi v teh sedmih letih znašale 90 milijard din.

☆

Za 3 milijone dolarjev zasebnih deviznih računov. Po podatkih Narodne banke so sredstva naših državljanov na deviznih računih dosegla 2,986.000 dolarjev, kar je za 151.000 dolarjev več kakor v začetku leta. Pri tem gre po večini za devize, ki jih naši državljani prinašajo v domovino v obliki prihrankov, ustvarjenih v tujini zlasti na službenih potovanjih. Konec leta 1960 je bilo na teh računih 726.000 dolarjev, naslednje leto 2,231.000 dolarjev, lani ob koncu leta 2,835.000 dolarjev in konec marca, kakor rečeno, 2,986.000 dolarjev.

☆

Sintetični kavčuk spodriva naravnega. Proizvajalci naravnega kavčuka so čedalje bolj zaskrbljeni zaradi občutne konkurence sintetičnega kavčuka. Te dni so tovarne sintetičnega kavčuka (polibutadiena) v ZDA objavile znižanje cene za 9 odstotkov, tako da je zdaj cena sintetičnega kavčuka izenačena s tekočo ceno prirodnega kavčuka, ki znaša 25 centov za libro. Proizvajalce naravnega kavčuka vznemirja tudi stalno večanje deleža sintetičnega kavčuka v industrijski predelavi. V ZDA se je v predelavi delež naravnega kavčuka zmanjšal že na 27 odstotkov, v Kanadi na 32 odstotkov, v Franciji in Zahodni Nemčiji pa na 53 odstotkov. Samo od leta 1953 se je proizvodnja sintetičnega kavčuka povečala od 935.600 ton na 2,237.500 ton v lanskem letu. Značilne so v tej zvezi finančne težkoče Liberije, ki so nastale zaradi tega, ker vodilne ameriške firme Firestone in Goodrich letos ne bodo plačale skoraj nobenega davka, ker so zavezane plačati davek le tedaj, če izvozna cena kavčuka iz njihovih liberijskih plantaž presega pogodbeno določeno raven.

Z »ZDRAVKO« pripravite belo kavo brez kuhanja. — KOLINSKA — LJUBLJANA

NOVI VOLILNI SISTEM

Kandidiranje in volitve

(Nadaljevanje)

Volilni postopek se začne z razpisom volitev. Splošne volitve v občinske in okrajne skupščine razpiše Republiški zbor Skupščine SRS, volitve poslancev v Skupščino SRS razpiše predsednik Skupščine SRS, volitve zveznih poslancev pa predsednik Skupščine SFRJ.

Takoj po razpisu volitev določi občinska skupščina z odloki število sestavo bodoče občinske skupščine, volilne enote za volitve občinskih odbornikov, in v katerih preneha odbornikom mandat po dveh letih, ter območja zbora volilcev in zborov delovnih ljudi in organizacije, v katerih bodo zbori delovnih ljudi.

Republiška in Zvezna skupščina pa določita s posebnim zakonom volilne enote za volitve Republiške in Zvezne skupščine.

V volilnih enotah za občinsko, republiško in zvezno skupščino se voli po en odbornik oziroma poslanec, le v volilnih enotah za zbor delovnih skupnosti občinske skupščine je izjemoma možno voliti po več odbornikov.*

Vloga SZDL

Kot novost v novem volilnem sistemu je omenili vlogo Socialistične zveze delovnega ljudstva. Le-ta ima namreč zakonito pravico in dolžnost, da zaradi čimširše udeležbe občanov in zaradi zagotovitve javnosti v volilnih pripravah obravnava na svojih konferencah vprašanja v zvezi s predlaganjem kandidatov za odbornike in poslance. Na teh konferencah sodelujejo tudi predstavniki drugih zainteresiranih družbenih organizacij.

Ves volilni postopek lahko razdelimo na dve glavni fazi: kandidiranje oziroma predlaganje kandidatov in glasovanje.

Kandidiranje tako odbornikov kot poslancev se opravi po zborih volivcev in zborih delovnih ljudi, le za splošne (občinski, republiški in zvezni) zbore se kandidiranje lahko opravi tudi po skupini volivcev.

Če je podan predlog kandidature po skupini volivcev, mora tak predlog kandidata za občinski zbor podpisati najmanj 50 volivcev, za Republiški zbor najmanj 100 in za Zvezni zbor najmanj 200 volivcev, ki so vpisani v volilni imenik na območju te volilne enote.

V posamezni volilni enoti je en ali več zborov volilcev oziroma zborov delovnih ljudi. Zbore sklicuje predsednik občinske skupščine. Na zboru vsak volivec ali delovni človek lahko predlaga enega kandidata. Ta je sprejet na kandidatno listo, če tak predlog podpro še štirje drugi volivci. Ko ni več predlogov, se nato glasuje javno z dviganjem rok o posameznih kandidatih s te kandidatne liste. Če dobi kandidat večino glasov navzočih, s tem postane kandidat tega zbora volivcev oziroma delovnih ljudi. O delu zbora je treba pisati zapisnik, ki se mora nato s posebnim predlogom kandidature poslati občinski volilni komisiji. Ta pregleda, ali je predlog kandidature popoln, to je, če je priložen zapisnik zbora volivcev, potrdilo o vpisu kandidata v volilnem imeniku, in ko dobi še overjeno privolitev kandidata v kandidaturo, potrdi kandidaturo, če je za istega kandidata vložilo pravilen predlog eden ali več zborov volivcev, ki predstavljajo najmanj eno petinko vseh v volilni imenik vpisanih volivcev v volilni enoti. Potrjene kandidature se nato objavijo in razglase.

Pri glasovanju o potrjenih kandidatih pa so razlike med glasovanjem za odbornike občinske skupščine in med glasovanjem za poslance.

Za občinski zbor kot tudi za zbor delovnih skupnosti odbornike volijo neposredno, to je volivci na voliščih z glasovnicami izražajo svojo voljo, kdo naj bo odbornik.

26. maja – splošno glasovanje v občinski zbor

Neposredno glasovanje v zbor delovnih skupnosti bo 24 maja, razen skupine kmetijstva, v kateri bodo volivci glasovali 26. maja. Istega dne (26.maja) bo tudi splošno glasovanje v občinski zbor.

Izvoljen bo tisti kandidat, ki bo dobil večino glasov v posamezni volilni enoti vpisanih volilnih upravičencev. Kolikor pa je v volilni enoti več kandidatov za eno odborniško mesto, pa bo izvoljen kandidat, ki bo dobil največ glasov.

Tako izvoljeni odborniki občinske skupščine se bodo sestali 3. junija na sejo. Na tej seji bodo izvolili odbornike v okrajno skupščino, republiške in zvezne poslance.

Občinska skupščina voli v okrajno skupščino toliko odbornikov, kolikor ustreza razmerju med številom prebivalstva v okraju in v tej občini, pri čemer pa vsaka občina voli vsaj enega odbornika v okrajno skupščino. Število odbornikov, ki jih posamezna občina voli, odredi z odlokom okrajna skupščina.

Okrajna skupščina bo enozborna, zato bodo lahko občinske skupščine izvolile odbornike v okrajne skupščine iz katerega koli zbora. Tu je torej uveljavljen čisti princip delegacije občinske skupščine v okrajno skupščino. Glasuje se z glasovnicami in bodo izvojeni tisti kandidati, za katere bo glasovala večina vseh odbornikov obč. skupščine.

Na isti seji bo tudi občinska skupščina volila republiške in zvezne poslance izmed potrjenih kandidatov, ki so jih predlagali zbori volivcev ali skupine volivcev. Novi odborniki občinske skupščine volijo z glasovnicami poslance v vse zbore republiške skupščine in sicer najprej za republiški zbor, nato pa še za gospodarski, prosvetno-kulturni, socialno-zdravstveni in organizacijsko-politični zbor. Po enakem vrstnem redu bodo tudi volitve v posamezne zbore zvezne skupščine.

Volitve v posamezne zbore delovnih skupnosti republiške in zvezne skupščine bodo s tem končane, če bo v posamezni volilni enoti eden od kandidatov dobil večino glasov vseh članov v vsaki občinski skupščini. S tem je ta kandidat izvoljen za poslanca, ter je tako uveljavljeno načelo čiste delegacije občinske skupščine v republiške in zvezne zbore delovnih skupnosti.

Pri volitvah v republiški in zvezni zbor volijo kandidate za poslance na isti način kot za zbore delovnih skupnosti, vendar z izvolitvijo v občinski skupščini kandidat še ni poslanec, temveč bodo o njem še neposredno glasovali volivci na vsem območju volilnega okraja dne 16. junija. Te neposredne volitve bodo opravili na način, kot je uveljavljen pri neposrednih volitvah v občinsko skupščino in sicer z glasovnicami.

Kateri organi izvajajo volitve?

Organi, ki tehnično izvajajo vse te volitve, so volilne komisije, volilni odbori in predsedstva skupščine. Komisije so: zvezna, republiška, okrajna in občinska volilna komisija. Volilne komisije bodo morale poskrbeti za tehnični potek volitev, pravočasno pripraviti ves volilni material, razglase, volilne skrinjice, glasovnice, vpisnike, poskrbeti za sestavo volilnih odborov, potrjevati kandidature, ugotavljati in razglašati rezultate volitev ter izvršiti še druge tehnične naloge.

Volilni odbori bodo izvrševali neposredno glasovanje o potrjenih kandidatih na voliščih, ki naj zajamejo območja okrog 500 volivcev. Glasovanje traja od 7. ure zjutraj do 19. ure zvečer, iz posebnih razlogov pa se lahko volišča odpro že poprej in zaprto kasneje, vendar ne pred 4. uro zjutraj in po 22. uri zvečer.

Volitve v občinski skupščini vodi predsednik občinske skupščine z dvema odbornikoma, ki ju izmed sebe določi občinska skupščina.

Vsi volilni organi so neodvisni organi, ki morajo zagotoviti pravilnost in zakonitost izvedbe volilnih aktov.

Ker bodo seje občinskih skupščin, ki bodo volile poslance republiške in zvezne skupščine, isti dan in ker so tudi neposredne volitve poslancev določene na isti dan, zato se lahko tudi združi ves postopek kandidiranja za vse skupščine. Tako volivci — občani na svojih zborih lahko predlagajo istočasno kandidature za občinski, republiški in zvezni zbor, volivci — delovni ljudje pa na svojih zborih kandidature v občinski zbor delovnih skupnosti, v republiške in zvezne posamezne zbore delovnih skupnosti.

Po volilnem sistemu bo torej dolžnost občana, ki ima istočasno tudi volilno pravico kot delovni človek, da sodeluje na splošnih zborih občanov na terenu in na zborih delovnih ljudi v okviru delovne organizacije ali delovnih skupnosti, v kateri je zaposlen. Dalje bo izvrševal svojo volilno pravico dne 24. maja na volišču svoje delovne organizacije ali delovne skupnosti, razen tistih, ki spadajo v skupino kmetijstva, ki bodo to svojo pravico in dolžnost izvajali dne 26. maja na ustreznih voliščih. Dne 26. maja bodo vsi občani, ki imajo splošno volilno pravico, glasovali na voliščih, ki bodo določena v okviru volilne enote, kjer prebivajo, o potrjenih kandidatih za občinski zbor.

Dne 16. junija pa bodo na istih voliščih ponovno glasovali o potrjenih kandidatih za republiške in zvezne poslance republiškega ter zveznega zbora.

J. P.

(Konec jutri)

* Zaradi celovitejšega pregleda nad novim volilnim sistemom razlaga avtor tudi razpis volitev in določitev volilnih enot, čeprav je to delo, ki pomeni začetek volilnega postopka, za letošnje volitve dejansko že opravljeno. V številnih občinah se že približujejo h kraju tudi zbori volivcev oziroma zbori delovnih ljudi. (op. ur.)

Francovo izzivanje

Franco je vrgel pesek v oči zahodnim demokracijam. »Krščiteljev javnega reda« (beri: komunistov, socialistov, anarhistov, liberalno usmerjene inteligence, stavkajočih delavcev in kmetov) ne bodo več postavljali pred vojaška sodišča, temveč bodo ustanovili posebno civilno sodišče za razsojanje o teh primerih. Spremenili bodo naziv, sodniki bodo v civilu in ne v uniformah, postopek pa bo ostal isti.

To je Francov odgovor na proteste vse svetovne demokratične javnosti ob obsodbi in usmrtitvi Juliana Grimauja, to je tudi odgovor konferenci o položaju v Španiji, ki se je te dni začela v Parizu ob udeležbi okrog 300 predstavnikov naprednih strank in javnih delavcev iz zahodnih držav.

Franco se ne misli ukloniti nikomur. Zavestno je kljub intervencijam z najvišjih mest in pripombam svojega zunanjega ministra o politični neoportunosti odklonil pomilostitev Juliana Grimauja, ker je želel tako manifestirati svojo avtoriteto navzven in navznoter. Na notranjepolitičnem področju mu je bila obsodba in usmrtitev Grimauja potrebna zato, da bi med prebivalstvom obdržal živ strah pred ponovitvijo državljanske vojne, navzven pa, da bi zahodnim demokracijam, kakor biku z rdečo cunjo, pomahal s »komunistično nevarnostjo«. Franco namreč dobro ve, da ga zahodne demokracije ne bodo pustile na cedilu prav zaradi svoje protikomunistične histerije. In zato lahko nemoteno izziva.

Končno, kaj je storil doslej Zahod, da bi pomagal španskemu ljudstvu? Prav nič! V zameno za vojaška oporišča je nudil Francu gospodarsko pomoč. Odprl mu je celo perspektivo vključitve v Zahodnoevropsko gospodarsko skupnost, če bo uspel nekoliko stabilizirati gospodarski položaj in eventualno liberalizirati režim.

Na ogorčenje zahodnega sveta nad nizkimi mezdami, zaradi katerih so lani stavkali španski rudarji, je Franco odgovoril z malenkostnim zvišanjem mezd in številnimi obsodbami stavkajočih, na zgražanje nad njegovim pravosodjem pa s formalnim preimenovanjem vojaških sodišč v civilna.

In pričakovati je, da bodo Francovi odgovori na proteste zahodne demokratične javnosti še nadalje taki, če se ne bodo zganile tudi vlade in mu odtegnile pomoči. Predvsem pa bo njegov obstoj odvisen tudi od splošnega razvoja v Evropi: tolerantnost do profašističnih sil in režimov ter protikomunistična histerija posredno pomenita oporo Francovemu režimu v Španiji. Špansko ljudstvo ne more tvegati še ene državljanske vojne; zaradi priznanega načela nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav pa mu demokratična javnost vsega sveta lahko pomaga samo z doslednim bojem proti vsem pojavom fašizma, kjerkoli se pokažejo; zahodni svet pa še posebej z bojem za zmago napredno in ne desničarsko usmerjene Evrope. Vse dokler pa mu bo Zahod dajal vsakršno pomoč, bo Franco izzival.

A. STANOVNIK

Komisija za sklepanje in odpoved delovnih razmerij pri

Kmetijski zadrugi Dobrova pri Ljubljani

razpisuje delovno mesto

VODJE gozdnega revirja Polhov Gradec

z dokončano srednjo gozdarsko šolo.
Nastop službe takoj ali po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov: Kmetijska zadruga Dobrova pri Ljubljani. 3748

EVROPSKI SOBOTNI VEČER

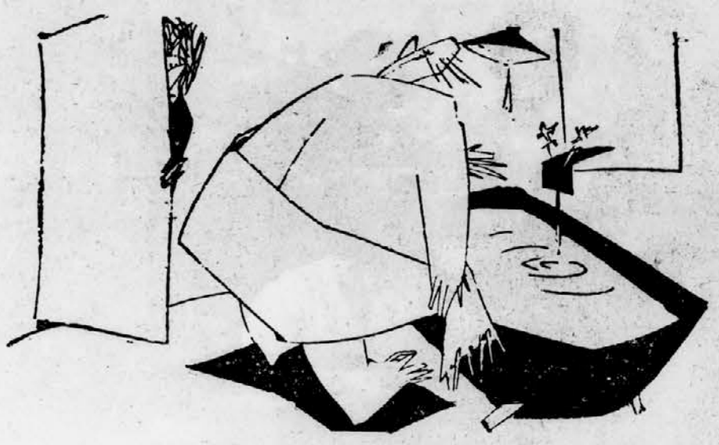

Pa si prepričana, žena, da v kadi ni nobene rakete Polaris?
Ćirić, »Borba«

Nacionalizacija veleposestev v Burmi

Nacionalizirano zemljo bodo razdelili kmetom-najemnikom

V Burmi so nacionalizirali posestva tistih veleposestnikov, ki ne živijo na svoji zemlji. Ta ukrep je zajel kaka dva milijona hektarov površin (oziroma 4.5 milijona akrov). Od skupno 19.5 milijona akrov obdelovalnih površin odpade na veleposestva samo še kakih 870.000 akrov, in to je v glavnem last posestnikov, ki živijo na vasi.

Nacionalizirano zemljo bodo razdelili kmetom, ki so jo doslej obdelovali v najemu. Ti ne bodo imeli nobenih materialnih obveznosti do veleposestnikov, ki jim bo vlada nudila odškodnino v skladu z zakonom o nacionalizaciji zemlje iz l. 1953.

Sklep burmanske vlade o nacionalizaciji zemlje je del zelo odločne politike, ki ima namen onemogočiti zasebni kapital in ukiniti izkoriščevalske odnose v kmetijstvu.

V zadnjih nekaj mesecih je revolucionarni svet generala Ne Vina pozorno proučeval in reševal pereče in dolgoročne probleme v poljedelstvu. Lani oktobra je svet ustanovil odbor za planiranje v kmetijstvu, ki skrbi za razdeljevanje zemlje in pospeševanje poljedelstva. Vlada je že uresničila številne predloge tega odbora glede mehanizacije poljedelstva in urejanja odnosov na kmetijskem tržišču, na katerem so prej gospodarili kapitalisti in špekulanti.

Po vsej Burmi organizirajo seminarje, na katerih pojasnjujejo kmetom nove ukrepe v kmetijstvu. Na teh sestankih kmetje tudi govorijo o svojih težavah in se takoj dogovarjajo z zastopniki revolucionarnih organov, kaj bi bilo treba ukreniti, da bi povečali proizvodnjo in zboljšali položaj kmeta.

Čeprav vlada odločno izvaja rekonstrukcijo poljedelstva, je vendar čutiti neko postopnost, da ne bi povzročili večjih motenj posebno pri proizvodnji in odkupu riža — najvažnejšega pridelka. Na nedavnem seminarju v Duji, na katerem je govoril tudi general Ne Vin, so poudarili, da vlada pazljivo proučuje probleme kmetijstva, da bi se izognila napakam, »ki so jih v preteklosti delali uradniki teoretiki«. V govoru poslovnim ljudem je Ne Vin izjavil, da bo država kmalu prevzela ves odkup nepredelanega riža, a polagoma tudi luščilnice riža, čeprav bodo te luščilnice še vedno vodili lastniki, »ker imajo ti večje izkušnje kot uradniki«.

(Tanjug)

Neodvisnost – glavni problem

47 milijonov Afričanov čaka na osvoboditev

Glasilo Stranke ljudske konvencije Gane »Evening News« posveča daljši članek bližnji konferenci šefov afriških držav v Adis Abebi in poudarja, da sta osnovna problema današnje Afrike popolna osvoboditev vseh še odvisnih afriških držav in odprava podedovanih umetnih delitev, da bi prišlo do popolne afriške enotnosti.

Časopis navaja, da si je 32 izmed 60 afriških držav priborilo neodvisnost in piše, da te države sestavljajo štiri petine današnje Afrike.

»Izmed 265 milijonov afriških prebivalcev,« pripominja »Eveling News«, živi 47 milijonov še pod kolonialno upravo in pod kruto oblastjo Salazarja, Verwoerda, Welenskega in podobnim. Pred nami je naloga, da jih osvobodimo.«

»Imperialisti vidijo, da se je Afrika zdramila« — piše časopis, »in skušajo z raznimi sredstvi doseči, da bi kako počaljšali svojo oblast nad njo. Upajo, da bodo z nadaljnjo razdvojenostjo med afriškimi državami ohranili svoj vpliv v Afriki. To je resna nevarnost, ki se je danes vsi Afričani zavedajo in je ne morejo in ne smejo zanemariti v sedanji fazi afriškega razvoja« — končuje »Eveling News«.

(Tanjug)

SUKARNO NA ZAHODNEM IRIJANU — Po štirinajstih letih vztrajnega boja je Zahodni Irijan 1. maja letos končno dosegel združitev z matično državo — Indonezijo. Takoj potem, ko so Združeni narodi slovesno predali upravo nad tem ozemljem indonezijskim oblastem je na Zahodni Irijan prišel predsednik Ahmed Sukarno. V govoru na množičnem mitingu v mestu Merauke je Sukarno izjavil, da Indonezija zdaj, ko je dosegla priključitev Zahodnega Irijana, nima nobenih ozemeljskih zahtev več. Na sliki: predstavnik domačinov pozdravlja predsednika Sukarna ob prihodu na Zahodni Irijan.
Foto: AP

Legende in resničnost v Gruziji

Novodobni vitezi in Kristus z obrazom Stalina

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 6. maja (Po telefonu). — V Gruziji ima sleherna stvar svojo legendo. Legende se pletejo o trdnjavah in cerkvah, zgrajenih po vrhovih kot orlova gnezda, o tovarnah in hidrocentralah. Nisem srečal Gruzinca, ki ne bi med svojo pripoved, pa bodisi o čemerkoli, vpletel kake legende. Kakor da bi ljudje živeli med legendami in resničnostjo. V Gruziji so legende postale resničnost.

Pravijo, da je njihova domovina od takrat, ko je nastala kot država v 6. stoletju pred našim štetjem pa vse do zmage revolucije sleherno leto preživela vsaj po en napad tujcev. Vendarle ni bilo sile v zgodovini, ki bi Gruzince trajno pokorila. Umikali so se v hribovske utrdbe, se zbirali na viteških shodih in napadali vsiljivce. Tbilisi so vsaj dvajsetkrat razrušile tuje vojske in prav tolikokrat so ga pridne roke znova postavile.

Toda vse do današnjih dni, ko že več kot štirideset let gradijo, ne da bi jim kdo uničeval delo njihovih rok, so Gruzinci vseeno chranili svoja tradicionalna viteška zborovanja. Slučajno sem se enega izmed teh tudi sam udeležil. Tisti dan smo obiskovali zgodovinske kraje. Če bi človek hotel obiskati prav vse, kar priča o zgodovinski preteklosti, potem bi moral oblesti sleherni kotiček Gruzije. Zato sem se omejil na stare utrdbe in poslopja v Tbilisiju in stari prestolnici Mcheti. Najbolj simboličen in najstarejši med temi spomeniki je Džvari, zgrajen na visoki gori 30 km od Tbilisija. Nad Mcheto se stoji prva gruzinska cerkev iz 6. stoletja, obdana z utrdbami. Sem so se umikali Gruzinci pred napadi sovražnikov. Pod zidovjem se odpira na eno stran prepad, na dnu katerega šumijo valovi gorskih rek Kure in Aragvija, na drugo stran pa se širijo valovite livade, kjer so zborovali vitezi.

Po starodavnem obredu

Moji vitezi so se pripeljali z avtomobili tipa »Volga« iz Tbilisija. Zakurili so ogenj, razpostavili stole, napravili ražnje za »šašlik« in namestili pletenke z vinom v doseg roke. Že od daleč so nas opazili in nas s kretnjami vabili k sebi. Spremljevalec mi je pojasnil, da prijaznemu povabilu nikakor ne gre odreči. Običaj gruzinskega viteškega shoda je namreč tak, da je treba h gostiji povabiti slehernega mimoidočega tujca, gost pa je dolžan povabilo sprejeti. Tokrat so bili vitezi skupina starejših tbiliških mož na čelu z dvema nekdaj slavnima nogometašema. Sprva se mi je vse skupaj zdelo kot vesela gostija na prostem, sčasoma pa sem spoznal, da se vse razvija natanko po strogem viteškem obredu. Včasih so bili vzroki za takšna moška zborovanja dogovori o bodočih spopadih ali spomini na junaštva v bojih. Dandanašnji pa je za ta obred sleherni razlog dober in primeren. Moji gostitelji so se na primer zbrali, ker se je enemu izmed njih rodil sin, drugemu pa je umrla teta. Rojstvo in smrt pa sta enakovredna dogodka za viteško počastitev. Zdravice so temelj vsega ceremoniala. Nazdravlja načelnik shoda — tamada. Najprej smo po običaju nazdravili »gruzinski deželi«, nato »našemu gostu in njegovi domovini«, potem »rojenemu sinu« in »umrli tetki« itd. Pili smo iz rogov, okovanih s srebrom, prav kakor zahteva viteški običaj. Ker roga ni mogoče prej položiti na mizo, dokler je v njem še kaj vina, smo bili prisiljeni vsakikrat izpiti do dna.

Protokol je bil brezkončen, podobno kot so brezkončne tudi gruzinske legende. Nazdravljali smo po vrsti vsemu, od prvobitne skupnosti pa do socializma. Sleherna zdravica je bila izrečena v posebni okrasni viteški obliki, sleherno je spremljala obvezna legenda. Tudi zdravice so natanko razporejene, vsaka ima svoj vrstni red, ki ga nikakor ni mogoče spremeniti. Ker sem moral precejkrat nagniti srebrni rog, mi je še najjasneje obtičala v spominu tale zdravica: Timur ali Tamerlan, hromi mongolski osvajalec, je ob koncu 15. stoletja zasedel velikansko ozemlje od Kitajske pa vse do Evrope, le Gruzije ni mogel osvojiti. Osemkrat jo je zravnal z zemljo in osemkrat se je spet dvignila. Takrat se je vprašal, v čem je njena moč. Pa so mu odgovorili, da v vinu. Ukazal je, naj uničijo tudi vso vinsko trto. Toda navzlic vsemu je — kot sem se lahko sam dodobra prepričal na tem viteškem shodu — zrasla nova, še boljša. Tudi zdaj pomeni za Gruzijo veliko, saj prinaša vino gruzinskemu gospodarstvu največje dohodke. Ob žlahtni kapljici se tudi zdaj navdihujejo ponosni gruzinski vitezi, ko zborujejo po starem običaju. Pravijo, da ne mine dan, da ne bi bilo vsaj enega teh viteških zborovanj. Prijazni gostitelji so mi dovolili oditi šele, ko sem jim povedal, da moram obiskati tudi starodavno prestolnico Mcheto.

Kristus, ki je podoben Stalinu

Na dolgem polotoku med rekama Kuro in Aragvijem, sredi prepadnih gora je Mcheta kljubovala stoletjem. Prvič jo je porušil Pompej, zadnjikrat pa so pustošili po njej Turki. Kljub vsemu hudemu pa so se ohranile starodavne bazilike, ki pričajo o posebni nacionalni avtohtonosti Gruzincev. Čeprav so kristjani od leta 337, je na njihovih freskah sv. Georg, upodobljen kot poglavitno božanstvo, pomembnejši od Kristusa. Prav zaradi tega so tujci imenovali deželo Gruzija ali Georgija. V gruzinščini pa se imenuje povsem drugače: Kartli, saj je nastala mnogo pred sv. Jurijem. Razen tega prikazuje gruzinska ikonografija sv. Jurija dokaj nenavadno: svetnik na gruzinskih freskah namreč ne pokončava zmaja, pač pa rimskega cesarja Diokleciana.

Če sodimo po freskah, je druga najpomembnejša oseba v tej hierarhični lestvici mati Marija. To zato, ker je vladar največje gruzinske države bila ženska — cesarica Tamara. Vladala je v 11. stoletju, ki se imenuje »zlato stoletje Gruzije«. Prav zategadelj ima Marija na vseh gruzinskih svetih podobah in freskah poteze cesarice Tamare, prav kakor je Kristus na vseh novejših cerkvenih slikah podoben mlademu Stalinu.

V tem nenavadnem pletenju stoletij, starodavnih in novih legend, je za novo revolucionarno zgodovino zelo pomembna starodavna cerkev v srcu Tbilisija v osamljeni soteski nad reko Kuro. Cesarska oblast je namreč mchetski samostan in cerkev v začetku tega stoletja spremenila v zapor, v katerem so bili zaprti Gorki, Kalinin, Ordžonikidze in Stalin. Prav v njej so bile ustanovljene prve marksistične organizacije. Tukaj je zatlela prva iskra sicer zelo zapletene in svojevrstne gruzinske revolucije.

Gruzija se je že od leta 1901., ko jo je Aleksander I. priključil Rusiji, oplajala ob kulturnih in družbeno-političnih vplivih s severa. Ti vplivi, ki so prodirali čez Kavkaz, so na svojski način odsevali v gruzinskih legendah in v bogati tradiciji. V Tbilisiju so živeli in delovali Puškin, Lermontov, Gribojedov, Čehov, Čajkovski, Saljapin, Balakirev, Rubinstein, Rjepin, Vahnjecov, Gorki, Majakovski itd. V Gruzijo so prinašali svojo kulturo in se oplajali ob starodavni in bogati gruzinski tradiciji.

Menjševiški intermezzo

Med Oktobrsko revolucijo je tudi tukaj izbruhnil upor. Oblasti pa so se polastili menjševiki in razglasili »neodvisno Gruzijo«. Menjševikom so pomagali tuji intervencionisti, ker so hoteli ohraniti bogastvo Zakavkazja za svoje kapitalistične družbe. Turki so okupirali del črnomorske obale, Nemci pa so prodrli v ostali del države, da bi podprli menjševike. Ko so boljševiki izgnali Nemce iz Ukrajine, so le-ti zapustili tudi Gruzijo. Menjševiki so pozvali v deželo Angleže. Kmetje in delavci so se jim uprli leta 1919. Da bi zavrli širjenje oboroženе revolucije, so menjševiki ponudili Sovjetski Rusiji leta 1920 mirovno pogodbo in zagotovili boljševiški partiji svobodno dejavnost, prav tako pa so obljubili, da bodo angleški intervencionisti zapustili deželo. Moskva je pogodbo sprejela in v Tbilisi je prispel Kirov kot pooblaščeni predstavnik Sovjetske Rusije. Med tem časom so v Armeniji revolucionarji razglasili sovjetsko oblast. Prestrašeni menjševiki so prekršili sporazum, vnovič poklicali angleške vojake in pregnali boljševike. 16. februarja leta 1921 je gruzinski revolucionarni komite zaprosil za pomoč Lenina. Hkrati so boljševiki znova zanetili upor. Dne 25. februarja je Ordžonikidze poslal Leninu v Kremelj tole brzojavko: »Nad Tiflisom (tako se je v carski Rusiji imenovalo mesto Tbilisi) se vije rdeča zastava sovjetske oblasti. Naj živi Sovjetska Gruzija!« Istega dne so uporniki strmoglavili menjševiško vlado. Francoske in angleške vojaške enote ter mornarica so skušale posredovati, toda XI. rdeča armada jim je to preprečila. V sestavi te armade, ki jo je Sovjetska Rusija poslala v pomoč gruzinski revoluciji, je vkorakal v Tbilisi tudi Nikita Sergejevič Hruščov kot poveljnik enega izmed bataljonov. Menjševiki so pod zaščito Angležev ohranili še 22 dni svojo vlado v Batumiju na črnomorski obali. 17. marca pa so v Sovjetski Rusiji dokončno premagali kontrarevolucijo in izgnali intervencioniste. Gruzinske legende so postale resničnost.

Frane Barbieri

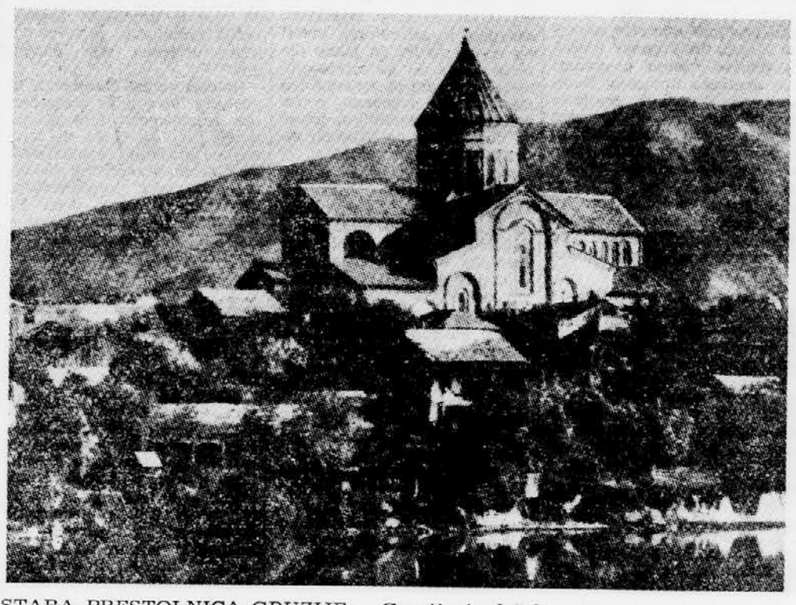

STARA PRESTOLNICA GRUZIJE — Gruzija je dežela z bogato zgodovino, ki je še danes prisotna v mnogih zgodovinskih spomenikih širom dežele. Posebno bogata s kamnitimi pričami burne zgodovine je starodavna prestolnica Gruzije — Mchet. Na sliki je katedrala v Mchetu.
Fotoarhiv Dela

Obsodba portugalskega divjanja

Dr. Neto, ki je prispel iz Leopoldvilla na kratek obisk v Gano, je v intervjuju z gansko časopisno agencijo izjavil, da več kot 50 000 portugalskih vojakov in angolskih policistov požiga in ruši angolske vasi in ubija ženske in otroke, »samo zato, ker zahtevamo, da bi bili gospodarji v svoji deželi«. Po njegovih besedah ljudstvo množično beži v džunglo zaradi divjanja Portugalcev v Angoli. Toda portugalski kolonialisti — je pripomnil Neto — pošiljajo v džungle težka oklopna vozila in brez usmiljenja pobijajo begunce.

Dr. Neto je dalje dejal, da je Portugalska razmeroma revna dežela in da ne bi mogla financirati vseh teh vojaških pohodov proti angolskemu ljudstvu sama brez pomoči NATO. Zato je pozval vse dežele, ki so članice te organizacije, naj odrečejo pomoč Portugalski in tako pomagajo, da bi se končalo nasilje nad angolskim ljudstvom. Poudaril je, da bo angolska delegacija, ki se bo udeležila konference šefov afriških držav in vlad v Adis Abebi, zahtevala od afriških držav, naj začno z gospodarskimi sankcijami proti Portugalski. Ta delegacija bo — kakor je izjavil dr. Neto — tudi zahtevala, naj se afriški narodi združijo, da bi osvobodili afriško celino vladavine tujih držav in neokolonializma. (GNA)

Povečanje obdelanih površin v Siriji

Po podatkih sirskega ministrstva za kmetijstvo se je v zadnjih desetih letih obdelana površina v Siriji povečala — predvsem po zaslugi agrotehničnih ukrepov — skoraj za dvakrat. Leta 1952 je bilo 3.5 milijona ha obdelane zemlje, leta 1961 pa že 6,2 milijona hehtarov. Pridelek pšenice je znašal leta 1950 830.000 ton, leta 1962 pa 1,200.000 ton. V istem obdobju se je povečala proizvodnja bombaža od 35.000 ton na 150.000 ton letno. Hkrati se je povečala tudi vrednost izvoza kmetijskih pridelkov, ki je znašala leta 1951 257 milijonov sirskih lir, leta 1962 pa 276,7 milijona lir.

Švedska industrijska razstava v Bukarešti

V Bukarešti je te dni švedska industrijska razstava, na kateri razstavlja 46 švedskih podjetij. Pričakujejo, da bo razstava prispevala k razširitvi trgovine med obema državama, katere vrednost znaša zdaj približno 10 milijonov dolarjev.

760 milijonov mark škode zaradi slabega vremena

Vladna komisija za boj proti posledicam mraza in slabega vremena je sporočila, da je gospodarstvo DR Nemčije utrpelo med letošnjo zimo za 760 milijonov mark škode. V industriji in prometu, ki sta bila najbolj prizadeta, si zdaj prizadevajo, da bi premagali težave in preprečili še večje izgube. Vse kolektive so pozvali, naj storijo vse, da bi izpolnili polletni plan.

Optimistična pričakovanja v Romuniji

Romunski ekonomisti pričakujejo, da se bo letos proizvodnja v kemični industriji v primerjavi s preteklim letom povečala za 27 odstotkov. V celotni industrijski proizvodnji naj bi proizvodnja kemične industrije sodelovala s 7 odstotki, leta 1965 pa z 9,4 odstotka. Skupaj s strojno industrijo naj bi ta panoga v dolgoročnem industrializacijskem programu zavzela prioritetni položaj. V zadnjem času je bil največji novi objekt v tej panogi tovarna avtomobilskih gum pri Bukarešti. Njena zmogljivost: več kakor milijon gum za avtomobile, traktorje in tovornjake. Izdelki kemične industrije tvorijo 3 odstotke romunskega izvoza.

Kozlov bolan

V Moskvi so uradno sporočili, da je član prezidija in sekretar CK KP SZ zbolel. Sporočilo ne omenja, za kakšno bolezen gre. Kozlov se že dalj kot mesec in pol ni pokazal v javnosti. Ker ga ni bilo niti na tradicionalni paradi v Moskvi, je CK KP SZ prejel v zvezi s tem vrsto vprašanj. Njegovo glasilo »Pravda« je sporočilo, da je prišlo do tega zaradi bolezni.

Staro in novo na Srednjem vzhodu

Socialna komisija Združenih narodov ima na dnevnem redu svojega letošnjega zasedanja — kot smo poročali — tudi poročilo o svetovnem socialnem položaju. V njem je obširno poglavje posvečeno razmeram na Srednjem vzhodu. Naj navedemo le nekaj podatkov iz poročila.

Srednji vzhod zajema dežele z arabsko kulturo v jugozahodni Aziji in v spodnji dolini Nila, Ciper, Izrael in Turčijo. V eni ali dveh državah se povprečen dohodek na prebivalca dvigne nad 400 dolarjev na leto, pod 100 dolarjev pa pade le v nekaterih. Na splošno igrajo tod vlade močno vlogo v ekonomskem in socialnem življenju. Tretjina narodnega dohodka gre skozi javne kanale in precejšen del potrošijo za vojsko. Nekatere dežele financirajo svoj razvoj iz sredstev, ki jih dobe od tujcev za izkoriščanje njihove nafte, pri drugih pa igra pomembno vlogo zunanja pomoč.

Skoraj 99% prebivalcev živi od petine celokupne površine, ostalo je puščava. Kmetijstvo na tem področju mora preživljati prebivalstvo, ki se je v zadnjih tridesetih letih skoraj podvojilo. Porast prebivalstva je večji kot v katerem koli drugem delu sveta, razen v Latinski Ameriki. Vzporedno z zmanjševanjem smrti med predšolskimi otroki — le-ti predstavljajo polovico umrlih — pričakujejo še večji porast.

Premalo dela

Dela ni dovolj za vse, ki so zanj sposobni. Efektivna delovna sila znaša le 30 odstotkov prebivalstva in med temi je precej brezposelnih: v Jordaniji na primer 33 odstotkov. Zaradi dolgih mrtvih sezon v kmetijstvu in terciarnih dejavnostih vlada razen brezposelnosti še nezadostna zaposlenost. V arabskih deželah jugozahodne Azije je petina nezadostno zaposlenih, manj v Turčiji in precej v Egiptu.

V Iraku, Siriji in Turčiji so v kmetijstvu zaposlene skoraj tri četrtine delovne sile, dajejo pa samo dve petini narodnega dohodka. V ZAR dajejo tri petine delovne sile tri desetine dohodka, v Libanonu pa ena polovica eno šestino. Dohodek na prebivalca v kmetijstvu je za polovico manjši od povprečnega dohodka na prebivalca.

Terciarne dejavnosti, trgovina, komunikacije, transport, javne naprave in službe zajemajo v Turčiji desetino delovne sile in dajejo dve petini narodnega dohodka, v ZAR pa ena šestina dve petini. Ta dejavnost najhitreje raste.

V industriji — kjer prevladuje ročno delo — je v Jordaniji zaposlena desetina aktivnega prebivalstva, ki daje desetino narodnega dohodka; v Iraku in Saudovi Arabiji — tu se pridružuje črpanje in rafiniranje nafte — zaposluje industrija manj kot desetino prebivalstva, daje pa tri desetine oziroma več kot polovico narodnega dohodka.

Kako so razdeljeni dohodki? V Libanonu prejema 18 odstotkov družin 60 odstotkov narodnega dohodka, 50 odstotkov družin pa le 18 odstotkov. V Egiptu je 1958. leta 10 odstotkov prebivalstva dobilo 52 odstotkov narodnega dohodka. V Siriji pripada velik del dohodkov od žita lastnikom, ki niso kmetje. Le-ti so 1958. leta posedovali dve tretjini obdelovalne zemlje.

Politična negotovost, ki je vladala, oziroma ponekod še vlada, je v gospodarskih krogih opogumila špekulantski duh. Le-ta stremi za hitrim dobičkom. Zato je proti dolgoročnemu investiranju in daje prednost trgovini pred industrijo in manjšim družinskim podjetjem pred večjimi.

Vsepovsod je velika potreba po novih delovnih mestih. Samo v štirih deželah bi bilo treba investirati od 1960. do 1970. leta 7,8 milijarde dolarjev za nova delovna mesta, da bi absorbirali naraščajočo delovno silo.

Polovica otrok v šoli

V zadnjem desetletju so na splošno dosegli pomemben napredek v izobraževanju, manjšega pa v ljudskem zdravstvu in socialnem zavarovanju ter v ceneni stanovanjski graditvi.

Osnovno šolstvo zajema nekoliko več kot polovico otrok, vendar še ne v vseh deželah. Toda večina jih ne konča šestletnega osnovnega šolanja. Počasi napreduje šolanje deklic, zlasti v odmaknjenih kmetijskih predelih. V osnovnih šolah pride ena deklica na dva dečka, v srednjih pa na tri. — Precej pa so se v zadnjem desetletju razširila učiteljišča in univerze.

Hudi zdravstveni problemi Srednjega vzhoda so nalezljive in parazitične bolezni, ki so razširjene zlasti med mladim in kmečkim prebivalstvom z nizkimi dohodki, slabim higienskim standardom in omejenim pristopom do moderne zdravstvene službe. Trahom, griže, črevesne bolezni in ogrci so široko razširjeni. Tuberkuloza vlada zlasti v gosto naseljenih kmečkih predelih. V številnih kmetijskih področjih je skoraj vsak prebivalec nosilec več bolezni.

Pomemben napredek so že dosegli v usposabljanju zdravnikov in drugega zdravstvenega osebja. Niso pa še dosegli posebnega uspeha pri endemičnih boleznih, razen pri malariji.

Začetki premikov v kmetijstvu

Kmečko prebivalstvo predstavlja od polovice do štirih petin prebivalstva v posameznih deželah Srednjega vzhoda. Njegovi dohodki so zelo nizki. V Iraku pride letno 28 dolarjev na kmečkega prebivalca, v Siriji od 80 do 90 dolarjev, v južni Jordaniji pride na kmečko družino 125 dolarjev, v Egiptu pa 140 dolarjev. Kmečki delavci so večinoma zaposleni le pol leta.

Zdravje kmečkega prebivalstva v vaseh zahteva izboljšanje preskrbe z vodo, ureditev stranišč in dvig stanovanjskega standarda. To bi gotovo zmanjšalo tudi veliko umrljivost otrok.

Zemljiško lastništvo je zelo koncentrirano, oziroma je v nekaterih deželah do nedavna bilo. Egipt je po revoluciji začel z agrarno reformo. Najprej je veljal maksimum 80 ha, zdaj pa 40 ha. Tako je deset in deset tisoče obdelovalcev prišlo do zemlje, hkrati pa se je razvilo močnejše zadružno gospodarjenje. Po revoluciji sta tudi Sirija in Irak začela z agrarno reformo. V ZAR so temu pridružili še poseben socialni program za kmetijska področja.

Ponekod so se že načrtno spoprijeli s puščavami in pokrajinami, kjer je le malo padavin, da bi pridobili nove kmetijske površine.

Število nomadov na puščavskih področjih se zmanjšuje. V Iraku je bil na primer leta 1905 od šestih prebivalcev eden nomad, leta 1957 pa eden med petindvajsetimi. Letala in avtomobili so končali njihove pohode in karavane. Živinoreja naj bi v bodoče postala njihova glavna dejavnost.

Mestno prebivalstvo je rastlo dva ali trikrat hitreje kot kmečko. Zaradi množičnega priseljevanja je stanovanjsko vprašanje zelo pereče. Zrastla so številna naselja kolib in zasilnih bivališč. Medtem ko so najbednejše četrti prenapolnjene, pa mnogokje stoje luksuzna stanovanja, zgrajena iz kake pomoči ali pa iz državnih sredstev, prazna, ker so predraga. Mestom grenijo življenje tudi ceste, preskrba z vodo, elektrika itd.

Pritisk na velika mesta skušajo omiliti z gradnjo novih provincijskih mest. Opremljajo jih s srednjimi šolami, bolnišnicami, tekočo vodo, elektriko in izboljšanim transportom.

Socialni položaj si bo Srednji vzhod lahko izboljšal v glavnem s široko industrializacijo, modernizacijo kmetijstva in povečanjem kmetijskih površin ter naglejšo preobrazbo ljudi. To pa so velike naloge.

UPRAVNI ODBOR

INTERNE KLINIKE

v Ljubljani, razpisuje

4 delovna mesta medicinskih sester III. vrste

Pogoji: ustrezna strokovna izobrazba za nego bolnikov. Osebni dohodki po pravilniku. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnje vložite na naslov: Interna klinika, Ljubljana, Zaloška cesta 2.

Razpis velja do izpopolnitve delovnih mest. 3756

Novice

LJUBLJANA: **predavanje generalnega sekretarja Mednarodnega glasbenega sveta (UNESCO)** — V okviru oddelka za muzikologijo ljubljanske filozofske fakultete bo drevi predaval generalni sekretar Mednarodnega glasbenega sveta (UNESCO), muzikolog Jack Bornoff o glasbi kot sredstvu mednarodnega sporazumevanja. Predavanje, ki bo v angleščini in ga bodo prevajali, bo opremljeno z glasbenimi ilustracijami. Začelo se bo ob šestih zvečer v predavalnici št. 4 na Filozofski fakulteti, Aškerčeva 12.

LJUBLJANA: **razstava umetnikov s Kosova in iz Metohije** — Drevi ob pol sedmih bo v Domu JLA v Ljubljani odprta razstava skupine likovnih umetnikov s Kosova in iz Metohije. Razstavljenih bo skupno 36 del — olja, tempere, akvareli in mavec. Predstavilo se nam bo devet likovnikov, in sicer

Svetomir Arsić, Sulejman Cara, Hilmija Catović, Svetozar Kamenović, Adem Kastrati, Muslim Muliči, Vlada Radović, Nusret Salihamidžić in Trajko Stojanović. Na sliki: Nusret Salihamidžić: Dekle (tempera).

LJUBLJANA: **večer slovenske poezije v poljščini** — V četrtek, 9. maja ob osmih zvečer bo priredilo Društvo književnih prevajalcev Slovenije v Viteški dvorani Križank večer slovenske poezije v poljščini. Sodelovali bodo prof. Rozka Stefanova, Mara Černetova, Marjan Kralj in slušatelji poljskega lektorata na ljubljanski univerzi. Večer sodi v vrsto prireditev, s katerimi Društvo književnih prevajalcev predstavlja našemu občinstvu slovensko poezijo v tujih jezikih. Doslej so bili taki večeri v italijanščini, nemščini, češčini in slovaščini, pripravlja pa se tudi večer slovenske poezije v ruščini.

LJUBLJANA: **»Slovenski oktet« v Gradec** — Včeraj so prispeli v Gradec člani znanega vokalnega ansambla »Slovenski oktet« in sinoči nastopili v okviru tamkajšnjih kulturnih prireditev. Izvajali so 25 pesmi del klasičnih skladateljev in nekaj jugoslovanskih narodnih pesmi.

LJUBLJANA: **gostovanje sopranistke Martine Arroyo** — V ljubljanski Operi bo jutri pela naslovno vlogo v Puccinijevi »Madame Butterfly« črnska sopranistka Martina Arroyo, članica Metropolitanske opere v New Yorku.

AMBRUS: **uprizoritev »Desetega brata«** — V Ambrusu v Suhi krajini so za prvi maj uprizorili igro o »Desetem bratu«. Prireditev, ki je uspela v splošno zadovoljstvo Ambruščanov, so pripravili tamkajšnji prosvetni delavci in drugi domačini.

CELJE: **razstava Karla Zelenka** — V foyerju Slovenskega ljudskega gledališča v Celju so odprli razstavo slikarja in grafika Karla Zelenka iz Ljubljane. Avtor je razstavil del svojega novejšega grafičnega opusa.

BEOGRAD: **izredni kongres skladateljev Jugoslavije** — V beograjskem Domu sindikatov se je v nedeljo začel izredni kongres Zveze skladateljev Jugoslavije. Referat o sodobnih smereh v našem glasbenem ustvarjanju je podal generalni sekretar Zveze skladateljev Aleksandar Obradović. Kongres med drugim razpravlja o novem statutu Zveze, ki predvideva v prihodnje združitev organizacij skladateljev resne in lahke glasbe.

BEOGRAD: **televizija v službi izobraževanja** — Jugoslovanski zavod za proučevanje šolskih in prosvetnih vprašanj bo skupaj z jugoslovansko televizijo in mednarodno organizacijo za ekonomsko sodelovanje in razvoj organiziral ta teden tridnevno posvetovanje o uporabi televizije v izobraževalne namene. Na posvetovanju, ki bo v Beogradu od 8. do 10. maja, bodo sodelovali strokovnjaki za televizijski pouk iz Francije, Švedske, Velike Britanije, Italije, Zahodne Nemčije in Jugoslavije.

BEOGRAD: **gostovanje moskovske filharmonije** — Včeraj je dopotovalo v Beograd 110 članov simfoničnega orkestra moskovske filharmonije z znanim sovjetskim dirigentom Kirilom Kondrašinom in violinistko Irino Počkovo. Sovjetski umetniki bodo priredili koncerte 8. in 10. maja na festivalu sodobne glasbe v Zagrebu, 11. maja v Ljubljani, 13. in 14. maja pa v Beogradu. V okviru kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in SZ bo gostovala v Sovjetski zvezi beograjska filharmonija od 20. do 29. septembra.

BEOGRAD: **revija pionirskih filmov** — V pionirskem naselju v Beogradu se je v nedeljo začela druga revija filmov in diafilmov, ki so jih posneli jugoslovanski pionirji. Revijo je odprl predsednik odbora Jugoslovanskih pionirskih iger Luka Banović, mlade kinoamaterje pa je v imenu filmskih delavcev pozdravil režiser Dušan Vukotić. Na reviji bo predvajanih 70 filmov in diafilmov avtorjev v starosti od 13 do 15 let.

GRADEC: **razstava sodobnega slovenskega slikarstva** — Z obširnimi pohvalnimi članki so avstrijski listi zabeležili otvoritev razstave sodobnega slovenskega slikarstva in grafike v Gradcu, prve v vrsti tritedenskih manifestacij slovenske kulture, ki jo je organiziral Forum »Stadtpark«. Pozdraviti je treba, da se umetniški stiki, ki smo jih vzpostavili z našim južnim sosedom, utrjujejo s prireditvami takšne vrste in omogočajo živo duhovno izmenjavo, poudarja »Neue Zeit« iz Gradca. Ko piše o umetniški klimi v Jugoslaviji, poudarja list, da je ustvarjalnost v naši državi svobodna, živa in vsestranska. »Neue Zeit« pa tudi »Kleine Zeitung« prvenstveno omenjata dela Janeza Bernika, platna Iveta Šubica in dela Marka Suštaršiča. Ugodno ocenjujejo tudi dela Roglja, Slane in drugih ter grafike Pogačnika, Zelenka, Borčića, Makuca in drugih razstavljavcev.

SKOPJE: **majske nagrade** — Ob dnevu mladosti v Skopju so objavili rezultate natečaja za najboljša glasbena in dramska dela s tèmo iz mladinskega življenja. Centralni komite Zveze mladine Makedonije in republiški Svet za kulturo sta podelila za nagrajena in odkupljena dela nad milijon dinarjev. Prvo nagrado za glasbo je dobil skladatelj Vlastimir Nikolovski, dramski pisec Mile Jovanović pa je prejel nagrado za dramsko delo »Mimoidoči«.

Jugoslovanske gledališke igre

Za uvod: mladi Krleža

»Nihče izmed naših pisateljev nemara ni v tolikšni meri človek tega našega burnega časa vojn in revolucij — kakor je veliki Lenin predvideval za prva desetletja tega stoletja — kot je to vehementni, dinamični, bojeviti in nepomirljivi Krleža. Noben naš pisatelj nemara ni v tolikšni meri *naša epoha*, kot je to Krleža«. To so besede, ki je z njimi beograjski pesnik Dušan Matić odprl uvodno prireditev letošnjega Sterijinega pozorja v Novem sadu — razstavo pod naslovom »Miroslav Krleža na jugoslovanskih odrih«. In ko se je istega dne (4. t. m.) zvečer v dvorani Srbskega narodnega pozorišta dvignila zavesa in se je z odra oglasila bojevita poetična misel »Krištofa Kolumba«, smo se srečali z zares vehementnim, prometejsko zanosnim dramskim sporočilom mladega, komaj štiriindvajsetletnega Krleže, s tistim in takšnim poetom, ki v bistvu ni svoje misli zatajil vse od prvega stiha do »Areteja« in ki so njemu na čast in z njegovim pečatom oznamenovane letošnje osme jugoslovanske gledališke igre.

Bodi tako ali tako: »Krištof Kolumb« ni mladostna »zmota«, četudi nosi ta legenda vse »tipične« lastnosti mladega in mladostnega zanesenjaka, upornika in vizionarja, deklarativnega pridigarja in romantičnega sanjača. To je legenda o prometejskem poletu človeške misli in duha v Neznano ne po krožnicah, marveč po tangentah in k Zvezdam, apologija pesniškega individualizma, ki se neprilagodljivo upira banalnostim sveta — admiralom, bankam in dividendom, bogu in kraljem — ki nenehoma išče novo in samo novo in zavrača staro, ustaljeno, konvencionalno. »Krištof Kolumb« je nezgodovinska zgodovina vizionarja in revolucionarja, ki propada za zmago resničnega, bojevitega humanizma. In če Krleževa »zmota« ni v temeljnem idejnem sporočilu legende, je žal toliko bolj v mladostni nepotešenosti, v naplavljenosti in zadihanosti, ki je z njimi »Kolumb« obremenjen. Ni dovolj, če povemo, da je ta legenda pravcati potpuri vseh in vsakršnih poetično-dramskih in idejnih prvin od romantičnih sanjarjenj, hamletovskih dvomov, protislovnih simbolov, ekspresionistične nagnetenosti, elementov oratorike, didaktike in teatralike, vse do udarne, a prosojne agitke. Spričo roja vseh in vsakršnih raznorodnosti, ki izpolnjujejo pretežno zgolj kvantiteto te izpovedi mladega Krleže, je kajpada nedvomno, da je »Kolumb« zanimiv dandanes le kot »informacija«, kot svojski »document humain« in kot sinteza poguma. Saj ne gre prezreti: »Kolumb« se je Krleži rodil leta 1917 ob svitu Oktobra. In nemara prav zavoljo poguma, upornštva in Novega pa Neznanega ni vse do naših povojnih dni prišel pod luči odra.

Novosadsko narodno gledališče je očitno »Kolumba« pripravljalo s takšno vehemenco, kot si je jubilant želi. A napor te interpretacije in volje je bil skromno zmagoslaven. Režiser Josip Lešić je dal prosto pot zlasti zunanjim, teatralnim in spektakularnim prvinam in se ni ustavil niti pred operno-koreografskimi posegi v mizansceno niti pred problematično, da ne rečem ceneno, zgolj vizualno učinkovitostjo, ne da bi pokazal čut za dinamiko in ritem predstave. Prizorišče je domala vseskozi preplavljeno s skoraj sto akterji, ki se »vijejo, bijejo . . .«, da gledalec pogostoma ne ve — zakaj. Od posameznih igralskih kreacij velje omeniti edino Djordja Jelisića (Kolumb), ki pa je bil navzlic relativni odrski kulturi pogosteje Hamlet kot senzibilno razmišljajoči admiral španske flote. Izvrsten, ekspresivno stiliziran pa je delež scenografa Vlada Marenića z glasbeno solgro R. Bručija.

V znamenju Krleže je minila tudi prva dopoldnevna prireditev — predavanji Josipa Vidmarja in Marijana Matkovića o dramski ustvarjalnosti slavljenca. Vidmar je bil v izvajanjih intimnejši, Matković pa kar preveč didaktično jubilejen. Krleža sam bo morda prišel na Pozorje prihodnje dni.

Vasja Predan

Kulturna prireditev v študentskem naselju — Odmor. Foto: Leon Dolinšek

Kulturno življenje študentov

Nekaj ankete, pogovora in razmišljanj

Študentje in kultura? Anketa, ki smo jo izvedli s pomočjo komisije za kulturno in družabno življenje pri univerzitetnem odboru v Ljubljani med kakimi 200 študenti raznih fakultet, je pokazala precej boljšo sliko kulturnega zanimanja kot podobna anketa pred nekaj leti. Zato smo sklenili, da se tehnizacijska mrzlica in sorodne bolezni napredujoče civilizacije vendarle niso tako razpasle med mladimi razumniki, kot to večkrat slišimo in mislimo. V tem so se strinjali tudi vsi trije zastopniki študentov, s katerimi smo ob zaključeni anketi razvili koristen pomenek: Peter Toš, zastopnik študentov v republiškem Svetu za kulturo in prosveto, Mihael Petrovič, predsednik komisije za kulturno in družbeno življenje študentov pri univerzitetnem odboru ZŠJ, in Zvonimir Bertok, predsednik študentskega kulturno umetniškega društva »Akademik«.

Razveseljivo je bilo, da je kar lepo število anketirancev potrdilo redno obiskovanje gledališča. Med 193 odgovori je ugotovilo, da ima abonma v Drami 41, v Operi 11 in v Mestnem gledališču 13. V celoti imajo študentje preko svoje organizacije zasedena dva redna abonmaja. Vrhu tega obiskujejo gledališče tudi izven abonmajev — med njimi največ Dramo (po rezultatih ankete 70), nato Opero (45) in Mestno gledališče (26). Vendar pa je zanimivo, da so nekateri kljub temu zelo ostro reagirali na ukinitev dijaškega stojišča v Drami in Operi. Mediem ko so se nekateri strinjali s tem, češ da je »bolje gledati gledališke predstave sede, zlasti če so tudi te vstopnice cenene«, oziroma, da je bil to tudi »v načelu pravilen sklep«, so drugi zapisali mnenja kot: »Kriminalno!«, »Skandal!« »Nepravilno!«. S tem je gledališče izgubilo najinteligentnejšo premiersko publiko« itd.

Za koncerte in likovne razstave je, sodeč po anketi, pa tudi sicer, zanimanje manjše. Po mnenju študentskih zastopnikov je tega kriva predvsem premajhna glasbena estetska izobrazba študentov v srednjih šolah — da o enosmernosti v tehniških srednjih šolah sploh ne govorimo — pa tudi za raven študentov pretežno stilno nerazumljiva usmeritev likovnih prireditev.

Poleg televizije in radia, kjer študenje največ gledajo oziroma poslušajo zabavno glasbene oddaje, vesti in ciklus »Voščenih lutk«, je seveda kino najbolj pogosto obiskovana kulturno zabavna ustanova. Nekateri so povedali, da obiskujejo tudi po 15 ali 16 filmskih predstav mesečno, povprečno pa se obisk vrti okrog 5 krat na mesec. Največje število jih baje najraje gleda zgodovinske in psihološke filme, šele zatem zabavne in kriminalne. Seveda pa se nekateri odgovori, kot je primer nekega strojnika iz III. letnika z doslednim zanikanjem gledališča, koncertov, razstav in literature — zreducirajo tudi pri filmu zgolj na oznako »zabavni — kavbojski«.

Toda podobno, kot kaže večina soliden estetski okus na področju filma, tako je pokazala anketa zadovoljivo stanje tudi pri vprašanju »Katero zvrst literature največ prebiraš?«. Na prvo mesto so se namreč uveljavili klasiki in sodobni roman, medtem ko je ostala plaža precej na samem repu. Pa še tu je nekaj opravičila: pri sedanjih študijskih rokih ostaja študentom na razpolago precej malo časa in v tem težijo nekateri po razvedrilu z lažjo literaturo; predvsem pa je — ne po krivdi študentov — šund literatura pri nas najcenejša in zato tudi najbolj dostopna. Vse knjižne razprodaje, ki so jih izvedle naše založbe po znižanih cenah v zadnjem času, so pa dokazale, da si prav študentska mladina močno želi dobre knjige.

Za množični odgovor v zvezi s sedanjim kulturnim življenjem študentov v Ljubljani je predvsem značilno to, da ga je večina ocenila kot premalo razvito in nezadovoljivo. Hkrati pa so samo maloštevilni našli odgovor, kaj sami predlagajo za izboljšanje in poživitev. »En nastop ‚Akademika' in Brigadirski večer še ne ustvarjata kulturnega življenja«, . . . »Premalo dinamike . . .«, »Premalo propagande«, »Premalo sodelovanja« itd. Toda kaj? Mimo redkih odgovorov, češ da bi bilo za to treba spremeniti reformirani študijski režim, tako, da bi imeli v prihodnje študenti več časa, ali idealističnih odgovorov, češ da naj bi to kulturno življenje »pomagalo iskati lepoto«, so mnogi zelo realistično in upravičeno opozorili na potrebo, da bi morali tudi v Ljubljani po nekaterih drugih vzgledih, zlasti zagrebškem, izoblikovati nekak študentski kulturni center. Tak center naj bi tudi povezoval študentsko in splošno kulturno dejavnost ljubljanske študentske mladine s centri iz drugih republik.

Dejansko je res, da ljubljanski študentje za kulturno in družabno življenje, vključno ples, nimajo ustreznih prostorov in da bi bile tu neke osnovne investicije potrebne. Tega so se začeli zavedati tembolj letos, ko so po mnogih letih pri univerzitetnem odboru spet ustanovili posebno komisijo za kulturno in družabno življenje. Dolgo časa so namreč mislili, da je z nastankom in vzponom študentskega kulturno umetniškega društva »Akademik« potreba po taki komisiji odpadla. Toda prav to, da se je »Akademik« s svojimi ansambli, zlasti odlično, tudi v svetu že znano folklorno skupino, začel uveljavljati kot umetniško kvalitetna, reprezentančna in zato tudi ožja skupina, ki zahteva določene pogoje in strokovno disciplino, je odprlo vprašanje: kaj pa s široko kulturno dejavnostjo pri vsem ostalem krogu študentov?

Društvo »Akademik« res nima toliko članstva, da bi njihovo delo lahko predstavljalo množično kulturo študentov ljubljanske univerze — okrog 300. Pa še tu so sorazmerja med fakultetami različna. Tako odpade dobrih 13 odstotkov na študente filozofske fakultete, skoraj 11 odstotkov na študente elektrotehniške fakultete in 8,5 odstotka na študente fakultete za arhitekturo, geodezijo in gradbeništvo; medicinci so s 6,75 odstotka zastopani slabše, še manj na primer strojniki s 4,5 odstotka, slušatelji višje pedagoške šole 4,05 odstotka, metalurgi 0,90 odstotka itd. Med posameznimi umetniškimi zvrstmi najbolj priteguje folklorna skupina, ki je imela lani mimo vaj kar 65 javnih nastopov in ki je tudi sicer pri javnosti doma in v tujini pritegnila največ obiska. Ob tem je toliko bolj značilen odnos domače televizije do akademske folklorne skupine, ki je bila po približno 12 posnetih urah na zaslonu tujih televizijskih postaj in Evrovizije posneta šele zdaj prvič tudi v ljubljanskem studiu in za novo naštudirani polurni belokranjski program dobila minimalen honorar.

»Akademikove« dejavnosti imajo sicer nasploh v naši družbi dokajšen odmev, vendar je za dobrih 7.000 rednih študentov ljubljanske univerze njegovo delovanje vendar premalo. Zato je tembolj zdravo, da so se vzporedno začeli spontano razvijati posamezni kulturni klubi študentov, zlasti na pokrajinski osnovi. Danes imamo že 19 takih klubov, od katerih so nekateri, na primer koroški, primorski, šentjurski, škofjeloški, mariborski, prekmurski, dolenjski, celjski in drugi, zelo aktivni. Razumljivo, da je njihova dejavnost predvsem obrnjena nazaj, se pravi na pokrajine, od koder prihajajo in od koder dobivajo tudi gmotno podporo. Programe študirajo prigodno v Ljubljani, nato pa odhajajo na domači teren. Na ta način pravzaprav lepo sklepajo krog svojega kraja z univerzitetnim središčem, v katerem se izobražujejo.

Bogdan Pogačnik

ŠTUDENTKE

dobijo dobro zaposlitev pri širjenju našega dnevnega lista »DELO«.

VSE INFORMACIJE DOBITE V PRODAJNI SLUŽBI ČASOPISNEGA PODJETJA »DELO« — LJUBLJANA, TOMŠIČEVA ULICA ŠT. 1.

Obveščamo bralce

Edina domača leposlovna noviteta naših založb je bila v zadnjem času zbirka otroških pesmi **Kajetana Koviča**, ki je izšla pri Mladinski knjigi z naslovom **»Franca izpod klanca«**. Enaindvajset Kovičevih pesmi je ilustrirala Marjanca Jemec, ki je knjigo tudi opremila.

Novi zvezek izbranih del **F. M. Dostojevskega**, ki izhajajo pri Državni založbi Slovenije, obsega tri daljše tekste. Urednik dr. Bratko Kreft (ki je napisal tudi obširno spremno besedo), je uvrstil v knjigo **»Stepančikovo in njegove prebivalce«**, **»Srečkarja«** (kot je v novem prevodu dobil naslov roman »Igrok« — »Igralec na srečo« bi nemara lahko rekli po slovensko) in **»Večnega moža«**. Vsa tri dela je prevedel Janko Moder.

Mladinska knjiga je v zbirki Levstikov hram izdala roman **Arnolda Zweiga »Pravda za seržanta Grišo«**. Pisatelj je ob usodi ruskega vojnega ujetnika v prvi svetovni vojni prikazal in obsodil pruski militaristični sistem. Roman je prevedel Ludvik Mrzel.

V zbirki Mozaik je pri Cankarjevi založbi izšel zgodovinski roman avstrijske pisateljice **Gerhart Ellert »Ati'a«**. Roman o hunskem kralju je prevedel Vladimir Naglič.

»Skozi afriška vrata« je s številnimi razmišljanji in razgovori prepleten potopis po Zahodni Afriki. Avtor dela je **Janheinz Jahn**, prevedel ga je Peter Kolar, izdala pa mariborska založba »Obzorja«.

Bibliofilski izdaji **Balzacovih »Okroglih povesti«** iz leta 1954 se bo pridružila tudi poljudna izdaja. Oskrbela jo bo založba Mladinska knjiga v zbirki Šoljka. Sedaj je pod naslovom **»Lepa Imperija«** izšlo prvih deset povesti v prevodu Antona Debeljaka in s spremno besedo Božidarja Borka.

Državna založba Slovenije je v zbirki Kiosk izdala roman francoske pisateljice **Maud Frère »Naslada«**. Delo je prevedel Cene Kopčavar.

V knjižni zbirki Piramida je založba Življenje in tehnika izdala poljudnoznanstveno knjigo sovjetskih avtorjev **N. J. Kobrinskega** in **V. D. Pekelisa** o razvoju matematike z naslovom **»Hitrejši kot misle«**. Obsega tekста »Matematika in vsakdanje življenje« ter »Stroj, ki računa«. Knjigo je prevedel Janez Zor.

Cankarjeva založba je v knjižnici Delavska univerza v ciklu Družbenopolitični sistem izdala študijo **Antona Žuna »Država«** s podnaslovom »O funkciji, tipu in obliki države«. Naslednji dve novosti te založbe sta **»X« kongres italijanske komunistične partije« Ace Stanovnikove** in **»Naloge gospodarstva v letu 1963«**, razprava **Franca Bučarja** ob družbenem planu za letošnje leto.

Založba Obzorja je v Gospodarsko-komercialni knjižnici, ki jo izdaja Višja ekonomska komercialna šola v Mariboru, natisnila knjigo **Janka Kralja »Sredstva in naprave za mehanizirano in avtomatizirano obdelavo podatkov«**.

Kmečki mladini je namenjeno delo veterinarja **Stanka Arka »Zdravstveno varstvo živali«**. Izdala ga je založba Mladinska knjiga v zbirki Priroda in ljudje.

»Soferski priročnik za blagovni promet«, ki ga je za šoferje kamionov napisal **Jože Derkač**, je izšel pri Državni založbi Slovenije.

Ob koncu prištejmo novitetam še šestintrideseti zvezek zbirke Detektiv, v katerem je Državna založba Slovenije natisnila roman Georgesa Simenona **»Maigret in truplo brez glave«**. Prevajalec je **Ivan Skušek**.

S. G.

Bistven korak naprej

V Sarajevu so osnovali Skupnost ekonomskih šol Jugoslavije

Po statističnih podatkih je bilo v Jugoslaviji v šolskem letu 1960/61 148 ekonomskih šol II. stopnje in v njih 45.998 dijakov. (V teh podatkih so vključene tudi administrativne šole). V Srbiji je bilo 48 šol, v Hrvatski ravno toliko, v Bosni in Hercegovini 21, v Makedoniji 15, v Sloveniji 14 in v Črni gori 2. Kljub temu, da so se razvijale bolj ali manj iz tipov šol, ki so bili vsaj v okviru republik razmeroma precej enotni, je vendar prišlo med šolami, zlasti v zadnjem času, do precejšnjih razlik v učnih programih. Razen tega so imele te šole mnogo problemov, ki so bili skupni vsem. Oboje jih je zato sililo, da rešujejo te probleme skupaj in enotno.

Pobudo za skupne koordinacijske organe so dale šole same. Republiške skupnosti, ki so se osnovale pred dobrim letom skoraj v vseh republikah, so imele nalogo, poenotiti v mejah republike tiste stvari v ekonomskih šolah II. stopnje, ki po naravi dela morajo biti skupne, toda poenotiti jih tako, da to ne bo v škodo razvijajočih se zdravih specifičnih smeri posameznih šol. Uspešno enoletno delo teh skupnosti pa je sililo, da bi šli še korak naprej in da bi osnovali združenje v zveznem merilu.

Do takega sestanka je prišlo pred kratkim v Sarajevu. Udeležili so se ga predstavniki skupnosti republik Bosne in Hercegovine, Hrvatske, Makedonije in Srbije. Predstavniki iz Slovenije kljub napovedi žal niso prišli. Udeleženci sestanka poudarjajo, da je bila želja vseh, naj se osnuje skupnost ekonomskih šol Jugoslavije. Njen iniciativni odbor vodi predsednik skupnosti ekonomskih šol Bosne in Hercegovine, člani odbora pa so predstavniki vseh republiških skupnosti. Naloga tega odbora je pripraviti osnutek statuta skupnosti. Na sestanku so se tudi dogovorili, naj bi v vseh republikah organizirali do 20. maja skupščine in se izrekli za zvezno združenje oziroma proti njemu.

Predvideno je, naj bi bila zvezna skupnost zelo elastično koordinacijsko telo, katerega naloga naj bi bila predvsem usklajevanja in usmerjati prizadevanja republiških združenj. Prva in najpomembnejša akcija, ki naj bi se je lotila zvezna skupnost, je koordinacija učnih programov. Ti so sedaj toliko različni, da dijak ekonomske šole praktično ne more preiti na ustrezno šolo v drugo republiko. Težnja je, da bi poenotili minimalne zahteve za ekonomske šole splošnega tipa, in sicer tako, da bi hkrati omogočali razvijati stvari, ki so specifične za posamezne šole. Iz te načelne zahteve sledi, da je tudi treba poenotiti učbenike za nekatere predmete, tako da bodo enotni za vse področje Jugoslavije. Po enotnih načelih naj bi pravtako uredili metode in program izobraževanja odraslih, sistem nagrajevanja učnih kolektivov in drugo.

Združenje ekonomskih šol Jugoslavije, katerega prvi in zelo jasni obrisi so se pokazali na skupnem sestanku v Sarajevu, zelo določno kaže, da želi ustvariti ta veja šol enotno izobraževalno politiko ekonomskih šol II. stopnje in visokih šol. Pred tem je namreč že prišlo do koordinacije dela višjih komercialnih šol.

Se pomembnejše kot to pa je, da je sarajevsko združenje prvo združenje šol II. stopnje pri nas sploh. Enotnost glede potrebnosti koordinacijskega telesa, ki je bila ves čas prisotna na omenjenem sestanku, daje slutiti, da se je prav s tem sestankom začel proces usklajanja izobraževalnih programov tudi v šolah nekaterih drugih strok. Če si bomo prizadevali, da bo šel ta proces v tako smer, da bo usklajal tisto, kar je skupno, in spodbujal hkrati tisto, kar je specifično za posamezne šole in za posamezna področja, bo to pomenilo bistveno kvalitetno stopnjo navzgor v razvoju našega izobraževalnega sistema.

Janko Svetina

ROMAIN GARY 36

Obljuba ob zori

Z materjo sva mu zaupala kovček, v katerem je bila vsa najina prihodnost, se pravi slovita stara ruska srebrnina, za katero naj bi dobila toliko, da bi lahko v miru in blaginji preživela tistih nekaj let, kolikor sem jih še potreboval, da bi se znašel in prijel vajeti v svoje roke. Nastanila sva se v družinskem penzionu v ulici Buffa in mati je komaj utegnila pokaditi prvo francosko cigareto, pa je že vzela nekaj izbranih kosov najinega »zaklada«, jih skrbno položila v majhen kovček in polna vere v rožnato prihodnost odšla iskat kupca po Nici. Mene pa je žgoča nestrpnost gnala, da bi čimprej obnovil svoje prijateljstvo z morjem. Takoj me je spoznalo in mi prišlo polizat prste na nogah.

Ko sem se vrnil domov, me je mati že čakala. Sedela je na postelji in živéno kadila. Na obrazu sem ji lahko bral znake najbolj popolnega nerazumevanja in skrajnega začudenja. Vprašujoče me je pogledala, ko da bi od mene pričakovala rešitev uganke. V vseh trgovinah, kjer je pokazala vzorce najinega zaklada, so jo namreč sprejeli brez vsakega navdušenja. Tudi cene, ki so ji jih ponudili, so bile skrajno smešne. Seveda, povedala jim je, kaj misli o njih. Vsi juvelirji so bili patentirani tatovi, ki so jo skušali oslepariti, sicer pa tudi nihče med njimi ni bil Francoz. Sami Armenci, Rusi, mogoče celo Nemci. Jutri bo odšla v **francoske** trgovine, take, ki jih vodijo pravi **Francozi**, ne pa ti sumljivi pritepenci z Vzhoda, ki jim Francija sploh ne bi smela dovoliti, da se naselijo na njenem ozemlju, če hoče še kaj veljati. Toda nikar naj ne bom zaskrbljen, saj se bo vse uredilo. Carska srebrnina je vredna celo premoženje, imava še dovolj denarja, da lahko vzdrživa nekaj tednov. Medtem pa bo že našla kupca in potem bova nakej let brez skrbi. Nič nisem rekel, toda strah, zaskrbljenost in nerazumevanje, vsa ta čustva, ki sem jih lahko bral v njenih nepremičnih in nekam povečanih očeh, so takoj dobila odmev v mojem črevesju in tako spet obnovila najino najbolj neposredno vez. Že tedaj sem prav dobro vedel, da ne bova našla kupca za srebrnino in da se bova čez kaka dva tedna spet znašla brez denarja v tuji deželi. Bilo je prvič, da sem pomislil na Francijo kot na tujo deželo, kar je dokazovalo, da sva končno spet res doma.

V naslednjih dveh tednih je mati vodila in izgubila epski boj za obrambo vrednosti stare ruske srebrnine. Tisto, kar je počela, je bila prava prevzgoja draguljev in zlatarjev v Nici. Videl sem, kako jo je pred nekim poštenim Armencem na Aveniji zmage, ki je postal kasneje najin prijatelj, prijela prava umetniška ekstaza, ko je opisovala lepoto, redkost in dovršenost sladkornice, ki jo je držala v roki, in kako je v isti sapi začela neskončen slavospev v čast samovara, jušne sklede in posode za gorčico. Armenec se je s povzdignjenimi obrvmi in neskončnim čelom, ki ga niso nikjer ustavili lasje, skremžil v tisoč presenečenih gub in molče ter začudeno sledil s pogledom zajemalki, ki je plesala pred njim po zraku, in solnici, ki jo je materina roka vodila v vedno nove piruete. Ko mu je mati pustila do besede, ji je hitel zagotoviti, da izredno ceni vse te predmete, le da se ne more povsem strinjati s ceno, ker se mu zdi desetkrat ali pa celo dvanajstkrat višja od stvarne vrednosti. Ob taki popolni nevednosti je mati samo molče pospravila svoje premoženje v kovček in brez pozdrava odšla iz trgovine. Tudi v naslednji trgovini ni bilo uspeha, čeprav sva tam našla par pravih čistokrvnih Francozov. Mati je tu staremu gospodu pomolila pod nos čudovito skladno izoblikovan samovarček in mu potem s pravo vergilsko zgovornostjo začela slikati podobo lepe francoske družine zbrane okrog samovarja. Na vse to je prijazni gospod Sérusier, ki je kasneje pogosto dajal materi delo in ji zaupal prodajo raznih dragocenosti, dvignil k očem svoj ščipalnik, ki je visel na traku in ki ga ni nikdar povsem nataknil na nos, in žalostno odkimal:

»Madame, samovar se ni mogel nikdar prilagoditi našemu podnebju. »To je povedal s tako presunljivim obžalovanjem, da se mi je zazdelo, da vidim sredi francoskih gozdov umirati zadnjo čredo ruskih samovarjev.

Prijazen sprejem je mater očitno zmedel — vljudnost in prijaznost sta jo vedn razorožili — tako da ni več silila; niti besede ni več spregovorila, povesila je pogled in molče zavila vsak kos srebrnine v svoj kos papirja in potem vse skupaj zložila vkovček, razen samovarja, ki je bil preveč zajeten in ki sem ga moral pazljivo nositi v rokah, ko sem sredi začudenih pogledov mimoidočih hitel za njo.

Ostalo nama je še zelo malo denarja in ob misli, kaj se bo zgodilo, ko še tega več ne bo, sem skoraj zbolel od tesnobe in strahu. Ponoči sva se oba delala, ko da spiva, toda še dolgo sem videl, kako reže žareči konec materine cigarete temo. Bil sem nemočen kot na hrbet prevrnjen hrošč in tako sem lahko samo s počastnim obupom sledil s pogledom žerjavici. Še danes mi gre na bruhanje, ko zagledam kako lepo srebrnino.

Poloma nas je rešil že naslednje jutro gospod Serusier. Bil je izkušen trgovec in je takoj opazil svojevrstni materin talent, ko je bilo treba kupcem hvaliti lepoto in redkost njenega »družinskega premoženja,« pa si je mislil, da ga lahko izrabi v obojestransko korist. Zdi se mi tudi, da ga je kot izkušenega zbiralca precej presentil pogled na dva živa, toda precej redka vzorca, ki ju je precej časa lahko opazoval v svoji trgovini, polni tolikih drugih redkih vzorcev. Prirojena prijaznost pa ga je samo še vzpodbudila, da se je odločil, da nama pomaga. Posodil nama je nekaj denarja in mati je kmalu začela krožiti po plačah Azurne obale in ponujati gostom v Winter Palacu, Hermitagu in Negrescu »družinski nakit,« ki ga je prinesla s seboj »v pregnanstvo« ali pa od katerega se je moral »zaradi določenih okoliščin« tiho ločiti njen prijatelj, »ruski veliki vojvoda.«

Bila sva rešena in rešil naju je Francoz, kar je bilo še toliko bolj vzpodbudno, saj je imela Francija štirideset milijonov prebivalcev. Vsi upi so bili spet dovoljeni.

Kmalu so dobili tudi drugi trgovci zaupanje v mojo mater: prodajala je zanje razne stvari in tako ji je uspelo z neutrudnim tekanjem po mestu rešiti najine gmotne težave.

Tisto slovito srebrnino pa je mati, užaljena zaradi smešno majhnih vsot, ki so ji jih ponujali, pospravila na dno velikega kovčka s pripombo, d ami bo ta servis za štiriindvajset ljudi, ki ga krasi ruski carski orel, prišel še prav, ko bom moral »sprejemati.« Zadnjo besedo je izgovorila zelo slovesno in nekam skrivnostno.

Predvolilna kronika

Minulo nedeljo so bili v mariborskem okraju zbori volivcev v občini Ptuj, Ormož, Lenart, Dravograd, Radlje ob Dravi itd. Na dobro obiskanem zboru volivcev v Remšniku je predsednica ObLO Radlje Silva Lasnik govorila o napredku občine v zadnjih petih letih. V tem času so znašale gospodarske investicije več kot 13 milijard, negospodarske pa blizu milijardo 83 milijonov dinarjev. Zgradili so HC Ožbalt, 235 družinskih stanovanj, več vodovodov, 5 novih šol, elektrificirali so vrsto hribovskih krajev, izboljšali zdravstveno službo ipd. V razpravi so volivci zahtevali od HZ Podvelka, naj bi znižala cene za prevoz lesa in bolje vzdrževala ceste na njihovem območju. Na Remšniku bodo letos do 29. novembra dobili nov vodovod. M. K.

*

V občini Lenart v Slovenskih goricah so imeli 43 zborov volivcev in delovnih ljudi v delovnih skupnostih. Na 27 zborih volivcev so izbrali 63 kandidatov za občinski zbor občinske skupščine, med njimi tudi 12 žensk. tt

*

Na zborih volivcev v lendavski občini so dosegli povprečno 95-odstotno udeležbo. Na njih niso govorili samo o ljudeh, ki naj bi jih v prihodnje zastopali v organih ljudske oblasti, ampak tudi o doseženih uspehih na gospodarskem in drugih področjih. St. M

*

V ljutomerski občini so na zborih volivcev govorili o regulaciji Ščavnice in ureditvi nekaterih vaških cest. Razen tega so dali tudi več pripomb glede pomanjkanja gnojil in na delo nekaterih kmetijskih zadrug. St. M.

*

Od 160 vabljenih mladih proizvajalcev so na sestanku, ki ga je sklical obč. komite ZM Novo mesto, manjkali le trije. Govorili so o pripravah na volitve. Zanima jih naš perspektivni razvoj, posebej prihodnost kmečke mladine. V Hrušici pod Gorjanci in v Birčni vasi so se člani mladinskega aktiva dogovorili, da bodo vzorno uredili vodnjak. P. R.

*

V občini Ljubljana-Center se bo do 8. maja sestalo še 18 zborov volivcev in 41 zborov delovnih ljudi. Na zadnjih zborih je bilo več govora o problemih, ki zadevajo vso občino, manj pa o komunali. -r

*

Sestanke krajevnih organizacij SZDL in javne tribune pripravljajo zdaj v občinah ljubljanskega okraja. Na njih bo govora o minulih zborih volivcev, o zadevah, ki so jih obravnavali le-ti, volivce pa bodo tudi podrobneje seznanili z volilnim postopkom. Izbrani kandidati bodo na teh sestankih oziroma tribunah sodelovali s svojimi prispevki. F.

SPOMENIK BORISA KIDRIČA V MARIBORU — Na Kidričevem trgu, nasproti mariborske železniške postaje so po načrtih ing. arch. Jaroslava Černigoja začeli postavljati spomenik velikemu revolucionarju. Pred nekaj dnevi so delavci mariborske Hidromontaže pripeljali 60 ton težak kvader oplotniškega granita. Gradbena, montažna in likovna dela bodo potekala vzporedno. Na 5 m globokem betonskem podstavku bo vgrajenih 8 Manessmannovih cevi, na njih pa bo montiran granitni kamen, po obdelavi težak 45 ton. Doprsni kip Borisa Kidriča in relief bo kar na trgu samem sklesal akademski slikar Stojan Batič. Spomenik bodo odkrili 22. julija. Foto: S. Busić

Že več kot 5.000 prijavljenih za pohod

Izredno zanimanje širom po Sloveniji za sedmo izvedbo te množične prireditve

Ljubljana, 6. maja. V prostorih organizacijskega odbora za VII. partizanski pohod »Ob žici okupirane Ljubljane« imajo te dni polne roke dela z zbiranjem in urejanjem prijav. Letošnji pohod, ta množična in tradicionalna prireditev v spomin na herojski odpor Ljubljane med okupacijo, njeno osvoboditev in sploh na vso našo narodnoosvobodilno borbo, bo — kot je znano — v nedeljo, 12. t. m. Danes, predzadnji dan sprejemanja prijav je leteh prispelo še nekaj sto, kar pomeni, da bo na progah ob nekdanji bodeči žici več ko 5000 udeležencev (vsaka ekipa šteje po pet članov), morda tudi 6000, če upoštevamo še jutrišnji dan.

Spisek prijav je izredno pester. Že iz njega je moč razbrati, kako globoko se je zakoreninila in kako priljubljena je ta prireditev med našimi delovnimi ljudmi in mladino. Širom po Sloveniji se pripravljajo nanjo in ni jim žal sredstev. Upajmo, da bo Ljubljana vsestransko pripravljena na ta množični obisk.

Približno 100 ekip je že prijavljenih za tekmovalni pohod na 25 km dolgi progi okrog mesta. Omenjeno razdaljo prehoditi ni kar tako, toda iz izkušnje prejšnjih let vemo, da jo bodo tekmujoči večidel pretekli. Zlasti naporen bo vzpon čez Golovec. Doslej je razmeroma malo — 12 — prijav za ženski tekmovalni pohod na 15 km, izredno mnogo pa je mladinskih ekip — 30 — za štafetni tek 5 x 1000 m. Med favorite sodijo ekipa šentviške gimnazije, saj jo sestavljajo sami atleti Olimpije, ekipe I. gimnazije iz Maribora, celjske, bežigrajske in II. gimnazije iz Ljubljane ter ekipa tolminskega učiteljišča. Od kandidatov za ženski tekmovalni pohod naj omenimo predvsem ekipo iz Raven in ekipo PD Tolmin.

Konkurenca moških ekip na 25 km je tako močna, da je pričakovati dramatične borbe. Med najbolj pripravljene ekipe sodijo člani atletskega kluba Ljubljana, ŠD Jesenice, ki je v njihovih vrstah le en novinec, nadalje člani smučarskega kluba Kum-Dobovec. Lani bi ta ekipa zmagala, če ne bi bila diskvalificirana. Kakor vselej, bodo tudi letos resni tekmeci za prvo mesto smučarji Enotnosti. Med izredno dobro pripravljene ekipe, ki lahko presenetijo, sodijo tudi člani mladinskega aktiva »Izolirka« iz Ljubljane, ekipa mariborskega brodarskega društva Sidro — vsi njeni člani so že po trikrat uspešno tekmovali na pohodu, in še nekatere.

Od kandidatov za prvo mesto na 25 km v kategoriji družbenih organizacij naj omenimo ekipo ZB Ravne, nadalje eno izmed štirih ekip gasilskega društva Železničar Ljubljana, ZROP Šmarje pri Jelšah itd.

Kakor prejšnja leta se bodo za eno izmed najvidnejših mest na progi 25 km potegovale tudi ekipe društev Partizan iz Lenarta, Frama, Radeč-Hotemeža, nadalje ekipa ZROP Črna, ekipa ŠD gluhonemih Komet iz Ljubljane in seveda ekipe JLA. Vojaški klub »4. julij« je prijavil za to naporno disciplino kar tri ekipe.

Kar zadeva množični pohod (hoja) na 15 km, naj omenimo, da se je zanj prijavilo 4500 pripadnikov družbenih organizacij. Mimo članov društev Partizan bodo imeli močna zastopstva zlasti taborniki. Skofjeloški odred »Svobodni kamnitnik« je na primer prijavil kar 11 ekip.

Se in še bi lahko poročali o ekipah in njenih članih, ki jih bomo v nedeljo videli na poteh ob robu Ljubljane, ko bodo na edinstven način manifestirali spomin na NOB, hkrati pa tudi zavest, tovarištvo in polet pri skupni izgradnji socialistične domovine. —t

ZADNJA PREIZKUŠNJA? — Preteklo nedeljo je bilo po travnikih in poteh ob robu Ljubljane vse polno mladine, ki je preizkušala svojo pripravljenost za tekmovalni pohod na 25 km dolgi progi. Foto: S. Busić

Samo v izvozu je rešitev

Nekaj ugotovitev o izpolnjevanju plana iz občine Maribor-Tabor

V občini Maribor-Tabor ugotavljajo, da bodo morala vsa podjetja posvetiti večjo pozornost izvozu. Ta ugotovitev velja tem bolj za tista podjetja, ki v svoji proizvodnji potrebujejo uvozne surovine.

Četrtletni izvozni načrt so v industriji izpolnili le s 23 odst. vendar je izvoz v marcu znašal že 9,1 odst. letnega načrta. Rezultat bi bil boljši, če bi tovarna železniških vozil izpolnila svojo izvozno obveznost. Ta tovarna bo v drugem polletju izvozila vagone v Novo Zelandijo. Tudi tovarna umetnih brusov »Swaty« naj bi letos izvozila za 200.000 dolarjev brusov, kar je obljubila tudi Jugobanki s posebno pogodbo ob deviznem financiranju tunelske peči. Vse kaže, da tega izvoza ne bodo dosegli, saj so v prvem tromesečju izpolnili le 0,3 odst. planske obveznosti.

Tudi tovarna strojev »Strojna« v prvih treh mesecih ni ničesar izvozila. Za izvoz pa so planirali deset parnih pekarskih peči. Prototip take peči se je dobro obnesel. Podjetje se je vključilo v poslovno združenje Tehnoimpex, ker je za pekarski obrat potrebna še razna druga oprema. Tovarna bo v sodelovanju z »Mlinostrojem« iz Domžal in »Gostolom« iz Nove gorice izdelala celotno pekarsko opremo. Tehnoimpex jim je sporočil, da se za to opremo zanimajo kupci iz Pakistana.

Tovarna kovanih izdelkov »Jeklo« v Rušah je izpolnila že 37,9 odst. letnega izvoznega načrta. Izvažajo izključno v območje klirinških valut, in sicer v vzhodno Afriko in Gr. čijo. V proizvodnji se bodo preusmerili še bolj kot doslej na kooperacijo z železarno Ravne, TAM in Metalno.

Največji izvoznik je bila tovarna dušika v Rušah, ki je izvozila za več kot 800.000 dolarjev blaga, kar je 70 odst. izvoza v občini Maribor-Tabor. Obrat Tabor mariborskega tekstilnega kombinata je izvozil komaj za 30.000 dolarjev blaga, kar je le 8,8 odst. planske obveznosti. Kombinat »Marles« je izpolnil 22,5 odst. letnega izvoznega načrta. Dosegli bi lahko še večje uspehe, če ne bi imeli januarja zaradi slabega vremena težav pri prevozu žaganega lesa. Tovarna kos in srpov v Lovrencu na Pohorju je dosegla ugodne izvozne rezultate. V tej tovarni bodo morali posvetiti večjo pozornost organizaciji dela in proučiti vzroke visokega izmečka. —kom

ŠTORE

V spomin na dogodek iz NOB

V sredo, dne 8. maja, bodo prebivalci krajevne skupnosti v Štorah proslavljali krajevni praznik. Ta dan so izbrali kot spomin na dogodek iz NOB, ko so 8. maja 1944 borci Kozjanskega odreda na Svetini nad Štorami uničili in požgali nemško postojanko, v kateri so se ob zloglasnem gestapovcu Himmlerju iz Celja zbirali nemčurji in sodelavci okupatorja.

Ta akcija Kozjanskega odreda je naletela na močan odmev med prebivalci, ki so začeli množično odhajati v partizane. V počastitev tega zgodovinskega dne je krajevna organizacija ZB NOV, ob sodelovanju množičnih organizacij, društev in krajevne skupnosti pripravila obširen in pester program praznovanja. Tako bo 7. maja zvečer slavnostna seja krajevne skupnosti in odbora ZB NOV ter slavnostna akademija. Po akademiji bodo predvajali film iz NOB in kresovali na Lipi, Teharjih, Gorici in Svetini. Med praznovanjem bodo razna športna tekmovanja, v avli doma DPD »Svoboda« pa bo razstava slik iz NOB. Spomnili se bodo tudi padlih borcev, obiskali bodo njihove grobove in položili vence. — ak

CELJE

Mladinska politična šola zaključena

Te dni je zaključil z delom mladinski oddelek politične šole v Celju. Vsi slušatelji (23) so bili iz proizvodnih aktivov ZMS. Šolanje je bilo razdeljeno v dva dela; v prvem delu so se slušatelji seznanili s teoretičnimi osnovami našega ekonomskega in političnega sistema, v drugem pa so v manjših skupinah raziskovali nekatere probleme iz celjske komune. Tako je ena skupina analizirala vzroke nezaposlenosti mladine v celjski občini, druga skupina je razpravljala o vlogi mladih komunistov v ZMS itd.

V nekaj vrstah

Maribor — Načrt za novo pokopališče je sklenil naročiti mariborski mestni svet glede na to, da sega sedanji prostor pokopališča v zazidalna območja in ga ni mogoče več razširjati. Po veljavnih sanitarnih predpisih naj bi bilo pokopališče odaljeno 3 do 5 km od zadnjih hiš. Računajoč na povprečno umrljivost 800 prebivalcev letno, bi sedanje površine zadostovale samo še za 3 do 4 leta, pa tudi kapele in mrliška veža etično ne ustrezajo več. Po sklepu mestnega sveta bodo takoj naročili izdelavo idejnega načrta za novo pokopališče in določili tudi lokacijo. Določiti bo treba prostor v velikosti 40 hektarov površin, vštevši zelenice, ki bo zadostoval za pokopališče za 80 let. Pri izdelavi elaborata pa je treba proučiti tudi možnost gradnje krematorija. (jp)

Lovrenc na Pohorju — Letos so predvidena obsežna komunalna dela, med njimi je najvažnejša kanalizacija s čistilno napravo. Na to so mislili že pred leti in tudi naročili načrte. Dela bodo veljala kakih 24 milijonov dinarjev, ki so jih zbrali s komunalnim prispevkom. Potem bodo začeli urejati cesto skozi naselje. P.

Beltinci — Že dalj časa potekajo razprave, kako bi najuspešneje zagotovili občanom pravno pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic. Ponekod že ustanavljajo sprejemne pisarne, vendar predvsem le na sedežih ljudskih odborov. Da bi to pomoč zares približali občanom, bi kazalo uvesti službo pravne pomoči tudi pri krajevnih odborih, zlasti na območju murskosoboške občine, ki je zelo razsežna. A. H.

Naš fotozapisek

GNEČA ZA VSTOPNICE K PRVI KINOPREDSTAVI je prizor, ki se ponavlja vsako nedeljo pred kinodvorano v Črni na Koroškem. Dvorana je v razpadajočem skednju, kjer v spodnjih prostorih muka živina. Kako dolgo bo ostal idejni načrt za novi kulturni dom v mapi odbora za gradnjo, je seveda odvisno od zavzetosti gospodarskih organizacij, ki naj bi prispevale potrebna sredstva, in od vseh, ki so neposredno zadolženi za kulturno-prosvetno vzgojo prebivalstva. Foto: Miklavžina

Lagodna prva stopnica

Jugoslovanska teniška reprezentanca je premagala Monako 5:0 in se tako uvrstila v II. kolo letošnjega tekmovanja za Davisov pokal v evropski coni. Splitska zmaga proti nedoraslemu nasprotniku (pred leti je reprezentanca Monaka igrala s Slovenijo!) seveda še ne more biti merilo za ocenitev prave moči naše ekipe. Več bo mogoče reči šele po tekmi drugega kola z Avstrijo (v Zagrebu), največ pa po četrtfinalnem dvoboju s sedanjimi evropskimi prvaki Švedi na njihovem terenu. Če jemljemo za osnovo opažanja zveznega trenerja Palade, tedaj je v Splitu povsem zadovoljil Jovanović, Pilić pa ni zaigral v standardni formi. Vključitev obeh rezervnih igralcev Jelića in Presečkega na zadnji dan tekem je bila nedvomno smotrna poteza, saj si je treba nenehno prizadevati za to, da bi našo »dvočlansko« moštvo čimprej izpopolnili vsaj s kolikor toliko enakovrednimi igralci, ki pa se seveda lahko prekalijo samo v spopadih na ravni. - eb

Finski boksarji za Moskvo

Finska boksarska zveza je določila za nastop na svetovnem prvenstvu v Moskvi osem aktivnih udeležencev. Njihova imena so: Palvalin (mušja), Karvonen (bantam), Limmonen (peresna), Halonen (lahka), Berglöf (lahka welter), Purhonen (welter), Mattsson (polteška) in Leinonen (teška).

Anekdota o Santani

O najboljšem evropskem teniškem igralcu Špancu Santani kroži naslednja anekdota: Znani mojster »belega športa«, ki po zunanjosti ne daje vtisa vrhunskega športnika, je vstopil v neko madridsko knjigarno, da bi kupil zbirko pesem. Medtem ko je Santana brskal po knjigah, se mu je približal lastnik knjigarne in mu dejal: »Mladenič, ali se ne zavedate, kako ste bledi? Boljše bi bilo, da bi bili na svežem zraku in da se ukvarjate s športom, kakor pa da se sučete med temi prošnimi knjigami!«

V izložbi te knjigarne pa je bil na vidnem mestu ilustrirani športni časopis z njegovo vidno sliko na naslovni strani . . .

5000 dolarjev kazni za Marciana

Bivši absolutni svetovni prvak v boksu Rocky Marciano mora plačati 5000 dolarjev kazni zaradi tega, ker je pred leti udaril v restavraciji nekega ameriškega novinarja. Po tožilčevih trditvah sta se Marciano in novinar dogovorila za članek, v katerem naj bi bila beseda o Marcianu. V nekem trenutku pa ga je bivši svetovni prvak nenadoma udaril. Novinar je za ta prestopek zahteval 100.000 dolarjev odškodnine, toda višje sodišče v New Yorku se je odločilo za kompromisni znesek — 5000 dolarjev.

Domišljavi boksar

Čeprav je ameriški boksar težke kategorije Casius Clay znan kot dober borec v ringu, je doma še bolj znan po domišljavosti in gostobesednosti. O svojem naslednjem nasprotniku Britancu Cooperju, s katerim se bo pomeril 18 junija v Londonu, je Clay izjavil, da ga bo spravil na pod s k. o. tako bliskovito, da tega gledalci sploh ne bodo opazili!

Zares, sliši se čudno, vendar je tudi nekaj resnice: Clay je doslej vse svoje obljube izpolnil do pike . . .

Kaznovani poljski teniški igralci

Zaradi carinskih prekrškov je poljska teniška federacija suspendirala celotno ekipo za Davisov pokal. Igralci so bili namenjeni z varšavskega letališča v Pariz, kjer so imeli za nasprotnika Francijo. Teniška zveza jih je z letališča takoj odstranila in namesto njih so odpotovali mlajši igralci.

Švedska : Madžarska 2:1 (1:0)

Mrzlica za točke še narašča

Po zadnji nedelji na nogometnih prvenstvih

Dvaindvajseta nogometna nedelja za točke je bila po rezultatih kakor tudi po dogodkih samih močno razburljiva. Zagrebški Dinamo je moral slednjič pasti na kolena, in to v Sarajevu, tako da je moral spet prepustiti vodilno mesto beograjskemu Partizanu. Glede na to, da so na sporedu samo še štiri kola, je malo verjetno, da bi utegnili Zagrebčani sedanjega državnega prvaka ponovno odriniti z vodilnega mesta. Nedvomno gre neuspeh Dinama pripisati tudi zelo naporni polfinalni tekmi v Nikšiću. Največ prav zato »plavi« niso vzdržali tempa, ki ga je uprizorilo Sarajevo.

Kaj bo zdaj prinesla prihodnja nedelja? Zelo težko se je spuščati v kakršna koli napovedovanja. Dinamo in Partizan imata do konca prvenstva še težke nasprotnike. Res pa je situacija na začelju lestvice precej jasnejša. Remi v Novem Sadu je navrgel Hajduku dragoceno točko, ki utegne biti rešilna, seveda, če bo »majstor s mora« s pridom igral na domačem terenu. To pa ne pomeni, da so se kandidati z dna že popolnoma razporedili. Nogomet je pač taka igra, v kateri so zmeraj še možna presenečenja. Zato naj bodo napovedi tudi zanje zelo oprezne, čeprav sta Bodućnost in Sloboda vendarle »prva« kandidata za odhod iz lige.

DIRKA ZA PRVO MESTO

V II. zvezni ligi (zahod) je minulo kolo prineslo več uspeha klubom z repa tabele, kar dokazuje, da se je razplamtela borba za obstanek med prizadetimi. Največje presenečenje te nedelje je remi Trešnjevke, medtem ko se je Čelik z zmago popolnoma približal Zagrebčanom. Čeprav je Maribor izkupil samo eno točko, je še zmeraj edini najresnejši tekmec Trešnjevki in Čeliku. Žarek upanja so to pot dali svojim privržencem tudi nogometaši ljubljanske Olimpije, ki so prinesli iz Borova tako potrebno točko, s katero so si vsaj malo opomogli, obenem pa jim bo ta polovični uspeh tudi v moralno spodbudo za prihodnjo nedeljo, ko bodo morali doma obračunati z enajstorico Čelika. To pa pomeni hkrati, da bo Olimpija v tem srečanju — hote ali nehote — pomagala tudi Mariborčanom v njihovi želji in prizadevanju, da bi se še bolj približali vrhu lestvice.

V SNL VSE PRI STAREM

Na republiških travnikih se tokrat ni primerilo nič kaj posebnega. To je nazadnje vidno že iz same razpredelnice, v kateri rezultati niso povzročili kdove kakšnih bistvenih premikov. Kranjski Triglav je komaj osvojil obe točki na tekmi z Ilirijo, ki se bori za obstanek. Vse kaže, da bodo Kranjčani, če že ne ostali edini neporaženi, vsaj ohranili vodilno mesto, kajti pet točk razlike pred drugoplasirano Ljubljano, je že kar dovolj jamstva, da bo ostalo pri tem. 2:0. (stl)

Trije lovori za domačine

Na nedeljskih motornih dirkah so štirikrat zmagali gostje iz SRH

Ljubljana, 6. maja. — Tretje meddruštvene motorne in avtomobilske dirke okoli javnih skladišč v Ljubljani so po tekmovalni in organizacijski plati uspele prav dobro, tako da je kakih 15 tisoč gledalcev nedvomno prišlo na račun. V triinpolurnem sporedu se je na 1.200 m dolgi progi z dvema zavojema merilo 68 najboljših tekmovalcev iz Slovenije in Hrvatske. Uvodni start na slovenskih tleh so sicer odločili zase gostje iz Hrvatske, ki so osvojili štiri lovorove vence, slovenski tekmovalci pa so se trikrat z njimi odpeljali po častnem krogu.

V posameznih kategorijah so zmagali: do 50 ccm (Kamnik, Tomos D 5) 79,8 km-h, do 125 ccm Breznik (Ljubljana, Ducati GS) 84,3 km-h, do 175 ccm Zavidič (Reka, Moto Morini SB) 87,5 km-h, do 250 ccm Pigac (Rade Končar, Zagreb — Puch SGS) 86,0 km-h, nad 250 ccm Cukelj (Zanatlija, Zagb., BMW), 87,8 km-h, prikolice do 1200 ccm inž. Snajder — Rogan (Miramare, Zgb., BMW) 93,5 km-h), avtomobili do 750 ccm Živec (Moste, Ljubljana, Zastava 600) 74,0 km-h.

Med vsemi dirkami je bila športno najvrednejša tekma motoristov v kategoriji do 50 ccm. Zaradi številnih prijav (18) so dirkači startali v dveh kvalitetnih skupinah. V prvi — boljši — je zmagal državni prvak Janko Štefe iz Kamnika, ki je zmagal vnovič tudi v finalu v ožji konkurenci osmih.

Izreden športni užitek je gledalcem pripravil tudi najboljši jugoslovanski prikoličar inž. Boško Šnajder s sovoznikom Roganom iz Zagreba, ki je naskakoval rekord te proge (96,420 km-h inž. Valentekovića), vendar je le za las zaostal za rekordom: v tretjem krogu je namreč dosegel »samo« povprečno hitrost 96,200 km-h.

Uvodna dirka z motorji in avtomobili pri nas je uspela, vendar se je po tekmovanju izkazalo, da prireditelji niso bili kos hitremu in precej obsežnemu izračunavanju rezultatov. Podrobni tehnični izidi so bili novinarjem na voljo šele ob 20.55 uri, torej več ko dve uri po končani prireditvi. Vsekakor je bila to velika pomanjkljivost v organizaciji nedeljskih dirk, ki ni v korist pravočasnega obveščanja ljubiteljev tega športa, še manj pa učinkovite propagande zanj. Teh nekaj kritičnih pripomb smo zapisali zato, da se podobne zadrege ne bi ponavljale še kdaj pozneje v letošnji izredno pestri tekmovalni sezoni z motornimi vozili. H.

Maribor in Novinar na Bledu

Republiški turnir za pokal predsednika Tita

Ljubljana, 5. maja. — Republiški šahovski turnir za pokal maršala Tita se je končal z zmagama ŽSK Maribora in ljubljanskega SK Novinarja, ki bosta zastopala Slovenijo v prvi zvezni šahovski ligi (12. do 18. maja) in državnem finalu za pokal predsednika Tita (19. do 23. maja) v festivalni dvorani na Bledu. Finalna dvoboja Maribor I : Jesenice in Novinar I : Maribor II sta se presenetljivo končala neodločeno 2:2, toda prvi ekipi slovenskih prvoligašev sta zmagali zaradi boljšega rezultata na višjih deskah.

Novinar I : Maribor II 2:2 (Parma : Njegovan remi, Ankerst : Gusel 1:0, Križišnik : Musil 0:1, Bajec : Zagar remi).

Maribor I : Jesenice 2:2 (Puc : Vošpernik 1:0, Germek : Kočevar 0:1, inž. Crepinšek : Cuderman remi, Malešič : Grosek remi).

Zanimivost letošnjega republiškega finala za pokal maršala Tita so bili štirje dvoboji med ekipaminji (od 22. do 30. junija). A. P.

Pionirsko prvenstvo SRS

Ljubljana, 6. maja — Petnajstletni drugokategornik Božo Jeromel je osvojil naslov pionirskega šahovskega prvaka Slovenije v konkurenci pionirjev do 15 let s pol točke prednosti pred Rokom Kržišnikom, ki je edini neporaženi udeleženec republiškega finala.

V konkurenci pionirk do 15 let sta osvojili naslov prvakinje štirinajstletna Vera Kržišnik in petnajstletna Emilija Novak.

Jeromel, Kržišnik, Ferlan, Taljat in zmagovalec troboja med Cerjakom ter prvakinjama pionirk Vero Kržišnik in Novak bodo zastopali Slovenijo na I. pionirskem prvenstvu Jugoslavije v Niški banji.

Červan 18. na krosu »Pravde«

Moskva, 5. maja. — Na mednarodnem krosu »Pravde« je na 9000 m zmagal svetovni rekorder Bolotnikov (SZ) v času 23:14,4 pred Zimnyjem (Poljska) 23:14,0 in Ivanovom (SZ). V tej hudi konkurenci — nastopilo je nekaj manj kot 100 atletov — je Franc Červan osvojil 18. mesto s časom 24:06,0. Plasma ostalih Jugoslovanov: Bogunović 57. 25:05,0, Hafner 60. — 25:08,0, Ivanović 65. — 25:15, Mihalić 85. — 25:56,0. V ekipnem plasmaju je zmagala SZ

Atletski dvoboj s ČSSR v Ljubljani

Ljubljana, 6. maja — Atletska zveza Slovenije je prejela brzojavno obvestilo Atletske zveze Jugoslavije, da bo letošnji dvoboj atletskih reprezentanc ČSSR in Jugoslavije 31. avgusta in 1. septembra v Ljubljani.

Naši kajakaši v NDR

Zwickau, 6. maja. — Na velikem mednarodnem tekmovanju s kajaki na divjih vodah je v slalomu (dvosedi) zmagala reprezentanca Leipziga z 396 točkami pred NDR Nemčijo 457,4 in Jugoslavijo 475,6 točke.

V slalomu za kajake (enosedi) je bila prva NDR Nemčija z 272,4, medtem ko so Jugoslovani v konkurenci enajstih ekip osvojili osmo mesto z 884,1 točke.

Kmalu vozila z oznako: vzorni voznik

Kakšni so pogoji za takega voznika — Dejavnost komisij za vzgojo v prometu

Po združitvi nekaterih okrajev in občin delajo sedaj poleg republiške komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu še 4 okrajne in 62 občinskih komisij. V njih dela približno 700 predstavnikov družbenih organizacij, ustanov, podjetij, šol itd. Ena izmed poglavitnih nalog, s katerimi se sedaj ukvarjajo komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu, je zvezna akcija »Prometni znaki — činitelji prometne varnosti«.

Na to akcijo, ki se je začela 1. aprila in bo trajala tri mesece, so se komisije temeljito pripravile. Pripravile so vrsto sestankov, posvetovanj in razgovorov, na katerih so se dogovorili o delovnem programu in ukrepih, da bi akcija čimbolj uspela. Republiška komisija pa je v tem času med drugim izdelala tudi tri kratke prometne filme: o prometu v času planiških tekem, o snežnih zametih, poledici in zastoju v prometu ter o posledicah zadnje zime na cestah.

V TREH MESECIH — 5.816 PREDAVANJ

Če bi hoteli z nekaterimi številkami ponazoriti delo vseh komisij za vzgojo in varnost v cestnem prometu v naši republiki, potem velja vsekakor omeniti podatek, da je bilo januarja, februarja in marca 5.816 predavanj, ki jih je poslušalo 340.000 ljudi. Največ predavanj je bilo za šolsko mladino. Razen tega je bilo tudi 11 prireditev »Pokaži, kaj znaš v prometu«, na katerih je tekmovalo 1850 pionirk in pionirjev. V kinematografih so predvajali prometne filme, ki jih je videlo 124.000 obiskovalcev.

KDO BO POSTAL VZORNI VOZNIK?

Poleg administrativnih in drugih vzgojnih ukrepov, ki naj bi prispevali k prometni varnosti in utrjevali pri voznikih motornih vozil spoštovanje prometne discipline, se je komisija za vzgojo in varnost prometa pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve SRS odločila, da bo uvedla še plaketo »vzorni voznik«. Pravilnik o ustanovitvi in podeljevanju je potrjen.

Kdo bo torej postal vzorni voznik?

Plaketo bodo lahko dobili poklicni vozniki in amaterji. Predvsem tisti vozniki, ki vzorno vzdržujejo svoja vozila, ki dosledno vozijo povsem trezni in so znani kot obzirni vozniki. Morajo imeti čut odgovornosti za spoštovanje prometne discipline. Da so tovariški do drugih udeležencev javnega cestnega prometa ter da so moralno in politično neoporečni. Pomemben pogoj, ki ga kandidat za vzornega voznika mora izpolnjevati je, da v zadnjih sedmih letih kot poklicni voznik ali v zadnjih desetih letih kot voznik-amater ni bil kaznovan zaradi hujšega prometnega prekrška. Ostali pogoji, ki omogočajo podelitev plakete, so še:

— da kot poklicni voznik v zadnjih sedmih letih ali kot voznik-amater v zadnjih desetih letih ni povzročil prometne nesreče;

— da kot poklicni voznik vozi motorno vozilo v javnem cestnem prometu neprekinjeno najmanj 7 let in da je zaposlen pri istem organu, zavodu ali organizaciji neprekinjeno najmanj 5 let;

— da kot amater vozi motorno vozilo v javnem cestnem prometu neprekinjeno vsaj 10 let in je prevozil v zadnjih dveh letih najmanj 15000 km.

To so pogoji. Plaketo (skupno z značko, izkaznico in diplomo) bo podeljevala komisija za vzgojo in varnost prometa pri DSNZ SRS po lastni pobudi, praviloma pa na predlog občinske ali okrajne komisije za vzgojo in varnost prometa. Priporočila za podelitev plakete (ki bo merila 5,6 × 5,6 cm in jo bodo odlikovani vozniki pritrjevali na sprednjem delu vozila) bodo dajali državni organi, zavodi, gospodarske organizacije, družbene organizacije in občani.

Ob pravilniku za vzorne voznike pa velja omeniti tudi predlog iz celjskega in koprskega okraja, naj bi republiška komisija uvedla priznanje tudi za mehanike. Torej bi se lahko potegovali za pridevek »vzoren«. Predlog je vsekakor vreden razmišljanja, zlasti še, ker je bilo v zadnjem času izrečenih precej pikrih (marsikdaj in ponekod morda nepravičeno?) na račun mehanikov.

V. Č.

Delavke

za prebiranje in sortiranje sadja ter zelenjave — sprejme takoj v začasno delovno razmerje

trgovsko podjetje »SADJE-ZELENJAVA« obrat Ljubljana.

Zglasite se osebno v tajništvu obrata — Ljubljana, Krekov trg štev. 2 (»Mestni dom«), I. nadstropje. 5432

Predvolilna kronika

Minulo nedeljo so bili v mariborskem okraju zbori volivcev v občini Ptuj, Ormož, Lenart, Dravograd, Radlje ob Dravi itd. Na dobro obiskanem zboru volivcev v Remšniku je predsednica ObLO Radlje Silva Lasnik govorila o napredku občine v zadnjih petih letih. V tem času so znašale gospodarske investicije več kot 13 milijard, negospodarske pa blizu milijardo 83 milijonov dinarjev. Zgradili so HC Ožbalt, 235 družinskih stanovanj, več vodovodov, 5 novih šol, elektrificirali so vrsto hribovskih krajev, izboljšali zdravstveno službo ipd. V razpravi so volivci zahtevali od HZ Podvelka, naj bi znižala cene za prevoz lesa in bolje vzdrževala ceste na njihovem območju. Na Remšniku bodo letos do 29. novembra dobili nov vodovod. **M. K.**

*

V občini Lenart v Slovenskih goricah so imeli 43 zborov volivcev in delovnih ljudi v delovnih skupnostih. Na 27 zborih volivcev so izbrali 63 kandidatov za občinski zbor občinske skupščine, med njimi tudi 12 žensk. **tt**

*

Na zborih volivcev v lendavski občini so dosegli povprečno 95-odstotno udeležbo. Na njih niso govorili samo o ljudeh, ki naj bi jih v prihodnje zastopali v organih ljudske oblasti, ampak tudi o doseženih uspehih na gospodarskem in drugih področjih. **St. M**

*

V ljutomerski občini so na zborih volivcev govorili o regulaciji Ščavnice in ureditvi nekaterih vaških cest. Razen tega so dali tudi več pripomb glede pomanjkanja gnojil in na delo nekaterih kmetijskih zadrug. **St. M.**

*

Od 160 vabljenih mladih proizvajalcev so na sestanku, ki ga je sklical obč. komite ZM Novo mesto, manjkali le trije. Govorili so o pripravah na volitve. Zanima jih naš perspektivni razvoj, posebej prihodnost kmečke mladine. V Hrušici pod Gorjanci in v Birčni vasi so se člani mladinskega aktiva dogovorili, da bodo vzorno uredili volišča. **P. R.**

*

V občini Ljubljana-Center se bo do 8. maja sestalo še 18 zborov volivcev in 41 zborov delovnih ljudi. Na zadnjih zborih je bilo več govora o problemih, ki zadevajo vso občino, manj pa o komunali. **-r**

*

Sestanke krajevnih organizacij SZDL in javne tribune pripravljajo zdaj v občinah ljubljanskega okraja. Na njih bo govora o minulih zborih volivcev, o zadevah, ki so jih obravnavali le-ti, volivce pa bodo tudi podrobneje seznanili z volilnim postopkom. Izbrani kandidati bodo na teh sestankih oziroma tribunah sodelovali s svojimi prispevki. **F.**

SPOMENIK BORISA KIDRIČA V MARIBORU — Na Kidričevem trgu, nasproti mariborske železniške postaje so po načrtih ing. arch. Jaroslava Černigoja začeli postavljati spomenik velikemu revolucionarju. Pred nekaj dnevi so delavci mariborske Hidromontaže pripeljali 60 ton težak kvader oplotniškega granita. Gradbena, montažna in likovna dela bodo potekala vzporedno. Na 5 m globokem betonskem podstavku bo vgrajenih 8 Manessmannovih cevi, na njih pa bo montiran granitni kamen, po obdelavi težak 45 ton. Doprsni kip Borisa Kidriča in relief bo kar na trgu samem sklesal akademski slikar Stojan Batič. Spomenik bodo odkrili 22. julija. Foto: S. Busić

Samo v izvozu je rešitev

Nekaj ugotovitev o izpolnjevanju plana iz občine Maribor-Tabor

V občini Maribor-Tabor ugotavljajo, da bodo morala vsa podjetja posvetiti večjo pozornost izvozu. Ta ugotovitev velja tem bolj za tista podjetja, ki v svoji proizvodnji potrebujejo uvozne surovine.

Četrtletni izvozni načrt so v industriji izpolnili le s 23 odst. vendar je izvoz v marcu znašal že 9,1 odst. letnega načrta. Rezultat bi bil boljši, če bi tovarna železniških vozil izpolnila svojo izvozno obveznost. Ta tovarna bo v drugem polletju izvozila vagone v Novo Zelandijo. Tudi tovarna umetnih brusov »Swaty« naj bi letos izvozila za 200.000 dolarjev brusov, kar je obljubila tudi Jugobanki s posebno pogodbo ob deviznem financiranju tunelske peči. Vse kaže, da tega izvoza ne bodo dosegli, saj so v prvem tromesečju izpolnili le 0,3 odst. planske obveznosti.

Tudi tovarna strojev »Strojna« v prvih treh mesecih ni ničesar izvozila. Za izvoz pa so planirali deset parnih pekarskih peči. Prototip take peči se je dobro obnesel. Podjetje se je vključilo v poslovno združenje Tehnoimpex, ker je za pekarski obrat potrebna še razna druga oprema. Tovarna bo v sodelovanju z »Mlinostrojem« iz Domžal in »Gostolom« iz Nove gorice izdelala celotno pekarsko opremo. Tehnoimpex jim je sporočil, da se za to opremo zanimajo kupci iz Pakistana.

Tovarna kovanih izdelkov »Jeklo« v Rušah je izpolnila že 37,9 odst. letnega izvoznega načrta. Izvažajo izključno v območje kliriških valut, in sicer v vzhodno Afriko in Gr. čijo. V proizvodnji se bodo preusmerili še bolj kot doslej na kooperacijo z železarno Ravne, TAM in Metalno.

Največji izvoznik je bila tovarna dušika v Rušah, ki je izvozila za več kot 800.000 dolarjev blaga, kar je 70 odst. izvoza v občini Maribor-Tabor. Obrat Tabor mariborskega tekstilnega kombinata je izvozil komaj za 30.000 dolarjev blaga, kar je le 8,8 odst. planske obveznosti. Kombinat »Marles« je izpolnil 22,5 odst. letnega izvoznega načrta. Dosegli bi lahko še večje uspehe, če ne bi imeli januarja zaradi slabega vremena težav pri prevozu žaganega lesa. Tovarna kos in srpov v Lovrencu na Pohorju je dosegla ugodne izvozne rezultate. V tej tovarni bodo morali posvetiti večjo pozornost organizaciji dela in proučiti vzroke visokega izmečka. *—kom*

ŠTORE

V spomin na dogodek iz NOB

V sredo, dne 8. maja, bodo prebivalci krajevne skupnosti v Štorah proslavljali krajevni praznik. Ta dan so izbrali kot spomin na dogodek iz NOB, ko so 8. maja 1944 borci Kozjanskega odreda na Svetini nad Štorami uničili in požgali nemško postojanko, v kateri so se ob zloglasnem gestapovcu Himmlerju iz Celja zbirali nemčurji in sodelavci okupatorja.

Ta akcija Kozjanskega odreda je naletela na močan odmev med prebivalci, ki so začeli množično odhajati v partizane. V počastitev tega zgodovinskega dne je krajevna organizacija ZB NOV, ob sodelovanju množičnih organizacij, društev in krajevne skupnosti pripravila obširen in pester program praznovanja. Tako bo 7. maja zvečer slavnostna seja krajevne skupnosti in odbora ZB NOV ter slavnostna akademija. Po akademiji bodo predvajali film iz NOB in kresovali na Lipi, Teharjih, Gorici in Svetini. Med praznovanjem bodo razna športna tekmovanja, v avli doma DPD »Svoboda« pa bo razstava slik iz NOB. Spomnili se bodo tudi padlih borcev, obiskali bodo njihove grobove in položili vence. **— ak**

CELJE

Mladinska politična šola zaključena

Te dni je zaključil z delom mladinski oddelek politične šole v Celju. Vsi slušatelji (23) so bili iz proizvodnih aktivov ZMS. Šolanje je bilo razdeljeno v dva dela; v prvem delu so se slušatelji seznanili s teoretičnimi osnovami našega ekonomskega in političnega sistema, v drugem pa so v manjših skupinah raziskovali nekatere probleme iz celjske komune. Tako je ena skupina analizirala vzroke nezaposlenosti mladine v celjski občini, druga skupina je razpravljala o vlogi mladih komunistov v ZMS itd.

V nekaj vrstah

Maribor — Načrt za novo pokopališče je sklenil naročiti mariborski mestni svet glede na to, da sega sedanji prostor pokopališča v zazidalna območja in ga ni mogoče več razširjati. Po veljavnih sanitarnih predpisih naj bi bilo pokopališče odaljeno 3 do 5 km od zadnjih hiš. Računajoč na povprečno umrljivost 800 prebivalcev letno, bi sedanje površine zadostovale samo še za 3 do 4 leta, pa tudi kapele in mrliška veža etično ne ustrezajo več. Po sklepu mestnega sveta bodo takoj naročili izdelavo idejnega načrta za novo pokopališče in določili tudi lokacijo. Določiti bo treba prostor v velikosti 40 hektarov površin, vštevši zelenice, ki bo zadostoval za pokopališče za 80 let. Pri izdelavi elaborata pa je treba proučiti tudi možnost gradnje krematorija. **(jp)**

Lovrenc na Pohorju — Letos so predvidena obsežna komunalna dela, med njimi je najvažnejša kanalizacija s čistilno napravo. Na to so mislili že pred leti in tudi naročili načrte. Dela bodo veljala kakih 24 milijonov dinarjev, ki so jih zbrali s komunalnim prispevkom. Potem bodo začeli urejati cesto skozi naselje. **P.**

Beltinci — Že dalj časa potekajo razprave, kako bi najuspešneje zagotovili občanom pravno pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic. Ponekod že ustanavljajo sprejemne pisarne, vendar predvsem le na sedežih ljudskih odborov. Da bi to pomoč zares približali občanom, bi kazalo uvesti službo pravne pomoči tudi pri krajevnih odborih, zlasti na območju murskosoboške občine, ki je zelo razsežna. **A. H.**

Že več kot 5.000 prijavljenih za pohod

Izredno zanimanje širom po Sloveniji za sedmo izvedbo te množične prireditve

Ljubljana, 6. maja. V prostorih organizacijskega odbora za VII. partizanski pohod »Ob žici okupirane Ljubljane« imajo te dni polne roke dela z zbiranjem in urejanjem prijav. Letošnji pohod, ta množična in tradicionalna prireditev v spomin na herojski odpor Ljubljane med okupacijo, njeno osvoboditev in sploh na vso našo narodnoosvobodilno borbo, bo — kot je znano — v nedeljo, 12. t. m. Danes, predzadnji dan sprejemanja prijav je le-teh prispelo še nekaj sto, kar pomeni, da bo na progah ob nekdanji bodeči žici več ko 5000 udeležencev (vsaka ekipa šteje po pet članov), morda tudi 6000, če upoštevamo še jutrišnji dan.

Spisek prijav je izredno pester. Že iz njega je moč razbrati, kako globoko se je zakoreninila in kako priljubljena je ta prireditev med našimi delovnimi ljudmi in mladino. Širom po Sloveniji se pripravljajo nanjo in ni jim žal sredstev. Upajmo, da bo Ljubljana vsestransko pripravljena na ta množični obisk.

Približno 100 ekip je že prijavljenih za tekmovalni pohod na 25 km dolgi progi okrog mesta. Omenjeno razdaljo prehoditi ni kar tako, toda iz izkušnje prejšnjih let vemo, da jo bodo tekmujoči večidel pretekli. Zlasti naporen bo vzpon čez Golovec. Doslej je razmeroma malo — 12 — prijav za ženski tekmovalni pohod na 15 km, izredno mnogo pa je mladinskih ekip — 30 — za štafetni tek 5 x 1000 m. Med favorite sodijo ekipa šentviške gimnazije, saj jo sestavljajo sami atleti Olimpije, ekipe I. gimnazije iz Maribora, celjske, bežigrajske in II. gimnazije iz Ljubljane ter ekipa tolminskega učiteljišča. Od kandidatov za ženski tekmovalni pohod naj omenimo predvsem ekipo iz Raven in ekipo PD Tolmin.

Konkurenca moških ekip na 25 km je tako močna, da je pričakovati dramatične borbe. Med najbolj pripravljene ekipe sodijo člani atletskega kluba Ljubljana, ŠD Jesenice, ki je v njihovih vrstah le en novinec, nadalje člani smučarskega kluba Kum-Dobovec. Lani bi ta ekipa zmagala, če ne bi bila diskvalificirana. Kakor vselej, bodo tudi letos resni tekmeci za prvo mesto smučarji Enotnosti. Med izredno dobro pripravljene ekipe, ki lahko presenetijo, sodijo tudi člani mladinskega aktiva »Izolirka« iz Ljubljane, ekipa mariborskega brodarskega društva Sidro — vsi njeni člani so že po trikrat uspešno tekmovali na pohodu, in še nekatere.

Od kandidatov za prvo mesto na 25 km v kategoriji družbenih organizacij naj omenimo ekipo ZB Ravne, nadalje eno izmed štirih ekip gasilskega društva Železničar Ljubljana, ZROP Šmarje pri Jelšah itd.

Kakor prejšnja leta se bodo za eno izmed najvidnejših mest na progi 25 km potegovale tudi ekipe društev Partizan iz Lenarta, Frama, Radeč-Hotemeža, nadalje ekipa ZROP Črna, ekipa ŠD gluhonemih Komet iz Ljubljane in seveda ekipe JLA. Vojaški klub »4. julij« je prijavil za to naporno disciplino kar tri ekipe.

Kar zadeva množični pohod (hoja) na 15 km, naj omenimo, da se je zanj prijavilo 4500 pripadnikov družbenih organizacij. Mimo članov društev Partizan bodo imeli močna zastopstva zlasti taborniki. Škofjeloški odred »Svobodni kamnitnik« je na primer prijavil kar 11 ekip.

Še in še bi lahko poročali o ekipah in njenih članih, ki jih bomo v nedeljo videli na poteh ob robu Ljubljane, ko bodo na edinstven način manifestirali spomin na NOB, hkrati pa tudi zavest, tovarištvo in polet pri skupni izgradnji socialistične domovine. *—t*

ZADNJA PREIZKUŠNJA? — Preteklo nedeljo je bilo po travnikih in poteh ob robu Ljubljane vse polno mladine, ki je preizkušala svojo pripravljenost za tekmovalni pohod na 25 km dolgi progi. Foto: S. Busić

Lagodna prva stopnica

Jugoslovanska teniška reprezentanca je premagala Monako 5:0 in se tako uvrstila v II. kolo letošnjega tekmovanja za Davisov pokal v evropski coni. Splitska zmaga proti nedoraslemu nasprotniku (pred leti je reprezentanca Monaka igrala s Slovenijo!) seveda še ne more biti merilo za ocenitev prave moči naše ekipe. Več bo mogoče reči šele po tekmi drugega kola z Avstrijo (v Zagrebu), največ pa po četrtfinalnem dvoboju s sedanjimi evropskimi prvaki Švedi na njihovem terenu. Če jemljemo za osnovo opažanja zveznega trenerja Palade, tedaj je v Splitu povsem zadovoljil Jovanović, Pilić pa ni zaigral v standardni formi. Vključitev obeh rezervnih igralcev Jelića in Presečkega na zadnji dan tekem je bila nedvomno smotrna poteza, saj si je treba nenehno pripravljati za to, da bi našo »dvočlansko« moštvo čimprej izpopolnili vsaj s kolikor toliko enakovrednimi igralci, ki pa se seveda lahko prekalijo samo v spopadih na ravni. *-eb*

Finski boksarji za Moskvo

Finska boksarska zveza je določila za nastop na svetovnem prvenstvu v Moskvi osem aktivnih udeležencev. Njihova imena so: Paivalin (muša), Karvonen (bantam), Limmonen (peresna), Halonen (lahka), Berglöf (lahka welter), Purhonen (welter), Mattsson (polteška) in Leinonen (težka).

Anekdota o Santani

O najboljšem evropskem teniškem igralcu Špancu Santani kroži naslednja anekdota: Znani mojster »belega športa«, ki po zunanjosti ne daje vtisa vrhunskega športnika, je vstopil v neko madridsko knjigarno, da bi kupil zbirko pesem. Medtem ko je Santana brskal po knjigah, se mu je približal lastnik knjigarne in mu dejal: »Mladenič, ali se ne zavedate, kako ste bledi? Boljše bi bilo, da bi bili na svežem zraku in da se ukvarjate s športom, kakor pa da se sučete med temi prošnimi knjigami!«

V izložbi te knjigarne pa je bil na vidnem mestu ilustrirani športni časopis z njegovo vidno sliko na naslovni strani . . .

5000 dolarjev kazni za Marciana

Bivši absolutni svetovni prvak v boksu Rocky Marciano mora plačati 5000 dolarjev kazni zaradi tega, ker je pred leti udaril v restavraciji nekega ameriškega novinarja. Po tožilčevih trditvah sta se Marciano in novinar dogovorila za članek, v katerem naj bi bila beseda o Marcianu. V nekem trenutku pa ga je bivši svetovni prvak nenadoma udaril. Novinar je za ta prestopek zahteval 100.000 dolarjev odškodnine, toda višje sodišče v New Yorku se je odločilo za kompromisni znesek — 5000 dolarjev.

Domišljavi boksar

Čeprav je ameriški boksar težke kategorije Castus Clay znan kot dober borec v ringu, je doma še bolj znan po domišljavosti in gostobesednosti. O svojem naslednjem nasprotniku Britancu Cooperju, s katerim se bo pomeril 18 junija v Londonu, je Clay izjavil, da ga bo spravil na pod s k. o. tako bliskovito, da tega gledalci sploh ne bodo opazili!

Zares, sliši se čudno, vendar je tudi nekaj resnice: Clay je doslej vse svoje obljube izpolnil do pike . . .

Kaznovani poljski teniški igralci

Zaradi carinskih prekrškov je poljska teniška federacija suspendirala celotno ekipo za Davisov pokal. Igralci so bili namenjeni z varšavskega letališča v Pariz, kjer so imeli za nasprotnika Francijo. Teniška zveza jih je z letališča takoj odstranila in namesto njih so odpotovali mlajši igralci.

Švedska : Madžarska 2:1 (1:0)

Mrzlica za točke še narašča

Po zadnji nedelji na nogometnih prvenstvih

Dvaindvajseta nogometna nedelja za točke je bila po rezultatih kakor tudi po dogodkih samih močno razburljiva. Zagrebški Dinamo je moral slednjič pasti na kolena, in to v Sarajevu, tako da je moral spet prepustiti vodilno mesto beograjskemu Partizanu. Glede na to, da so na sporedu samo še štiri kola, je malo verjetno, da bi utegnili Zagrebčani sedanjega državnega prvaka ponovno odriniti z vodilnega mesta. Nedvomno gre neuspeh Dinama pripisati tudi zelo naporni polfinalni tekmi v Nikšiću. Največ prav zato »plavi« niso vzdržali tempa, ki ga je uprizorilo Sarajevo.

Kaj bo zdaj prinesla prihodnja nedelja? Zelo težko se je spuščati v kakršna koli napovedovanja. Dinamo in Partizan imata do konca prvenstva še težke nasprotnike. Res pa je situacija na začelju lestvice precej jasnejša. Remi v Novem Sadu je navrgel Hajduku dragoceno točko, ki utegne biti rešilna, seveda, če bo »majstor s mora« s pridom igral na domačem terenu. To pa ne pomeni, da so se kandidati z dna že popolnoma razporedili. Nogomet je pač taka igra, v kateri so zmeraj še možna presenečenja. Zato naj bodo napovedi tudi zanje zelo oprezne, čeprav sta Budućnost in Sloboda vendarle »prva« kandidata za odhod iz lige.

DIRKA ZA PRVO MESTO

V II. zvezni ligi (zahod) je minulo kolo prineslo več uspeha klubom z repa tabele, kar dokazuje, da se je razplamtela borba za obstanek med prizadetimi. Največje presenečenje te nedelje je remi Trešnjevke, medtem ko se je Čelik z zmago popolnoma približal Zagrebčanom. Čeprav je Maribor izkupil samo eno točko, je še zmeraj edini najresnejši tekmec Trešnjevki in Čeliku. Zarek upanja so to pot dali svojim privržencem tudi nogometaši ljubljanske Olimpije, ki so prinesli iz Borova tako potrebno točko, s katero so si vsaj malo opomogli, obenem pa jim bo ta polovični uspeh tudi v moralno spodbudo za prihodnjo nedeljo, ko bodo morali doma obračunati z enajstorico Čelika. To pa pomeni hkrati, da bo Olimpija v tem srečanju — hote ali nehote — pomagala tudi Mariborčanom v njihovi želji in prizadevanju, da bi se še bolj približali vrhu lestvice.

V SNL VSE PRI STAREM

Na republiških travnikih se tokrat ni primerilo nič kaj posebnega. To je nazadnje vidno že iz same razpredelnice, v kateri rezultati niso povzročili kdove kakšnih bistvenih premikov. Kranjski Triglav je komaj osvojil obe točki na tekmi z Ilirijo, ki se bori za obstanek. Vse kaže, da bodo Kranjčani, če že ne ostali edini neporaženi, vsaj ohranili vodilno mesto, kajti pet točk razlike pred drugoplasirano Ljubljano, je že kar dovolj jamstva, da bo ostalo pri tem. 2:0. (stl)

Trije lovori za domačine

Na nedeljskih motornih dirkah so štirikrat zmagali gostje iz SRH

Ljubljana, 6. maja. — Tretje meddruštvene motorne in avtomobilske dirke okoli javnih skladišč v Ljubljani so po tekmovalni in organizacijski plati uspele prav dobro, tako da je kakih 15 tisoč gledalcev nedvomno prišlo na račun. V triinpolurnem sporedu se je na 1.200 m dolgi progi z dvema zavojema merilo 68 najboljših tekmovalcev iz Slovenije in Hrvatske. Uvodni start na slovenskih tleh so sicer odločili zase gostje iz Hrvatske, ki so osvojili štiri lovorove vence, slovenski tekmovalci pa so se trikrat z njimi odpeljali po častnem krogu.

V posameznih kategorijah so zmagali: do 50 ccm (Kamnik, Tomos D 5) 79,8 km-h, do 125 ccm Breznik (Ljubljana, Ducati GS) 84,3 km-h, do 175 ccm Zavidič (Reka, Moto Morini SB) 87,5 km-h, do 250 ccm Pigac (Rade Končar, Zagreb — Puch SGS) 86,0 km-h, nad 250 ccm Cukelj (Zanatlija, Zagb., BMW), 87,8 km-h, prikolice do 1200 ccm inž. Snajder — Rogan (Miramare, Zgb., BMW) 93,5 km-h), avtomobili do 750 ccm Živec (Moste, Ljubljana, Zastava 600) 74,0 km-h.

Med vsemi dirkami je bila športno najvrednejša tekma motoristov v kategoriji do 50 ccm. Zaradi številnih prijav (18) so dirkači startali v dveh kvalitetnih skupinah. V prvi — boljši — je zmagal državni prvak Janko Štefe iz Kamnika, ki je zmagal vnovič tudi v finalu v ožji konkurenci osmih.

Izreden športni užitek je gledalcem pripravil tudi najboljši jugoslovanski prikoličar inž. Boško Šnajder s sovoznikom Roganom iz Zagreba, ki je naskakoval rekord te proge (96,420 km-h inž. Valentekovića), vendar je le za las zaostal za rekordom: v tretjem krogu je namreč dosegel »samo« povprečno hitrost 96,200 km-h.

Uvodna dirka z motorji in avtomobili pri nas je uspela, vendar se je po tekmovanju izkazalo, da prireditelji niso bili kos hitremu in precej obsežnemu izračunavanju rezultatov. Podrobni tehnični izidi so bili novinarjem na voljo šele ob 20.55 uri, torej več ko dve uri po končani prireditvi. Vsekakor je bila to velika pomanjkljivost v organizaciji nedeljskih dirk, ki ni v korist pravočasnega obveščanja ljubiteljev tega športa, še manj pa učinkovite propagande zanj. Teh nekaj kritičnih pripomb smo zapisali zato, da se podobne zadrege ne bi ponavljale še kdaj pozneje v letošnji izredno pestri tekmovalni sezoni z motornimi vozili. H.

Maribor in Novinar na Bledu

Republiški turnir za pokal predsednika Tita

Ljubljana, 5. maja. — Republiški šahovski turnir za pokal maršala Tita se je končal z zmagama ŽSK Maribora in ljubljanskega ŠK Novinarja, ki bosta zastopala Slovenijo v prvi zvezni šahovski ligi (12. do 18. maja) in državnem finalu za pokal predsednika Tita (19. do 23. maja) v festivalni dvorani na Bledu. Finalna dvoboja Maribor I : Jesenice in Novinar I : Maribor II sta se presenetljivo končala neodločeno 2:2, toda prvi ekipi slovenskih prvoigašev sta zmagali zaradi boljšega rezultata na višjih deskah.

Novinar I : Maribor II 2:2 (Parma : Njegovan remi, Ankerst : Gusel 1:0, Kržišnik : Musil 0:1, Bajec : Žagar remi).

Maribor I : Jesenice 2:2 (Puc : Vošpernik 1:0, Germek : Kočevar 0:1, inž. Crepinšek : Cuderman remi, Malešić : Grosek remi).

Zanimivost letošnjega republiškega finala za pokal maršala Tita so bili štirje dvoboji med ekipaminji (od 22. do 30. junija). **A. P.**

ljubljanskega Novinarja in ŽSK Maribora, ki so se končali z rezultatom 8,5:7,5 v korist Novinarja.

Pionirsko prvenstvo SRS

Ljubljana, 6. maja — Petnajstletni drugokategornik Božo Jeromel je osvojil naslov pionirskega šahovskega prvaka Slovenije v konkurenci pionirjev do 15 let s pol točke prednosti pred Rokom Kržišnikom, ki je edini neporaženi udeleženec republiškega finala.

V konkurenci pionirk do 15 let sta osvojili naslov prvakinje štirinajstletna Vera Kržišnik in petnajstletna Emilija Novak.

Jeromel, Kržišnik, Ferlan, Taljat in zmagovalec troboja med Cerjakom ter prvakinjama pionirk Vero Kržišnik in Novak bodo zastopali Slovenijo na I. pionirskem prvenstvu Jugoslavije v Niški banji.

Červan 18. na krosu »Pravde«

Moskva, 5. maja. — Na mednarodnem krosu »Pravde« je na 8000 m zmagal svetovni rekorder Bolotnikov (SZ) v času 23:14,4 pred Zimnyjem (Poljska) 23:14,0 in Ivanovom (SZ). V tej hudi konkurenci — nastopilo je nekaj manj kot 100 atletov — je Franc Červan osvojil 18. mesto s časom 24:06,0. Plasma ostalih Jugoslovanov: Bogunović 57. 25:05,0, Hafner 60. — 25:08,0, Ivanović 65. — 25:15, Mihalič 85. — 25:56,0. V ekipnem plasmaju je zmagala SZ

Atletski dvoboj s ČSSR v Ljubljani

Ljubljana, 6. maja — Atletska zveza Slovenije je prejela brzojavno obvestilo Atletske zveze Jugoslavije, da bo letošnji dvoboj atletskih reprezentanc ČSSR in Jugoslavije 31. avgusta in 1. septembra v Ljubljani.

Naši kajakaši v NDR

Zwickau, 6. maja. — Na velikem mednarodnem tekmovanju s kajaki na divjih vodah je v slalomu (dvosedi) zmagala reprezentanca Leipziga z 396 točkami pred NDR Nemčijo 457,4 in Jugoslavijo 475,6 točke.

V slalomu za kajake (enosedi) je bila prva NDR Nemčija z 272,4, medtem ko so Jugoslovani v konkurenci enajstih ekip osvojili osmo mesto z 864,1 točke.

Naš fotozapisek

GNEČA ZA VSTOPNICE K PRVI KINOPREDSTAVI je prizor, ki se ponavlja vsako nedeljo pred kinodvoranó v Črni na Koroškem. Dvorana je v razpadajočem skednju, kjer v spodnjih prostorih muka živina. Kako dolgo bo ostal idejni načrt za novi kulturni dom v mapi odbora za gradnjo, je seveda odvisno od zavzetosti gospodarskih organizacij, ki naj bi prispevale potrebna sredstva, in od vseh, ki so neposredno zadolženi za kulturno-prosvetno vzgojo prebivalstva. Foto: Miklavžina

Kmalu vozila z oznako: vzorni voznik

Kakšni so pogoji za takega voznika – Dejavnost komisij za vzgojo v prometu

Po združitvi nekaterih okrajev in občin delajo sedaj poleg republiške komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu še 4 okrajne in 62 občinskih komisij. V njih dela približno 700 predstavnikov družbenih organizacij, ustanov, podjetij, šol itd. Ena izmed poglavitnih nalog, s katerimi se sedaj ukvarjajo komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu, je zvezna akcija »Prometni znaki — činitelji prometne varnosti«.

Na to akcijo, ki se je začela 1. aprila in bo trajala tri mesece, so se komisije temeljito pripravile. Pripravile so vrsto sestankov, posvetovanj in razgovorov, na katerih so se dogovorili o delovnem programu in ukrepih, da bi akcija čimbolj uspela. Republiška komisija pa je v tem času med drugim izdelala tudi tri kratke prometne filme: o prometu v času planiških tekem, o snežnih zametih, poledici in zastoju v prometu ter o posledicah zadnje zime na cestah.

V TREH MESECIH — 5.816 PREDAVANJ

Če bi hoteli z nekaterimi številkami ponazoriti delo vseh komisij za vzgojo in varnost v cestnem prometu v naši republiki, potem velja vsekakor omeniti podatek, da je bilo januarja, februarja in marca 5.816 predavanj, ki jih je poslušalo 340.000 ljudi. Največ predavanj je bilo za šolsko mladino. Razen tega je bilo tudi 11 prireditev »Pokaži, kaj znaš v prometu«, na katerih je tekmovalo 1850 pionirk in pionirjev. V kinematografih so predvajali prometne filme, ki jih je videlo 124.000 obiskovalcev.

KDO BO POSTAL VZORNI VOZNIK?

Poleg administrativnih in drugih vzgojnih ukrepov, ki naj bi prispevali k prometni varnosti in utrjevali pri voznikih motornih vozil spoštovanje prometne discipline, se je komisija za vzgojo in varnost prometa pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve SRS odločila, da bo uvedla še plaketo »vzorni voznik«. Pravilnik o ustanovitvi in podeljevanju je potrjen.

Kdo bo torej postal vzorni voznik?

Plaketo bodo lahko dobili poklicni vozniki in amaterji. Predvsem tisti vozniki, ki vzorno vzdržujejo svoja vozila, ki dosledno vozijo povsem trezni in so znani kot obzirni vozniki. Morajo imeti čut odgovornosti za spoštovanje prometne discipline. Da so tovariški do drugih udeležencev javnega cestnega prometa ter da so moralno in politično neoporečni. Pomemben pogoj, ki ga kandidat za vzornega voznika mora izpolnjevati je, da v zadnjih sedmih letih kot poklicni voznik ali v zadnjih desetih letih kot voznik-amater ni bil kaznovan zaradi hujšega prometnega prekrška. Ostali pogoji, ki omogočajo podelitev plakete, so še:

— da kot poklicni voznik v zadnjih sedmih letih ali kot voznik-amater v zadnjih desetih letih ni povzročil prometne nesreče;

— da kot poklicni voznik vozi motorno vozilo v javnem cestnem prometu neprekinjeno najmanj 7 let in da je zaposlen pri istem organu, zavodu ali organizaciji neprekinjeno najmanj 5 let;

— da kot amater vozi motorno vozilo v javnem cestnem prometu neprekinjeno vsaj 10 let in je prevozil v zadnjih dveh letih najmanj 15000 km.

To so pogoji. Plaketo (skupno z značko, izkaznico in diplomo) bo podeljevala komisija za vzgojo in varnost prometa pri DSNZ SRS po lastni pobudi, praviloma pa na predlog občinske ali okrajne komisije za vzgojo in varnost prometa. Priporočila za podelitev plakete (ki bo merila 5,6 × 5,6 cm in jo bodo odlikovani vozniki pritrjevali na sprednjem delu vozila) bodo dajali državni organi, zavodi, gospodarske organizacije, družbene organizacije in občani.

Ob pravilniku za vzorne voznike pa velja omeniti tudi predlog iz celjskega in koprskega okraja, naj bi republiška komisija uvedla priznanje tudi za mehanike. Torej bi se lahko potegovali za pridevek »vzoren«. Predlog je vsekakor vreden razmišljanja, zlasti še, ker je bilo v zadnjem času izrečenih precej pikrih (marsikdaj in ponekod morda neopravičeno?) na račun mehanikov. *V. Č.*

Delavke

za prebiranje in sortiranje sadja ter zelenjave — sprejme takoj v začasno delovno razmerje

trgovsko podjetje »SADJE-ZELENJAVA« obrat Ljubljana.

Zglasite se osebno v tajništvu obrata — Ljubljana, Krekov trg štev. 2 (»Mestni dom«), I. nadstropje. 5432

NEKOLIKO KORIGIRAN KLASIČNI KOSTIM ZA POMLAD. Kostim je iz mehkega blaga v vzorcu ribje kosti, v rumenkasto drap barvi, z belimi dlačicami v vertikalnih linijah. Novost je tudi v kroju jopice, ki je brez gumbov. Bluza je iz zelenega popelina.

TRIBUNA STARŠEV

‚Podpisal sem opravičilo‘

Zgodilo se je v ... Sicer pa kraj ni niti važen. Lahko bi se zgodilo kjerkoli. Povsod, kjer hodijo odrasli otroci v šolo, se porajajo take zgodbe. Včasih z epilogom, ki koristi mlademu človeku. Včasih pa ... Odgovorni so skoraj vedno odrasli.

Ena izmed dijakinj tretjega razreda gimnazije se vozi v šolo z avtomobilom. Zjutraj je naložila še dve sošolki in namesto v šolo, so se odpeljale na prijeten izlet v sosednji turistični kraj. Da ne bi v šoli posumili, jih tudi naslednjega dne ni bilo k pouku.

Vse tri sošolke so resno in preudarno prinesle razredničarki pismeno opravičilo svojih očetov, da so bile bolne in da zaradi tega dva dni niso mogle priti v šolo. Kot se je pozneje izkazalo, so vse tri same napisale opravičila.

Strah pred kaznijo in odgovornostjo je že marsikomu potisnil pero v roke, da je napisal kaj neresničnega v imenu drugih. Navadno se s tem zgodba konča. Naša zgodba pa se je s tem začela.

Te tri dijakinje so pregovorile še nekatere druge sošolke, da so nekega dne pod njihovim vplivom kar sredi dneva zapustile šolo. In takrat se je začela zadeva razpletati. Na dan je prišel izlet in seveda tudi opravičila.

Potreben je bil učinkovit vzgojni ukrep. In so se odločili za sestanek staršev.

Že za začetek je nekaterim staršem zaprlo sapo. V razred je prišel oče ene izmed teh treh dijakinj. Z njim pa hčerka in še drugi dve prestopnici.

»Očka, semkaj se vsedimo skupaj, če smo že na zatožni klopi,« je skoraj porogljivo rekla. Tudi pozneje, ko se je sestanek začel in je nekajkrat segla v besedo, je bilo vsem jasno, da to ni razgovor o tem, kako bi vzgojno najbolje uredili zadeve, pač pa, da je to samozavestna obramba dekleta: »Saj je oče tu!«

Dekle se ni varalo. Ko je povzel besedo njen oče, ni pozabil povedati, da je človek, »ki ima toliko in toliko ljudi pod seboj«, s čimer je hotel poudariti svoj položaj in tudi, da zna urejati take stvari. Potem je govoril o svoji veliki ljubezni do hčere. In končno, da je sicer res neopravičeno izostala, da pa ji je opravičilo sam napisal.

Vsi starši hočejo svojim otrokom dobro. Radi bi jih obvarovali hudega. Toda ali je na mestu ljubezen, ki slepo zagovarja otrokove napake in prestopke? Še huje pa je, če taka brezmejno slepa ljubezen ruši v mladem človeku občutek za moralno.

»Podpisal sem opravičilo ...« Oče in dijakinja sta vedela, da je to laž, s katero bi se rada izognila posledicam. Papirnatim posledicam se je moč izogniti, toda kaj ko to pelje še globlje v deformacijo značaja mladega človeka.

Dostikrat srečujemo v življenju slepo ljubezen staršev. Taka ljubezen ne loči, kaj lahko otroku koristi in kaj škoduje. Zagovor in želja, da bi otroka vsi razumeli, kot ga razumejo starši, je eno, toda pomagati otroku, da se z nemoralnimi sredstvi odteguje odgovornosti za nepravilna dejanja, je način, ki se v življenju sleikoprej maščuje.

Vprašanje je, če je ukor za tako dejanje primerna kazen. Kazen za dejanje, ki so ga pravzaprav zagrešili starši v svoji slepi ljubezni. Žal pa zanje ne veljajo pravila šolskega reda. In nekaterim ljudem je vseeno, če so bili drugi ljudje ob srečanju z njimi razočarani.

Z. G.

UREJAMO STANOVANJE

Otroci pri igri in nalogah

Za prijetno in udobno življenje družine gotovo jamči red, ki ga vzdržuje vsak posamezen član med svojimi rečmi. Predvsem v majhnih, tesnih stanovanjih se mora vsak zavedati, da ne smejo njegove stvari biti nikomur v napotje.

Otrokom smisla za red ne moremo nikoli dovolj zgodaj vcepiti. Z neomajno doslednostjo mora vsaka mati vztrajati, da pospravi svoje igrače sam, da zloži obleko, obesi brisačo itd. Vsaka mati ve, kako je to težko; zlasti pa ovirajo to doslednost sodobar uspeh, dobrih redov, čeprav bo morda sicer zelo bister.

Za šolarja je idealna omarica, ki je pri nas že na trgu pod nazivom »ženski sekreter«. Ima spodaj dovolj prostora za knjige, gornji del pa se odpre in predstavlja pisalno mizo, ki ima v ozadju veliko predalčkov za vse zvezke, papirje, barvice, svinčnike in drugo. Za univerzalno funkcijo, ki jo opravlja, tudi cena ca. 23.000 din ni pretirana. V naših trgovinah pa dobimo tudi pisalne mizice za šolarje, ki pa žal niso tako ustrezne. Nimajo dovolj predalov, torej moramo imeti poleg še omarico ali vsaj predal v omari. Za tako kombinacijo je mizica malo predraga, saj je tudi, ko jo otrok preraste, ne moremo uporabiti za kaj drugega, kar pri prej opisani omarici odpade. Ta je namreč uporabna za različne svrhe.

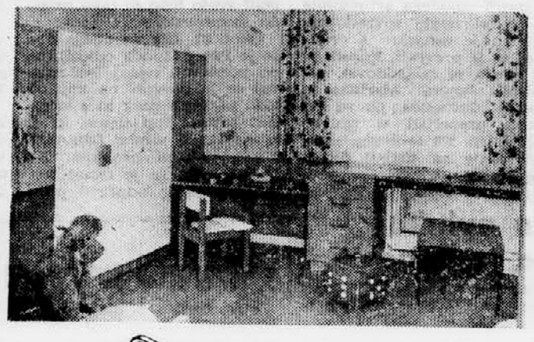

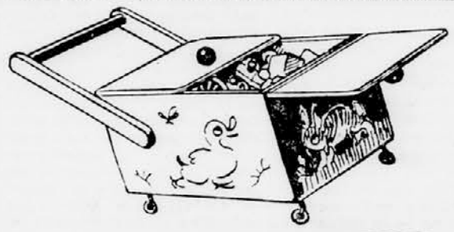

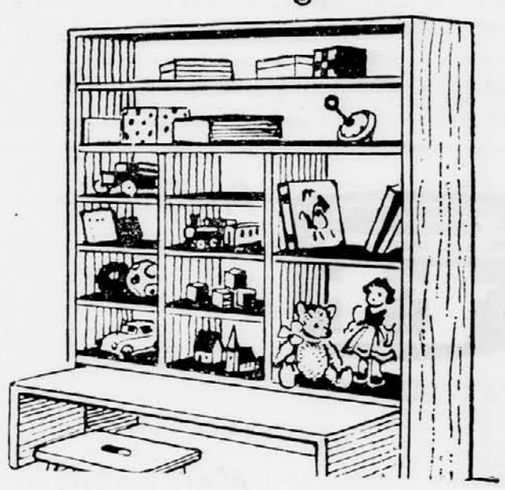

čutne babice, ki za otroki neprestano pospravljajo.

Primer otroške sobe ali kotička, ki ga objavljamo na naši sliki, naj bi tudi naše proizvajalce spomnil na proizvodnjo serijskih kosov pohištva, ki jih lahko neomajno kombiniramo, da ne bi ostali le pri razstavah! (Slika 1)

Majhni otroci imajo nešteto drobnarij — od kock do raznih sestavljenk in živalic. Vso to »kramo« pospravi mali zelo enostavno v takle voziček ali celo »avto«, ki si ga bo morda z malo spretnosti lahko kdo naredil tudi sam, dokler jih še na trgu ni. (Slika 2)

Tudi polica za igrače z izvlečno mizico in pručico zavzame minimalni tloris in je naravnost čudovita za malega cicibana. (Slika 3)

To je le nekaj predlogov. Sicer pa iznajdljiva mati in očka sama najdeta možnosti in načine, ki omogočajo otroku čim lažje pospravljanje in vzdrževanje reda, k čemur ga vztrajno navajata. Seveda pa bosta uspela le, če otroku to delo ne bo pretežko, da bo opravil tudi to »igraje«.

Šolarju moramo za pisanje nalog prav tako določiti primeren prostor. Narobe je, če ga porinemo v kot, mu spraznimo za silo vogal kuhinjske mize in zahtevamo od njega koncentracijo in zbranost pri delu. Tak otrok ne bo nikoli reden, niti ne bo imel šolskih stvari v redu, ker jih mora kar naprej prestavljati, premikati in umikati. Zaman boste pričakovali od njega

DAŠA PIŠE ZA VAS:

Bluze so letos drugačne

Vsak dober modni recept pravi: kupi krilo, dodaj pulover, športno bluzo in večerno bluzo pa si dobro oblečena pretežne dni v letu.

Pulover ima te prednosti, da ga pravzaprav sploh nikdar ni treba likati, je mladostno športen in ga je vsaj pri nas mogoče kupiti v lepih barvah, solidnih krojih in za razmeroma majhen denar. Seveda pa pulover nikakor ne more nadomestiti bluze, ki je vedno nekoliko bolj osebna, izrazito športna, tista za službo in vsak dan ali pa že kar popoldanska oziroma večerna. Medtem ko je pulover ostal že dobrih pet let nekako neizpremenjen, pa je bluza smuknila izza pasu in smo jo pretekla tri leta nosile oblečeno čez krilo, letos pa je zdrknila zopet za pas, skrajšala se je v tistem kroju amerikanskih vojaških jopičev oziroma bluz, ki imajo malce pod pasom širši pas, iznad katerega se nabira v drobnih gubicah ali pa je postala športna bluza nadomestek za lahko jopico.

Bluze, ki so imele še lani romantične lastnosti (vsaj zaradi naborkov in pentelj), so se letos prelevile v svoje pravo nasprotje. Postale so izrazito športne in ob pogledu nanje se nehote spomnimo vojaških uniform. Seveda moda ni odrekla popolne pokorščine nežnim bluzicam, primernim predvsem za pozno popoldne ali večer, vsekakor pa se je bolj prikupila športnim krojem in zato, ker so več ali manj novi, so tudi popularnejši. Ti športni kroji dajejo bluzam žepe, zapete z gumbi, iz istega blaga od ovratnika pa do rame segajoče »epolete«, velike šive, malim svetlečim kroglicam podobne gumbe, zapestnike vseh vrst in velikosti in seveda vedno bolj značilne nove koničaste ovratnike, katerih konice so usmerjene proti pasu.

Izbor modnih, praktičnih, novih in izrazito športnih krojev bluz pa zahteva tudi temu primerno blago. Ker je naštevanje tistega, kar bi bilo primerno, pa pri nas ne moremo kupiti, popolnoma odveč, se odločimo za enobarvni popelin, za drobno karirasto pralno blago, za platno, za lanakril, za rafija platno in če ga lahko dobimo, potem seveda tudi za tisto blago, iz katerega so krojene »kawbojke«.

Poetičnejše bluzice pa krojimo iz čiste svile ali iz batista. Teh bluzic je tudi v naših konfekcijskih trgovinah razmeroma veliko in med njimi izbor ni tako zelo težak. Morda se med njimi odločimo celo za vezeno bluzo, pri kateri pa upoštevajmo staro pravilo, da je preveč vezenja (posebno če ni ročno) tudi pri bluzi odveč.

PRAVILNO PREHRANO V VSAKO DRUŽINO

Vitamini, vitamini...

Letošnji svetovni dan zdravja je potekal v vseh deželah sveta v borbi proti lakoti. Ta stari sovražnik človeštva je res pri nas že zatrt, toda v mnogih delih sveta pa še vedno uničujoče ogroža prebivalstvo. V naši državi bo ta akcija usmerila svoje delovanje na izboljšanje kvalitete družbene prehrane, izdelovanja prehrambenih izdelkov in smotrnega pridelovanja živil, ki so življenjskega pomena za ljudsko zdravje.

Ti vsesplošni napori za ohranitev zdravja s pravilno prehrano naj bi segli tudi naprej na ožja področja; tudi k nam — prav v naše domove naj bi segel opozorilni klic svetovne organizacije. Vredno se je nekoliko zamisliti nad tem, ali gospodinje zares sestavljamo vsakdanjo hrano tako, da nam nudi vse življenjsko nujne snovi in da ustreza sodobnim izsledkom hranoslovja.

Glede maščob in beljakovin smo v naših krajih v glavnem »na zeleni veji« — kakor se včasih izražamo. Tudi ogljikove hidrate vsak dan v dobršni meri uživamo. Kako pa je z zaščitnimi snovmi, med katere spadajo tudi vitamini? O njih bi se nekoliko pogovorili.

»Saj o tem je že bilo veliko povedanega in napisanega« — boste rekli — »in razen tega kupujemo pogostokrat pomaranče in limone!« Prepričani ste, da ste s tem izkoristili vse možnosti, ki jih imamo v sedanjem letnem času na razpolago za nabavo vitaminov bogate hrane. Nanizala bom nekaj drobnih nasvetov, o katerih se boste sami odločili, ali ne bi morda prav prišli tudi v vašem družinskem krogu.

Mnogokrat čujemo nerganje pred stojnicami s sadjem in zelenjavo, kadar trenutno zmanjka pomaranč. »Že zopet ni pomaranč! Kaj pa naj dam otrokom — govorijo pa vedno o vitaminih!« Nič jeze, drage mamice, sezimo po lepih, debelih sadežih grapefruit in jih pripravimo družini na naslednji način: olupimo in odstranimo spodnjo, belo kožo, kolikor mogoče natančno, sadež zrežemo na majhne koščke v stekleno skledico, potresemo precej s sladkorjem (po okusu seveda), z žličko nekoliko iztisnemo sok, prilijemo malo vode in pustimo nekaj časa stati; kogar pa posebno moti grenkoba, lahko meso izloči tudi kar iz lupine, s tem, da sadež počez prereže. To ponudimo družini kot predjed pri kosilu. Verjemite, marsikoga, ki pride zbit in nerazpoložen s svojega delovnega mesta, bo par žlic te sočne jedi prav osvežilo in rahla grenkoba sadeža bo spodbudila tek za ostale jedi.

Še ena predjed, ki ne stane prav veliko, je pravo zbirališče raznih vrst vitaminov: temeljito očistite in drobno naribajte na ribežen dva lepa rdeča korenja, tri srednje debela jabolka, z vilicami iztisnite zrelo, mehko banano. Dodajte sok in notranje, stisnjeno meso od polovice ali cele limone, malo vode in sladkorja po okusu. Vse dobro premešajte! Zelo osvežujoče in krepilno in za otroke skoraj nenadomestljivo! Razne mešanice sadnih solat s tolčeno smetano so nam pa že znana stvar. Vse te jedi nas predvsem oskrbujejo s C vitaminom, A vitamin pa vsebuje korenje. Zato ga kar nič ne podcenjujmo in kadar je proti pomladi radič le prehudo drag, si tu in tam pripravimo solato iz nekoliko debelejše naribanega korenja, črne redkve, olja, soli itd.

Najmanj pa je v naši vsakdanji hrani B vitamina. Ta snov je nujno potrebna za normalno delovanje živčevja, predstavlja neke vrste hranozanj. Potreba posameznega organizma po tej snovi je zelo različna. Osebe z občutljivejšim živčnim sistemom imajo mnogo večje potrebe po B vitaminu. Nahaja se predvsem v svežem kvasu.

Drage bralke, gotovo je že katera izmed vas doživela, da ji je otrok iz trgovine domov grede pojedel polovico kupljenega kvasa. To je očiten znak potrebe organizma po tej snovi. Potrebno bi bilo, da bi vsak človek dnevno pojedel vsaj za par dinarjev svežega kvasa.

Marsikomu je to zoprno; ta si lahko pomaga na naslednji način: v kozarcu zmešate malo kvasa, sladkorja ali medu in limoninega soka po okusu. Čez kakih pet minut začne tekočina rahlo vreti, kar daje prijetno rezek in osvežujoč okus.

Drugo tako živilo, ki vsebuje v večji meri B vitamin, je pšenica — oziroma vsako žito v zrnu. Predvsem je koristna v dobi kalenja — kakor zatrjujejo vsi sodobni hranoslovci. Pripraviti je treba pšenico na naslednji način: prebrano zrnje dobro operite v mlačni vodi in večkrat preplaknite (kakor kašo), da izgubi zrnje duh in okus po zemlji; nato jo imejte vedno dovolj navlaženo in pokrito na krožniku na nekoliko toplem prostoru. Po nekaj dneh začno iz zrn kukati kalčki in sedaj se je treba ojunačiti in kar lepo z žličko jesti. Okus spominja nekoliko na lešnike; težava je v tem, da imaš kmalu pri grizenju v ustih same otrobe. Toda ravno ti vsebujejo dragocene vitamine B. Malo dobre volje in človek kar mimogrede pogrize med svojim delom kako žlico, saj ni treba mnogo naenkrat.

Morda nam bo laže, če se bomo zavedli dejstva, da nam zadostna dnevna količina B vitamina dviga delovno storilnost, nam daje polet in veselje do življenja. Tudi nasim lasem vrne počasi zdrav in naraven blesk in osvežuje z novimi silami celoten naš organizem. Treba je omeniti, da najdemo v kaleči pšenici še druge vrste vitaminov, ki ugodno vplivajo na delovanje žlez z notranjim izločanjem.

Laže se bodo odločili za uživanje kaleče pšenice tisti, ki se morajo zaradi pretiranega debelenja ogibati uživanju kruha, ki je pri marsikateremu posamezniku edini vir B vitamina (seveda, če je črn). Mnogi se iz istega razloga morajo odreči vsem vmesnim obrokom in celo večerji, zato tako stradanje občutijo kot prav neprijetno stvar. V tem primeru s tako pšenico nekoliko zaposlimo želodec, da tako ne nagaja in obenem dovajamo v organizem snovi, ki nam tako manjkajo. Zredili pa se od teh nekaj žlic tudi ne bomo.

V mnogih razvitejših deželah so to pomanjkljivo dovajanje B vitamina organizmu uredili s peko popolnoma črnega in grobega kruha z otrobi vred, ki obenem koristi ljudem, ki so prisiljeni na shujševalno kuro. Ne vem, če je to pri nas že urejeno. Če je, je vsekakor mnogo premalo znano.

Marija Stadler

KUKAVICE

Kmalu zatem, ko je dopolnila petnajsto leto, je začutila, da z njo nekaj ni v redu. Bila pa je premalo izkušena in še manj poučena o stvareh, s katerimi bi moral biti seznanjen vsak doraščajoč otrok, da bi spremembam v sebi posvečala večjo pozornost. Več mesecev je preteklo, preden se je zavedla, da je noseča. Komu naj bi se potožila, komu razodela pekoče spoznanje? Starše je izgubila v mladosti, zrasla je pri drugih ljudeh, ki so jo vzgajali predvsem za garanje, ne pa za življenje. Še za znaten del šolske izobrazbe je bila prikrajšana. Tudi njemu si ni upala povedati. Bala se ga je, bala se je, da jo bo potem zapustil ...

Za vso vas ni nobena tajnost, kdo je oče njenemu otroku. O tem so javno govorili. V majhnem kraju je težko kaj prikriti. Morda bi bilo vse v redu, morda bi sledila tudi poroka, kot so to govorili že pred porodom otroka: če ne bi bil sin najmočnejšega kmeta v vasi, ona pa revno dekle brez staršev. Tako pa: »Nisem oče in nisem. Ničesar nisem imel z njo, imela je druge ...« Mučne pravde na sodišču. Priče, zaslišavanja, dokazovanja, zanikanja. Priče so povedale, kar se je javno govorilo po vasi glede očetovstva. Nihče drug ne more biti kot on. Krvna preizkušnja ga ni izključevala. Vendar vseeno: »Nisem, ne priznam, ne bom plačeval. Moj odvetnik bo vložil pritožbo, če bo potrebno do Beograda ... Kaj bi mi doma rekli, če bi priznal ...«

Na žalost, take očetovske pravde, kot jih imenujejo, na sodiščih niso redke. Sodišča skušajo na vsak način ugotoviti očeta, in kadar ga ugotove, mu naložijo, da mora določen znesek prispevati vsak mesec za rejo otroka. Vendar preteče navadno veliko časa, često po več let, do takrat, ko otrok res kaj dobi od očeta, ki je šele na sodišču moral sprejeti ta naslov.

Tako sodno ugotavljanje očetovstva med drugim odkriva najbolj črno plat človekovega značaja. Ne gre pri tem samo za materialno očetovo dolžnost, gre za mnogo več, gre za človeški odnos do človeka, do otroka svoje krvi.

Te vrste razprave pa odkrivajo tudi veliko vrzel v izobraževanju ljudi, na deželi še posebej pomanjkanje vsake spolne vzgoje. Zlasti na vasi je to povsem neobdelano področje dela družbenih organizacij, šol, delavskih univerz in ostalih izobraževalnih in vzgojnih organov. Splošna družbena vzgoja mladega človeka za življenje bi morala biti tudi po tej plati sestavni del celotnega vzgojno izobraževalnega dela.

V življenju poznamo samo kukavico, ki ne skrbi za svoj zarod, temveč to dolžnost podtakne drugim. Očetovske pravde pa odkrivajo, da so taki kukavičji značaji na žalost tudi med posameznimi ljudmi. Samo s sistematično napredno vzgojo bomo dosegli, da bo takih značajev v naši družbi čim manj. S predpisi pa bi morali omogočiti hitrejši postopek, ko gre za zagotovitev materialnih pogojev otroku, ki je najmanj kriv, da je prišel na svet, navadno pa najbolj prizadet.

P. Romanič

POSVETUJMO SE O VZGOJI

Ali potrebuje dojenček igračke?

Imam 5 mesecev starega sinka. Brala sem, da so igrače otroku prav tako potrebne za njegov razvoj kot hrana. Ko sem v trgovini povedala, da potrebujem igrače za dojenčka, mi je prodajalka ponudila samo ropotuljico in ko sem jo povprašala če imajo še kaj drugega za to starost, se mi je samo nasmehnila. Zato vas prosim, da mi odgovorite na moje vprašanje, ali potrebuje dojenček igračke, saj bo zanimalo tudi druge mamice in očete.

M. F., Maribor

Draga tovarišica!

Igra je glavna vsebina otrokovega življenja in brez igre in igrač ni normalnega duševnega in telesnega otrokovega razvoja. Nekateri starši mislijo, da je otroku potrebna igračka šele ko shodi in ko že zna govoriti. Toda temu ni tako. Otrok res potrebuje igrače zelo zgodaj. Vsaka mati je opazila, da se normalno telesno in duševno razvit otrok prične v tretjem mesecu igrati in prva otrokova igračа je njegovo lastno telo. Takrat se otrok igra s svojimi prstki, tako da jih ogleduje in pri tem izraža vidno zadovoljstvo. Po tretjem mesecu prične obračati glavico na vse strani in se svojstveno veseli, ko jo drži nekaj hipov pokonci. Pri tem, ko si ogleduje roke ter krči in odpira pest, zadovoljno »mrmlja«. Tako obnašanje je prva otrokova igra, s katero se otrok povzpne do urejenih in koordiniranih gibov. S tako igro se pri otroku vzpostavi temelj za stik z okoljem oziroma spoznavanje sveta okoli njega.

Kmalu za tem bomo opazili, da otrok poizkuša prijeti trakec čepice ali konček odejice. Torej že poizkuša uporabljati drug predmet namesto svojih prstkov za igro. Od drugega do četrtega meseca otrok reagira na prijeten zvok, glasbo, svetlobo, že s čustvom ugodja, ki ga izrazi z raznimi glasovi in kretnjami telesa. Nekateri pedopsihologi celo trde, da ima normalno telesno in duševno razvit otrok v tem obdobju posebno »težnjo« zaposliti svoja čutila s »poslušanjem« prijetnih zvokov: tiho petje, prijetna glasba. Seveda ne sme biti zvok premočan ali preblizu otroka, saj lahko na to reagira celo s strahom. To so igrače poslušanja.

V obdobju od 3. — 4. meseca otrok zelo rad opazuje predmete okoli sebe. Barvne trakce ali ploščice (oblika ni pomembna) obesimo na košarico ali posteljico, približno četrt metra oddaljene. Omenili smo že, da oblike teh predmetov niso važne, otrokov vid zaposlijo le, če se gibljejo in svetijo. Za to uporabimo barvne trakce, konce barvaste volne, trakce barvnega svilenega papirja itd. Take igrače imenujemo igrače za gledanje. Otrok bo z zanimanjem opazoval predmete, ki se bodo zamajali, čim bo kdo vstopil v bližino košarice ali pa zaprl vrata. Lahko trdimo, da otrok s takim načinom igre vadi akomodacijo in koordinacijo oči, poleg tega pa se razvedri in ga igra pomirja.

Po četrtem mesecu otrok intenzivno išče predmete, ki jih lahko drži v roki. Za to imamo v naših trgovinah dokaj lično izdelane ropotuljice, katerih edina pomanjkljivost je, da so premalo zvočne. Od 4. do 6. meseca damo otroku igrače, ki jih lahko drži v roki. Vendar morajo biti igrače vsaj tako velike, da jih ne more stlačiti v usta. Lahko so to živalce iz gume, plastični obroči, lahko so pa tudi priložnostne igrače, ki jih mamica naredi sama. Vse to bo otroka razvedrilo, zaposlilo in z njo bo uril tudi gibe rok.

V 6. mesecu damo otroku že prej omenjene igrače, toda ne bo jih samo držal v roki, temveč bo poizkušal z njimi že nekaj narediti: poizkušal jih bo dati v usta, obračal jih bo, udarjal ob ograjico in ob teh svojih uspehih bo izražal s posebnimi glasovi vidno zadovoljstvo. V vodo, v kateri otroka kopate, lahko položite račko ali ribico ali pa celuloidno kroglico. V tem obdobju otrok že poizkuša sedeti. Zato obdobje so kot igrače priporočljive zveneče kroglice, ki so nanizane na vrvici, katero razpnemo nad posteljico ali vozičkom. Otrok bo kaj kmalu ugotovil, če povleče za gumijasto vrvico, da bodo kroglice zazvenele in, da celo lahko premakne eno od druge. Take kroglice že tudi prodajajo v naših trgovinah za vsakomur dostopno ceno. So iz plastične mase in živopisno pobarvane, kar otroka še posebej privlači.

Pol leta staremu otroku je vse zanimivo, kar se giblje. Predvsem pa je važno, da imamo otroka v svetlem prostoru in veliko na svežem zraku. Toda ne samo zato, da se otrok naužije zraka in sonca, temveč zato, da dobi čim več vtisov — oziroma dražljajev za njegova čutila.

V tem razvojnem obdobju si otrok grmadi že prve izkušnje in prihaja do enostavnega mišljenja. Prav je, če se z njim pogovarjamo, se mu nasmehnemo ali pa mu kaj zapojemo. Otrok si tudi osvaja že prve navade. Te nastanejo na podlagi ponavljanja slučajno opravljenih gibov, ki mu povzročajo ugodje. Tako pride otrok do izkušnje, da je položaj v materinem naročju skoraj vedno povezan s hranjenjem ali z igro. Zato si želi v tak položaj. In brž, ko pride v tako lego, že pričakuje, da se bo ugodna dejavnost ponovila. S takim ravnanjem bomo nudili otroku občutek sigurnosti in varnosti, ki pa je za zdrav duševni razvoj nujno potreben.

Slavica Pogačnik-Toličič

Centralni zavod za napredek gospodinjstva — Ljubljana,

o b v e š č a potrošnike, da je v okviru razstave »Dom in elektrika« — danes na sporedu predavanje:

»O sesalnikih in loščilnikih«

v predavalnici Centra za izobraževanje, Ljubljana, Komenskega 7-I. Predavanje se prične ob 17. uri.

GRADBENO PODJETJE GORNJA RADGONA
LACKOVA ULICA 6

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. **tehničnega vodje podjetja**
2. **kalkulanta podjetja**
3. **visokokvalificiranega pleskarja**
4. **štirih kvalificiranih pleskarjev**

POGOJI: pod 1. gradbeni inženir, 5-letna praksa; pod 2. gradbeni tehnik, praksa v kalkulacijah; pod 3. visokokvalificirani pleskar ali mojster; pod 4. kvalificirani pleskarji.

Stanovanja pod 1., 2. in 3. bodo priskrbljena do konca leta. Samska stanovanja so na razpolago.

3747

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

Obrtnem podjetju

»KRUH« — KOPER

razpisuje delovno mesto

RAČUNOVODJE

Pogoji: srednja ekonomska šola in najmanj 10 let prakse na podobnem delovnem mestu. — Nastop službe takoj. 3746

Tri nesreče neprevidnih pešcev

Celje, 6. maja — Na cesti II. reda Velenje—Celje je danes ponoči mopedist Karel Savinek iz Celja podrl Pepco Sevčnikar iz Velenja. Sevčnikarjeva je prečkala cesto pred gostilno »Pod gozdom« zelo neprevidno, tako da je prišla tik pred mopedista, ki zaradi kratke razdalje nesreče ni mogel več preprečiti. Pri padcu si je mopedist laže ranil glavo. Sevčnikarjeva pa se je huje poškodovala. Oba so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Maribor, 6. maja — Iz Maribora proti Studencu je včeraj popoldne vozil Roman Bastl iz Maribora motorno kolo CE-10-053, na katerem se je vozil tudi sopotnik Milan Križan iz Maribora. Ko sta se peljala mimo hiše št. 50, je z desnega pločnika pritekel nenadoma na cesto 17-letni Aleksander Ploj iz Maribora; motorist se je vanj zaletel. Pri padcu sta se motorist in sopotnik laže poškodovala, pešec pa je dobil hujše poškodbe po glavi. Vse tri ponesrečence so prepeljali v bolnišnico.

Škofja Loka, 6 maja — Na Poljanski cesti pred hišo št. 32 v Škofji Loki je včeraj popoldne osebni avtomobil KR-27-37 (voznik Viktor Kavčič) podrl 9-letnega Janeza Škofa, ki je prečkal cesto, ne da bi se prepričal, če je le-ta prosta. Pri nesreči se je deček huje poškodoval (pretres možganov) in so ga prepeljali na polikliniko v Ljubljano. Na osebnem avtomobilu je za 30.000 dinarjev škode.

Ni pogledal ali je cesta prosta

Lendava, 6. maja — Včeraj popoldne je iz Lendave proti Murski Soboti vozil po cesti II. reda Janez Gal reševalni avtomobil MS-11-39. Ko je vozil skozi naselje Gornji Lakoš, se je z dvorišča hiše št. 40 pripeljal na cesto 9-letni kolesar Dezider Madžar, ne da bi se prepričal, če je cesta prosta. Pri trčenju se je kolesar huje poškodoval po glavi in so ga takoj prepeljali v bolnišnico v Mursko Soboto.

Neprevidno prehitevanje

Kozina, 6. maja — Včeraj zvečer je iz Kopra proti Kozini vozil osebni avtomobil LJ—158—21 voznik Mitja Udir iz Ljubljane). Pri Kozini je voznik prehiteval kar tri vozila. Prav tedaj pa se je nasproti pripeljaljal z osebnim avtomobilom LJ-160—47 (last »Filmservisa« iz Ljubljane) Anton Pavlič iz Ljubljane. Zaradi nasproti vozečega avtomobila je moral naglo zavreti, nakar ga je zaneslo s ceste, kjer se je prevrnil. Voznik se na srečo ni poškodoval, sopotnika Janeza Marinka in Rudija Černetiča pa so ranjena prepeljali v izolsko bolnišnico. Na osebnem avtomobilu je za 400.000 dinarjev škode.

Osebni avto se je prevrnil

Koper, 6. maja — Včeraj dopoldne je od obmejnega prehoda Lazaret proti Ankaranu vozil italijanski državljan Giancarlo Pizi iz Trsta osebni avtomobil TS-56-806. Iz doslej neugotovljenega vzroka je osebni avtomobil zapeljal na skrajni desni rob ceste, kjer je trčil v obcestni kamen in se prevrnil na streho. Na osebnem avtomobilu je za 300.000 din škode.

Šoferjem na poti za oddih »TOVARIŠEV NN«

Na ovinku ga je zaneslo

Koper, 6. maja — Včeraj dopoldne je Franc Seljak iz Ljubljane po cesti II. reda Kladje—Cerkno vozil osebni avtomobil znamke »Fiat 600« LJ-200-79. Nad vasjo Planina, v bližini hiše št. 38, ga je na ovinku zaneslo v desno; s prednjim desnim kolesom je trčil v hrib ob cesti, od tod pa ga je zaneslo s ceste s prepad, kjer obtičal 19 metrov pod cesto. Voznik in sopotnik sta se laže poškodovala, na osebnem avtomobilu pa je za 300.000 dinarjev škode.

Požigalec iz maščevanja

Kazen za storilca: 14 mesecev strogega zapora

MARIBOR, 6. maja. — Senat okrožnega sodišča v Mariboru je danes obsodil 50-letnega Petra Mundo iz Sodincev pri Veliki Nedelji na leto dni in dva meseca strogega zapora, ker je ponoči, 17. oktobra lani, zažgal gospodarsko poslopje, last Ivana Laha iz Sodincev, in s tem ogrozil življenje Ivana Laha in njegove žene, ki sta tedaj spala v stanovanjski hiši — priključku gospodarskega poslopja.

Obtoženega Petra Mundo je k požigu podžgala okolščina, da je Ivan Lah pred tem pravil raznim ljudem v vasi, da je Munda nekaj mesecev pred usodnim dejanjem sam upepelil svojo hišo in tako prišel do zavarovalnine.

Okoli 21. ure usodnega dne se je Peter Munda odločil, da bo podtaknil ogenj. Na skrivaj se je povzpel na kup ob zidu zloženih desk in z vžigalico prižgal šop slame, ki je molel izpod strehe Lahovega gospodarskega poslopja. Ko je videl, da se je ogenj razplamtel, se je odpravil proti domu. Pozneje je z vso družino sam pomagal gasiti. Ogenj, ki ga je podtaknil Munda, je upepelil ostrešje gospodarskega poslopja, zgorelo pa je še 5000 kg sena in 1000 kg detelje.

Škodo za okoli 500.000 din bo moral Munda poravnati deloma zavarovalnici, deloma pa oškodovanemu Ivanu Lahu.

Sodišče je v izreko kazni zajelo tudi varnostni ukrep, da je treba zajeziti in odpraviti požige, ki so pogostni zlasti v Slovenskih goricah in na Ptujskem polju. m.

Zaradi neprimerne hitrosti

Nova Gorica, 6. maja — Pri srečavanju na cesti II. reda v vasi Ročinj sta včeraj popoldne trčila osebni avtomobil LJ-158-99 (voznik Božidar Rode iz Ljubljane) in osebni avtomobil GO-40-46 (voznik Alojz Čufar iz Sempetra pri Gorici). Rode je vozil avtomobil iz Mosta na Soči proti Novi Gorici z neprimerno hitrostjo. Pri srečavanju na ovinku ga je zato na mokri in spolzki cesti zaneslo na levo, kjer je trčil v vozilo, ki ga je nasproti vozil Čufar. Pri trčenju se je laže ranila sopotnica v osebnem avtomobilu GO-40-46 Nadja Čufar. Na obeh vozilih je za 200.000 dinarjev škode.

Ljubljana, 6. maja — Na križišču Levčeve ceste in Ceste II v Rožni dolini se je včeraj dopoldne zaletel v zidno ograjo osebni avtomobil LJ-181-65, ki ga je vozil Matjaž Jeglič. Voznik osebnega avtomobila je s preveliko hitrostjo pripeljal na križišče in zaradi tega trčil v ograjo. Škode je za 200.000 din.

VOZNI RED V REKLAMNI IZDAJI — Turistično društvo v Ljutomeru je poskrbelo za učinkovit vozni red, ki potniku pove, kako pametno se je odločil, kar bo potoval najhitreje, najudobneje in najceneje — z avtobusom.
Foto: Selhaus

Časopisno podjetje »DELO«, Ljubljana

IŠČE

vestno raznašalko

jutranjika »DELO« za območje Ižanska cesta, Galjevica, Barje.

Zglasite se v PRODAJNEM ODDELKU »DELA« — LJUBLJANA, TITOVA CESTA ŠT. 1.

Pri delu boste dosegli maksimalno sigurnost z uporabo brusilnega stroja

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1—3. — UREDNIŠTVO: LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3 — UPRAVA: TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896. — PRODAJNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 3, TELEFON ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 21-832. POSTNI PREDAL 29. — BRZOJAVNI NASLOV: »DELO« LJUBLJANA. ŽIRO RAČUN PRI NARODNI BANKI: LJUBLJANA 600-11-1-167. — MESEČNA NAROČNINA 550 DINARJEV. — ROKOPISOV NE VRAČAMO.

Telefon dežurnega urednika: 20-646

Gledališče

DRAMA

Torek, 7. maja, ob 20: Mikeln: ADMINISTRATIVNA BALADA (komedija). Abonma Dijaški 6 večerni. (Razprodano.)

Sreda, 8. maja, ob 20: Osborne: LUTHER. Abonma Dijaški 10 večerni. (Razprodano.)

Obveščamo šole in posameznike, da je za petkovo popoldansko dijaško predstavo Shakespearove komedije »Milo za drago« v prodaji še 200 sedežev po polovičnih cenah. Rezervacije na telefon 21-402.

OPERA

Torek, 7. maja, ob 20. uri: Osterc: ILUZIJE. Balet. Abonma A. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Sreda, 8. maja, ob 20. uri: Puccini: MADAME BUTTERFLY. Gostovanje črnske sopranistke Martine Arroyo, članice metropolitanske Opere. Izven abonmaja. Vstopnice so še v prodaji.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Torek, 7. maja ob 19.30: J. Žmavc: Jubilej. Abonma Torek (Vstopnice so tudi v prodaji).

Sreda, 8. maja ob 19.30: Literarno satirični kabaret, Mala žehta. Abonma Mladinski I.

MLADINSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Dvorana Soča

Sreda, 8. maja ob 20. uri: Vandenberghe: MENI JE 17 LET. Izven. Vstopnice so v prodaji dve uri pred predstavo.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom

Torek, 7. maja, ob 16.30: Tavčar-Sest: CVETJE V JESENI. Zaključena predstava. Razprodano.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Torek, 7. maja, ob 19.30: Max Frisch: ANDORRA. Dvojica Andri: Barlin: Stanko Potisk in Marjana Kroslova, zdravnik: Sandi Krošl. Gostovanje v Slov. Konjicah.

Koncert

ŠKUD »AKADEMIK« prireja v četrtek, 9. maja ob 20.15 v Slov. filharmoniji koncert Akademskega pevskega zbora »Tone Tomšič«. — Spored bo obsegal dela starejših in novejših tujih skladateljev in skladbe slovenskih avtorjev, ki bodo prvič izvedene. Dirigiral bo Lojze Lebič. Predprodaja vstopnic bo v sredo in v četrtek pred koncertom.

RTV Ljubljana

SPORED ZA TOREK

4.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored in dnevni koledar) — 8.05 Obisk v operni hiši — 8.40 Harfa in orglice v ritmu — 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo: Anica Černejeva — 9.25 V petintridesetih minutah okoli sveta — 10.15 Iz Dvořakovih orkestralnih legend (orkester Češke filharmonije dirigira Karel Šejna) — 10.40 Rapid Speech, 4. lekcija (ponovitev) — 10.55 Vsak dan nova popevka — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 KN — dr. France Adamič: Oskrba tal v intenzivnih sadnih nasadih — 12.15 Poje Planinski oktet — 12.30 Zabavna glasba na tekočem traku — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Arije za mezzosopranistke — 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Miško Kranjec — 14.35 Oblike in razpoloženja — 15.15 Orkestra Günter Gollasch in Alfred Hause — 15.30 V torek na sviđenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Poročila, aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Narodi v svojih pesmih — 18.45 S knjižnega trga — 19.00 Obvestila — 19.05 Glasbene razglednice — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Ob zvokih orkestra Ray Martin — 20.15 Radijska igra: Milan Begović: Brez tretjega — 21.02 Felix Mendelssohn: Andante, Scherzo, Capriccio in Fuga (godalni orkester dirigira Arthur Winograd) 21.19 Naš nočni kaleidoskop — 22.15 Skupni program JRT, studio Ljubljana: Nova dela slovenskih skladateljev (Cigličć, Švara, Ukmar) — 23.05 Za lahko noč nekaj popevk in plesnih ritmov — 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

DRUGI PROGRAM

19.00 Napoved II. programa, poročila — 19.05 Iz muzeja gramofonskih plošč: Pietro Mascagni: Cavalleria rusticana, opera v enem dejanju, zbor in orkester milanske Scale dirigira Pietro Mascagni — 20.40 Radijski dnevnik II. programa — 20.55 Zabavni ansambli jugoslovanskih radijskih postaj — 21.30 Mednarodna radijska in televizijska univerza — 21.45 Jazz do 22.00 — 22.00—22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan.

Kino

SPORED ZA TOREK

KINO UNION: amer. barvni film AFRODITA, BOGINJA LJUBEZNI. Režija: W. Turžanski. Igrata Belinda Lee in Massino Girotti. Tednik FN 18. Predstave ob 15., 17. 19. in 21. uri. Ob 10. uri matineja istega filma.

KINO KOMUNA: amer. film CUDODELKA. Režija: Arthur Penn. Igrajo Anne Bancroft ina Patty Dupe — obe dobitnici Oscarja 1963. Tednik FN 18. Predstave ob 15., 17.30 in 20. uri.

KINO SLOGA: sovj. film 49 DNI. Režija: G. Gabai. Igrajo: W. Bujanovski, V. Pivnenko. Tednik. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

KINO VIC: sovj. barv. film ZORANA LEDINA — II. del. Režija: A. Ivanov. Igrajo Fjodor Smakov, Ljudmila Kitajeva. Tednik FN 18. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

KINO ŠIŠKA: sovj. barv. film ZORANA LEDINA — III. del. Režija: A. Ivanov. Igrajo Fjodor Smakov, Ljudmila Kitajeva. Tednik. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Prodaja vstopnic od 9. do 11. in od 14. ure dalje.

KINO SAVA: sovj. film MOJ PRIJATELJ. Režija: Jurij Erzinkian. Igrajo Tatjana Pileckaja, Horen Abramjan. Tednik FN 17. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic od 10. do 11. in od 14. ure dalje.

LETNI KINO BEZIGRAD: angl. film GANGSTERJI. Režija: Sidney Hayers. Igrajo Michael Craig, Francoise Prevost. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro in pol pred predstavo.

KINO »TRIGLAV«, Ljubljana: domači film SREČALI SE BOMO ZVEČER. Tednik. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

MLADINSKI KINO: nemški barvni film PREPROSTO DEKLE, ob 10., 15. in 17. uri. Film za mladino od 12. leta starosti dalje.

KINO ZADOBROVA: italijanski film PORTUNELA, ob 20. uri.

KINO VEVČE: ameriški barvni film DARBY O'GILL, ob 17. in 20. uri.

KINO LITIJA: poljski film MAJI IVANA ANGELSKA, ob 20. uri.

KINO MENGEŠ: amer. barv. CS film DOM NA GRIČU, ob 17.30 in 20. uri.

KINO »DOM«, Kamnik: jugoslovanski CS film LETO JE KRIVO ZA VSE, ob 20. uri.

KINO BLED: jugoslovanski film MEDALJON S TREMI SRCI, ob 18 in 20.30.

KINO »SORA«, Škofja Loka: ameriški CS film RAZBESNELO MORJE, ob 18. in 20. uri.

KINO RADOVLJICA: egiptovski film (drama) NEPOZNANA ŽENA, ob 18. in 20. uri.

KINO STORŽIČ, Kranj: mehiški barvni film JAZ PUSTOLOVEC, ob 16., 18. in 20. uri, zadnjič.

KINO CENTER, Kranj: ameriški barv. CS film SALOMON IN KRALJICA IZ SABE, ob 17 in 19.30. Zaradi izredne dolžine filma cena vstopnic zvišana.

KINO RADIO, Jesenice: nemški barvni film FREDY POD TUJIMI ZVEZDAMI, ob 18. in 20. uri.

KINO PLAVŽ, Jesenice: ameriški barv. CS film ČLOVEK Z ZLATO PISTOLO, ob 18. in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA: ameriški barv. CS film NA SVIDENJE RIM.

KINO »KRKA«, Novo mesto: sovj. barvni film EVGENIJ ONJEGIN, ob 18. uri.

LETNI KINO, Celje: francoski film VSI ME LAHKO UBIJEJO, ob 20. uri.

KINO METROPOL, Celje: češki film POMANJKLJIVI ALIBI, ob 16. 18. in 20. uri.

KINO ČRNOMELJ: španski film NAVIHANEC IZ TORMESA, ob 20. uri.

KINO UNION, Celje: ameriški barvni VV film GUSAR, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO PTUJ: V torek in sredo ob 17.45 in 20. uri francoski vohunski film NOČ VOHUNOV.

KINO DELAVSKI DOM, Trbovlje: jugoslov. film (komedija) MOŽJE, ob 18. in 20. uri.

KINO SVOBODA II, Trbovlje: domači športni film JUNAKI SPORTNIH AREN, ob 17. in 19. uri.

KINO »PARK«, Murska Sobota: ruski barvni film TIGRI POTUJEJO, ob 17.30 in 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: nemški film MRŽNJA BREZ MILOSTI, ob 18.30 in 20.30.

KINO ZALEC: japonski film LUKA ZADOVOLJSTVA, ob 20. uri.

KINO »SVOBODA«, Sežana: jugoslov. film BALADA O TROBENTI IN OBLAKU, ob 20. uri.

KINO GARIBALDI, Piran: italij. film DELFINI, ob 18 in 20.15.

KINO PORTOROŽ: nemški film ČRNI BLISK, ob 17.30.

KINO SECOVLJE: nemški film POSLEDNJI AKORDI, ob 20. uri.

Maribor

DEŽURNA LEKARNA:

Torek, 7. maja: lekarna »Glavni trg«, Glavni trg 20.

KINO:

UNION: franc. cin. film UZDA NA VRATU

PARTIZAN: angl. barv. cin. film PEKLENSKI KLUB

UDARNIK: sovj. film BITKA NASIH DNI — I. in II. del

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Torek, 7. maja, ob 20. uri: Achard: ODKRITOSRČNA LAŽNIVKA. Gostovanje v Slovenski Bistrici.

Razno

OPOZORILO. Nikomur nisem odstopil lastninskih in drugih pravic na premičninah in nepremičninah Pilpah — Kandrše — Franc Bogataj. 5190-3

Bolezni jeter (zlatenico, vnetja) zdravi rogaški »Donat« vrelec. Posvetujte se z zdravnikom. »Donat« dobite v Ljubljani pri »Prehrani« in »Merkatorju«.

Čestitka

STOMATOLOGU Jožetu Piklju iz Radovljice čestitata ob promociji na fakulteti za splošno medicino in stomatologijo
Franek in Vlado

Predavanja

DRUŠTVO za moderne tuje jezike vabi na predavanje prof. Fistroviževe »O pouku tujih jezikov pri Pionirski knjižnici«, jutri, 8. maja ob 20. uri v Šubičevi 1. P 5407

DRUŠTVO AKVARISTOV LJUBLJANA prireja v torek, dne 7. V. 1963 ob 19. uri v predavalnici Filozofske fakultete (v pritličju) Aškerčeva 12. predavanje z naslovom »Problemi sodobne akvaristike«. Člani društva in ljubitelji vljudno vabljeni. P-5436

Mali oglasi

FIAT 600 prodam. Ogled od 15. do 17. ure. Ljubljana, Rojčeva 19 — garaže. 5437-5

TRANZISTOR znamke Akord za avto prodam. Mengeš, Tomšičeva št. 12. 5383-3

POTNIŠKE AVTOMOBILE, terenska vozila, avtobuse in kamione kupuje za svoje komitente »Agencija Beograd«, Beograd, Dositejeva 21-III, telefon 622-322. 3740-3

RAZPRODAJA dežnih plaščev: Liliion: 3.900, Naylon gabardain 6.900 lir. Mako dvojni Scotgard 9.500 lir. Trgovina RICCARDI, Trst, Ul. Battisti 12. 3629

NOVO in takoj vseljivo hišo proda Kuzman, Portorož 284. 3624-7

TELEVIZOR SABA, 53 cm prodam. Ogled od 17. do 19. ure v Mencingerjevi 75 (pritličje). 5420-4

HRANO IN STANOVANJE dam poštenemu dekletu za izmenično pomoč v gospodinjstvu. Bras Janko, Emonska 8-III. Zglasite se od 8.—12. ure. 5421-1

PRODAM filodendron, osem velikih listov. Telefon 31-880. 5422-4

ZAMENJAM dvosobno komfortno stanovanje v Mariboru za enako v Ljubljani ali Kranju. Ponudbe »Delu«, Maribor pod »Udobno«. 4009-2

PRODAM poltovorni avto fiat 1500, nosilnost 1 t. Hrvatini 215, pošta Škofije. 1000-3

NUJNO kupim brezhiben diferencial ali garnituro zobnikov diferenciala za Fiat 500 Topolino. Boško Stanković, Sičevo, Niš. 5417-5

OSEBA, ki je v nedeljo, dne 5. maja zvečer, odnesla iz doma na Kureščku daljnogled, naj ga izroči upravniku, da se s tem izogne kazenskemu postopku. 5412-8

VESPO, 125 ccm, tip 53, ugodno proda Franc Ileršič, Rakek, Cesta heroja Iztoka 26. 5304-3

GOSPODINJSKO pomočnico z znanjem kuhe (k tričlanski družini) takoj sprejmem. Gregorin, Herbeštajnova 57. 5414-1

STANOVANJE, hrano, doplačilo dobi pridno, pošteno dekle za dopoldansko ali izmenično pomoč v gospodinjstvu. Parmova 38. 5374-1

SOBICO, tudi prazno, nujno potrebujem. Ponudbe pod »Dobra plačnica«. 5360-6

»GALEB« — SR 150 — ugodno prodam. Ogled vsak dan od 15. ure dalje. Dolenc, Ažbetova 23, Ljubljana. 5408-3

PARCELO — zgrajena kletna plošča, prodam. Ogled v nedeljo od 9. do 17. ure pri Mavsarju, Črnuče. 5381-7

FIAT 600 ali 750 kupim. Ponudbe pod »Do 650.000« na podružnico Dela Jesenice. 1431-3

KUPIM MOTOR DKW 175—350 ccm (letnik 1956 dalje). Ponudbe pod »Milan«. 5433-3

IŠČEM sobo v Šiški, center. (Plačam.) Ponudbe pod »Takoje«. 5425-6

PROSIM najditelja črnokarirastega otroškega plašča, izgubljenega v nedeljo 5. maja na relaciji Ljubljana—Vrhnika, da sporoči naslov na telefon štev. 22-515. 5430-8

GOSPODINJSKO pomočnico z znanjem kuhe sprejmem — posebna soba. Marinčić, Mirna pot 1, Ljubljana (Zale). 5428-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejme takoj Mlinar, Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 20. 5429-1

Z »ZDRAVKO« pripravite belo kavo brez kuhanja. — KOLINSKA — LJUBLJANA

Z »ZDRAVKO« pripravite belo kavo brez kuhanja. — KOLINSKA — LJUBLJANA

DELAVSKI SVET

Elektrostrojnega podjetja »TIKI«

V LJUBLJANI, ALEŠEVČEVA ULICA

RAZPISUJE PROSTO VODILNO DELOVNO MESTO ZA

VODJO razvojnega sektorja

Pogoj: strojni inženir z vsaj petletno prakso ali strojni tehnik z vsaj desetletno prakso.

Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru. — Vse ostale informacije dobite v UPRAVI PODJETJA, LJUBLJANA, ALEŠEVČEVA ULICA.

3394

»ZDRAVKA« za belo kavo je za odrasle in otroke. — KOLINSKA — LJUBLJANA

NENADOMA NAS JE ZAPUSTIL NAŠ LJUBI ATEK, DEDEK IN STRIC

Miroslav Premrov

POGREB BO V SREDO, 8. MAJA 1963, OB 16.30 V VUZENICI.

PROSIMO TIHEGA SOŽALJA.

ŽALUJOČE DRUŽINE:

PREMROV, OGRIZEK, MRAVLJAK, ŠKERJANC

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da je v svojem 75. letu dotrpel naš najdražji mož, atek, dedek, pradedek, tast in svak

Anton Reisman

železničar v pokoju

Pogreb bo v torek, dne 7. maja 1963, ob 16.30 na pobreškem pokopališču v Mariboru.

Žalujoči:

žena Marija, otroci Jože, Tone in Marica, snahi Draga in Lepša, zet Pera, vnuk Drago z ženo Ljubo, vnuki Peter, Kokan, Branko, Bogdana, pravnuk Bojan ter ostalo sorodstvo.

Maribor, Portorož, Beograd, Niš, Šentilj, v Slovenskih Goricah, dne 6. maja 1963.

Za vedno nas je zapustila naša ljuba mama, stara mama in tašča

Helena Nepustil

rojena ŠTEFANČIČ

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 8. maja 1963, ob 16.30 iz Frančiškove mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči:

sin Ivo, hčerka Heda, snaha Štefka, zet Vinko, vnuka Uka in Zdenka ter ostalo sorodstvo.

Ljubljana, dne 6. maja 1963.

Ob izgubi našega nadvse dobrega moža in atka

Pavleta Golobiča

za vse vsem, prav vsem, topla zahvala!

Žena Majda in hčerka Dadi.

KLJUČAVNIČARJU

nudim zaposlitev, tudi honorarno.

Vrabec — Kodeljevo, Menardova cesta št. 59. 5426

Prehodila je svojo trdo življenjsko pot in nas za vedno zapustila naša ljubljena mama, stara mama in sestra

MAGDALENA KRESE

V njen poslednji dom jo bomo spremili dne 7. maja 1963 ob 8.30 na pokopališče v Šmarjeti pri Novem mestu.

Žalujoči: otroci Janez, Lenka, Lojze, Ivan in Anica z družinami, sestra Pepca ter ostalo sorodstvo.

Šmarjeta, Ljubljana, Francija, Sheboygan. 5405

V 90. letu starosti je umrl naš dragi stric in stari stric

Ivan Pauer

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 8. maja 1963, ob 15.45 iz Petrove mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči:

nečaki Ljuba, Dori in Vilko z družinami ter ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Celje, Lindau, dne 6. maja 1963.

Sporočamo žalostno vest, da je v 19. letu starosti tragično preminil član našega delovnega kolektiva, tovariš

Anton Cilenšek

Pogreb bo v torek, dne 7. maja 1963, ob 16. uri iz hiše žalosti, Ponoviška 13, na pokopališče v Litiji.

PODJETJE LESNA INDUSTRIJA LITIJA IN SINDIKALNA PODRUŽNICA

Litija, dne 6. maja 1963.

PRENEHALO JE UTRIPATI BLAGO SRCE MOJE LJUBE, DOBRE, ISKRENE PRIJATELJICE

Poldi Sotenšek

POČIVAJ MIRNO, ZLATA, DOBRA DUŠA!

V NEIZREKLJIVI ŽALOSTI

TVOJA MLADOSTNA PRIJATELJICA IVKA TANCIG

ŠENTVID PRI STIČNI, 6. MAJA 1963.

Tiho kakor je živel, nas je zapustil moj ljubljeni mož in naš najboljši očka, stari oče, brat in svak

Janez Pavlin

posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 7. maja 1963, ob 17. uri na domače pokopališče v Radomljah.

Žalujoči: **žena Ana, sinovi dr. Janez, Lojze, Anton, Marjan, hčerka Metka, sestra Marija Sraj in ostalo sorodstvo.**

Radomlje, Bad Kissingen, Sydney, Ljubljana, Johannesburg, Moravče, 5. maja 1963.

UMRL JE

LADISLAV KONDOR

KARIKATURIST, UDELEŽENEC PROLETARSKE REVOLUCIJE 1919 TER ANTIFAŠISTIČNI BOREC

POGREB POKOJNIKA BO DANES, 7. MAJA 1963 OB 16. URI IZPRED MRLIŠKE VEŽE NA POKOPALIŠČE V MURSKI SOBOTI

SVET ZA KULTURO IN PROSVETO OBLO MURSKA SOBOTA

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA NAS JE PO DOLGI IN MUČNI BOLEZNI ZA VEDNO ZAPUSTILA NAŠA DOLGOLETNA SODELAVKA

JULKA PAVEC

DELAVKO IN DOBRO TOVARIŠICO OHRANIMO V TRAJNEM SPOMINU.

KOLEKTIV TOVARNE »SAVA«, SINDIKALNA PODRUŽNICA TOVARNE »SAVA« KRANJ

Vrtimo globus

DAKAR — V kinu senegalskega mesta Djurbel, ki leži 112 km od Dakarja, je izbruhnil požar, ki je zahteval 64 smrtnih žrtev, večinoma otrok, v bolnišnico pa so prepeljali 18 gledalcev s hujšimi opeklinami. Goreti je začelo med muslimanskim slavjem v kinu »Monde«. Predsednik republike Senghor je poslal na kraj nesreče notranjega ministra, ki osebno vodi preiskavo.

ABIDŽAN — Na obronkih kamerunskih planin so našli razbitine letala »DC-6«, ki je strmoglavilo z 48 potniki in s sedmimi člani posadke deset minut po vzletu v Duali (Kamerun). To je tretja nesreča na tem planinskem področju, ki je znano zaradi močnih vetrov. Pred 18 leti je tam strmoglavilo francosko vojaško letalo, nesreča letala »DC-4« februarja 1950 je zahtevala smrt 23 potnikov in šestih članov posadke. O včerajšnji letalski katastrofi sodijo, da ni nihče ostal živ.

TRST — V prostorih tržaške trgovinske zbornice je te dni vseitalijansko zborovanje o filmski in televizijski reklami. Podatki povedo, da je zdaj v Italiji nad 3,8 milijona televizijskih sprejemnikov ter da tovarne in podjetja izdajo za televizijsko reklamo 10 do 12 milijard lir na leto.

ŽENEVA — Predstavniki 21 članic odbora Združenih narodov za mamila bodo v Ženevi razpravljali do 17. maja o zatiranju tihotapstva in ilegalnega prekupčevanja. Poročilo bo odbor predložil Ekonomsko-socialnemu svetu ZN, ki bo zasedal julija.

CHICAGO — Sredi Chicaga nameravajo zgraditi 238 metrov visoko, valjasto stolpnico, ki bo v njej 1300 stanovanj. Na njenem vrhu bodo postavili 174-metrski jambor televizijskega oddajnika, tako da bo vse skupaj visoko 412 m.

ANCHORAGE — Zaradi eksplozije v neki hiši je izbruhnil v ribiški vasi blizu Anchoragea na Alaski požar, ki je skoraj popolnoma upepelil naselje in povzročil približno dva milijona dolarjev škode.

PARIZ — V 24 urah sta bili na Eiffelovem stolpu dve smrtni žrtvi. Ženska, katere ime še ni znano, je omahnila v globino iz najvišjega nadstropja, prejšnji večer pa je padel iz višine 180 m neki turist iz Rodezije.

HANNOVER — Raziskovalec morskih globin dr. Jacques Piccard je pokazal na mednarodnem sejmu v Hannovru model turistične podmornice, ki jo namerava že prihodnje leto preizkusiti v Ženevskem jezeru.

LAKE EYRE — »Bluebird«, s katerim bo skušal Donald Campbell izboljšati pred 16 leti postavljeni hitrostni rekord, je na poskusni vožnji v Lake Eyru (Južna Avstrija) zdrsnil iz začrtane smeri, vendar ga je vozniku uspelo ustaviti še o pravem času.

PARIZ — S francoske in z italijanske strani zaključujejo betoniranje predora skozi Mont Blanc, najvišjo goro Evrope. Če bo šlo po načrtih, bodo predor izročili prometu poleti 1964.

Cinetarij: predstave v krogli

Zaradi slik iz zrcal ima gledalec vtis, da je sredi dogodkov

Filmski producent Baltes namerava konec maja odpreti v hamburški zabaviščni četrti St. Pauli kino »cinetarium«, v katerem si bodo že obiskovalci mednarodne razstave vrtnarstva (IGA 63) ogledali prve predstave in ki je baje boljši od podobnih sistemov, kot so cinemaskop, Todd-AO, cinemiracle in cinerama.

Zamisel o okroglem filmskem platnu ni nova, saj so že na svetovni razstavi v Parizu leta 1900 kazali filme, posnete z 12 krožno postavljenimi kamerami; posnetke je potem 12 projektorjev pošiljalo na platneni kolobar, tako da so imeli gledalci zorni kot 360 stopinj. Vendar pa zamisel, ki so jo kasneje preizkušali v nekoliko spremenjeni obliki in jo napovedovali kot veliko senzacijo, ni prinesla pričakovanega uspeha. Potrebovali so dvanajst filmskih trakov in pri snemanju tudi obsežen tehnični aparat, tako da je bilo vse skupaj precej drago, učinek pa razmeroma skromen, saj so med drugim zelo motili različni svetlobni kontrasti in tako imenovani šivi, se pravi tista mesta, na katerih so se stikale slike.

Novi sistem baje nima teh pomanjkljivosti. Pri snemanju visi navpično nad objektivom kamere iz zrcal sestavljena polkrogla, v katerih odseva vse, kar se dogaja v krogu 360 stopinj. Kamera snema v tej polkrogli iznakaženo sliko. Ker je treba paziti, da ne bi prišel tudi snemalec na filmski trak, je v spodnjem delu polkrogle črn krog.

Za predstavo je potrebna posebna dvorana, v kateri ima gledalec vtis kakor da je v krogli. Iz sredine dvorane pošiljajo posnetke od spodaj navzgor v polkroglo, pritrjeno na strop, od katere se slike odbijajo na vse strani. Izmaličena slika se na zrcalih polkrogle spet spremeni, tako da ima na platnenem kolobarju pravo podobo. Rezultat: zaključena krožna slika brez tistih šivov.

Gledalcu se zdi, da je sredi dogajanja, ta vtis izpopolnjuje še sedem zvočnikov. Primer: gledalec ima občutek, da se pelje z vlakom; spodaj drdrajo kolesa, nenadoma pripelje vlak po sosednjem tiru iz nasprotne smeri, spredaj piska lokomotiva, sprevodnik na drugi strani odpre vrata v oddelek: »Vozne listke, prosim!« — Izumitelj zatrjuje, da nenehno spreminjanje smeri, v kateri je obrnjen gledalec na vrtljivem sedežu, baje prav nič ne moti, saj se ljudje tudi sicer oziramo za dogodki.

Kaže torej, da se bo novost obnesla, vendar je cinetarij za zdaj nekako na tisti stopnji, na kakršni je bil film, ko se je začel uveljavljati. Ljudje ga namreč pojmujejo kot neke vrste sejmsko senzacijo. Izprva bodo snemali po tem sistemu samo filme, pri katerih bo šlo predvsem za preizkušanje optičnega učinka. Izumitelj Baltes pa je — kakor so bili mnogi snovalci novosti — trdno prepričan, da bo cinetarij nekoč osvojil svet.

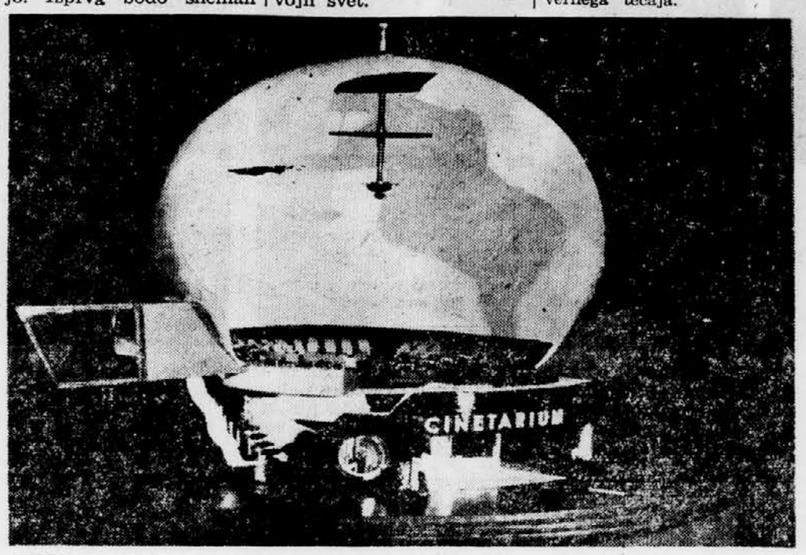

KINO V KROGLI — Konstruktor »Cinetarija« režiser kulturnih filmov Baltes zatrjuje, da bo novost osvojila svet.

Knjiga o Antarktiki

Polarni raziskovalec Aleksej Trešnikov je v Leningradu izdal razpravo »Zgodovina odkritij in raziskav Antarktike«, v kateri našteva odprave na celino ob južnem tečaju ter opisuje dejavnost geografov in geologov zlasti v mednarodnem geofizikalnem letu. Vsebino dopolnjuje precej zanimivih posnetkov. Trešnikov, ki je predstojnik leningrajskega inštituta za proučevanje Arktike in Antarktike, je vrsto let raziskoval na območju severnega tečaja.

Koledar: meseci po 30 in 31 dni

Stalni koledar naj bi nadomestil sedanjega gregorijanskega, predlaga elektroinženir Willard Edwards (Honolulu), ki ga podpira ameriški senator Hiram Fong s Havajskih otokov. Senator je pripravil osnutek zakona, po katerem bi leta 1967 uvedli koledar, ki ga je inž. Edwards zasnoval že kot študent in se je z njim ukvarjal skoraj štirideset let. Svoj načrt opira Edwards predvsem na dejstvo, da sedanji koledar nima enako dolgih mesecev.

Predlog v kratkem: leto bi sestavljalo 52 tednov, četrtletje 91 dni; osem mesecev bi imelo po 30, štirje pa po 31 dni; med zadnjim decembrom in prvim januarjem bi bil »novoletni dan«, v prestopnih letih pa bi vrinili med junij in julij še »poseben dan«, ki bi ga posamezne dežele označevale po lastni presoji.

Edwardsov načrt, ki ga je predložil Fong, proučuje ameriški senatni odbor, vendar je za zdaj malo upanja, da bo sprejet. V Washingtonu pravijo, da ZDA same niso pristojne za tako pomembno odločitev, ker bi utegnila nastati nepopisna zmeda, če bi se novi koledar uveljavil le na omejenem področju, in predlagajo, naj bi o tem razpravljali predstavniki mnogih dežel, morda pod okriljem Združenih narodov.

Podobe iz narave

Za dobro voljo

»Šef, kako pa kaj toplo sonce na nedeljskem izletu?«

»Porcijo lipovega čaja in dve skodelici, prosim!«

Križanka

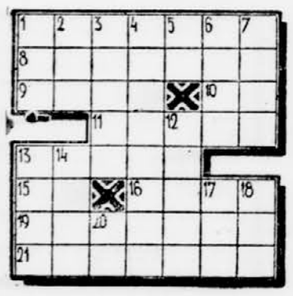

VODORAVNO: 1. glasno pozdravljanje, navdušeno odobravanje, 8. veseli godec iz romana »Pod svobodnim soncem«, 9. ime norveškega pisatelja Duuna, 10. kratica naše politične organizacije, 11. vrsta restavracije, 13. narodno žensko ime, 15. ime črke, 16. krdelo, čreda, 19. vlaga, moča, 21. črtrmilijonsko mesto južno od Londona, ki se stapija z metropolo.

NAVPIČNO: 1. makedonsko kolo, 2. vodni pojav, 3. ameriška filmska igralka (Dawn), 4. angleško industrijsko mesto, med II. svetovno vojno skoraj popolnoma porušeno, 5. štiri z rimskimi številkami, 6. moderna glasba, 7. ime številke, 12. etnična skupnost, 13. jugoslovanski državni prvak v smučarskih skokih (Božo), 14. rimski bog ljubezni, 17. moško ime, 18. češko: gospod, 20. časovni veznik.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Tatra, 6. Baleari, 8. Sternen, 9. jasa, 10. alga, 13. Pasteur, 17. Orléans, 18. sivka.

NAVPIČNO: 6. B(edrih) S(metana), 16. R(isto) S(avin).

Domneve o Marsu

Če na Marsu obstaja življenje, kakor domnevajo številni znanstveniki, se vsekakor precej razlikuje od življenja na Zemlji; Herman Yagoda iz znanstvenega laboratorija v Cambridgeu (ZDA) sodi, da je vsak organizem na Marsu izpostavljen 30- do 50-krat močnejši dozi radioaktivnosti kot na našem planetu. Mars ima znatno tanjšo in redkejšo plast atmosfere, zato prodre na njegovo površino mnogo več radioaktivnih snovi kot na površino našega planeta, ki ga varuje razmeroma gosta in debela plast ozračja. Yagoda ne izključuje možnosti, da ima Mars v površinskih plasteh minerale, ki vsrkavajo radioaktivne žarke in po katerih bi morda lahko sklepali o starosti tega planeta. Seveda bodo natančnejše raziskave v tej zvezi mogoče šele takrat, ko bo človek prinesel z Marsa dovolj vzorcev mineralov, da jih bo mogel proučiti v zemeljskih laboratorijih.

Potapljači ob »Zlatem zmaju«

Avstralski športni potapljači — na najmlajši celini se zdaj poletje nagiba v jesen — so odkrili nedaleč od Pertha na zahodni obali ostanke pred več stoletji potopljene jadrnice. Sodijo, da gre za nizozemsko barko »Zlati zmaj«, ki se je leta 1659 potopila s tovorom zlata na krovu.

»Zlati zmaj«, last nizozemsko-vzhodnoindijske družbe, je baje naložil med drugim približno za štiri milijone dolarjev zlata, preden se je odpravil s Sundskih otokov v domovino, ki je njegova posadka ni več videla, ker se je zadnja plovba končala pred zahodno obalo Avstralije.

Potapljači so našli ladijski trup na peščini štiri milje od obale, doslej so že spravili z morskega dna nekaj slonovih oklov, topovskih krogel, sidro in opeko, ki jo je jadrnica po vsej verjetnosti uporabljala kot balast. Če bodo našli zlato, ki o njem za zdaj še ni sledu, se bo sprožila lastninska pravda. Po avstralskih zakonih odloča poseben vladni urad oziroma njegov pooblaščenec o vsem, kar kdo najde v ladijskih razbitinah ob obali. Ta urad potem poišče lastnika in določi tudi morebitno pristojbino in nagrado, ki jo dobi najditelj.

Nizozemsko - vzhodnoindijska družba, ki bi bila lastnica zlata — če ga bodo našli — je nehala obstajati pred več kot 150 leti. Nizozemska vlada je po njej prevzela (leta 1798) vrhovno oblast na Nizozemski vzhodni Indiji — sedanja Indonezija — vendar to nikakor ne pomeni, da bi mogla današnja Nizozemska uveljaviti zahtevo po ladijski razbitini oziroma njeni vsebini, potopljeni pred tremi stoletji nedaleč od avstralskih obal.

Doslednost avtomata

Odkar so elektrarne v zahodnonemškem mestu Duisburg avtomatizirale obračunsko službo, dobivajo tisti prebivalci, ki so več tednov na poti in torej ne porabijo prav nič toka v domačem stanovanju, račune z navedbo, da morajo plačati za elektriko nič celih nič marke. Če ne bodo plačali o pravem času, naj upoštevajo tudi stroške za opomin, ki znašajo 70 pfenigov, po ponovnem opominu pa jim bo elektrarna izklopila tok.

Državljani sedmih hektarov

Čigav državljan je otrok, ki pride na svet v palači Združenih narodov oziroma na površini 7 hektarov svetovne organizacije v New Yorku? Kako so plačani delegati posameznih dežel pri OZN? Ali lahko Amerika zagotovi diplomatsko imuniteto vsem predstavnikom članic OZN? To je nekaj vprašanj, s katerimi se ukvarjajo Združeni narodi izven svetovne politike.

Državljanstvo na območju sedeža OZN rojenih otrok še ni urejeno. Čeprav je problem seveda čisto teoretičen, povzroča pravnikom precejšnje preglavice. Nekateri predlagajo, naj bi postali novorojenčki »svetovni državljani številka . . .« Drugi menijo, da ima tam rojeni otrok pravico do dvojnega državljanstva, in sicer po starših in državljanstvo ZDA, na katerih ozemlju je sedež OZN. To zadnje opirajo predvsem na dejstvo, da se ‚mednarodna enklava' (sedež OZN) v glavnem ravna po predpisih mesta oziroma po zakonih države New York.

Delegati pri OZN prejemajo plače po določilih dežel, ki jih zastopajo na sedežu svetovne organizacije. Predstavnik Saudove Arabije dobi na leto neobdavčen znesek 100.000 dolarjev, drugi diplomati znatno manj, ameriški zastopnik Adlai Stevenson na primer četrtino omenjene vsote, razen tega pa mora plačati tudi dohodnino. Vsi diplomati so oproščeni krajevnih pristojbin in policijskih glob, na primer zaradi napačnega parkiranja; izjema je le delegacija; izjema je le delegacija ZDA pri svetovni organizaciji; tako je moral Stevenson nedavno plačati občutno globo zaradi prenagle vožnje.

Šola za mlade znanstvenike

Na polotoku Krimu obiskujejo posebno šolo dekleta in fantje — najmlajšim med njimi je šestnajst let — ki so se izkazali kot izrazito nadarjeni matematiki, kot elektrotehniki ali kot tako dobri poznavalci raznih drugih predmetov, da so o njih napisali celo že znanstvena dela. V tej šoli se usposabljajo bodosi znanstveniki, konstruktorji in raziskovalci, ki so v šolskem parku sami zgradili astronomski observatorij, v katerem so ugotovili med drugim že 3.200 meteoritov. Ti mladi ljudje skrbno proučujejo Mesec in Mars, hkrati pa se pripravljajo na posebne naloge v tako imenovanem »letu mirnega sonca«. Posebnost je v tem, da si bodoči znanstveniki sami izbirajo predsednika akademije, kakor se imenuje njihova šola. Zdaj je njihov predsednik krimski znanstvenik in pedagog profesor Jakov Kozin.

Novi londonski muzej

V novem muzejskem poslopju z razstavno površino skoraj 10.000 kvadratnih metrov nameravajo Angleži združiti vse ustanove, ki zdaj hranijo predmete iz preteklosti britanskega glavnega mesta. Posebnost novega muzeja bosta rimski čoln in velik mozaik iz rimskih časov. Z raznimi predmeti bodo obiskovalcem prikazali način življenja v značilnih obdobjih ter dejavnosti, kot so gledališče, opera in variete, v posebnem oddelku pa bodo zbrali podatke o razvoju gibanja žensk za enakopravnost.

Modno čevljarstvo
Tavčar — Ljubljana, Tavčarjeva 3
sprejme takoj
samostojno RAČUNOVODKINJO
Osebni prejemki po pravilniku o del. osebnih dohodkov. 5418

TRANSJUG
sprejme
snažilko
za honorarno štiriurno delo.
Zglasite se na Trgu Revolucije št. 2-I. 3753

Zadovoljen in nasmejan otrok nosi čevlje
Peko
DUŠI 27-30 — 1.850 31-34 — 2.200
SPELA 27-30 — 1.900 31-34 — 2.250
MISO 21-26 — 1.350
Peko
TOVARNA OBUTVE — TRŽIČ

Vzel je revolver iz žepa in ga v temi položil na pisalno mizo.

Miroval boš, miroval, ničesar ne boš storil, opustil boš misel, da bi se približal hiši, dokler ne bodo ti možje odšli.

Površinska in kratkovidna ocena, s katero si je Chuck Wright ustvaril tako napačno in otročjo podobo o Danu Hilliardu in vseh drugih možeh njegovega kova, se mu je zazdela zdaj del njegovega značaja, ki je bil že dolgo drugačen. Zdaj je vedel, da je bilo to mišljenje za njim — in z njim del njegove mladosti . . . Vse v času zadnjih petinštirideset minut.

Ne da bi prižgal luč na stropu, je začel prazniti svoje žepe — vesel, ker je imel priložnost početi nekaj vsakdanjega. Toda v pismu Dana Hilliarda je bilo še nekaj, česar se Chuck dotlej ni spomnil. Osredotočil se je na štiri ljudi, ki so bili prepuščeni lopovom, zdaj pa je nenadoma dojel — srce se mu je skrčilo od groze — da ni pomislil na to, kaj se bo zgodilo, ko bodo ti trije možje zapustili Hilliardovo hišo. Hilliard je storil svoje, kakor je pač mogel, da bi se zavaroval pred tem trenutkom, toda . . .

Kaj, če bi vzeli s seboj Cindy?

Preden je mogel do kraja premisliti to strašno možnost, so njegovi prsti začutili tuj predmet v žepu. Otipal ga je in dolgo je trajalo, preden ga je povsem prepoznal: bil je ključ, ki ga je v pisarni pozabil vrniti Cindy. Bil je ključ od zadnjih vrat Hilliardove hiše. Zdaj je bil trdno v njegovi roki, ko da je del dekleta samega, in hkrati so se Chuckove misli pognale naprej. Ali je kakšna možnost, da bi si pomagal s tem ključem?

x x x

Bila je ena ponoči. Dan Hilliard je gledal na svetlikajoče se kazalce svoje ure na nočni omarici poleg postelje. Še osem ur in pol, da bo pošta prinesla denar. Potem . .

S poslednjimi močmi — tako je vsaj menil — se je trudil, da bi se njegove misli otresle pričakovanja tistega trenutka. Potem je spet zaspal — toda to ni bil pravi sen, ker se ni mogel potopiti pod površino delujoče zavesti. Kakorkoli je njegovo telo zahrepenelo po tem miru — vsak živec je bil buden kot pri zveri v džungli, ki čemi v svojem brlogu. Tako daleč so te spravili, je pomislil Dan. Zdaj si povsem stopil v njihov svet. Tvojo hišo so spremenili v džunglo, v divjino, polno oprezanja, spopadov in zverinskega strahu. Vsak avto, ki je pripeljal mimo, je pomenil nevarnost in grožnjo — policija! — dokler ni bil mimo. Najmanjši šum v pritličju, kjer sta ostala Robish in Glenn, ga je hromil. Neprenehoma si je bil v svesti, da leži Eleanor poleg njega v postelji, da sta Cindy in Ralphie skupaj v sobi za zaprtimi vrati onstran hodnika.

Zdaj je bil njegov načrt izdelan. Ni ga domislil, prišel je v polsnu sam od sebe. Ni bil dosti boljši kot grožnja — toda bilo je najboljše, kar je lahko našel. Morda bi tako preprečil Glennu, da bi vzel koga iz njegove družine s seboj. Zarana je nameraval izpeljati podrobnosti tega načrta. Medtem ko si je prišel s tem na jasno, se je boril proti spominom na dogodke tega večera. Toda zdaj preprosto ni več mogel zbrano razmišljati, ni zmogel tistega, kar je bilo poprej njegova moč. Presegel je neko določeno točko — spet eno — in bil je povsem drug človek. Njegova volja se ni zlomila, toda postala je neodločna in upogljiva.

Brezup, proti kateremu ni mogel ničesar, se ga je vsega polastil. Poprej je bila nemoč, to pa je bilo nekaj povsem drugega. Čeprav ga je nemoč docela obvladala, se je vendarle mogel spoprijeti z različnimi drobnimi stvarmi. Toda zdaj ga je povsem nadvladal brezup, ki je strl njegovega duha, kakor je bilo strto njegovo telo — bil je moreč in močan strup. Karkoli se zgodi — Dan ni imel nobene možnosti. Oh, raje bo vse vzel nase. Storil bo, kar mora storiti, tako skrbno in temeljito, kot je le mogoče. Toda navsezadnje, ko bo jutri prišla odločilna ura, se bo vse njegovo življenje in življenje njegovih povsem spremenilo. Kako, o tem ni smel razmišljati, ker ni vedel, in to je bilo bržkone dobro.

Ničesar ne veš. Nikoli. Vedno igra pri vsem toliko činiteljev; ne samo usoda, naključje ali značaj, pač pa vsi in k temu še milijon drugih, ki so neraziskani in nepredstavljivi. Kdo bi si mislil, da bo upor in beg mladega Hanka povsem spremenil Glenna Griffina in pregnal njegov zastrašujoči mir? Nič več ni bil stari, postal je drug človek. Njegova predvidevanja so bila neverjetna in krhka, njegovo bahaštvo prazna gesta, njegova surovost izrazitejša. Dan je prepoznal Glenna Griffina, kakršen je bil v resnici, in se s tem sprijaznil: tenka ledena plast nad historijo. Zdaj je bil Glenn, vodja, s svojo hladnokrvno pametjo, s katero je moral Dan računati, pobit na tla in razkačen, ker je manjkal njegov brat, ki ga je obvladoval. Med večerom je Dan opazil uničujoče, zaničljive poglede, ki jih je naperil Glenn na Cindy. Ali je začel njegov zmedeni razum dolžiti njo krivde za vse, kar je storil Hank? In če je bilo tako, kam je peljalo vse to?

Dan je vedel: zdaj, ko ima nekaj ur pred seboj, mora razmisliti o vseh dejstvih, jih preveriti in proučiti, da bi presodil nevarnost, ki jo vsako dejstvo zase skriva v sebi. Na primer Robishov poraz. Ali bo, če bo potrebno, držal z Glennom? Ali še vztraja pri svojem maščevanju nad Danom? Ali nad Ralphijem?

Toda preveč je bilo teh činiteljev. Preveč, mnogo preveč. In Danov razum je bil utrujen, zameglen. Spanec ga je nenadoma vabeče zvabil. Dan bi se najraje potopil v temni val spanja, kajti vedel je, da je miru najbolj potreben.

Švedska pomlad ob koncu alkoholne suše

Bele čepice nosijo mladi Švedi kot znak zrelosti samo poleti

Povsod po Švedskem, tako na obalnih čereh kakor na gozdnih jasah, na poljih, ob rečnih bregovih, na vzpetinah ob deželnih cestah in v parkih pred šolskimi poslopji so gorele grmade. Več dni so otroci in odrasli znašali na kup suho dračje, stare deske, krpe in papir: pripravljali so se na »valborgsmässafton«, večer pred praznikom pomladi. V sprevodih so stopali ljudje v večjih naseljih za študenti, ki so nosili pod pazduho bele čepice, s katerimi so se na kraju slavja pokrili točno ob treh popoldne.

Prizor na griču Carolina v Uppsali, enem starih švedskih univerzitetnih mest: zbrani mladini so govorili pesniki in učenjaki, na prehodu iz zime v novo pomlad so jo opozarjali na naloge in dolžnosti. Za slavnostnim delom je bil na vrsti karnevalski vrvež, ki so ga spremljali »vlažno veseli« plesi, vlažni še posebej zato, ker je Švedska nedavno prebrodila dolgotrajno alkoholno sušo.

Tradicija zahteva, da nosi odrasla mladina, predvsem študentje, bele čepice samo poleti. Ta bela pokrivala so med drugim tudi znamenje zrelosti v podobi maturitetnega spričevala srednje ali njej enakovredne šole.

Ne le zaradi pomladi, tudi sicer so imeli desettisoči Švedov te dni dovolj razloga za veselo razpoloženje: spet se dobi »aquavit«, prozorno žganje, ki zbuja tek in prinaša dobro voljo. Potem ko so nameščenci državnih žganjarn in tovarn alkoholnih pijač pred dnevi zaključili stavko, so se začele polniti police prodajaln, razen njih pa seve tudi kozarci in — zapori: konec prejšnjega tedna so patrulje samo na stockholmskih cestah prestregle skoraj štiristo pijanih ljudi, ki so se streznili na trdih ležiščih pod ključem. »Število je normalno, po dolgotrajni suši smo pričakovali hujše,« so povedali na policijskem ravnateljstvu.

Seveda »aquavit« le počasi polni police. Ker je dolgo neutešena želja udarila z vso ihto na dan, so za začetek omejili prodajo: vsakomur po eno steklenico. Mnogi Švedi so si podajali ključe pri več prodajalnah, zakaj z eno steklenico je težko proslaviti konec osemtedenskega alkoholnega posta.

Švedska je bila na suhem od prvih dni marca, ko so pošle zaloge, ker je 300 preddelavcev monopolnih žganjarn napovedalo stavko, katere poglavitna zahteva so bili daljši dopusti. Nameščenci so se pridružili preddelavcem, čez čas je bilo dobiti le še pivo in šampanjec. Mnogi Švedi so hodili ob praznikih na Dansko, kjer so se krepčali, ob vrnitvi pa se skoraj vsi preizkušali svoje tihotapske sposobnosti. Cariniki so imeli dela kot že dolgo ne, njihovi prostori so se spreminjali v pravcata skladišča zaplenjenih alkoholnih pijač, policija pa je uživala mir, kakršnega ni doživela baje že več desetletij.

22.000 malteških izseljencev

Skalnati otok Malta, ki je bil vrsto stoletij pomembna trdnjava za obrambo osrednjega dela Sredozemlja in je veljal med drugo svetovno vojno za eno najvažnejših britanskih oporišč, bije že vrsto let boj za obstanek. Ker živi na njem 300.000 ljudi, sodi ta otok med najgosteje naseljena področja v Evropi.

Britanci so močno skrčili svoje enote na Malti. Spričo raketnega orožja bolj in bolj izgubljajo pomen vojaška pristanišča. Ker Malta nima omembe vrednega naravnega bogastva, zdaj kaže, da bo čez dve ali tri leta brez dela že četrtina odraslega prebivalstva. Guverner Dorman je pripravil načrte, po katerih bi zagotovili 4500 novih delovnih mest v industriji, razen tega pa bi za delo sposobne prebivalce spodbujali k izseljevanju. V prihodnjih letih naj bi zapustilo domači otok vsaj 22.000 mladih ljudi.

PODJETJE
Ljubljanske mlekarne
Ljubljana, Tolstojeva ulica
sprejme takoj ali po dogovoru:
več spremljevalcev
za razvoz mleka po poslovalnicah
več kvalificiranih avtomehanikov
več sezonskih delavcev
več sezonskih prodajalk

– Avtogeno in elektrovarilca
– ključavničarje in
– komercialista
z dokončano srednjo ekonomsko šolo, vsaj petletno prakso ter veseljem do prodaje in reklame
sprejme takoj
Elektrostrojno podjetje
»TIKI« – LJUBLJANA,
Aleševčeva ulica. 3395

Gospodarska organizacija v Ljubljani
RAZPISUJE DELOVNO MESTO
TAJNICE
Pogoji: srednja strokovna izobrazba, primerna praksa v opravljanju administrativnih in kadrovskih poslov, znanje strojepisja in stenografije, znanje angleščine s korespondenco.
Nastop zaposlitve in osebni dohodki po dogovoru.
Ponudbe z obširnim življenjepisom ter navedbo sedanjega delovnega mesta naslovite na oglasni oddelek Časopisnega podjetja »DELO« pod šifro »TAJNICA«. 3758

V Centru mesta
ODDAMO
prostor
ca. 120 m², primerno za skladišče ali delavnico
Dovoz z avtomobilom — proti odplačilu 300.000.— dinarjev. — Informacije: telefon št. 32-913, Ljubljana. 3754

Uprava Višje železniške tehniške šole
v Ljubljani
razpisuje delovno mesto
računovodje
s prakso na ustreznem delovnem mestu. — Osebni prejemki po pravilniku. — Nastop službe 1. junija 1963. — Uprava šole. 5409-1

NOVI NEREDI V ALABAMI — Ameriška zvezna država Alabama je eno najmočnejših oporišč rasistov. Pred nekaj dnevi so umorili črnca Williama Moora, ki je v znamenje protesta proti segregaciji peš prišel v Birmingham. Na sliki: Policija države Alabame meče čez »državno« mejo enega izmed desetih črncev, ki so podobno kot umorjeni Moore protestirali proti rasistični politiki. Foto: AP

KONEC POLICIJSKEGA UPORA — Kongoška armada je zatrla nerede, ki jih je povzročila policija v Leopoldvillu. Na sliki: General Mobutu (drugi z leve opazuje svoje vojake, ko izganjajo iz taborišča policista. Foto: AP

»DARILO MOJEMU PRIJATELJU« — Pod tem naslovom je Rdeči križ Jugoslavije razpisal zvezno tekmovanje v tednu Rdečega križa. Najboljše izdelke mladih članov RK bodo poslali organizacijam RK v vseh deželah sveta. Foto: RK

DO 500 BEKONOV na teden izvozijo z naše najmodernejše farme bekonov v Ihanu pri Ljubljani. Posnetek kaže označevanje teden dni starih pujskov; le po številki, vtisnjeni v uhelj, jih je moč ločiti med seboj. Foto: Zam

Nadaljevanje s prve strani

●

Zdravica predsednika Tita

lu majhen, prispeval k svetovni kulturi in civilizaciji, ne samo na področju tehnike, marveč tudi na torišču arhitekture, literature in športa, v katerem ste bili Vi osebno, gospod predsednik, dolgo ugleden predstavnik. Primer finskega naroda kaže, da tudi majhne dežele lahko nudijo svetu pomembne doprinose. Tembolj je potrebno, da tudi v obravnavanju najbolj aktualnih problemov na svetu, kakor so ohranitev miru, razorožitev in drugi, aktivno sodelujejo, ker so življenjsko zainteresirani za napredni razvoj človeštva v miru.

Vaša politika nevtralnosti ter dobrih odnosov in prijateljstva z vsemi narodi, ki to žele, nam je dobro znana in veselimo se, da v Vaši osebi, gospod predsednik, lahko pozdravimo enega izmed ustvarjalcev in nosilcev te politike v Vaši državi.

Gospod predsednik! Jugoslavija se kot socialistična dežela v svoji zunanji politiki ravna po načelih aktivne in miroljubne koeksistence in si prizadeva, da z drugimi neangažiranimi in miroljubnimi silami na svetu najde pota za mirno urejanje mednarodnih problemov. V svojih konkretnih akcijah se ravnamo po prepričanju, da je vsaka dežela, pa naj bo velika ali majhna, dolžna v mejah svojih možnosti storiti vse, kar prispeva k pomiritvi na svetu. Takšna politika je po našem mnenju v interesu vseh narodov, hkrati pa pomeni realizacijo načel ustanovne listine OZN. Zato se posebej veselimo, da lahko ob tej priložnosti ugotovimo, da tako politika Jugoslavije kot Finske sloni na doslednem spoštovanju in uveljavljanju teh načel.

Mi cenimo plemenito akcijo finskih ljudi, ki so nedavno v »Poslanici narodom sveta«, dokumentu, ki sta ga Vi, gospod predsednik, in Vaša soproga prva podpisala, pozvali dežele z različno družbeno ureditvijo, naj sprejmejo politiko koeksistence, da bi preprečili katastrofo, ki grozi človeštvu z nadaljevanjem brezumnega atomskega oboroževanja.

V naših dosedanjih prijateljskih razgovorih smo poudarili trdno prepričanje, da je mednarodna skupnost sposobna organizirati svoje življenje, ne da bi se naslonila na sredstva, ki sodijo v preživele dobe zgodovine človeštva.

Narodi sveta še nikoli niso bili tako nujno potrebni drug drugemu kakor zdaj. Kljub čedalje številnejšim pregrajam ter političnim, družbenim in drugim razlikam se svet vedno bolj združuje, povezan z življenjskimi interesi svojega lastnega obstoja. Zato menimo, da je treba tudi v prihodnje vztrajno prispevati največje napore za ustvaritev pogojev, ki bi olajšali sporazumno urejanje mednarodnih problemov in odprli človeštvu perspektive trajnega miru in napredka. Skupaj z drugimi deželami se zavzemamo za to, da bi velesile, od katerih je predvsem odvisno, ali bo preprečena katastrofa atomske vojne, storile odločilen korak k sporazumu o trajni prepovedi atomskih poskusov in splošni ter popolni razorožitvi. Želim tudi ob tej priložnosti poudariti napore, ki jih na ženevski konferenci in izven nje v tem pogledu prispevajo dežele, nevezane na obstoječe vojaške zveze.

Politika koeksistence pa ni izčrpana zgolj z aktivnimi napori, da se odstrani neposredna vojna nevarnost. Človeštvu sta nujno potrebna mir in široko mednarodno sodelovanje, ki bosta omogočila napredne družbene, politične in ekonomske spremembe na svetu. Neenakomeren gospodarski razvoj v različnih delih sveta je ustvaril globoko neskladnost med visoko razvitimi in gospodarsko nerazvitimi deželami. Takšno stanje negativno vpliva na mednarodne odnose in spravlja milijone ljudi v položaj neenakopravnosti, kar povzroča politično in gospodarsko nestabilnost na svetu. Zato se Jugoslavija pridružuje naporom za odstranitev te neenakomernosti in se zavzema za takšno mednarodno gospodarsko sodelovanje, ki bi v največji meri koristilo hitrejšemu razvoju nezadostno razvitih dežel.

Proces čedalje tesnejšega povezovanja je po mnenju naraven in v bistvu pozitiven. Nas in druge države pa skrbe nekatere težnje, ki se kažejo v posameznih primerih konkretizacije tega procesa in ki neugodno vplivajo na mednarodno gospodarsko sodelovanje. Na tem področju imata Jugoslavija in Finska nekoliko podobne probleme, kar nam nalaga dolžnost, da izkoristimo medsebojne izkušnje za njihovo urejanje.

Gospod predsednik! Z zadovoljstvom lahko ugotovim, da so se odnosi med Jugoslavijo in Finsko v zadnjih nekaj letih ugodno razvijali. Prepričan sem, da delim Vaše mnenje, ko pravim, da obstaja skupna želja po še tesnejšem in še bolj vsestranskem sodelovanju med našima deželama.

Jugoslovanska vlada je s svoje strani pripravljena storiti vse, kar je v njenih močeh za nadaljnjo poglobitev odnosov s prijateljsko Finsko. Zelo sem zadovoljen, da smo v razgovorih, ki smo jih imeli, lahko ugotovili, da imamo zlasti ugodne možnosti za razširitev gospodarskega sodelovanja med našima deželama.

Prepričan sem, da bo Vaš obisk v Jugoslaviji pomemben prispevek k temu našemu prizadevanju in k nadaljnji krepitvi prijateljstva med našimi narodi. Veseli me, da boste imeli med Vašim kratkim bivanjem v naši deželi priložnost spoznati čustva prijateljstva, ki jih goje naši narodi do ljudstva Finske, ter družbeni in gospodarski razvoj in probleme socialistične Jugoslavije.

Dvigam to čašo na Vaše zdravje, gospod predsednik, na zdravje Vaše soproge, za srečo in načaljnji napredek finskega naroda, za prijateljstvo med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in republiko Finsko, za mir na svetu in za blaginjo vseh narodov.«

●●

Zdravica Urha Kekkonena

zaupanja in nestrpnosti, ki je tako dolgo razdvajal naši dve deželi, in vzpostaviti medsebojno zaupanje in spoštovanje, kakršno naj vlada v odnosih med dobrimi sosedi. Na tej podlagi se je razvila plodna izmenjava in sodelovanje med Finsko in Sovjetsko zvezo v korist obeh dežel, tako na trgovinskem kakor tudi na drugih področjih.

Zares sem prepričan, da miroljubne koeksistence med narodi ne smemo pojmovati kot preprosto odpovedovanje uporabi sile v mednarodnih odnosih. Edino razvoj sodelovanja na vseh področjih in premagovanje vseh razlik lahko postopno odpravita sovražnosti in predsodke, ki danes zastruplja odnose med narodi. OZN je za narode uspešen instrument za vzpostavitev miroljubne koeksistence širom po svetu. Finska bo s svoje strani še nadalje popolnoma podpirala OZN pri izpolnjevanju te naloge. Važni del te naloge je, zboljšati mednarodno gospodarsko sodelovanje in odstraniti številne ovire za svoboden razvoj mednarodne trgovine. Miroljubna svetovna ureditev zahteva, da dobe vsi narodi možnost, da so deležni blaginje, ki je danes še vedno privilegij razmeroma majhnega števila visoko razvitih držav. Vest človeštva ne bo pomirjena, dokler ne bo ugodno tej zahtevi.

Čedalje večja medsebojna odvisnost narodov sveta nas sili, da upoštevamo upravičene interese drugih in da smo strpni, če zares hočemo živeti v miru kot dobri sosedje. Mi, Finci, se trdno oklepamo tistega, kar je naše. Vztrajni smo v našem prepričanju, da sami najbolje vemo, kako naj urejamo svoje zadeve. Ugotovili pa smo, da zreli patriotizem ne zahteva, naj zavračamo vrednote in dosežke drugih narodov. Želimo se udejstvovati, brez predsodkov in v konstruktivnem duhu, v mednarodnem sodelovanju, ki edino lahko zagotovi mir. Mislim, da nisem v zmoti, če sem prepričan, da tudi Jugoslavija stoji na našem stališču, kot dežela, v kateri je več narodnosti, jezikov in ver združenih v skupnem naporu, tako da vsak daje svoj lastni prispevek za blaginjo vseh.

Zelo me veseli, da se mi je ponudila priložnost, da vidim vašo deželo in spoznam Vas, gospod predsednik, glavnega graditelja sodobne Jugoslavije in državnika, čigar prispevek k mednarodnemu sodelovanju in miru je tolikanj pomemben. Želim ob tej priložnosti, gospod predsednik, povabiti Vas in gospo Broz, da obiščeta Finsko v času, ki Vam bo najbolj ustrezal. Prepričani ste lahko, da Vas bo finsko ljudstvo prijateljsko sprejelo.

Dovolite mi gospe in gospodje, da dvignem to čašo na zdravje gospoda predsednika in gospe Broz, za srečo in napredek jugoslovanskega ljudstva in za prijateljstvo med Finsko in Jugoslavijo.

●●●

Sodelovanje med bivšimi borci

da jugoslovanska zveza razume vso zapletenost nalog izvršnega biroja mednarodne organizacije, katere člani imajo kljub skupnim ciljem in težnjam različna gledišča o vrsti vprašanj. Izrazil pa je upanje, da si bo ta forum v prihodnje prizadeval prihajati pred mednarodno javnost s stališči, ki bi bila sprejemljiva za celotno mednarodno gibanje borcev.

●●●●

Tuji tisk o Ruskovem obisku

tako pripisujejo precejšen pomen obisku in razgovorom ameriškega državnega sekretarja v Beogradu. Italijanski tisk obširno poroča o obisku in poudarja koristnost razgovorov, ki jih ocenjuje kot uspešna. List pravi, da utegne iz teh razgovorov izvirati jasnejša orientacija bodočih odnosov med obema državama.

Pariški »Monde« izraža mnenje, da je bil Ruskov obisk v Beogradu dobra priložnost, da obe strani razložita svoja gledišča in razjasnita stališča.

Švedski list »Svenska Dagbladet« kakor tudi drugi švedski listi poudarjajo, da sta na razgovorih v Beogradu obe strani opozorili na potrebo, da bi zboljšali medsebojno sodelovanje, zlasti na področju trgovine.

Sovjetski tisk ter listi in radijske postaje vzhodnoevropskih držav so prav tako poročali o obisku in razgovorih ministra Ruska v Beogradu, pri čemer so citirali odlomke iz sporočila o razgovorih.

15 resolucij Ekonomske komisije OZN

Svetovno konferenco o trgovini je treba skrbno pripraviti

ŽENEVA, 6. maja (AFP). — Ekonomska komisija OZN za Evropo je zaključila svoje 18. redno zasedanje. Sprejela je 15 resolucij o razhih vprašanjih glede izboljšanja gospodarskega sodelovanja na kontinentu. Resolucije so sprejeli soglasno, kar govori o ugodnem vzdušju v delu komisije. Jugoslovansko delegacijo na zasedanju je vodil pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Vojin Guzina.

Med problemi, ki jih obravnava teh 15 resolucij, sta poglavitna zboljšanje trgovine med Vzhodom in Zahodom ter povečanje izmenjave vrste važnih proizvodov, med temi tudi kmetijskih pridelkov. Na zasedanju so opozorili tudi na pomen bližnje svetovne konference o trgovini in razvoju. Govorniki so poudarili, da je treba to edinstveno konferenco skrbno pripraviti. Sovjetski delegat je zahteval, da na konferenci predvsem razpravljajo o zboljšanju trgovine med Vzhodom in Zahodom ter o ustanovitvi nove univerzalne organizacije za trgovino. Predstavniki nekaterih zahodnih držav pa so se izrekli proti temu predlogu, ker da obstaja že organizacija GATT in torej ni potrebe po ustanovitvi nove mednarodne organizacije za trgovino.

Na zaključni seji zasedanja komisije je sovjetski predstavnik opozoril na to, da si mora Ekonomska komisija OZN za Evropo bolj prizadevati za razvoj trgovinskega in znanstvenega sodelovanja med vsemi evropskimi državami, ne glede na njihov družbeni sistem. Očital je delegatom zahodnih držav, da niso sprožili dovolj konkretnih predlogov o takšnem sodelovanju. Francoski delegat pa je izjavil, da je razprava na tem zasedanju v celoti potekala v duhu sodelovanja udeleženih držav.

Posebej velja poudariti, da so resolucijo o dejavnosti komisije v letu 1963/64 sprejeli soglasno. Prav tako so soglasno sprejeli poročilo, ki ga bodo predložili Ekonomsko-

V četrtek razgovori Naser-Ben Bela

Alžir, 6. maja (MEN). Uradni razgovori med alžirskim premierom Ahmedom Ben Belo in predsednikom ZAR Gamalom Abdelom Naserjem se bodo začeli v četrtek ter se bodo nadaljevali naslednjega dne. Pričakujejo, da se bodo razgovori obeh državnikov nanašali na novi položaj, ki je nastal po sporazumu o trojni federaciji med ZAR, Sirijo in Irakom, kakor tudi na konferenco voditeljev afriških držav, ki naj bi bila ta mesec v Adis Abebi. Naser in Ben Bela se bosta pogovarjala tudi o okrepitvi odnosov med Alžirijo in ZAR.

Akcija pristašev CND

London, 6. maja (AFP). Okrog sto pristašev britanskega gibanja proti atomski oboroženosti je skušalo sinoči vdreti v grad Douvers, v katerem je po njihovih zatrjevanjih eno izmed zakloniščk, ki jih je zgradila vlada za primer atomske vojne.

Skupina demonstrantov je šla najprej v sprevodu skozi mesto in delila nove letake in publikacije, podobne tistim, ki so jih trosili med velikimi aprilskimi demonstracijami v Londonu. Policija teh demonstracij ni preprečila. Toda ko so demonstranti skušali vdreti v stari normanski grad, so zadeli na močne policijske sile. Grajski čuvarji so vzdignili dvižni most, hkrati pa zaprli težka železna grajska vrata. Po dveh urah neuspešnega obleganja so se demonstranti razšli.

Prispela delegacija bolgarskih žensk

Beograd, 6. maja (Tanjug). Danes je dopotovala v Beograd delegacija komiteja bolgarskih žensk, ki se bo zadržala pri nas kot gost konference za družbeno aktivnost žensk Jugoslavije.

Gostje bodo obiskale še Sarajevo, Zagreb in Novi Sad.

Castro se je vrnil v Moskvo

Moskva, 6. maja (TASS). Kubanski premier Castro se je po tridnevnem bivanju v okolici Moskve vrnil sinoči s premierom Hruščovom v Moskvo. Prav tako so se vrnili v Moskvo predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta Brežnjev, obrambni minister Malinovski in drugi sovjetski in kubanski funkcionarji, ki so se mudili skupaj s Hruščovom in Castrom v okolici Moskve.

Sestanek držav Casablance bo v Adis Abebi

Kairo, 6. maja (MEN). — Kairski list »Roze el Jusef« je danes objavil, da so se države, udeleženke konference v Casablanci, sporazumele, da bo sestanek političnega odbora casablanških držav, ki je bil napovedan za 8. maj v Marakešu in so ga potem odložili, v Adis Abebi neposredno pred začetkom konference šefov afriških držav. To bi bil neformalen sestanek, na katerem bi razmotrili tekoča aktualna vprašanja.

V političnem odboru casablanških držav so voditelji ZAR, Gvineje, Malija, Maroka in Alžirije.

Sklicujoč se na obvestila iz dobro poučenih krogov, piše list, da bo redni sestanek političnega odbora casablanških držav pozneje in da bodo datum sestanka določili na neformalnem sestanku šefov šestih držav v Adis Abebi.

Erhard o bodoči politiki

Bonn, 6. maja (Tanjug). Kandidat za bodočega zahodnonemškega kanclerja Ludwig Erhard je v intervjuju, ki ga priobčuje revija »Deutsche Illustrierte«, opozoril na možnost koalicije Krščansko-demokratske unije in Socialnodemokratske stranke pod njegovim vodstvom, pripomnil pa je, da bi takšno sodelovanje »imelo pomen samo v primeru nacionalne nevarnosti«.

Sedanji minister za gospodarstvo, ki naj bi — če bo to potrdil Bundestag — jeseni zamenjal kanclerja Adenauerja, je zelo previdno naznačil osnovne smernice bodoče politike, ki bi jo uveljavljal kot šef bonnske vlade. Izjavil je samo, da je »smer zunanje politike Zvezne republike že jasno začrtana«. Kar zadeva notranjo politiko, je poudaril, da je treba v tem pogledu »še veliko storiti«. Kot pristaš širše zahodnoevropske integracije je Erhard zavrnil govorice o svojih »protifrancoskih čustvih« rekoč, da bo med bližnjim obiskom predsednika de Gaulla v Bonnu, meseca junija, priložil svoj »prispevek k razčiščenju nesporazuma v tem pogledu«.

Napad na tiskarno v Caracasu

Caracas, 6. maja (Reuter). Skupina pripadnikov venezuelskega osvobodilnega gibanja je sinoči ponovno napadla veliko založniško hišo in centralno tiskarno v Caracasu, ki sta večidel last ameriškega kapitala, ter ju zažgala. Gasilcem je po šesturnih prizadevanjih komaj uspelo omejiti požar.

To je druga akcija pripadnikov venezuelskega osvobodilnega gibanja v zadnjih 24 urah. Predsinočnjim je oborožena skupina napadla veliko vojaško skladišče v Caracasu, razorožila stražarje in zažgala skladišče. Ogenj je povzročil za okrog pol milijona dolarjev škode.

Telegrami

NIZOZEMSKO-KITAJSKA TRGOVINA — HAAG. Pomočnik ministra za zunanjo trgovino LR Kitajske Lu Hsu Čang je prispel na obisk v Haag, kjer se bo razgovarjal z nizozemskim ministrom za gospodarstvo de Pousom.

OBNOVLJENA LETALSKA ZVEZA — DŽAKARTA. Nizozemska in Indonezija sta obnovili letalsko zvezo, prekinjeno pred tremi leti ob zaostritvi spora zaradi Zahodnega Irijana.

ADULOV OBISK — LAGOS. Kongoški premier Cyril Adula je prispel v Lagos na štiridnevni obisk v Nigerijo.

POLJSKO-KITAJSKI SPORAZUM — PEKING. Predstavniki Poljske in Kitajske so podpisali sporazum o znanstveno-tehničnem sodelovanju.

JACOBSSON UMRL — LONDON. Direktor Mednarodnega monetarnega sklada Per Jacobsson je umrl za srčno kapjo.

NESREČA BRITANSKEGA HELIKOPTERJA — SINGAPUR. Predstavnik britanskih vojaških oblasti v Singapuru je potrdil, da je britanski vojaški helikopter v soboto strmoglavil v džunglo na Saravaku. Vseh šest ljudi v helikopterju se je ubilo.

LIU ŠAO ČI V HANOJU — PNOM PENH. Kitajski predsednik Liu Šao Či je po petdnevnem uradnem obisku v Kambodži odpotoval v Hanoj.

OBISK KAMERUNSKEGA PREDSEDNIKA — LONDON. Predsednik Kameruna Ahmadu Ahidžo je prispel v London na uradni obisk.

RAZGOVORI Z BOLGARSKIMI ZADRUŽNIKI — BEOGRAD. Bolgarska zadružna delegacija, katero vodi Georgi Jordanov, se je včeraj pogovarjala z našimi zadružnimi delavci o izkušnjah Jugoslavije pri izvajanju kmetijske politike in razvoju zadružništva.

OBISK GOSTOV IZ TANGANJIKE — ZAGREB. Delegacija afriške nacionalne komisije Tanganjike (Tanu), ki se mudi v Jugoslaviji kot gost SZDLJ, je obiskala včeraj predsednico glavnega odbora Socialistične zveze Hrvatske Anko Berus.

Pa še to

KOLIKO JE ŽIDOV? — Slavni pianist Arthur Rubinstein: »Na svetu je danes vsaj 90 milijonov Židov. Zakaj? Ker živi vsaj 30 milijonov Nemcev, od katerih vsak prisega, da je med vojno rešil življenje vsaj trem Židom . . .«

Cene bančnih storitev naj se znižajo na upravičeno raven

Mnenje sindikata delavcev družbenih služb

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). Predsedstvo centralnega odbora sindikata delavcev družbenih služb je na današnji seji določilo svoje neposredne naloge na torišču kulture in obravnavalo nekatere probleme samoupravljanja in delitve dohodka v Narodni banki in v službi družbenega knjigovodstva. Seje se je udeležil in na njej govoril predsednik CS ZSJ Svetozar Vukmanović.

Med najvažnejše naloge, ki bo za njihovo izpolnjevanje delal ta sindikat, sodi ugotovitev položaja in mesta kulture v sedemletnem planu in v statutih komun, nadalje vprašanje ekonomskih instrumentov v kulturni politiki in integraciji nekaterih kulturnih dejavnosti. Ta sindikat se bo zavzel tudi za čim ugodnejše kreditiranje založniške dejavnosti in knjižnic, za razvoj kinematografskega omrežja, zlasti v industrijskih središčih in nerazvitih področjih ter za širše omrežja za razvoj ustanov za splošno izobraževanje delavcev. Člani predsedstva so zlasti opozorili na pomen omrežja knjižnic in na zboljšanje njihovega dela.

V razpravi o problemih samoupravljanja in o delitvi v bankah so člani predsedstva poudarili, da je treba do uveljavljenja novih predpisov v bankah iskati praktične ukrepe za bolj samostojno delovanje organov družbenega upravljanja in večji vpliv kolektivov na delitev. Opaziti je namreč, da so banke sprejele sistem dohodka samo za ureditev svojih osebnih prejemkov, hkrati pa so uporabile ugodnosti zakona o javnih uslužbencih. V razpravi so opozorili tudi na neupravičeno visoke cene bančnih storitev in na njihovo visoko akumulativnost.

Predsedstvo pa se je strinjalo s predlogom sekretariata za finance, naj upravni odbori in sveti delovnih kolektivov bank store potrebne ukrepe, da se prepreči neupravičeno naraščanje osebnih dohodkov in da se znižajo cene bančnih storitev na družbeno upravičeno raven. Predsedstvo je podprlo tudi predlog, da se podrobno analizirajo osnove in merila za formiranje in delitev osebnih dohodkov v bankah.

Spričo kompleksnosti problemov in nekaterih deformacij v bančnem sistemu so sklenili, da bo centralni odbor podrobno proučil vse pripombe, da bi aktivno sodeloval pri sestavljanju novih predpisov o bankah, ki bodo v kratkem uveljavljeni v skladu z novo ustavo.

Na koncu seje je bil sprejet predlog o ustanovitvi dokumentacijsko-informativnega centra v centralnem odboru tega sindikata.

Mednarodni kongres o prometu

Dunaj, 6. maja (Reuter). Tu se bo danes začel šestdnevni mednarodni kongres o problemih prometa v mestih. Kongresa se bodo udeležili delegati iz več ko 40 držav. Organizirala ga je mednarodno združenje za organizacijo prometa v mestih. V tem združenju, ustanovljenem leta 1885, je včlanjenih 290 podjetij in družb iz več kakor 40 dežel, vštevša ZDA, Sovjetsko zvezo, ZAR in večino evropskih držav.

Skupščina Zveze radioamaterjev Jugoslavije

Mataruška Banja, 6. maja (Tanjug). V Mataruški Banji se je začela danes pod predsedstvom Slobodana Nakičenovića VI. skupščina Zveze radioamaterjev Jugoslavije. Skupščina je analizirala delo v minulih petih letih in ugotovila, da so bili doseženi v tehnični vzgoji mladine in v strokovnem šolanju članov lepi uspehi. Poudarili so zlasti sodelovanje zveze s šolami in uvedbo praktičnega pouka na področju radiotehnike.

Nad 300 klubov radioamaterjev v naši deželi je vsak dan po radiu medsebojno povezanih. Od zadnje skupščine do danes so upostavili naši radioamaterji nad 1,200.000 zvez s tujimi amaterji.

Radioamaterske organizacije v naši deželi zadnje čase vedno bolj usmerjajo svojo dejavnost tako, da koristijo ljudskim odborom, civilni zaščiti, protipožarni službi ter gospodarskim in drugim organizacijam.

Skupščina bo jutri nadaljevala delo z razpravo o tekočih nalogah Zveze in sprejela nov statut.

Crvenkovski pri Ne Vinu

Rangun, 6. maja. (Tanjug) Predsednik Revolucionarnega sveta Burme, premier Ne Vin, je danes v Rangunu sprejel člana Zveznega izvršnega sveta Jugoslavije Krsta Crvenkovskega, ki je na uradnem obisku v Burmi. Razgovora, ki se je nanašal na vprašanja, važna za obe deželi, se je udeležil tudi jugoslovanski veleposlanik v Burmi Mirko Milutinović.

Krste Crvenkovski je danes odpotoval iz Ranguna. Ob odhodu so ga pozdravili visoki funkcionarji burmanskega zunanjega in prosvetnega ministrstva kakor tudi veleposlanik Milutinović z osebjem veleposlaništva.

Jakov Blažević na Dunaju

Dunaj, 6. maja (Tanjug). Član Zveznega izvršnega sveta in predsednik Zvezne gospodarske zbornice Jakov Blažević je prispel na tridnevni obisk v Avstrijo kot gost predsednika avstrijske gospodarske zbornice inž. Juliusa Raaba. Skupaj z Jakovom Blaževićem je prispel na Dunaj tudi generalni sekretar Zvezne gospodarske zbornice Drago Flis.

Iz včerajšnje druge izdaje

Sožalje Koče Popovića

Beograd, 5. maja (Tanjug) Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je poslal predsedniku vlade Alžirije Ahmedu Ben Beli brzojavko z izrazi globokega sožalja ob smrti ministra za zunanje zadeve Mohameda Kemistija.

Iz Alžira sporočajo, da je vest o smrti alžirskega ministra Kemistija sporočil predsednik skupščine Ferhart Abas pred polno dvorano ljudskih poslancev, ki so se zbrali, da bi dočakali predsednika Naserja, ki bi moral danes govoriti v alžirski skupščini.

»Mi smo izgubili prijatelja in državnika« je dejal Abas. »Mohamed Kemisti je bil up nove Alžirije.«

Predsednik Abas je prav tako sporočil, da so zaradi smrti Kemistija odpovedane vse manifestacije in slovesnosti ob obisku predsednika ZAR Naserja.

Razgovori med Kitajsko in Kambodžo

Pnom Penh, 5. maja. — Kitajska in Kambodža izražata posebno zaskrbljenost zaradi poslabšanja položaja v Laosu, ki zadnje mesece resno grozi neodvisnosti in nevtralnosti te kraljevine ter sproža vprašanje uveljavitve sporazuma v Ženevi, je med drugim rečeno v sporočilu o razgovorih, ki sta ga danes podpisala šef kamboške države princ Sihanuk in predsednik republike Kitajske Liu Šao Či. Sporočilo nadalje pravi, da samo iskrena in striktna uporaba ženevskih sporazumov lahko zagotovi neodvisnost in nevtralnost Laosa ter obvaruje mir na tem območju.

Izjave v zvezi s Haitijem

London, 5. maja. — Neki britanski rušilec je v bližini haitskih voda, je izjavil danes uradni predstavnik britanske admiralitete. Reuter sporoča, da je ta predstavnik pripomnil, da je ladja, katere imena niso sporočili, poslana v bližino Haitija, da bi bila na razpolago v primeru potrebe po evakuaciji britanskih državljanov s Haitija.

Medtem prihajajo iz San Dominga vesti, da so videli dominikanske čete na poti proti zahodu oziroma proti Haitiju. Včeraj so v isti smeri pomorskih enot poslali pet dominikanskih tankov.

Predsednik dominikanske republike Bosch je izjavil na tiskovni konferenci, da bo od dežel članic organizacije ameriških držav (OAD) zahteval prekinitev diplomatskih stikov s Haitijem.

U Tant v Romuniji

Bukarešta, 5. maja. (Tanjug) Generalni sekretar Združenih narodov U Tant, ki je na obisku v Romuniji, se bo jutri sestal s predsednikom državnega sveta Georgiju Dejom in premierom Maurerom. Uradne razgovore bosta nadaljevala v torek na sestanku z ministrom za zunanje zadeve Manescujem.

U Tant je danes obiskal petrolejska polja v Ploestiju, po vrnitvi v Bukarešto pa je bil gost na večerji, ki mu jo je v njegovo čast pripravil minister za zunanje zadeve Manescu.

Generalni sekretar svetovne organizacije je po prihodu izjavil, da bo z romunskimi voditelji obravnaval najvažnejše probleme Združenih narodov. Tu je razširjeno mnenje, da bo poglavitna pozornost razgovorih posvečena pripravam za svetovno konferenco o trgovini in razvoju.

V romunskem glavnem mestu so zelo zadovoljni spričo obiska U Tanta, ki prihaja v času, ko Romunija želi krepko poudariti svojo privrženost miru, mednarodnemu sodelovanju in razumevanju.

VREME

Vremenska slika: Iznad zahodne Evrope se širi proti vzhodu nad naše kraje greben visokega zračnega pritiska. V višinah se je hladen zrak umaknil nad Panonsko nižino.

Napoved za torek: Ponoči in zjutraj bo pretežno jasno. Zjutraj bo po kotlinah megla, popoldne pa nekoliko povečana oblačnost. Najnižje nočne temperature bodo med 0 in 4, v Primorju 8, najvišje dnevne okoli 18 stopinj C. V izpostavljenih legah je možna slana pri tleh.

Predvolilna kronika

Minulo nedeljo so bili v mariborskem okraju zbori volivcev v občini Ptuj, Ormož, Lenart, Dravograd, Radlje ob Dravi itd. Na dobro obiskanem zboru volivcev v Remšniku je predsednica ObLO Radlje Silva Lasnik govorila o napredku občine v zadnjih petih letih. V tem času so znašale gospodarske investicije več kot 13 milijard, negospodarske pa blizu milijardo 83 milijonov dinarjev. Zgradili so HC Ožbalt, 235 družinskih stanovanj, več vodovodov, 5 novih šol, elektrificirali so vrsto hribovskih krajev, izboljšali zdravstveno službo ipd. V razpravi so volivci zahtevali od HZ Podvelka, naj bi znižal cene za prevoz lesa in bolje vzdrževala ceste na njenem območju. Na Remšniku bodo letos do 29. novembra dobili nov vodovod. M. K.

*

V občini Lenart v Slovenskih goricah so imeli 43 zborov volivcev in delovnih ljudi v delovnih skupnostih. Na 27 zborih volivcev so izbrali 63 kandidatov za občinski zbor občinske skupščine, med njimi tudi 12 žensk. tt

*

Na zborih volivcev v lendavski občini so dosegli povprečno 95-odstotno udeležbo. Na njih niso govorili samo o ljudeh, ki naj bi jih v prihodnje zastopali v organih ljudske oblasti, ampak tudi o doseženih uspehih na gospodarskem in drugih področjih. St. M

*

V ljutomerski občini so na zborih volivcev govorili o regulaciji Ščavnice in ureditvi nekaterih vaških cest. Razen tega so dali tudi več pripomb glede pomanjkanja gnojil in na delo nekaterih kmetijskih zadrug. St. M.

*

Od 160 vabljenih mladih proizvajalcev so na sestanku, ki ga je sklical obč. komite ZM Novo mesto, manjkali le trije. Govorili so o pripravah na volitve. Zanima jih naš perspektivni razvoj, posebej prihodnost kmečke mladine. V Hrušici pod Gorjanci in v Birčni vasi so se člani mladinskega aktiva dogovorili, da bodo vzorno uredili vaško. P. R.

*

V občini Ljubljana-Center se bo do 8. maja sestalo še 18 zborov volivcev in 41 zborov delovnih ljudi. Na zadnjih zborih je bilo več govora o problemih, ki zadevajo vso občino, manj pa o komunali. -r

*

Sestanke krajevnih organizacij SZDL in javne tribune pripravljajo zdaj v občinah ljubljanskega okraja. Na njih bo govora o minulih zborih volivcev, o zadevah, ki so jih obravnavali le-ti, volivce pa bodo tudi podrobneje seznanili z volilnim postopkom. Izbrani kandidati bodo na teh sestankih oziroma tribunah sodelovali s svojimi prispevki. F.

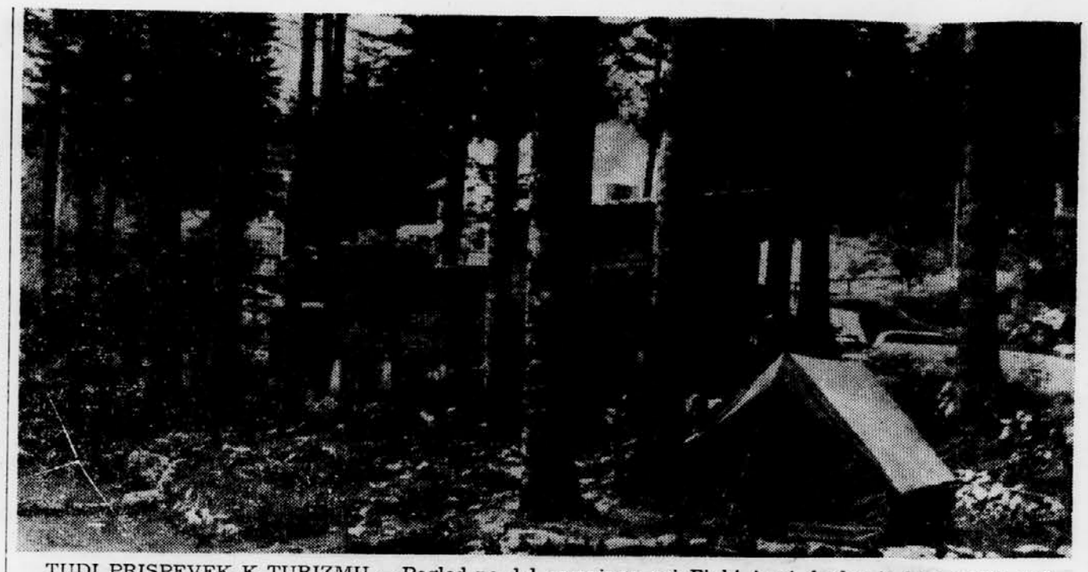

TUDI PRISPEVEK K TURIZMU — Pogled na del campinga pri Pivki jami, koder je lani nočilo več kot osem tisoč turistov. Foto: F. Habe

Prej na periferiji, zdaj v centru

Letošnje nove gradnje v Postojni — Precej naložb tudi v turistične objekte

V Postojni so v zadnjih letih zgradili vrsto novih stavb, po večini stanovanjskih blokov. Od 552 novih stanovanj, kolikor so jih zgradili v občini v zadnjih petih letih, jih je vsaj tri četrtine razmeščenih v Postojni, in to pretežno v obrobnih delih mesta, vtem ko je ostalo mestno središče zaradi neizdelanih urbanističnih zasnov vse do lani skoraj nedotaknjeno. Značilen za sedanjo fazo investicijske izgradnje mesta pa je določen prodor s periferije v center, kar bo dalo Postojni v nekaj letih povsem novo podobo.

Svoj videz bo zlasti spremenil Titov trg. Skorajšnja dograditev hotela »Kras« — otvoritev je predvidena za 1. avgust — bo terjala obsežno preureditev njegove bližnje okolice. Tako bodo s trga odstranili bencinske črpalke in jih nadomestili z novim servisom Petrola, ki ga grade ob motelu na Tržaški cesti. Na trgu pa bodo v kratkem porušili tudi dotrajano poslopje mestnega kina, njegove ruševine pa koristno porabili za ureditev novega parkirnega prostora ob hotelu.

Letošnjo spomlad se je spremenil v gradbišče tudi prostor dosedanje postaje, ki so jo s Titovega trga začasno premestili v Cankarjevo ulico. Iz gradbišča bo že letos zraslo petnadstropno poslovnostanovanjsko poslopje, v njegovem pritličju pa nameravajo urediti trgovske in poslovne lokale. Ko bo stavba dograjena, bodo z njenega ospredja odstranili pritlični paviljon, v katerem so zdaj delikatesa in poslovni prostori Kompasa in turističnega društva.

V Postojni se hkrati ukvarjajo z načrti, po katerih naj bi se že letos lotili tudi gradnje nove pekarne in dveh stanovanjsko-poslovnih zgradb na Tržaški in Ljubljanski cesti severno od poslopja banke. Arhitektonsko je zlasti zanimiva zasnova za blagovnico na Tržaški cesti. V njej naj bi dobila v prvem nadstropju prostore konfekcija, vzporedno z gradnjo te stavbe pa bi pričeli tudi s sanacijo tega dela mesta, saj je predvidena rušitev dveh stavb.

Velik delež v investicijski izgradnji Postojne bodo imele letos tudi naložbe v gradnjo novih in izpopolnjevanje obstoječih turističnih objektov. Te investicije, ki znašajo blizu 200 milijonov dinarjev, se bodo sicer zaradi pozne odobritve posojil močno zakasnile, saj so trenutno šele v fazi razpisa natečaja za oddajo del. Kljub temu pa je zavod »Postojnske jame« s sredstvi lastne udeležbe v glavnem že dogradil prostor za parkiranje za več kot 400 motornih vozil, letos pa bodo pred vhodom v jamo zgradili še novo remizo za jamski vlak ter trgovski paviljon, v katerem se bodo turisti lahko v bodoče oskrbovali s spominki in z drugim blagom. Neposrednega pomena za nadaljnji razvoj turizma bosta tudi rekonstruirani vodovod Hrašče-Postojna in asfaltirana Kosovelova cesta, ki povezuje Tržaško z Jamsko cesto. Dela pri urejanju obeh objektov so že v polnem teku, stroški za nujno ureditev pa bodo 68 milijonov dinarjev.

V letošnje turistične investicije na Postojnskem pa sta vključena tudi Predjamski grad, kjer bodo zgradili nov parkirni prostor, ter camping pri Pivki jami, ki ga nameravajo povečati z ureditvijo prostorov za šotorišče. Letos bodo zboljšali tudi makadamske dovoze do Pivke jame. *(ma)*

KRANJ

Avtocenter — poslovna enota SAP-Turista

Integracija, ki je v Kranju zajela že vrsto gospodarskih panog, je prišla do veljave tudi v prometu. Na zadnji seji je ObLO potrdil sklep delavskega sveta Avtocentra, podjetja za prevoz potnikov in blaga ter opravljanje servisnih uslug, da se pripoji k avtobusno-turističnemu podjetju SAP-Turist v Ljubljani.

Namen tega združevanja ni le v povečanju fizičnega obsega poslovanja, marveč je pomembnejša koordinacija tako v potniškem kot tovornem prometu. Priključeno podjetje bo odslej imelo značaj poslovne enote za Gorenjsko. Tako je SAP prenesel na svojo poslovno enoto v Kranju 14 rednih in 2 sezonski avtobusni progi, vse pogodbene vožnje za prevoz delavcev na območju Gorenjske ter žičnico Krvavec, s tem da tehnično nadzorstvo vodi podjetje.

Program investicij dosedanjega podjetja Avtocenter bo SAP-Turist vključil v svoj investicijski plan in ga tudi realiziral. Prav tako bo SAP nastopal kot investitor nove avtobusne postaje v Kranju in postajališč na celotnem območju občine. Podjetje bo tudi zagotovilo poslovni enoti pomoč pri gradnji objektov za službo javnih servisnih pregledov za Gorenjsko. *L. S.*

Že več kot 5.000 prijavljenih za pohod

Izredno zanimanje širom po Sloveniji za sedmo izvedbo te množične prireditve

Ljubljana, 6. maja. V prostorih organizacijskega odbora za VII. partizanski pohod »Ob žici okupirane Ljubljane« imajo te dni polne roke dela z zbiranjem in urejanjem prijav. Letošnji pohod, ta množična in tradicionalna prireditev v spomin na herojski odpor Ljubljane med okupacijo, njeno osvoboditev in sploh na vso našo narodnoosvobodilno borbo, bo — kot je znano — v nedeljo, 12. t. m. Danes, predzadnji dan sprejemanja prijav je le-teh prispelo še nekaj sto, kar pomeni, da bo na progah ob nekdanji bodeči žici več ko 5000 udeležencev (vsaka ekipa šteje po pet članov), morda tudi 6000, če upoštevamo še jutrišnji dan.

Spisek prijav je izredno pester. Že iz njega je moč razbrati, kako globoko se je zakoreninila in kako priljubljena je ta prireditev med našimi delovnimi ljudmi in mladino. Širom po Sloveniji se pripravljajo nanjo in ni jim žal sredstev. Upajmo, da bo Ljubljana vsestransko pripravljena na ta množični obisk.

Približno 100 ekip je že prijavljenih za tekmovalni pohod na 25 km dolgi progi okrog mesta. Omenjeno razdaljo prehoditi ni kar tako, toda iz izkušnje prejšnjih let vemo, da jo bodo tekmujoči večidel pretekli. Zlasti naporen bo vzpon čez Golovec. Doslej je razmeroma malo — 12 — prijav za ženski tekmovalni pohod na 15 km, izredno mnogo pa je mladinskih ekip — 30 — za štafetni tek 5 x 1000 m. Med favorite sodijo ekipa šentviške gimnazije, saj jo sestavljajo sami atleti Olimpije, ekipe I. gimnazije iz Maribora, celjske, bežigrajske in II. gimnazije iz Ljubljane ter ekipa tolminskega učiteljišča. Od kandidatov za ženski tekmovalni pohod naj omenimo predvsem ekipo iz Raven in ekipo PD Tolmin.

Konkurenca moških ekip na 25 km je tako močna, da je pričakovati dramatične borbe. Med najbolj pripravljene ekipe sodijo člani atletskega kluba Ljubljana, ŠD Jesenice, ki je v njihovih vrstah le en novinec, nadalje člani smučarskega kluba Kum-Dobovec. Lani bi ta ekipa zmagala, če ne bi bila diskvalificirana. Kakor vselej, bodo tudi letos resni tekmeci za prvo mesto smučarji Enotnosti. Med izredno dobro pripravljene ekipe, ki lahko presenetijo, sodijo tudi člani mladinskega aktiva »Izolirka« iz Ljubljane, ekipa mariborskega brodarskega društva Sidro — vsi njeni člani so že po trikrat uspešno tekmovali na pohodu, in še nekatere.

Od kandidatov za prvo mesto na 25 km v kategoriji družbenih organizacij naj omenimo ekipo ZB Ravne, nadalje eno izmed štirih ekip gasilskega društva Železničar Ljubljana, ZROP Šmarje pri Jelšah itd.

Kakor prejšnja leta se bodo za eno izmed najvidnejših mest na progi 25 km potegovale tudi ekipe društev Partizan iz Lenarta, Frama, Radeč-Hotemeža, nadalje ekipa ZROP Črna, ekipa ŠD gluhonemih Komet iz Ljubljane in seveda ekipe JLA. Vojaški klub »4. julij« je prijavil za to naporno disciplino kar tri ekipe.

Kar zadeva množični pohod (hoja) na 15 km, naj omenimo, da se je zanj prijavilo 4500 pripadnikov družbenih organizacij. Mimo članov društev Partizan bodo imeli močna zastopstva zlasti taborniki. Škofjeloški odred »Svobodni kamnitnik« je na primer prijavil kar 11 ekip.

Še in še bi lahko poročali o ekipah in njenih članih, ki jih bomo v nedeljo videli na poteh ob robu Ljubljane, ko bodo na edinstven način manifestirali spomin na NOB, hkrati pa tudi zavest, tovarištvo in polet pri skupni izgradnji socialistične domovine. —t

ZADNJA PREIZKUŠNJA? — Preteklo nedeljo je bilo po travnikih in poteh ob robu Ljubljane vse polno mladine, ki je preizkušala svojo pripravljenost za tekmovalni pohod na 25 km dolgi progi. Foto: S. Busić

Lagodna prva stopnica

Jugoslovanska teniška reprezentanca je premagala Monako 5:0 in se tako uvrstila v II. kolo letošnjega tekmovanja za Davisov pokal v evropski coni. Splitska zmaga proti nedoraslemu nasprotniku (pred leti je reprezentanca Monaka igrala s Slovenijo!) seveda še ne more biti merilo za ocenitev prave moči naše ekipe. Več bo mogoče reči šele po tekmi drugega kola z Avstrijo (v Zagrebu), največ pa po četrtfinalnem dvoboju s sedanjimi evropskimi prvaki Svedi na njihovem terenu. Če jemljemo za osnovo opažanja zveznega trenerja Palada, tedaj je v Splitu povsem zadovoljil Jovanović, Pilić pa ni zaigral v standardni formi. Vključitev obeh rezervnih igralcev Jelića in Presečkega na zadnji dan tekem je bila nedvomno smotrna poteza, saj si je treba nenehno prizadevati za to, da bi našo »dvočlansko« moštvo čimprej izpopolnili vsaj s kolikor toliko enakovrednimi igralci, ki pa se seveda lahko prekalijo samo v spopadih na ravni. - *eb*

Finski boksarji za Moskvo

Finska boksarska zveza je določila za nastop na svetovnem prvenstvu v Moskvi osem aktivnih udeležencev. Njihova imena so: Palvalin (mušja), Karvonen (bantam), Limmonen (peresna), Halonen (lahka), Berglöf (lahka welter), Purhonen (welter), Mattsson (polteža) in Leinonen (teža).

Anekdota o Santani

O najboljšem evropskem teniškem igralcu Španu Santani kroži naslednja anekdota: Znani mojster »belega športa«, ki po zunanjosti ne daje vtisa vrhunskega športnika, je vstopil v neko madridsko knjigarno, da bi kupil zbirko pesem. Medtem ko je Santana brskal po knjigah, se mu je približal lastnik knjigarne in mu dejal: »Mladenič, ali se ne zavedate, kako ste bledi? Boljše bi bilo, da bi bili na svežem zraku in da se ukvarjate s športom, kakor pa da se sučete med temi prošnimi knjigami!«

V izložbi te knjigarne pa je bil na vidnem mestu ilustrirani športni časopis z njegovo vidno sliko na naslovni strani . . .

5000 dolarjev kazni za Marciana

Bivši absolutni svetovni prvak v boksu Rocky Marciano mora plačati 5000 dolarjev kazni zaradi tega, ker je pred leti udaril v restavraciji nekega ameriškega novinarja. Po tožilčevih trditvah sta se Marciano in novinar dogovorila za članek, v katerem naj bi bila beseda o Marcianu. V nekem trenutku pa ga je bivši svetovni prvak nenadoma udaril. Novinar je za ta prestopek zahteval 100.000 dolarjev odškodnine, toda višje sodišče v New Yorku se je odločilo za kompromisni znesek — 5000 dolarjev.

Domišljavi boksar

Čeprav je ameriški boksar težke kategorije Casius Clay znan kot dober borec v ringu, je doma še bolj znan po domišljavosti in gostobesednosti. O svojem naslednjem nasprotniku Britancu Cooperju, s katerim se bo pomeril 18 junija v Londonu, je Clay izjavil, da ga bo spravil na pod s. k. o. tako bliskovito, da tega gledalci sploh ne bodo opazili!

Zares, sliši se čudno, vendar je tudi nekaj resnice: Clay je doslej vse svoje obljube izpolnil do pike . . .

Kaznovani poljski teniški igralci

Zaradi carinskih prekrškov je poljska teniška federacija suspendirala celotno ekipo za Davisov pokal. Igralci so bili namenjeni z varšavskega letališča v Pariz, kjer so imeli za nasprotnika Francijo. Teniška zveza jih je z letališča takoj odstranila in namesto njih so odpotovali mlajši igralci.

Švedska : Madžarska 2:1 (1:0)

Mrzlica za točke še narašča

Po zadnji nedelji na nogometnih prvenstvih

Dvaindvajseta nogometna nedelja za točke je bila po rezultatih kakor tudi po dogodkih samih močno razburljiva. Zagrebški Dinamo je moral slednjič pasti na kolena, in to v Sarajevu, tako da je moral spet prepustiti vodilno mesto beograjskemu Partizanu. Glede na to, da so na sporedu samo še štiri kola, je malo verjetno, da bi utegnili Zagrebčani sedanjega državnega prvaka ponovno odriniti z vodilnega mesta. Nedvomno gre neuspeh Dinama pripisati tudi zelo naporni polfinalni tekmi v Nikšiću. Največ prav zato »plavi« niso vzdržali tempa, ki ga je uprizorilo Sarajevo.

Kaj bo zdaj prinesla prihodnja nedelja? Zelo težko se je spuščati v kakršna koli napovedovanja. Dinamo in Partizan imata do konca prvenstva še težke nasprotnike. Res pa je situacija na začelju lestvice precej jasnejša. Remi v Novem Sadu je navrgel Hajduku dragoceno točko, ki utegne biti rešilna, seveda, če bo »majstor s mora« s pridom igral na domačem terenu. To pa ne pomeni, da so se kandidati z dna že popolnoma razporedili. Nogomet je pač taka igra, v kateri so zmeraj še možna presenečenja. Zato naj bodo napovedi tudi zanje zelo oprezne, čeprav sta Budućnost in Sloboda vendarle »prva« kandidata za odhod iz lige.

DIRKA ZA PRVO MESTO

V II. zvezni ligi (zahod) je minulo kolo prineslo več uspeha klubom z repa tabele, kar dokazuje, da se je razplamtela borba za obstanek med prizadetimi. Največje presenečenje te nedelje je remi Trešnjevke, medtem ko se je Čelik z zmago popolnoma približal Zagrebčanom. Čeprav je Maribor izkupil samo eno točko, je še zmeraj edini najresnejši tekmec Trešnjevki in Čeliku. Zarek upanja so to pot dali svojim privržencem tudi nogometaši ljubljanske Olimpije, ki so prinesli iz Borova tako potrebno točko, s katero so si vsaj malo opomogli, obenem pa jim bo ta poloviční uspeh tudi v moralno spodbudo za prihodnjo nedeljo, ko bodo morali doma obračunati z enajstorico Čelika. To pa pomeni hkrati, da bo Olimpija v tem srečanju — hote ali nehote — pomagala tudi Mariborčanom v njihovi želji in prizadevanju, da bi se še bolj približali vrhu lestvice.

V SNL VSE PRI STAREM

Na republiških travnikih se tokrat ni primerilo nič kaj posebnega. To je nazadnje vidno že iz same razpredelnice, v kateri rezultati niso povzročili kdove kakšnih bistvenih premikov. Kranjski Triglav je komaj osvojil obe točki na tekmi z Ilirijo, ki se bori za obstanek. Vse kaže, da bodo Kranjčani, če že ne ostali edini neporaženi, vsaj ohranili vodilno mesto, kajti pet točk razlike pred drugoplasirano Ljubljano, je že kar dovolj jamstva, da bo ostalo pri tem. 2:0. (stl)

AJDOVŠČINA

V znamenju gospodarskega napredka

Ajdovščina, 6. maja — Z otvoritvijo potrošniškega sejma in vrsto športnih tekmovanj ter kulturnih prireditev, ki so se vrstili že od prvomajskih praznikov, so prebivalci občine Ajdovščina včeraj praznovali občinski praznik. V zgodovinski dvorani, kjer je bilo 5. maja 1945. prvo zasedanje slovenske vlade, je imel ObLO slavnostno sejo. Udeležila sta se je tudi predsednik OLO Koper Milan Vižintin in predsednik OO SZDL Koper Ivan Lapajne.

Predsednik občine Branko Skrinjar je na seji pozitivno ocenil razvoj občine v zadnjih 18 letih. Razen tega, da se je utrdilo družbeno samoupravljanje, so dosegli razveseljive uspehe tudi v razvijanju gospodarstva. Prej nerazvito kmetijsko območje je sedaj postalo pomembno po svoji živilski, tekstilni in lesni industriji, katerih izdelki se močno uveljavljajo tudi na tujem trgu. Za razvoj gospodarstva so v zadnjih petih letih investirali 4,2 milijarde dinarjev. Narodni dohodek na prebivalca se je povečal od 127.000 na 210.000 dinarjev.

Predsednik OLO Koper Milan Vižintin je ob tej priložnosti čestital dosedanjemu občinskemu ljudskemu odboru in vsem prebivalcem k njihovemu prazniku in doseženim uspehom. S seje so poslali pozdravno pismo izvršnemu svetu SR Slovenije in z enominutnim molkom počastili spomin pokojnega Borisa Kidriča, prvega predsednika slovenske vlade, in spomin vseh žrtev revolucije. Zatem je bila komemoracija pred spomenikom padlim borcem.

Slovesnost so zaključili z gasilsko revijo in tradicionalnim tekom »5. maja« po mestnih ulicah, ki se ga je udeležilo 100 tekmovalcev in tekmovalk raznih športnih društev in klubov iz Vipavske doline, Goriške in s Posočja. Na športnem letališču je bilo modelarsko tekmovanje, največ obiskovalcev pa je privabil potrošniški sejem, kjer so prodajali razno blago po znižanih cenah. —*jp*

Kmalu vozila z oznako: vzorni voznik

Kakšni so pogoji za takega voznika — Dejavnost komisij za vzgojo v prometu

Po združitvi nekaterih okrajev in občin delajo sedaj poleg republiške komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu še 4 okrajne in 62 občinskih komisij. V njih dela približno 700 predstavnikov družbenih organizacij, ustanov, podjetij, šol itd. Ena izmed poglavitnih nalog, s katerimi se sedaj ukvarjajo komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu, je zvezna akcija »Prometni znaki — činitelji prometne varnosti«.

Na to akcijo, ki se je začela 1. aprila in bo trajala tri mesece, so se komisije temeljito pripravile. Pripravile so vrsto sestankov, posvetovanj in razgovorov, na katerih so se dogovorili o delovnem programu in ukrepih, da bi akcija čimbolj uspela. Republiška komisija pa je v tem času med drugim izdelala tudi tri kratke prometne filme: o prometu v času planiških tekem, o snežnih zametih, poledici in zastoju v prometu ter o posledicah zadnje zime na cestah.

V TREH MESECIH — 5.816 PREDAVANJ

Če bi hoteli z nekaterimi številkami ponazoriti delo vseh komisij za vzgojo in varnost v cestnem prometu v naši republiki, potem velja vsekakor omeniti podatek, da je bilo januarja, februarja in marca 5.816 predavanj, ki jih je poslušalo 340.000 ljudi. Največ predavanj je bilo za šolsko mladino. Razen tega je bilo tudi 11 prireditev »Pokaži, kaj znaš v prometu«, na katerih je tekmovalo 1850 pionirk in pionirjev. V kinematografih so predvajali prometne filme, ki jih je videlo 124.000 obiskovalcev.

KDO BO POSTAL VZORNI VOZNIK?

Poleg administrativnih in drugih vzgojnih ukrepov, ki naj bi pripomogli k prometni varnosti in utrjevali pri voznikih motornih vozil spoštovanje prometne discipline, se je komisija za vzgojo in varnost prometa pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve SRS odločila, da bo uvedla še plaketo »vzorni voznik«. Pravilnik o ustanovitvi in podeljevanju je potrjen.

Kdo bo torej postal vzorni voznik?

Plaketo bodo lahko dobili poklicni vozniki in amaterji. Predvsem tisti vozniki, ki vzorno vzdržujejo svoja vozila, ki dosledno vozijo povsem trezni in so znani kot obzirni vozniki. Morajo imeti čut odgovornosti za spoštovanje prometne discipline. Da so tovariški do drugih udeležencev javnega cestnega prometa ter da so moralno in politično neoporečni. Pomemben pogoj, ki ga kandidat za vzornega voznika mora izpolnjevati je, da v zadnjih sedmih letih kot poklicni voznik ali v zadnjih desetih letih kot voznik-amater ni bil kaznovan zaradi hujšega prometnega prekrška. Ostali pogoji, ki omogočajo podelitev plakete, so še:

— da kot poklicni voznik v zadnjih sedmih letih ali kot voznik-amater v zadnjih desetih letih ni povzročil prometne nesreče;

— da kot poklicni voznik vozi motorno vozilo v javnem cestnem prometu neprekinjeno najmanj 7 let in da je zaposlen pri istem organu, zavodu ali organizaciji neprekinjeno najmanj 5 let;

— da kot amater vozi motorno vozilo v javnem cestnem prometu neprekinjeno vsaj 10 let in je prevozil v zadnjih dveh letih najmanj 15000 km.

To so pogoji. Plaketo (skupno z značko, izkaznico in diplomo) bo podeljevala komisija za vzgojo in varnost prometa pri DSNZ SRS po lastni pobudi, praviloma pa na predlog občinske ali okrajne komisije za vzgojo in varnost prometa. Priporočila za podelitev plakete (ki bo merila 5,6 × 5,6 cm in jo bodo odlikovani vozniki pritrjevali na sprednjem delu vozila) bodo dajali državni organi, zavodi, gospodarske organizacije, družbene organizacije in občani.

Ob pravilniku za vzorne voznike pa velja omeniti tudi predlog iz celjskega in koprskega okraja, naj bi republiška komisija uvedla priznanje tudi za mehanike. Torej bi se lahko potegovali za pridevek »vzoren«. Predlog je vsekakor vreden razmišljanja, zlasti še, ker je bilo v zadnjem času izrečenih precej pikrih (marsikdaj in ponekod morda neopravičenih?) na račun mehanikov. *V. Č.*

Delavke

za prebiranje in sortiranje sadja ter zelenjave — sprejme takoj v začasno delovno razmerje

trgovsko podjetje »SADJE-ZELENJAVA« obrat Ljubljana.

Zglasite se osebno v **tajništvu obrata — Ljubljana, Krekov trg štev. 2.** (»Mestni dom«), I. nadstropje. 5432

V kinu nam kažejo

Zorana ledina

Drugi in tretji del sovjetskega barvnega filma »Zorana ledina« si naši gledalci lahko ogledajo neposredno za prvim delom. Medli vtis, ki ga je napravil prvi del te filmske priredbe romana Mihaila Solohova, pa oba naslednja dela še bolj utrjujeta. Režiser Ivanov ključ vrsti dobrih igralcev, ki jih je zasedel v glavnih in epizodnih vlogah, ni mogel najti ustreznega filmskega izraza za to obsežno literarno pripoved. »Zorana ledina« na filmskim traku ni samostojno zaživela, ostala je povsem podrejena romanu, ki ga zgoščeno obnavlja in se pri tem naslanja na najbolj značilne in za nepretrgano pripovedno nit pomembne prizore.

Vsi trije deli »Zorane ledine« niti vsak zase ne predstavljajo filmske celote, zaključeni in znova začeti so povsem mehanično, brez kakršnegakoli uvoda (razen navedbe zgoščene vsebine). Najslabši je tretji del, konec pa je pravzaprav značilen za filmsko-slikovno poenostavljanje literarne predloge. Raven filma, ki se je vseskozi občutno nagibala navzdol, je tu zdrknila da tako kritične meje, da jasno opozarja, kako nevarno je mehanično prenašati izrazna sredstva iz ene umetniške zvrsti v drugo.

»Zorano ledino« je odkupilo podjetje Makedonija film. Vsi trije deli so opremljeni s srbskohrvatskimi podnaslovi. S. G.

Iz današnje prve izdaje

MURSKA SOBOTA — V programu občinskega komiteja ZK ima ideološki študij članstva posebno mesto. Med raznimi oblikami, ki jih prilagajajo razmeram in potrebam, se je zlasti obnesla šestmesečna politična šola, ki uspešno deluje že tretje leto in je v tem obdobju pripravila na nadaljnji študij na srednji politični šoli že blizu 100 članov ZK, med njimi precej žensk in mladine.

MARIBOR — V občini Tabor ugotavljajo, da bodo morala vsa podjetja posvetiti večjo pozornost izvozu. To velja zlasti za tista podjetja, ki potrebujejo surovine iz uvoza. Četrtletni izvozni načrt so v industriji izpolnili le s 23%. Rezultat bi bil boljši, če bi tovarna železniških vozil izpolnila svojo izvozno obveznost. Največji izvoznik je bila tovarna dušika v Rušah, ki je izvozila za več kot 800.000 dolarjev blaga, kar je 70% izvoza v občini Tabor.

ORMOŽ — Avgusta bo dograjen blok z 32 stanovanji, ki ga gradi obrtno gradbeno podjetje Ograd.

LOVRENC NA POHORJU — Letos so predvidena obsežna komunalna dela, med njimi zlasti kanalizacija s čistilno napravo. Dela bodo veljala kakih 24 milijonov dinarjev, ki so jih zbrali s komunalnim prispevkom. Potlej bodo začeli urejati cesto skozi naselje.

Trije lovori za domačine

Na nedeljskih motornih dirkah so štirikrat zmagali gostje iz SRH

Ljubljana, 6. maja. — Tretje meddruštvene motorne in avtomobilske dirke okoli javnih skladišč v Ljubljani so po tekmovalni in organizacijski plati uspele prav dobro, tako da je kakih 15 tisoč gledalcev nedvomno prišlo na račun. V triinpolurnem sporedu se je na 1.200 m dolgi progi z dvema zavojema merilo 68 najboljših tekmovalcev iz Slovenije in Hrvatske. Uvodni start na slovenskih tleh so sicer odločili zase gostje iz Hrvatske, ki so osvojili štiri lovorove vence, slovenski tekmovalci pa so se trikrat z njimi odpeljali po častnem krogu.

V posameznih kategorijah so zmagali: do 50 ccm (Kamnik, Tomos D 5) 79,8 km-h, do 125 ccm Breznik (Ljubljana, Ducati GS) 84,3 km-h, do 175 ccm Zavidič (Reka, Moto Morini SB) 87,5 km-h, do 250 ccm Pigac (Rade Končar, Zagreb — Puch SGS) 86,0 km-h, nad 250 ccm Cukelj (Zanatlija, Zagb., BMW), 87,8 km-h, prikolice do 1200 ccm inž. Snajder — Rogan (Miramare, Zgb., BMW) 93,5 km-h), avtomobili do 750 ccm Živec (Moste, Ljubljana, Zastava 600) 74,0 km-h.

Med vsemi dirkami je bila športno najvrednejša tekma motoristov v kategoriji do 50 ccm. Zaradi številnih prijav (18) so dirkači startali v dveh kvalitetnih skupinah. V prvi — boljši — je zmagal državni prvak Janko Štefe iz Kamnika, ki je zmagal vnovič tudi v finalu v ožji konkurenci osmih.

Izreden športni užitek je gledalcem pripravil tudi najboljši jugoslovanski prikoličar inž. Boško Snajder s sovoznikom Roganom iz Zagreba, ki je naskakoval rekord te proge (96,420 km-h inž. Valentekovića), vendar je le za las zaostal za rekordom: v tretjem krogu je namreč dosegel »samo« povprečno hitrost 96,200 km-h.

Uvodna dirka z motorji in avtomobili pri nas je uspela, vendar se je po tekmovanju izkazalo, da prireditelji niso bili kos hitremu in precej obsežnemu izračunavanju rezultatov. Podrobni tehnični izidi so bili novinarjem na voljo šele ob 20.55 uri, torej več ko dve uri po končani prireditvi. Vsekakor je bila to velika pomanjkljivost v organizaciji nedeljskih dirk, ki ni v korist pravočasnega obveščanja ljubiteljev tega športa, še manj pa učinkovite propagande zanj. Teh nekaj kritičnih pripomb smo zapisali zato, da se podobne zadrege ne bi ponavljale še kdaj pozneje v letošnji izredno pestri tekmovalni sezoni z motornimi vozili. H.

Maribor in Novinar na Bledu

Republiški turnir za pokal predsednika Tita

Ljubljana, 5. maja. — Republiški šahovski turnir za pokal maršala Tita se je končal z zmagama ŽŠK Maribora in ljubljanskega ŠK Novinarja, ki bosta zastopala Slovenijo v prvi zvezni šahovski ligi (12. do 18. maja) in državnem finalu za pokal predsednika Tita (19. do 23. maja) v festivalni dvorani na Bledu. Finalna dvoboja Maribor I : Jesenice in Novinar I : Maribor II sta se presenetljivo končala neodločeno 2:2, toda prvi ekipi slovenskih prvoligašev sta zmagali zaradi boljšega rezultata na višjih deskah.

Novinar I : Maribor II 2:2 (Parma : Njegovan remi, Ankerst : Gusel 1:0, Križišnik : Musil 0:1, Bajec : Žagar remi).

Maribor I : Jesenice 2:2 (Puc : Vošpernik 1:0, Germek : Kočevar 0:1, inž. Črepinšek : Cuderman remi, Malešič : Grosek remi).

Zanimivost letošnjega republiškega finala za pokal maršala Tita so bili štirje dvoboji med ekipaminji ljubljanskega Novinarja in ŽSK Maribora, ki so se končali z rezultatom 8,5:7,5 v korist Novinarja.

Pionirsko prvenstvo SRS

Ljubljana, 6. maja — Petnajstletni drugokategornik Božo Jeromel je osvojil naslov pionirskega šahovskega prvaka Slovenije v konkurenci pionirjev do 15 let s pol točke prednosti pred Rokom Kržišnikom, ki je edini neporaženi udeleženec republiškega finala.

V konkurenci pionirk do 15 let sta osvojili naslov prvakinje štirinajstletna Vera Kržišnik in petnajstletna Emilija Novak.

Jeromel, Kržišnik, Ferlan, Taljat in zmagovalec troboja med Cerjakom ter prvakinjama pionirk Vero Kržišnik in Novak bodo zastopali Slovenijo na I. pionirskem prvenstvu Jugoslavije v Niški banji (od 22. do 30. junija). A. P.

Červan 18. na krosu »Pravde«

Moskva, 5. maja. — Na mednarodnem krosu »Pravdea« je na 8000 m zmagal svetovni rekorder Bolotnikov (SZ) v času 23:14,4 pred Zimnyjem (Poljska) 23:14,0 in Ivanovom (SZ). V tej hudi konkurenci — nastopilo je nekaj manj kot 100 atletov — je Franc Červan osvojil 18. mesto s časom 24:06,0. Plasma ostalih Jugoslovanov: Bogunović 57. 25:05,0, Hafner 60. — 25:08,0, Ivanović 65. — 25:15, Mihalič 85. — 25:56,0. V ekipnem plasmaju je zmagala SZ

Atletski dvoboj s ČSSR v Ljubljani

Ljubljana, 6. maja — Atletska zveza Slovenije je prejela brzojavno obvestilo Atletske zveze Jugoslavije, da bo letošnji dvoboj atletskih reprezentanc ČSSR in Jugoslavije 31. avgusta in 1. septembra v Ljubljani.

Naši kajakaši v NDR

Zwickau, 6. maja. — Na velikem mednarodnem tekmovanju s kajaki na divjih vodah je v slalomu (dvosedi) zmagala reprezentanca Leipziga z 396 točkami pred NDR Nemčijo 457,4 in Jugoslavijo 475,6 točke.

V slalomu za kajake (enosedi) je bila prva NDR Nemčija z 272,4, medtem ko so Jugoslovani v konkurenci enajstih ekip osvojili osmo mesto z 884,1 točke.

Predvolilna kronika

Minulo nedeljo so bili v mariborskem okraju zbori volivcev v občini Ptuj, Ormož, Lenart, Dravograd, Radlje ob Dravi itd. Na dobro obiskanem zboru volivcev v Remšniku je predsednica ObLO Radlje Silva Lasnik govorila o napredku občine v zadnjih petih letih. V tem času so znašale gospodarske investicije več kot 13 milijard, negospodarske pa blizu milijardo 83 milijonov dinarjev. Zgradili so HC Ožbalt, 235 družinskih stanovanj, več vodovodov, 5 novih šol, elektrificirali so vrsto hribovskih krajev, izboljšali zdravstveno službo ipd. V razpravi so volivci zahtevali od HZ Podvelka, naj bi znižala cene za prevoz lesa in bolje vzdrževala ceste na njihovem območju. Na Remšniku bodo letos do 29. novembra dobili nov vodovod. M. K.

*

V občini Lenart v Slovenskih goricah so imeli 43 zborov volivcev in delovnih ljudi v delovnih skupnostih. Na 27 zborih volivcev so izbrali 63 kandidatov za občinski zbor občinske skupščine, med njimi tudi 12 žensk. tt

*

Na zborih volivcev v lendavski občini so dosegli povprečno 95-odstotno udeležbo. Na njih niso govorili samo o ljudeh, ki naj bi jih v prihodnje zastopali v organih ljudske oblasti, ampak tudi o doseženih uspehih na gospodarskem in drugih področjih. St. M

*

V ljutomerski občini so na zborih volivcev govorili o regulaciji Ščavnice in ureditvi nekaterih vaških cest. Razen tega so dali tudi več pripomb glede pomanjkanja gnojil in na delo nekaterih kmetijskih zadrug. St. M.

*

Od 160 vabljenih mladih proizvajalcev so na sestanku, ki ga je sklical obč. komite ZM Novo mesto, manjkali le trije. Govorili so o pripravah na volitve. Zanima jih naš perspektivni razvoj, posebej prihodnost kmečke mladine. V Hrušici pod Gorjanci in v Birčni vasi so se člani mladinskega aktiva dogovorili, da bodo vzorno uredili volišča. P. R.

*

V občini Ljubljana-Center se bo do 8. maja sestalo še 18 zborov volivcev in 41 zborov delovnih ljudi. Na zadnjih zborih je bilo več govora o problemih, ki zadevajo vso občino, manj pa o komunali. -r

*

Sestanke krajevnih organizacij SZDL in javne tribune pripravljajo zdaj v občinah ljubljanskega okraja. Na njih bo govora o minulih zborih volivcev, o zadevah, ki so jih obravnavali le-ti, volivce pa bodo tudi podrobneje seznanili z volilnim postopkom. Izbrani kandidati bodo na teh sestankih oziroma tribunah sodelovali s svojimi prispevki. F.

Droben pogovor

Najkasneje v sto minutah

Ljubljanski raznašalci telegramov prevozijo vsak dan povprečno 1800 km. Telegrame in ekspresne pošiljke raznašajo v ožjem mestnem območju, ki zajema v glavnem vse mestne občine. Za kraje, ki so izven območja, pa mora pošiljatelj telegrama plačati pristojbino 100 din za vsak kilometer izven območja. Vsak telegram, ki prispe na ljubljansko pošto, mora prejeti naslovnik v 100 minutah. Seveda pa vedno ni tako. Vzrokov za to je več. Nepopolni in napačni naslovi so v glavnem krivi, da telegram najde naslovnika šele naslednji dan ali pa sploh ne.

Telegrame raznaša v Ljubljani 16 mopedistov, 2 kolesarja in 2 pešca. Eden izmed raznašalcev telegramov je **Jože Gajski**. Prej je bil čevljarski pomočnik, sedaj pa teče tretje leto, odkar Ljubljančanom prinaša vesele in žalostne vesti, napisane v enem ali nekaj več stavkih.

— Koliko telegramov raznesete vsak dan?

— Običajno približno 50. Pred prazniki pa znatno več. Pred prvim majem je vsak izmed nas raznesel 70 do 100 telegramov. Razen tega pa je treba vsak dan raznesti še kopico ekspresnih pisemskih pošiljk.

— Ali najdete naslovnika vedno v 100 minutah?

— Zaradi enega samega telegrama navadno ne odhajamo iz poštnega poslopja. Ko se nabere nekaj več telegramov in ekspresnih pošiljk, začnemo raznašati. Vsak dan gremo iz poslopja dopoldne pet do desetkrat, popoldne pa tudi po 16-krat. V glavnem dostavimo vse telegrame v pravem času.

— Oddate vsak telegram?

— Doslej se mi še skoraj nikoli ni zgodilo, da ne bi našel naslovnika. Včasih pa je treba biti zelo iznajdljiv. Posebne težave nam delajo podnajemniki, ki na vratih nimajo vizitk. Zaradi tega moram včasih obletati vso hišo od pritličja pa do zadnjega nadstropja, potem pa najdem naslovnika v sosednji hiši, ker niti naslov telegrama ni točen. Če telegrama ne morem izročiti, ker naslovnika ne najdem, izroči telegram naslednji dan pismonoša.

— Kako pismonoša najde naslovnika?

— Telegrame, ki jih mi raznašalci ne moremo izročiti, posredujemo pismonošem. Ti poznajo svoje raznašalne okoliše zelo dobro in vedo za stanovalce, ki so se odselili, kakor tudi za stanovalce, ki so se priselili.

— Raznesete veliko posebnih telegramov?

— Ljudje le bolj malo uporabljajo telegrame s plačanim odgovorom. Tudi nujne telegrame, ki imajo pred navadnimi prednost pri predaji in dostavi, ne raznašamo velikokrat. Večina telefonskih naročnikov pa ne ve, da jim lahko vsebino telegrama preberemo in sporočimo po telefonu in so tako najhitreje obveščeni. J. V.

Za potovanje počitek dopust ROMANI NN

V izposojevalnici koles

Nekega dne se je sonce že zjutraj visoko dvignilo nad obzorje. Z zavistjo sem gledal skupine kolesarjev, ki so hiteli po cestah iz mesta.

— Seveda, sem si dejal, v naravo pojdem, oziroma — pojdeva!

Tega dne nisem šel nikamor, pač pa sem zavil v izposojevalnico koles v Vegovo ulico. Tam se nekaj časa zame sploh niso zmenili. Potem pa je neka tovarišica le našla nekaj časa in mi šla pokazat kolesa. Ta so v vsej svoji prašni lepoti samevala v delavnici.

— Ženskega ali moškega? — je vprašala tovarišica.

— Oba — sem plaho pripomnil in nato v isti sapi še vprašal — kakšna pa je cena?

— Od jutra do večera: 400 dinarjev. — Ničle so mi neprijetno zaplesale po glavi in toliko sem še imel korajže, da sem jo vprašal, če je to cena za obe kolesi. Pogledala me je, kot da sem prišel z Lune, in odločno dejala:

— Za enega! —

Že sem videl, kako se mi tiste ničle iz glave selijo v denarnico. Vseeno sem se še nekoliko mudil v kolesarnici in si ogledoval kolesa. Bilo jih je pet ali šest, zanikrnih primerkov, brez luči, z odrgnjenim lakom in z izrabljenimi plašči. Kot da bi brala moje misli, je tovarišica dejala, da bodo zračnice zagotovo zdržale in pokimal sem ji tako, kot da bi ji neskončno verjel.

— Kaj pa luči? — sem jo še vprašal.

— Saj ob šestih zvečer še ni tema, mi je odvrnila, če pa kolo zadržite čez noč (kaže, da ji nikakor ne bi bilo prav, če ga do šestih zvečer ne bi vrnil), pa boste doplačali še 50 dinarjev.

Malce sem premislil, sicer pa kaj naj bi počel ponoči s kolesom, ki nima luči, zato mi tudi vsa nadaljnja razlaga, kako »stranke kradejo« žarnice, dinama in »šajnverferje« ni prav nič koristila. Tudi na vprašanje, ali si bom izposodil italijanski ali kakšni drugi kolesi, se mi dobra volja ni vrnila, saj sem se že odločil, da kolesi ne bom vzel. Najsi sta italijanski ali drugačni, nobeno ni vredno več kot štiri tisočake. Zato sem ženski skrušeno dejal, da se bom vrnil pozneje, ta pa je le skomignila z rameni in še zaklicala za menoj — pa prinesite osebno in zdravstveno izkaznico s seboj, ker zdravstveno izkaznico zadržimo tukaj kot garancijo! — B. S.

V Ljubljani včeraj danes jutri

Šiška: izdali bodo odlok o gozdnih prekrških

Šišenski hrib in Rožnik vse premalo pazimo. Vsako leto je tu prav zaradi brezvestnega in malomarnega odnosa do gozdov nekaj večjih in brez števila manjših požarov. Zato je ObLO Ljubljana-Šiška sklenil, da sestavi odlok o gozdnih prekrških, ki bo v skladu z ostalimi pravilniki gozdnovarstvenih organizacij. V odloku so predvidene dokaj visoke kazni za lastnike gozdov, ki na svoj gozd ne pazijo dovolj, kazni za nabiralce gozdnih plodov in semen, ki v svoji nabiralni vnemi ne pazijo na gozd in kazni za vse, ki kakorkoli uničujejo in poškodujejo gozd. E. J.

Bodo »Učila« razširila svojo dejavnost?

Delavski svet obrtnega podjetja »Učila« je na svoji nedavni seji sklenil, da bo njihovo podjetje razširilo predmet svojega poslovanja na dejavnost, ki jo deloma že opravlja, to je predelava plastičnih mas. Podjetje je pravzaprav prisiljeno k tej razširitvi, saj je pri svoji sedanji dejavnosti — izdelavi učil in medicinskih pripomočkov — ozko vezano na plastiko. Ker pa se podjetju nudijo možnosti, izdelovati izdelke zgolj iz plastičnih mas, bodo prosili občinski ljudski odbor, da jim odobri razširitev poslovanja. E. J.

Izvoz v prvem tromesečju

Industrijska podjetja v območju občine Ljubljana-Šiška so v prvem tromesečju letošnjega leta izvozila za 1.560.953 dolarjev različnega blaga in izdelkov. To znaša 46,6 odstotka vsega lanskoletnega izvoza ali 19.2 odstotka letošnjega. Če izrazimo letošnji izvoz v dinarjih, znaša le-ta več kot 1.799 milijonov dinarjev. Od zgornje vsote so dobila podjetja 33,5 odstotka v čvrstih valutah, 4,5 odstotka v valutah vzhodnih držav, 62 odstotkov pa jim bodo plačali s kliringom (plačilo po nakazilu). E. J.

V kinu nam kažejo

Zorana ledina

Drugi in tretji del sovjetskega barvnega filma »Zorana ledina« si naši gledalci lahko ogledajo neposredno za prvim delom. Medli vtis, ki ga je napravil prvi del te filmske priredbe romana Mihaila Šolohova, pa oba naslednja dela še bolj utrjujeta. Režiser Ivanov kljub vrsti dobrih igralcev, ki jih je zasedel v glavnih in epizodnih vlogah, ni mogel najti ustreznega filmskega izraza za to obsežno literarno pripoved. »Zorana ledina« na filmskim traku ni samostojno zaživela, ostala je povsem podrejena romanu, ki ga zgoščeno obnavlja in se pri tem naslanja na najbolj značilne in za nepretrgano pripovedno nit pomembne prizore.

Vsi trije deli »Zorane ledine« niti vsak zase ne predstavljajo filmske celote, zaključeni in znova začeti so povsem mehanično, brez kakršnegakoli uvoda (razen navedbe zgoščene vsebine). Najslabši je tretji del, konec pa je pravzaprav značilen za filmsko-slikovno poenostavljanje literarne predloge. Raven filma, ki se je vseskozi občutno nagibala navzdol, je tu zdrknila da tako kritične meje, da jasno opozarja, kako nevarno je mehanično prenašati izrazna sredstva iz ene umetniške zvrsti v drugo. »Zorano ledino« je odkupilo podjetje Makedonija film. Vsi trije deli so opremljeni s srbskohrvatškimi podnaslovi. S. G.

Že več kot 5.000 prijavljenih za pohod

Izredno zanimanje širom po Sloveniji za sedmo izvedbo te množične prireditve

Ljubljana, 6. maja. V prostorih organizacijskega odbora za VII. partizanski pohod »Ob žici okupirane Ljubljane« imajo te dni polne roke dela z zbiranjem in urejanjem prijav. Letošnji pohod, ta množična in tradicionalna prireditev v spomin na herojski odpor Ljubljane med okupacijo, njeno osvoboditev in sploh na vso našo narodnoosvobodilno borbo, bo — kot je znano — v nedeljo, 12. t. m. Danes, predzadnji dan sprejemanja prijav je le-teh prispelo še nekaj sto, kar pomeni, da bo na progah ob nekdanji bodeči žici več ko 5000 udeležencev (vsaka ekipa šteje po pet članov), morda tudi 6000, če upoštevamo še jutrišnji dan.

Spisek prijav je izredno pester. Že iz njega je moč razbrati, kako globoko se je zakoreninila in kako priljubljena je ta prireditev med našimi delovnimi ljudmi in mladino. Širom po Sloveniji se pripravljajo nanjo in ni jim žal sredstev. Upajmo, da bo Ljubljana vsestransko pripravljena na ta množični obisk.

Približno 100 ekip je že prijavljenih za tekmovalni pohod na 25 km dolgi progi okrog mesta. Omenjeno razdaljo prehoditi ni kar tako, toda iz izkušnje prejšnjih let vemo, da jo bodo tekmujoči večidel pretekli. Zlasti naporen bo vzpon čez Golovec. Doslej je razmeroma malo — 12 — prijav za ženski tekmovalni pohod na 15 km, izredno mnogo pa je mladinskih ekip — 30 — za štafetni tek 5 x 1000 m. Med favorite sodijo ekipa šentviške gimnazije, saj jo sestavljajo sami atleti Olimpije, ekipe I. gimnazije iz Maribora, celjske, bežigrajske in II. gimnazije iz Ljubljane ter ekipa tolminskega učiteljišča. Od kandidatov za ženski tekmovalni pohod naj omenimo predvsem ekipo iz Raven in ekipo PD Tolmin.

Konkurenca moških ekip na 25 km je tako močna, da je pričakovati dramatične borbe. Med najbolj pripravljene ekipe sodijo člani atletskega kluba Ljubljana, ŠD Jesenice, ki je v njihovih vrstah le en novinec, nadalje člani smučarskega kluba Kum-Dobovec. Lani bi ta ekipa zmagala, če ne bi bila diskvalificirana. Kakor vselej, bodo tudi letos resni tekmeci za prvo mesto smučarji Enotnosti. Med izredno dobro pripravljene ekipe, ki lahko presenetijo, sodijo tudi člani mladinskega aktiva »Izolirka« iz Ljubljane, ekipa mariborskega brodarskega društva Sidro — vsi njeni člani so že po trikrat uspešno tekmovali na pohodu, in še nekatere.

Od kandidatov za prvo mesto na 25 km v kategoriji družbenih organizacij naj omenimo ekipo ZB Ravne, nadalje eno izmed štirih ekip gasilskega društva Železničar Ljubljana, ZROP Šmarje pri Jelšah itd.

Kakor prejšnja leta se bodo za eno izmed najvidnejših mest na progi 25 km potegovale tudi ekipe društev Partizan iz Lenarta, Frama, Radeč-Hotemeža, nadalje ekipa ZROP Črna, ekipa ŠD gluhonemih Komet iz Ljubljane in seveda ekipe JLA. Vojaški klub »4. julij« je prijavil za to naporno disciplino kar tri ekipe.

Kar zadeva množični pohod (hoja) na 15 km, naj omenimo, da se je zanj prijavilo 4500 pripadnikov družbenih organizacij. Mimo članov društev Partizan bodo imeli močna zastopstva zlasti taborniki. Škofjeloški odred »Svobodni kamnitnik« je na primer prijavil kar 11 ekip.

Še in še bi lahko poročali o ekipah in njenih članih, ki jih bomo v nedeljo videli na poteh ob robu Ljubljane, ko bodo na edinstven način manifestirali spomin na NOB, hkrati pa tudi zavest, tovarištvo in polet pri skupni izgradnji socialistične domovine. —t

ZADNJA PREIZKUŠNJA? — Preteklo nedeljo je bilo po travnikih in poteh ob robu Ljubljane vse polno mladine, ki je preizkušala svojo pripravljenost za tekmovalni pohod na 25 km dolgi progi. Foto: S. Busić

Lagodna prva stopnica

Jugoslovanska teniška reprezentanca je premagala Monako 5:0 in se tako uvrstila v II. kolo letošnjega tekmovanja za Davisov pokal v evropski coni. Splitska zmaga proti nedoraslemu nasprotniku (pred leti je reprezentanca Monaka igrala s Slovenijo!) seveda še ne more biti merilo za ocenitev prave moči naše ekipe. Več bo mogoče reči šele po tekmi drugega kola z Avstrijo (v Zagrebu), največ pa po četrtfinalnem dvoboju s sedanjimi evropskimi prvaki Švedi na njihovem terenu. Če jemljemo za osnovo opažanja zveznega trenerja Palade, tedaj je v Splitu povsem zadovoljil Jovanović, Pilić pa ni zaigral v standardni formi. Vključitev obeh rezervnih igralcev Jeliča in Presečkega na zadnji dan tekem je bila nedvomno smotrna poteza, saj si je treba nenehno prizadevati za to, da bi našo »dvočlansko« moštvo čimprej izpopolnili vsaj s kolikor toliko enakovrednimi igralci, ki pa se seveda lahko prekalijo samo v spopadih na ravni. -eb

Finski boksarji za Moskvo

Finska boksarska zveza je določila za nastop na svetovnem prvenstvu v Moskvi osem aktivnih udeležencev. Njihova imena so: Palvalin (mušja), Karvonen (bantam), Limmonen (peresna), Halonen (lahka), Berglöf (lahka welter), Purhonen (welter), Mattsson (poltežka) in Leinonen (težka).

Anekdota o Santani

O najboljšem evropskem teniškem igralcu Špancu Santani kroži naslednja anekdota: Znani mojster »belega športa«, ki po zunanjosti ne daje vtisa vrhunskega športnika, je vstopil v neko madridsko knjigarno, da bi kupil zbirko pesem. Medtem ko je Santana brskal po knjigah, se mu je približal lastnik knjigarne in mu dejal: »Mladenič, ali se ne zavedate, kako ste bledi? Boljše bi bilo, da bi bili na svežem zraku in da se ukvarjate s športom, kakor pa da se sučete med temi prošnimi knjigami!«

V izložbi te knjigarne pa je bil na vidnem mestu ilustrirani športni časopis z njegovo vidno sliko na naslovni strani ...

5000 dolarjev kazni za Marciana

Bivši absolutni svetovni prvak v boksu Rocky Marciano mora plačati 5000 dolarjev kazni zaradi tega, ker je pred leti udaril v restavraciji nekega ameriškega novinarja. Po tožilčevih trditvah sta se Marciano in novinar dogovorila za članek, v katerem naj bi bila beseda o Marcianu. V nekem trenutku pa ga je bivši svetovni prvak nenadoma udaril. Novinar je za ta prestopek zahteval 100.000 dolarjev odškodnine, toda višje sodišče v New Yorku se je odločilo za kompromisni znesek — 5000 dolarjev.

Domišljavi boksar

Čeprav je ameriški boksar težke kategorije Casius Clay znan kot dober borec v ringu, je doma še bolj znan po domišljavosti in gostobesednosti. O svojem naslednjem nasprotniku Britancu Cooperju, s katerim se bo pomeril 18 junija v Londonu, je Clay izjavil, da ga bo spravil na pod s k. o. tako bliskovito, da tega gledalci sploh ne bodo opazili!

Zares, sliši se čudno, vendar je tudi nekaj resnice: Clay je doslej vse svoje obljube izpolnil do pike ...

Kaznovani poljski teniški igralci

Zaradi carinskih prekrškov je poljska teniška federacija suspendirala celotno ekipo za Davisov pokal. Igralci so bili namenjeni z varšavskega letališča v Pariz, kjer so imeli za nasprotnika Francijo. Teniška zveza jih je z letališča takoj odstranila in namesto njih so odpotovali mlajši igralci.

Švedska : Madžarska 2:1 (1:0)

Mrzlica za točke še narašča

Po zadnji nedelji na nogometnih prvenstvih

Dvaindvajseta nogometna nedelja za točke je bila po rezultatih kakor tudi po dogodkih samih močno razburljiva. Zagrebški Dinamo je moral slednjič pasti na kolena, in to v Sarajevu, tako da je moral spet prepustiti vodilno mesto beograjskemu Partizanu. Glede na to, da so na sporedu samo še štiri kola, je malo verjetno, da bi utegnili Zagrebčani sedanjega državnega prvaka ponovno odriniti z vodilnega mesta. Nedvomno gre neuspeh Dinama pripisati tudi zelo naporni polfinalni tekmi v Nikšiću. Največ prav zato »plavi« niso vzdržali tempa, ki ga je uprizorilo Sarajevo.

Kaj bo zdaj prinesla prihodnja nedelja? Zelo težko se je spuščati v kakršna koli napovedovanja. Dinamo in Partizan imata do konca prvenstva še težke nasprotnike. Res pa je situacija na začelju lestvice precej jasnejša. Remi v Novem Sadu je navrgel Hajduku dragoceno točko, ki utegne biti rešilna, seveda, če bo »majstor s mora« s pridom igral na domačem terenu. To pa ne pomeni, da so se kandidati z dna že popolnoma razporedili. Nogomet je pač taka igra, v kateri so zmeraj še možna presenečenja.

DIRKA ZA PRVO MESTO

V II. zvezni ligi (zahod) je minulo kolo prineslo več uspeha klubom z repa tabele, kar dokazuje, da se je razplamtela borba za obstanek med prizadetimi. Največje presenečenje te nedelje je remi Trešnjevke, medtem ko se je Čelik z zmago popolnoma približal Zagrebčanom. Čeprav je Maribor izkupil samo eno točko, je še zmeraj edini najresnejši tekmec Trešnjevki in Čeliku. Žarek upanja so to pot dali svojim privržencem tudi nogometaši ljubljanske Olimpije, ki so prinesli iz Borova tako potrebno točko, s katero so si vsaj malo opomogli, obenem pa jim bo ta polovični uspeh tudi v moralno spodbudo za prihodnjo nedeljo, ko bodo morali doma obračunati z enajstorico Čelika.

V SNL VSE PRI STAREM

Na republiških travnikih se tokrat ni primerilo nič kaj posebnega. To je nazadnje vidno že iz same razpredelnice, v kateri rezultati niso povzročili kdove kakšnih bistvenih premikov. Kranjski Triglav je komaj osvojil obe točki na tekmi z Ilirijo, ki se bori za obstanek. Vse kaže, da bodo Kranjčani, če že ne ostali edini neporaženi, vsaj ohranili vodilno mesto, kajti pet točk razlike pred drugoplasiranо Ljubljano, je že kar dovolj jamstva, da bo ostalo pri tem. 2:0. (stl)

Trije lovori za domačine

Na nedeljskih motornih dirkah so štirikrat zmagali gostje iz SRH

Ljubljana, 6. maja. — Tretje meddruštvene motorne in avtomobilske dirke okoli javnih skladišč v Ljubljani so po tekmovalni in organizacijski plati uspele prav dobro, tako da je kakih 15 tisoč gledalcev nedvomno prišlo na račun. V triinpolurnem sporedu se je na 1.200 m dolgi progi z dvema zavojema merilo 68 najboljših tekmovalcev iz Slovenije in Hrvatske.

V posameznih kategorijah so zmagali: do 50 ccm (Kamnik, Tomos D 5) 79,8 km-h, do 125 ccm Breznik (Ljubljana, Ducati GS) 84,3 km-h, do 175 ccm Zavidič (Reka, Moto Morini SB) 87,5 km-h, do 250 ccm Pigac (Rade Končar, Zagreb — Puch SGS) 86,0 km-h, nad 250 ccm Cukelj (Zanatlija, Zagb., BMW), 87,8 km-h, prikolice do 1200 ccm inž. Šnajder — Rogan (Miramare, Zgb., BMW) 93,5 km-h), avtomobili do 750 ccm Živec (Moste, Ljubljana, Zastava 600) 74,0 km-h.

Med vsemi dirkami je bila športno najvrednejša tekma motoristov v kategoriji do 50 ccm. Zaradi številnih prijav (18) so dirkači startali v dveh kvalitetnih skupinah. V prvi — boljši — je zmagal državni prvak Janko Štefe iz Kamnika, ki je zmagal vnovič tudi v finalu v ožji konkurenci osmih.

Izreden športni užitek je gledalcem pripravil tudi najboljši jugoslovanski prikolničar inž. Boško Šnajder s sovoznikom Roganom iz Zagreba, ki je naskakoval rekord te proge (96,420 km-h inž. Valentekovića), vendar je le za las zaostal za rekordom: v tretjem krogu je namreč dosegel »samo« povprečno hitrost 96,200 km-h.

Uvodna dirka z motorji in avtomobili pri nas je uspela, vendar se je po tekmovanju izkazalo, da prireditelji niso bili kos hitremu in precej obsežnemu izračunavanju rezultatov. Podrobni tehnični izidi so bili novinarjem na voljo šele ob 20.55 uri, torej več ko dve uri po končani prireditvi. Vsekakor je bila to velika pomanjkljivost v organizaciji nedeljskih dirk, ki ni v korist pravočasnega obveščanja ljubiteljev tega športa, še manj pa učinkovite propagande zanj. H.

Deset let kegljanja v Zagorju

Zagorje, 6. maja. — Člani kegljaškega kluba Proletarec so včeraj slavili 10-letnico kegljaškega športa v tem zasavskem kraju, ki se je začel še pod okriljem Proletarca. Sprva so vadili na dokaj slabem in preprostem kegljišču, nato pa so si s prostovoljnim delom zgradili na zelo prikupnem kraju novo dvostezno napravo s klubskimi prostori. Na včerajšnji proslavi so graditelji, skupaj s kegljači iz drugih krajev, obujali spomine na prehojeno pot, organizirali pa so tudi turnir v borbenih igrah. Navzoč je bil tudi zastopnik okrajne komisije za kegljanje, ki je pozdravil udeležence in izročil domačemu klubu spominsko priznanje.

Tekme so bile zelo živahne in je bilo doseženih nekaj lepih rezultatov. Zmagal je trboveljski Rudar, Ljubelj iz Tržiča pa je izven konkurence dosegel nov rekord kegljišča s 437 keglji (prej 436).

Rezultati: Rudar Tr. 388, Bratstvo Hrastnik 371, Partizan Trb. 348, Proletarec 345, Ljubelj 333, graditelji kegljišča 303, Ingrad Ce. 294, Invalid Domž. 280. T. B.

Španija : ZR Nemčija 3:2

Köln, 5. maja. — V 1. kolu teniškega tekmovanja za Davisov pokal je Španija premagala ZR Nemčijo 3:2.

Atletski dvoboj s ČSSR v Ljubljani

Ljubljana, 6. maja — Atletska zveza Slovenije je prejela brzojavno obvestilo Atletske zveze Jugoslavije, da bo letošnji dvoboj atletskih reprezentanc ČSSR in Jugoslavije 31. avgusta in 1. septembra v Ljubljani.

Naši kajakaši v NDR

Zwickau, 6. maja. — Na velikem mednarodnem tekmovanju s kajaki na divjih vodah je v slalomu (dvosedi) zmagala reprezentanca Leipziga z 396 točkami pred NDR Nemčijo 457,4 in Jugoslavijo 475,6 točke.

V slalomu za kajake (enosedi) je bila prva NDR Nemčija z 272,4, medtem ko so Jugoslovani v konkurenci enajstih ekip osvojili osmo mesto z 884,1 točke.

NIS. — Zdravniška komisija, ki je preiskovala vzroke zastrupitve nogometašev »Novega Sada« je ugotovila, da je bila hrana v hotelu »Park« popolnoma zdrava. Zato so pristojne oblasti ustavile vsak nadaljnji postopek.

Petrosjan : Botvinnik 9:8

Sedemnajsta partija dvoboja za naslov svetovnega šahovskega prvaka med Tigranom Petrosjanom in Mihailom Botvinnikom se je v 39. potezi končala z remijem. Po izenačeni borbi v damini indijki je tako stanje po 17. partiji 9:8 za Petrosjana.

DAMINA INDIJKA
BELI: PETROSJAN
ČRNI: BOTVINNIK

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sf3 b6, 4. e3 Lb7, 5. a3 d5, 6. b4 dxc4, 7. Lxc4 Le7, 8. Sbd2 0—0, 9. Tb1 Sbd7, 10. 0—0 Tb8, 11. b5 c5, 12. bxc6 Lxc6, 13. a4 Dc7, 14. Lb2 Db7, 15. Tc1 a6, 16. Te1 b5, 17. axb5 axb5, 18. Ld3 Tfc8, 19. e4 Sb6, 20. De2 Sa4, 21. La1 Le8, 22. Txc8 Txc8, 23. d5 Sh5, 24. g3 Sc5, 25. g3 Sc5, 26. Dxd3 Db6, 27. dxe6 fxe6, 28. e5 Lb4, 29. Tb1 Lg6, 30. Se4 Db7, 31. f3 Lxe4, 32. Dxe4 Dxe4, 33. fxe4 Lc5, 34 Txb5 g5, 35. Kf1 Lxd4, 36. Lxd4 Tc1+, 37. Kg2 g4, 38. Lc3 Tc2+, 39. Kg1 Tc4 remi.

Sedemnajsta partija je potekala v mirni igri, tako da so gledalci v Estradnem teatru v Moskvi kmalu uvideli, da sta velemojstra zadovoljna z remijem. Armenski velemojstre Tigran Petrosjan ima namreč točko prednosti, medtem ko bo svetovni prvak Mihail Botvinnik poizkušal izenačiti rezultat z belimi figurami. V zadnjih sedmih partijah bo Botvinnik štirikrat vodil bele figure, Petrosjan pa samo trikrat.

V današnji borbi je Botvinnik z zamenjavo kmetov na daminem krilu ustvaril prostega kmeta na b-liniji, toda Petrosjan je z akcijo v središču šahovnice obdržal ravnotežje. V končnici je svetovni prvak začasno žrtvoval kmeta in v 39. potezi je Petrosjan pred izgubo kmeta sprejel remi. Osemnajsta partija dvoboja bo na sporedu jutri, Botvinnik pa ima bele figure. B. Parma

Pionirsko prvenstvo SRS

Ljubljana, 6. maja — Petnajstletni drugokategornik Božo Jeromel je osvojil naslov pionirskega šahovskega prvaka Slovenije v konkurenci pionirjev do 15 let s pol točke prednosti pred Rokom Kržišnikom, ki je edini neporaženi udeleženec republiškega finala.

V konkurenci pionirk do 15 let sta osvojili naslov prvakinje štirinajstletna Vera Kržišnik in petnajstletna Emilija Novak.

Jeromel, Kržišnik, Ferlan, Taljat in zmagovalec troboja med Cerjakom ter prvakinjama pionirk Vero Kržišnik in Novak bodo zastopali Slovenijo na I. pionirskem prvenstvu Jugoslavije v Niški banji (od 22. do 30. junija). A. P.

Kmalu vozila z oznako: vzorni voznik

Kakšni so pogoji za takega voznika – Dejavnost komisij za vzgojo v prometu

Po združitvi nekaterih okrajev in občin delajo sedaj poleg republiške komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu še 4 okrajne in 62 občinskih komisij. V njih dela približno 700 predstavnikov družbenih organizacij, ustanov, podjetij, šol itd. Ena izmed poglavitnih nalog, s katerimi se sedaj ukvarjajo komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu, je zvezna akcija »Prometni znaki — činitelji prometne varnosti«.

Na to akcijo, ki se je začela 1. aprila in bo trajala tri mesece, so se komisije temeljito pripravile. Pripravile so vrsto sestankov, posvetovanj in razgovorov, na katerih so se dogovorili o delovnem programu in ukrepih, da bi akcija čimbolj uspela. Republiška komisija pa je v tem času med drugim izdelala tudi tri kratke prometne filme: o prometu v času planiških tekem, o snežnih zametih, poledici in zastoju v prometu ter o posledicah zadnje zime na cestah.

V TREH MESECIH — 5.816 PREDAVANJ

Če bi hoteli z nekaterimi številkami ponazoriti delo vseh komisij za vzgojo in varnost v cestnem prometu v naši republiki, potem velja vsekakor omeniti podatek, da je bilo januarja, februarja in marca 5.816 predavanj, ki jih je poslušalo 340.000 ljudi. Največ predavanj je bilo za šolsko mladino. Razen tega je bilo tudi 11 prireditev »Pokaži, kaj znaš v prometu«, na katerih je tekmovalo 1850 pionirk in pionirjev. V kinematografih so predvajali prometne filme, ki jih je videlo 124.000 obiskovalcev.

KDO BO POSTAL VZORNI VOZNIK?

Poleg administrativnih in drugih vzgojnih ukrepov, ki naj bi prispevali k prometni varnosti in utrjevali pri voznikih motornih vozil spoštovanje prometne discipline, se je komisija za vzgojo in varnost prometa pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve SRS odločila, da bo uvedla še plaketo »vzorni voznik«. Pravilnik o ustanovitvi in podeljevanju je potrjen.

Kdo bo torej postal vzorni voznik?

Plaketo bodo lahko dobili poklicni vozniki in amaterji. Predvsem tisti vozniki, ki vzorno vzdržujejo svoja vozila, ki dosledno vozijo povsem trezni in so znani kot obzirni vozniki. Morajo imeti čut odgovornosti za spoštovanje prometne discipline. Da so tovariški do drugih udeležencev javnega cestnega prometa ter da so moralno in politično neoporečni. Pomemben pogoj, ki ga kandidat za vzornega voznika mora izpolnjevati je, da v zadnjih sedmih letih kot poklicni voznik ali v zadnjih desetih letih kot voznik-amater ni bil kaznovan zaradi hujšega prometnega prekrška. Ostali pogoji, ki omogočajo podelitev plakete, so še:

— da kot poklicni voznik v zadnjih sedmih letih ali kot voznik-amater v zadnjih desetih letih ni povzročil prometne nesreče;

— da kot poklicni voznik vozi motorno vozilo v javnem cestnem prometu neprekinjeno najmanj 7 let in da je zaposlen pri istem organu, zavodu ali organizaciji neprekinjeno najmanj 5 let;

— da kot amater vozi motorno vozilo v javnem cestnem prometu neprekinjeno vsaj 10 let in je prevozil v zadnjih dveh letih najmanj 15000 km.

To so pogoji. Plaketo (skupno z značko, izkaznico in diplomo) bo podeljevala komisija za vzgojo in varnost prometa pri DSNZ SRS po lastni pobudi, praviloma pa na predlog občinske ali okrajne komisije za vzgojo in varnost prometa. Priporočila za podelitev plakete (ki bo merila 5,6 × 5,6 cm in jo bodo odlikovani vozniki pritrjevali na sprednjem delu vozila) bodo dajali državni organi, zavodi, gospodarske organizacije, družbene organizacije in občani.

Ob pravilniku za vzorne voznike pa velja omeniti tudi predlog iz celjskega in koprskega okraja, naj bi republiška komisija uvedla priznanje tudi za mehanike. Torej bi se lahko potegovali za pridevek »vzoren«. Predlog je vsekakor vreden razmišljanja, zlasti še, ker je bilo v zadnjem času izrečenih precej pikrih (marsikdaj in ponekod morda neopravičeno?) na račun mehanikov. V. C.

Delavke

za prebiranje in sortiranje sadja ter zelenjave — sprejme takoj v začasno delovno razmerje

trgovsko podjetje »SADJE-ZELENJAVA«
obrat Ljubljana.

Zglasite se osebno v tajništvu obrata — Ljubljana, Krekov trg štev. 2 (»Mestni dom«), I. nadstropje. 5432

Iz današnje prve izdaje

MURSKA SOBOTA — V programu občinskega komiteja ZK ima ideološki študij članstva posebno mesto. Med raznimi oblikami, ki jih prilagajajo razmeram in potrebam, se je zlasti obnesla šestmesečna politična šola, ki uspešno deluje že tretje leto in je v tem obdobju pripravila na nadaljnji študij na srednji politični šoli že blizu 100 članov ZK, med njimi precej žensk in mladine.

MARIBOR — V občini Tabor ugotavljajo, da bodo morala vsa podjetja posvetiti večjo pozornost izvozu. To velja zlasti za tista podjetja, ki potrebujejo surovine iz uvoza. Četrtletni izvozni načrt so v industriji izpolnili le s 23%. Rezultat bi bil boljši, če bi tovarna železniških vozil izpolnila svojo izvozno obveznost. Največji izvoznik je bila tovarna dušika v Rušah, ki je izvozila za več kot 800.000 dolarjev blaga, kar je 70% izvoza v občini Tabor.

ORMOŽ — Avgusta bo dograjen blok z 32 stanovanji, ki ga gradi obrtno gradbeno podjetje Ograd.

LOVRENC NA POHORJU — Letos so predvidena obsežna komunalna dela, med njimi zlasti kanalizacija s čistilno napravo. Dela bodo veljala kakih 24 milijonov dinarjev, ki so jih zbrali s komunalnim prispevkom. Potlej bodo začeli urejati cesto skozi naselje.

Iz današnje druge izdaje

POSTOJNA — Od 552 novih stanovanj, kolikor so jih zgradili v občini v zadnjih petih letih, jih je vsaj tri četrtine razmeščenih v Postojni, in sicer pretežno v obrobnih delih mesta, vtem ko je ostalo mestno središče zaradi neizdelanih urbanističnih zasnov vse do lani skoraj nedotaknjeno. Značilen za sedanjo fazo investicijske izgradnje mesta pa je odločen prodor s periferije v center, kar bo dalo Postojni v nekaj letih povsem novo podobo.

TREBNJE — V Starem trgu pri Trebnjem gradi tovarna Farmis obrat za farmacevtsko embalažo. Železobetonska proizvodna dvorana je dolga 45 in široka 20 m. SGP Pionir iz Novega mesta gradi razen te dvorane v Trebnjem tudi manjšo proizvodno dvorano za potrebe Kovinskega podjetja.

AJDOVŠČINA — Z otvoritvijo potrošniškega sejma in vrsto športnih tekmovanj ter kulturnih prireditev so prebivalci občine v nedeljo praznovali občinski praznik. V dvorani, kjer je bilo 5. maja 1945. leta prvo zasedanje slovenske vlade, je imel ObLO slavnostno sejo.

NOVI NEREDI V ALABAMI — Ameriška zvezna država Alabama je eno najmočnejših oporišč rasistov. Pred nekaj dnevi so umorili črnca Williama Moora, ki je v znamenje protesta proti segregaciji peš prišel v Birmingham. Na sliki: Policija države Alabame meče čez »državno« mejo enega izmed desetih črncev, ki so podobno kot umorjeni Moore protestirali proti rasistični politiki. Foto: AP

KONEC POLICIJSKEGA UPORA — Kongoška armada je zatrla nerede, ki jih je povzročila policija v Leopoldvillu. Na sliki: General Mobutu (drugi z leve) opazuje svoje vojake, ko izganjajo iz taborišča policista. Foto: AP

»DARILO MOJEMU PRIJATELJU« — Pod tem naslovom je Rdeči križ Jugoslavije razpisal zvezno tekmovanje v tednu Rdečega križa. Najboljše izdelke mladih članov RK bodo poslali organizacijam RK v vseh deželah sveta. Foto: RK

DO 500 BEKONOV na teden izvozijo z naše najmodernejše farme bekonov v Ihanu pri Ljubljani. Posnetek kaže označevanje teden dni starih pujskov; le po številki, vtisnjeni v uhelj, jih je moč ločiti med seboj. Foto: Zam

Nadaljevanje s prve strani

●

Zdravica predsednika Tita

lu majhen, prispeval k svetovni kulturi in civilizaciji, ne samo na področju tehnike, marveč tudi na torišču arhitekture, literature in športa, v katerem ste bili Vi osebno, gospod predsednik, dolgo ugleden predstavnik. Primer finskega naroda kaže, da tudi majhne dežele lahko nudijo svetu pomembne doprinose. Tembolj je potrebno, da tudi v obravnavanju najbolj aktualnih problemov na svetu, kakor so ohranitev miru, razorožitev in drugi, aktivno sodelujejo, ker so življenjsko zainteresirani za napredni razvoj človeštva v miru.

Vaša politika nevtralnosti ter dobrih odnosov in prijateljstva z vsemi narodi, ki to žele, nam je dobro znana in veselimo se, da v Vaši osebi, gospod predsednik, lahko pozdravimo enega izmed ustvarjalcev in nosilcev te politike v Vaši državi.

Gospod predsednik! Jugoslavija se kot socialistična dežela v svoji zunanji politiki ravna po načelih aktivne in miroljubne koeksistence in si prizadeva, da z drugimi neangažiranimi in miroljubnimi silami na svetu najde pota za mirno urejanje mednarodnih problemov. V svojih konkretnih akcijah se ravnamo po prepričanju, da je vsaka dežela, pa naj bo velika ali majhna, dolžna v mejah svojih možnosti storiti vse, kar prispeva k pomiritvi na svetu. Takšna politika je po našem mnenju v interesu vseh narodov, hkrati pa pomeni realizacijo načel ustanovne listine OZN. Zato se posebej veselimo, da lahko ob tej priložnosti ugotovimo, da tako politika Jugoslavije kot Finske sloni na doslednem spoštovanju in uveljavljanju teh načel.

Mi cenimo plemenito akcijo finskih ljudi, ki so nedavno v »Poslanici narodom sveta«, dokumentu, ki sta ga Vi, gospod predsednik, in Vaša soproga prva podpisala, pozvali dežele z različno družbeno ureditvijo, naj sprejmejo politiko koeksistence, da bi preprečili katastrofo, ki grozi človeštvu z nadaljevanjem brezumnega atomskega oboroževanja.

V naših dosedanjih prijateljskih razgovorih smo poudarili trdno prepričanje, da je mednarodna skupnost sposobna organizirati svoje življenje, ne da bi se naslonila na sredstva, ki sodijo v preživele dobe zgodovine človeštva.

Narodi sveta še nikoli niso bili tako nujno potrebni drug drugemu kakor zdaj. Kljub čedalje številnejšim pregrajam ter političnim, družbenim in drugim razlikam se svet vedno bolj združuje, povezan z življenjskimi interesi svojega lastnega obstoja. Zato menimo, da je treba tudi v prihodnje vztrajno prispevati največje napore za ustvaritev pogojev, ki bi olajšali sporazumno urejanje mednarodnih problemov in odprli človeštvu perspektive trajnega miru in napredka. Skupaj z drugimi deželami se zavzemamo za to, da bi velesile, od katerih je predvsem odvisno, ali bo preprečena katastrofa atomske vojne, storile odločilen korak k sporazumu o trajni prepovedi atomskih poskusov in splošni ter popolni razorožitvi. Želim tudi ob tej priložnosti poudariti napore, ki jih na ženevski konferenci in izven nje v tem pogledu prispevajo dežele, nevezane na obstoječe vojaške zveze.

Politika koeksistence pa ni izčrpana zgolj z aktivnimi napori, da se odstrani neposredna vojna nevarnost. Človeštvu sta nujno potrebna mir in široko mednarodno sodelovanje, ki bosta omogočila napredne družbene, politične in ekonomske spremembe na svetu. Neenakomeren gospodarski razvoj v različnih delih sveta je ustvaril globoko neskladnost med visoko razvitimi in gospodarsko nerazvitimi deželami. Takšno stanje negativno vpliva na mednarodne odnose in spravlja milijone ljudi v položaj neenakopravnosti, kar povzroča politično in gospodarsko nestabilnost na svetu. Zato se Jugoslavija pridružuje naporom za odstranitev te neenakomernosti in se zavzema za takšno mednarodno gospodarsko sodelovanje, ki bi v največji meri koristilo hitrejšemu razvoju nezadostno razvitih dežel.

Proces čedalje tesnejšega povezovanja je po mojem mnenju naraven in v bistvu pozitiven. Nas in druge države pa skrbe nekatere težnje, ki se kažejo v posameznih primerih konkretizacije tega procesa in ki neugodno vplivajo na mednarodno gospodarsko sodelovanje. Na tem področju imata Jugoslavija in Finska nekoliko podobne probleme, kar nam nalaga dolžnost, da izkoristimo medsebojne izkušnje za njihovo urejanje.

Gospod predsednik! Z zadovoljstvom lahko ugotovim, da so se odnosi med Jugoslavijo in Finsko v zadnjih nekaj letih ugodno razvijali. Prepričan sem, da delim Vaše mnenje, ko pravim, da obstaja skupna želja po še tesnejšem in še bolj vsestranskem sodelovanju med našima deželama.

Jugoslovanska vlada je s svoje strani pripravljena storiti vse, kar je v njenih močeh za nadaljnjo poglobitev odnosov s prijateljsko Finsko. Zelo sem zadovoljen, da smo v razgovorih, ki smo jih imeli, lahko ugotovili, da imamo zlasti ugodne možnosti za razširitev gospodarskega sodelovanja med našima deželama.

Prepričan sem, da bo Vaš obisk v Jugoslaviji pomemben prispevek k temu našemu prizadevanju in k nadaljnji krepitvi prijateljstva med našimi narodi. Veseli me, da boste imeli med Vašim kratkim bivanjem v naši deželi priložnost spoznati čustva prijateljstva, ki jih goje naši narodi do ljudstva Finske, ter družbeni in gospodarski razvoj in probleme socialistične Jugoslavije.

Dvigam to čašo na Vaše zdravje, gospod predsednik, na zdravje Vaše soproge, za srečo in nadaljnji napredek finskega naroda, za prijateljstvo med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in republiko Finsko, za mir na svetu in za blaginjo vseh narodov.«

●●

Zdravica Urha Kekkonena

zaupanja in nestrpnosti, ki je tako dolgo razdvajal naši dve deželi, in vzpostaviti medsebojno zaupanje in spoštovanje, kakršno naj vlada v odnosih med dobrimi sosedi. Na tej podlagi se je razvila plodna izmenjava in sodelovanje med Finsko in Sovjetsko zvezo v korist obeh dežel, tako na trgovinskem kakor tudi na drugih področjih.

Zares sem prepričan, da miroljubne koeksistence med narodi ne smemo pojmovati kot preprosto odpovedovanje uporabi sile v mednarodnih odnosih. Edino razvoj sodelovanja na vseh področjih in premagovanje vseh razlik lahko postopno odpravita sovražnosti in predsodke, ki danes zastrupljajo odnose med narodi. OZN je za narode uspešen instrument za vzpostavitev miroljubne koeksistence širom po svetu. Finska bo s svoje strani še nadalje popolnoma podpirala OZN pri izpolnjevanju te naloge. Važni cel te naloge je, zboljšati mednarodno gospodarsko sodelovanje in odstraniti številne ovire za svoboden razvoj mednarodne trgovine. Miroljubna svetovna ureditev zahteva, da dobe vsi narodi možnost, da so deležni blaginje, ki je danes še vedno privilegij razmeroma majhnega števila visoko razvitih držav. Vest človestva ne bo pomirjena, dokler ne bo ugodeno tej zahtevi.

Čedalje večja medsebojna odvisnost narodov sveta nas sili, da upoštevamo upravičene interese drugih in da smo strpni, če zares hočemo živeti v miru kot dobri sosedje. Mi, Finci, se trdno oklepamo tistega, kar je naše. Vztrajni smo v našem prepričanju, da sami najbolje vemo, kako naj urejamo svoje zadeve. Ugotovili pa smo, da zreli patriotizem ne zahteva, naj zavračamo vrednote in dosežke drugih narodov. Želimo se udejstvovati, brez predsodkov in v konstruktivnem duhu, v mednarodnem sodelovanju, ki edino lahko zagotovi mir. Mislim, da nisem v zmoti, če sem prepričan, da tudi Jugoslavija stoji na našem stališču, kot dežela, v kateri je več narodnosti, jezikov in ver združenih v skupnem naporu, tako da vsak daje svoj lastni prispevek za blaginjo vseh.

Zelo me veseli, da se mi je ponudila priložnost, da vidim vašo deželo in spoznam Vas, gospod predsednik, glavnega graditelja sodobne Jugoslavije in državnika, čigar prispevek k mednarodnemu sodelovanju in miru je tolikanj pomemben. Želim ob tej priložnosti, gospod predsednik, povabiti Vas in gospo Broz, da obiščeta Finsko v času, ko Vam bo najbolj ustrezal. Prepričani ste lahko, da Vas bo finsko ljudstvo prijateljsko sprejelo.

Dovolite mi, gospe in gospodje, da dvignem to čašo na zdravje gospoda predsednika in gospe Broz, za srečo in napredek jugoslovanskega ljudstva in za prijateljstvo med Finsko in Jugoslavijo.

●●●

Sodelovanje med bivšimi borci

da jugoslovanska zveza razume vso zapletenost nalog izvršnega biroja mednarodne organizacije, katere člani imajo kljub skupnim ciljem in težnjam različna gledišča o vrsti vprašanj. Izrazil pa je upanje, da si bo ta forum v prihodnje prizadeval prihajati pred mednarodno javnost s stališči, ki bi bila sprejemljiva za celotno mednarodno gibanje borcev.

●●●●

Tuji tisk o Ruskovem obisku

tako pripisujejo precejšen pomen obisku in razgovorom ameriškega državnega sekretarja v Beogradu. Italijanski tisk obširno poroča o obisku in poudarja koristnost razgovorov, ki jih ocenjuje kot uspešne. List pravi, da utegne iz teh razgovorov izvirati jasnejša orientacija bodočih odnosov med obema državama.

Pariški »Monde« izraža mnenje, da je bil Ruskov obisk v Beogradu dobra priložnost, da obe strani razložita svoja gledišča in razjasnita stališča.

Švedski list »Svenska Dagbladet« kakor tudi drugi švedski listi poudarjajo, da sta na razgovorih v Beogradu obe strani opozorili na potrebo, da bi zboljšali medsebojno sodelovanje, zlasti na področju trgovine.

Sovjetski tisk ter listi in radijske postaje vzhodnoevropskih držav so prav tako poročali o obisku in razgovorih ministra Ruska v Beogradu, pri čemer so citirali odlomke iz sporočila o razgovorih.

15 resolucij Ekonomske komisije OZN

Svetovno konferenco o trgovini je treba skrbno pripraviti

ŽENEVA, 6. maja (AFP). — Ekonomska komisija OZN za Evropo je zaključila svoje 18. redno zasedanje. Sprejela je 15 resolucij o raznih vprašanjih glede izboljšanja gospodarskega sodelovanja na kontinentu. Resolucije so sprejeli soglasno, kar govori o ugodnem vzdušju v delu komisije. Jugoslovansko delegacijo na zasedanju je vodil pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Vojin Guzina.

Med problemi, ki jih obravnava teh 15 resolucij, sta poglavitna zboljšanje trgovine med Vzhodom in Zahodom ter povečanje izmenjave vrste važnih proizvodov, med temi tudi kmetijskih pridelkov. Na zasedanju so opozorili tudi na pomen bližnje svetovne konference o trgovini in razvoju. Govorniki so poudarili, da je treba to edinstveno konferenco skrbno pripraviti. Sovjetski delegat je zahteval, da na konferenci predvsem razpravljajo o zboljšanju trgovine med Vzhodom in Zahodom ter o ustanovitvi nove univerzalne organizacije za trgovino. Predstavniki nekaterih zahodnih držav pa so se izrekli proti temu predlogu, ker da obstaja že organizacija GATT in torej ni potrebe po ustanovitvi nove mednarodne organizacije za trgovino.

Na zaključni seji zasedanja komisije je sovjetski predstavnik opozoril na to, da si mora Ekonomska komisija OZN za Evropo bolj prizadevati za razvoj trgovinskega in znanstvenega sodelovanja med vsemi evropskimi državami, ne glede na njihov družbeni sistem. Očital je delegatom zahodnih držav, da niso sprožili dovolj konkretnih predlogov o takšnem sodelovanju. Francoski delegat pa je izjavil, da je razprava na tem zasedanju v celoti potekala v duhu sodelovanja udeleženih držav.

Posebej velja poudariti, da so resolucijo o dejavnosti komisije v letu 1963/64 sprejeli soglasno. Prav tako so soglasno sprejeli poročilo, ki ga bodo predložili Ekonomsko-socialnem svetu OZN.

V četrtek razgovori Naser-Ben Bela

Alžir, 6. maja (MEN). Uradni razgovori med alžirskim premierom Ahmedom Ben Belo in predsednikom ZAR Gamalom Abdelom Naserjem se bodo začeli v četrtek ter se bodo nadaljevali naslednjega dne. Pričakujejo, da se bodo razgovori obeh državnikov nanašali na novi položaj, ki je nastal po sporazumu o trojni federaciji med ZAR, Sirijo in Irakom, kakor tudi na konferenco voditeljev afriških držav, ki naj bi bila ta mesec v Adis Abebi. Naser in Ben Bela se bosta pogovarjala tudi o okrepitvi odnosov med Alžirijo in ZAR.

Akcija pristašev CND

London, 6. maja (AFP). Okrog sto pristašev britanskega »gibanja proti atomski oboroženosti« je skušalo sinoči vdreti v grad Douvers, v katerem je po njihovih zatrjevanjih eno izmed zakloniš, ki jih je zgradila vlada za primer atomske vojne.

Skupina demonstrantov je šla najprej v sprevodu skozi mesto in delila nove letake in publikacije, podobne tistim, ki so jih trosili med velikimi aprilskimi demonstracijami v Londonu. Policija teh demonstracij ni preprečila. Toda ko so demonstranti skušali vdreti v stari normanski grad, so zadeli na močne policijske sile. Grajski čuvarji so vzdignili dvižni most, hkrati pa zaprli težka železna grajska vrata. Po dveh uram neuspešnega obleganja so se demonstranti razšli.

Prispela delegacija bolgarskih žensk

Beograd, 6. maja (Tanjug). Danes je dopotovala v Beograd delegacija komiteja bolgarskih žensk, ki se bo zadržala pri nas kot gost konference za družbeno aktivnost žensk Jugoslavije.

Gostje bodo obiskale še Sarajevo, Zagreb in Novi Sad.

Castro se je vrnil v Moskvo

Moskva, 6. maja (TASS). Kubanski premier Castro se je po tridnevnem bivanju v okolici Moskve vrnil sinoči s premierom Hruščovom v Moskvo. Prav tako so se vrnili v Moskvo predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta Brežnjev, obrambni minister Malinovski in drugi sovjetski in kubanski funkcionarji, ki so se mudili skupaj s Hruščovom in Castrom v okolici Moskve.

Sestanek držav Casablance bo v Adis Abebi

Kairo, 6. maja (MEN). — Kairski list »Roze el Jusef« je danes objavil, da so se države, udeleženke konference v Casablanci, sporazumele, da bo sestanek političnega odbora casablanških držav, ki je bil napovedan za 8. maj v Marakešu in so ga potem odložili, v Adis Abebi neposredno pred začetkom konference šefov afriških držav. To bi bil neformalen sestanek, na katerem bi razmotrili tekoča aktualna vprašanja.

V političnem odboru casablanških držav so voditelji ZAR, Gvineje, Malija, Maroka, Tunizije in Alžirije.

Sklicujoč se na obvestila iz dobro poučenih krogov, piše list, da bo redni sestanek političnega odbora casablanških držav pozneje in da bodo datum sestanka določili na neformalnem sestanku šefov šestih držav v Adis Abebi.

Erhard o bodoči politiki

Bonn, 6. maja (Tanjug). Kandidat za bodočega zahodnonemškega kancierja Ludwig Erhard je v intervjuju, ki ga priobčuje revija »Deutsche Illustrierte«, opozoril na možnost koalicije Krščansko-demokratske unije in Socialnodemokratske stranke pod njegovim vodstvom, pripomnil pa je, da bi takšno sodelovanje »imelo pomen samo v primeru nacionalne nevarnosti«.

Sedanji minister za gospodarstvo, ki naj bi — če bo to potrdil Bundestag — jeseni zamenjal kanclerja Adenauerja, je zelo previdno naznačil osnovne smernice bodoče politike, ki bi jo uveljavljal kot šef bonnske vlade. Izjavil je samo, da je »smer zunanje politike Zvezne republike že jasno začrtana«. Kar zadeva notranjo politiko, je poudaril, da je treba v tem pogledu »še veliko storiti«. Kot pristaš širše zahodnoevropske integracije je Erhard zavrnil govorice o svojih »protifrancoskih čustvih« rekoč, da bo med bližnjim obiskom predsednika de Gaulla v Bonnu, meseca junija, priložil svoj »prispevek k razčiščenju nesporazuma v tem pogledu«.

Napad na tiskarno v Caracasu

Caracas, 6. maja (Reuter). Skupina pripadnikov venezuelskega osvobodilnega gibanja je sinoči ponovno napadla veliko založniško hišo in centralno tiskarno v Caracasu, ki sta večidel last ameriškega kapitala, ter ju zažgala. Gasilcem je po šesturnih prizadevanjih komaj uspelo omejiti požar.

To je druga akcija pripadnikov venezuelskega osvobodilnega gibanja v zadnjih 24 urah. Predsinočnjim je oborožena skupina napadla veliko vojaško skladišče v Caracasu, razorožila stražarje in zažgala skladišče. Ogenj je povzročil za okrog pol milijona dolarjev škode.

Telegrami

NIZOZEMSKO-KITAJSKA TRGOVINA — HAAG. Pomočnik ministra za zunanjo trgovino LR Kitajske Lu Hsu Čang je prispel na obisk v Haag, kjer se bo razgovarjal z nizozemskim ministrom za gospodarstvo de Pousom.

OBNOVLJENA LETALSKA ZVEZA — DŽAKARTA. Nizozemska in Indonezija sta obnovili letalsko zvezo, pretrgano pred tremi leti ob zaostritvi spora zaradi Zahodnega Irijana.

ADULOV OBISK — LAGOS. Kongoški premier Cyril Adula je prispel v Lagos na štiridnevni obisk v Nigerijo.

POLJSKO-KITAJSKI SPORAZUM — PEKING. Predstavniki Poljske in Kitajske so podpisali sporazum o znanstveno-tehničnem sodelovanju.

JACOBSSON UMRL — LONDON. Direktor Mednarodnega monetarnega sklada Per Jacobsson je umrl za srčno kapjo.

NESREČA BRITANSKEGA HELIKOPTERJA — SINGAPUR. Predstavnik britanskih vojaških oblasti v Singapuru je potrdil, da je britanski vojaški helikopter v soboto strmoglavil v džunglo na Saravaku. Vseh šest ljudi v helikopterju se je ubilo.

LIU ŠAO ČI V HANOJU — PNOM PENH. Kitajski predsednik Liu Šao Či je po petdnevnem uradnem obisku v Kambodži odpotoval v Hanoj.

OBISK KAMERUNSKEGA PREDSEDNIKA — LONDON. Predsednik Kameruna Ahmadu Ahidžo je prispel v London na uradni obisk.

RAZGOVORI Z BOLGARSKIMI ZADRUŽNIKI — BEOGRAD. Bolgarska zadružna delegacija, katero vodi Georgi Jordanov, se je včeraj pogovarjala z našimi zadružnimi delavci o izkušnjah Jugoslavije pri izvajanju kmetijske politike in razvoju zadružništva.

OBISK GOSTOV IZ TANGANJIKE — ZAGREB. Delegacija afriške nacionalne komisije Tanganjike (TANU), ki se mudi v Jugoslaviji kot gost SZDLJ, je obiskala včeraj predsednico glavnega odbora Socialistične zveze Hrvatske Anko Berus.

Pa še to

KOLIKO JE ŽIDOV? — Slavni pianist Arthur Rubenstein: »Na svetu je danes vsaj 90 milijonov Židov. Zakaj? Ker živi vsaj 30 milijonov Nemcev, od katerih vsak prisega, da je med vojno rešil življenje vsaj trem Židom . . .«

Cene bančnih storitev naj se znižajo na upravičeno raven

Mnenje sindikata delavcev družbenih služb

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). Predsedstvo centralnega odbora sindikata delavcev družbenih služb je na današnji seji določilo svoje neposredne naloge na torišču kulture in obravnavalo nekatere probleme samoupravljanja in delitve dohodka v Narodni banki in v službi družbenega knjigovodstva. Seje se je udeležil in na njej govoril predsednik CS ZSJ Svetozar Vukmanović.

Med najvažnejše naloge, ki bo za njihovo izpolnjevanje delal ta sindikat, sodi ugotovitev položaja in mesta kulture v sedemletnem planu in v statutih komun, nadalje vprašanje ekonomskih instrumentov v kulturni politiki in integraciji nekaterih kulturnih dejavnosti. Ta sindikat se bo zavzel tudi za čim ugodnejše kreditiranje založniške dejavnosti in knjižnic, za razvoj kinematografskega omrežja, zlasti v industrijskih središčih in nerazvitih področjih ter za širše omrežja raznih ustanov za splošno izobraževanje delavcev. Člani predsedstva so zlasti opozorili na pomen omrežja knjižnic in na zboljšanje njihovega dela.

V razpravi o problemih samoupravljanja in o delitvi v bankah so člani predsedstva poudarili, da je treba do uveljavljenja novih predpisov v bankah iskati praktične ukrepe za bolj samostojno delovanje organov družbenega upravljanja in večji vpliv kolektivov na delitev. Opaziti je namreč, da so banke sprejele sistem dohodka samo za ureditev svojih osebnih prejemkov, hkrati pa so uporabile ugodnosti zakona o javnih uslužbencih. V razpravi so opozorili tudi na neupravičeno visoke cene bančnih storitev in na njihovo visoko akumulativnost.

Predsedstvo pa se je strinjalo s predlogom sekretariata za finance, naj upravni odbori in sveti delovnih kolektivov bank store potrebne ukrepe, da se prepreči neupravičeno naraščanje osebnih dohodkov in da se znižajo cene bančnih storitev na družbeno upravičeno raven. Predsedstvo je podprlo tudi predlog, da se podrobno analizirajo osnove in merila za formiranje in delitev osebnih dohodkov v bankah.

Spričo kompleksnosti problemov in nekaterih deformacij v bančnem sistemu so sklenili, da bo centralni odbor podrobno proučil vse pripombe, da bi aktivno sodeloval pri sestavljanju novih predpisov o bankah, ki bodo v kratkem uveljavljeni v skladu z novo ustavo.

Na koncu seje je bil sprejet predlog o ustanovitvi dokumentacijsko-informativnega centra v centralnem odboru tega sindikata.

Skupščina Zveze radioamaterjev Jugoslavije

Mataruška Banja, 6. maja (Tanjug). V Mataruški Banji se je začela danes pod predsedstvom Slobodana Nakičenovića VI. skupščina Zveze radioamaterjev Jugoslavije. Skupščina je analizirala delo v minulih petih letih in ugotovila, da so bili doseženi v tehnični vzgoji mladine in v strokovnem šolanju članov lepi uspehi. Poudarili so zlasti sodelovanje zveze s šolami in uvedbo praktičnega pouka na področju radiotehnike.

Nad 300 klubov radioamaterjev v naši deželi je vsak dan po radiu medsebojno povezanih. Od zadnje skupščine do danes so upostavili naši radioamaterji nad 1,200.000 zvez s tujimi amaterji.

Radioamaterske organizacije v naši deželi zadnje čase vedno bolj usmerjajo svojo dejavnost tako, da koristijo ljudskim odborom, civilni zaščiti, protipožarni službi ter gospodarskim in drugim organizacijam.

Skupščina bo jutri nadaljevala delo z razpravo o tekočih nalogah Zveze

Crvenkovski pri Ne Vinu

Rangun, 6. maja. (Tanjug) Predsednik Revolucionarnega sveta Burme, premier Ne Vin, je danes v Rangunu sprejel člana Zveznega izvršnega sveta Jugoslavije Krsta Crvenkovskega, ki je na uradnem obisku v Burmi. Razgovora, ki se je nanašal na vprašanja, važna za obe deželi, se je udeležil tudi jugoslovanski veleposlanik v Burmi Mirko Milutinović.

Krste Crvenkovski je danes odpotoval iz Ranguna.

Zadnje vesti

Slavnostni sprejem v Beogradu

BEOGRAD, 6. maja. (Tanjug). Predsednik SFRJ Josip Broz Tito je s soprogo Jovanko Broz priredil nocoj v poslopju ZIS slavnostni sprejem na čast predsedniku republike Finske Urhu Kekkonenu in njegovi soprogi Sylvi Kekkonen.

Sprejema so se med več sto povabljenci udeležile visoke jugoslovanske osebnosti predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić, podpredsedniki ZIS Edvard Kardelj, Aleksandar Ranković, Rodoljub Colaković in Mijalko Todorović, predsednik Ljudske skupščine Srbije Jovan Veselinov, predsednik Centralnega sveta ZSJ Svetozar Vukmanović, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, državni sekretar za narodno obrambo armadni general Ivan Gošnjak, predsednik IS Srbije Slobodan Penezić, načelnik generalštaba JLA generalpolkovnik Rade Hamović, člani ZIS, zvezni sekretarji, člani IS Srbije, generalni in višji oficirji JLA, vidni predstavniki družbeno-političnih organizacij, gospodarskega, kulturnega in javnega življenja ter člani diplomatskega zbora s starešino norveškim veleposlanikom Dagom Brynom, s finske strani pa zunanji minister Veli Merikoski, veleposlanik v Beogradu Erden Olavi Raustila in drugi člani uradnega spremstva predsednika Kekkonena.

Predsednik republike Finske Urho Kekkonen si je popoldne ogledal vojni muzej na Kalemegdanu, nakar se je s spremstvom sprehodil po Terazijah, kjer ga je množica Beograjčanov navdušeno pozdravila, potem pa se je odpeljal v svojo rezidenco.

Štafeta mladosti danes na Hrvatskem

Bihać, 6. maja. (Tanjug). Štafeta mladosti je nocoj prispela v Bihać, kjer bo prenočila, jutri pa bo čez Bosanski Petrovac, Drvar in Bosansko Grahovo nadaljevala pot proti Kninu, kjer jo bodo prevzeli mladinci Hrvatske.

Delegacija bolgarske Otečestvene fronte pride danes v Zagreb

Skopje, 6. maja. (Tanjug). Delegacija bolgarske Otečestvene fronte se je po ogledu volnarskega kombinata v Tetovem in hidroelektrarne Vrutok pri Gostivaru nocoj vrnila v Skopje, kjer ji je predsednik glavnega odbora SZDL Makedonije Strahil Gigov priredil slavnostno večerjo, jutri zjutraj pa bo z letalom odpotovala v Zagreb.

Prihod delegacije bolgarskih študentov

Beograd, 6. maja. (Tanjug). Nocoj je prispela v Beograd delegacija študentske sekcije Dimitrovske zveze komunistične mladine Bolgarije, ki bo med desetdnevnim bivanjem v naši državi obiskala nekatera univerzitetna središča ter gradbišče avtomobilske ceste Bratstva in enotnosti, s čimer bo vrnila lanski obisk delegacije ZSJ v Bolgariji.

Rusk pri Kennedyju

Washington, 6. maja. (Reuter). Ameriški zunanji minister Rusk je danes obiskal predsednika Kennedyja, kateremu je poročal o svojem potovanju v Azijo in Evropo.

Napet položaj med Dominikansko republiko in Haitijem

New York, 6. maja. (Reuter). Haitska vlada je danes zatrjevala nujen sestanek Varnostnega sveta OZN zaradi »ogrožanja neodvisnosti in ozemeljske neodtujivosti Haitija s strani Dominikanske republike, newyorski radio pa poroča, da se dominikanske cete zbirajo ob meji s Haitijem, medtem ko so se dominikanske pomorske enote v haitskih vodah povezale z enotami ZDA. Po nocojšnji izredni seji sveta organizacije ameriških držav je predsednik OAD izjavil, da so »resne možnosti za oboroženi spopad v Haitiju«, vendar je izrazil upanje, da bo dominikanski predsednik pokazal »potrpežljivost pri reševanju spora s svojim sosedom«, ter je pozval obe državi, naj se »vzdržita uporabe sile«. Iz San Dominga pa poročajo, da je predsednik Bosch nocoj razpravljal s svojim zunanjim in obrabnim ministrom ter veleposlanikom ZDA.

Latinsko-ameriška resolucija o brezatomski coni

Ženeva, 6. maja. (AFP). Na današnji seji razorožitvene konference je brazilski delegat uradno predlagal resolucijo petih latinsko-ameriških držav o ustanovitvi brezatomske cone na tem področju, kar so brez pridržka podprli delegati vseh izvenblokovskih držav, delegati treh jedrskih velesil pa so z razmimi pripombami sicer pozdravili to pobudo.

VREME

Napoved za torek: Ponoči in zjutraj bo pretežno jasno. Zjutraj bo po kotlinah megla, popoldne pa nekoliko povečana oblačnost. Najnižje nočne temperature bodo med 0 in 4, v Primorju 8, najvišje dnevne okoli 18 stopinj C. V izpostavljenih legah je možna slana pri tleh.